

Jaarverantwoording 2017

Gemeente Helmond

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1 Beleidssamenvatting	3
1.1 Algemene inleiding	3
1.3 Behandelprocedure	7
1.4 Opzet jaarstukken	7
2 Financiële samenvatting	8
2.1 Algemene inleiding	8
2.2 Saldo van baten en lasten	9
2.3 Toelichting grootste afwijkingen	10
2.4 Voorstellen voor resultaatbestemming	15
2.5 Gerealiseerde investeringen (IVP 2017)	17
Jaarverslag	18
3 Programma's	19
3.1 Programma 01: Veiligheid en handhaving	20
3.2 Programma 02: Werk en inkomen	25
3.3 Programma 03: Zorg en welzijn	31
3.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs	39
3.5 Programma 05: Cultuur	49
3.6 Programma 06: Sport en recreatie	57
3.7 Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid	62
3.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	68
3.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing	74
3.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit	81
3.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming	86
3.12 Programma 12: Milieu	92
3.13 Programma 13: Bestuur en organisatie	98
4 Dekkingsmiddelen, Vpb en Onvoorzien	105
4.1 Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien	105
4.2 Lokale heffingen	108
4.3 Vennootschapsbelasting (Vpb)	109
5 Paragrafen	110
5.1 Lokale heffingen	111
5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	118
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	131
5.4 Bedrijfsvoering	138
5.5 Verbonden partijen	153
5.6 Grondbeleid	173
5.7 Financiering	187
Jaarrekening	193
6 Overzicht baten en lasten	194
6.1 Overzicht van baten en lasten	194
6.2 Incidentele baten en lasten	200
6.3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	202
6.4 Wet normering topinkomens	203
6.5 Overzicht baten en lasten per taakveld	204

7	Balans en de toelichting	209
7.1	Balans	209
7.2	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	212
7.3	Toelichting activa	218
7.4	Toelichting passiva	227
7.5	Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen	241
7.6	Niet uit de balans blijvende financiële rechten	241
8	Sisa-bijlage.....	242
8.1	Sisa.....	242
9	Controleverklaring.....	249
9.1	Controleverklaring	249
10	Bijlage	250
10.1	Kerngegevens	250
10.2	Lijst van afkortingen.....	252

1 Beleidssamenvatting

1.1 Algemene inleiding

De Jaarrekening 2017 bevat een verantwoording van algemene geldende kaders, zoals onder meer het coalitieprogramma 'Mensen maken de stad' en de Strategische Agenda 'Helmond, stad van het doen'. Met dit jaarverslag wordt de bestuursperiode 2014 – 2018 definitief afgerond.

1.2 Voortgang coalitieprogramma

Helmond, stad van het doen

Het Helmond waar wij de afgelopen periode aan gewerkt hebben, is een stad die aantrekkelijk is om te wonen, te leven en te werken. Een stad waar plaats is voor iedereen, voor jong en oud, arm en rijk, inwoners en ondernemers. Onze sociale opgaven gaan hand in hand met de ruimtelijk-economische opgaven. Vanuit een integraal perspectief is in 2017 koers gehouden en bovenal gerealiseerd. Resultaten zijn geboekt met betrekking tot het zijn van een sociale, duurzame, gezonde en veilige stad, alsook als het gaat om de economische dynamiek en de (slimme) bereikbaarheid van de stad.

Werk, werk, werk!

Het creëren van meer werkgelegenheid is in de afgelopen periode voortdurend ons adagium geweest. En met succes. Statistieken wijzen uit dat de werkgelegenheid in Helmond weer in omvang toeneemt, alsook dat de werkloosheidspercentage afneemt. In 2017 lag dit werkloosheidspercentage op hetzelfde niveau als voor de crisis. Naar verwachting gaat de komende periode als gevolg van de economische groei het huishoudinkomen van werkenden weer licht stijgen. Daarmee komt ook de gemeentelijke doelstelling van het realiseren van sociale stijging dichterbij.

Investeren in de stad

Het afgelopen jaar is een aantal besluiten genomen die het mogelijk maken om de komende periode flink te investeren in onze stad. Zo hebben we besloten om het sportpark De Braak om te vormen tot een nieuwe sport- en beleefcampus met maatschappelijke functies zoals onderwijs en de gezondheidszorg. Tevens is besloten om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar een publieke zwemvoorziening op De Braak. De voorbereidingen voor de wijk van de toekomst, Brainport Smart District, kunnen gestart gaan worden, ofwel er kan begonnen worden met de eerste projecten voor het bouwen van de ongeveer 1500 nieuwe woningen ten noorden van het station Brandevoort.

1.2.1 Stadsvisie 2030

In 2013 is de Helmondse Stadsvisie 2030 -met als titel 'Helmond werkt'; 'visie op de toekomst van Helmond'- vastgesteld. In de Stadsvisie zijn zeven factoren benoemd die van belang zijn voor een succesvolle ontwikkeling van Helmond richting 2030. Deze succesfactoren hebben voor de kortere termijn invulling gekregen in het Coalitieakkoord.

1.2.2 Strategische agenda

Met de strategische agenda 'Helmond, stad van het doen' is in 2016 het werken in programma's geïntroduceerd. Dit programmatisch werken heeft in 2017 zijn vruchten afgeworpen. Dat wil zeggen dat enerzijds kansen gegrepen zijn door impulsen te geven op het gebied van slimme mobiliteit, food tech, de slimme maakindustrie en de doorontwikkeling van het centrum. Anderzijds is de basis van onze stad versterkt door te werken aan een 'aantrekkelijke, duurzame en bereikbare woonstad waar aandacht is voor de gezondheid en de sociale stijging van haar inwoners'.

De zes prioritaire thema's uit de strategische agenda lichten we hieronder nader toe:

- *Food Tech & Slimme Maakindustrie*

Wereldwijd is de concurrentie in de high tech en hoogwaardige maakindustrie flink toegenomen. Er komt een stortvloed aan digitale ontwikkelingen en digitalisering op de maakindustrie af. Dit vraagt van de voor het Helmondse zo kenmerkende maakindustrie tijdig op deze ontwikkelingen in te spelen om zo werkgelegenheid te behouden en te creëren. Als gemeente hebben wij een rol het bedrijfsleven hierin te faciliteren. In 2017 hebben wij hierin een eerste stap gezet door de basis te leggen voor de uitvoering van projecten en activiteiten die moeten gaan leiden tot een verdere versterking en het toekomstbestendig maken van de Helmondse maakindustrie. Deze basis is in nauwe samenwerking met Brainport en het Innovatiehuis De Peel tot stand gekomen.

Een verbijzondering van de slimme maakindustrie, is het economische speerpunt Food Tech. Het in 2011 opgerichte Food Tech Brainport heeft zich ondertussen ontwikkeld tot een erkend expertisecentrum op het gebied van product- en marktinnovatie binnen de Food Tech. In 2017 bleek dat Food Tech Brainport tot voldoende wasdom was gekomen om zich te gaan doorontwikkelen naar een zelfstandig innovatiecentrum voor Food Tech. In samenspraak met onze partners is hiervoor eerst een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. In de tweede helft van 2017 is vervolgens gestart met het uitwerken van een concreet business plan met enerzijds als doel te komen tot een verzelfstandiging en anderzijds Food Tech Brainport ten dienste te laten zijn van onze gemeentelijke maatschappelijke opgaven 'werkgelegenheid', 'gezondheid' en 'duurzaamheid'. Het volledige business plan is in het voorjaar van 2018 gereed.

- *Automotive, Bereikbaarheid, Slimme Mobiliteit*

Voor de doorontwikkeling van de Automotive Campus zijn afgelopen jaar grote stappen gezet. Begin 2017 is de Stichting Automotive Campus opgericht met als hoofddoel de acquisitie en business development stevig op te pakken. De eerste nieuwe vestigers SUMMA en Lightyear hebben inmiddels hun intrek genomen op de campus. Ook is er een begin gemaakt met het aanpakken van de openbare ruimte.

Belangrijk voor de naamsbekendheid van de Automotive Campus is de toewijzing van het prestigieuze ITS Congres Europe 2019 aan onze regio en dat grotendeels op de Automotive Campus gaat plaatsvinden. Daarnaast zijn er drie Europese projecten toegewezen aan consortia waar Helmond in participeert. Deze projecten hebben betrekking een innovatieve aanbesteding om een proef te kunnen doen met zelfrijdende mini-bussen, het actualiseren van ons verkeersmodel zodat het geschikt is voor automatisch rijdende voertuigen en het grootschalig testen van Intelligente Transport Systemen (ITS).

Ook op het gebied van de verbetering van de bereikbaarheid in onze regio zijn stappen gezet met de ondertekening van de bestuursovereenkomst N279 waarin de voorkeursvariant is vastgelegd en de vaststelling van de governance voor de uitvoering van de regionale Bereikbaarheidsagenda.

- *Centrumontwikkeling*

In 2017 is een begin gemaakt met de doorontwikkeling van het centrum op basis van het Centruperspectief 2030. Zo is er onder andere een ontwerp gemaakt voor het Havenpark, is er samen met Woonpartners een ruimtelijk ontwikkelingsplan opgesteld voor De Waart. Daarnaast is er een acquireur geselecteerd om nieuwe winkels naar Helmond te halen en zijn de voorbereidingen getroffen voor een nieuw bestemmingsplan.

- *Sociale Stad*

Onze inzet is gericht op het bevorderen van 'meedoen', 'rondkomen' en 'vooruitkomen'. De concretisering ervan vindt plaats binnen vijf pijlers:

1. Impuls werkgelegenheid: In 2017 is een plan van aanpak uitvoeringsagenda werkgelegenheidsimpuls opgesteld dat moet resulteren in een door alle partijen gedragen doe-agenda, gericht op 'een baan voor ieder talent'.
2. Onderwijs en arbeidsmarkt: Samen met onze partners is een regiegroep arbeidsmarkt-onderwijs ingesteld om zo het onderwijs en arbeidsmarkt maximaal op elkaar te laten aansluiten. Ook zijn jeugd- en jongerencoaches ingezet om de jongeren die nu uit beeld zijn naar scholing en werk toe te leiden en te voorkomen dat zij 'op de bank terecht komen'.
3. Sociale innovatie: Om de zelfredzaamheid te bevorderen is in 2017 gestart met de probeerhuizen en het "stop and go-project". Dit laatste project heeft geleid tot een innovatieve aanbesteding waarmee lifestyle monitoring en alarmering bij alleenwonende mensen met dementie wordt ingezet. Via de 'probeerhuizen' trachten we technische oplossingen die bijdragen aan zelfredzaamheid makkelijker toegankelijker worden voor ouderen, hun mantelzorgers en zorgaanbieders.
4. Stadsleerbedrijf: Het Stadsleerbedrijf heeft een flinke doorontwikkeling doorgemaakt; nieuwe partners zijn toegetreden. Inwoners die (nog niet) met betaald werk aan de slag kunnen, werken aan hun persoonlijke ontwikkeling en zijn in beeld waardoor ze beter geholpen kunnen worden. Daarnaast zorgen ze er met hun inzet in bijvoorbeeld wijkhuizen en bij andere maatschappelijke organisaties voor dat de stad sociaal sterker wordt.
5. Transformatie WMO/Jeugdzorg: Op het gebied van transformatie WMO/Jeugdzorg is hard gewerkt aan de vorming van sociale teams die met ingang van 1 januari 2018 aan de slag zijn gegaan. Ook is de concept uitvoeringsagenda armoedebeleid tot stand gekomen, waarvoor de gehouden armoedeconferentie als input heeft gediend.

- *Duurzame en Gezonde Stad*

Binnen duurzame en gezonde stad worden de thema's energietransitie, klimaatadaptatie en gezondheid onderling met elkaar verbonden zodat ze elkaar versterken. En met resultaat: In 2017 opende het Energiehuis Helmond haar deuren voor inwoners en MKB-ers die hun pand willen verduurzamen. Daarnaast maakten scholen en sportaccommodaties in 2017 massaal gebruik van de mogelijkheid om een energiescan te maken. Zij staan nu aan de vooravond van verduurzaming van hun onderkomen.

De in 2017 opgestelde klimaatbegroting maakte de urgentie voor verdere versnelling van de energietransitie duidelijk. Op basis daarvan heeft de gemeente de handen ineen geslagen met woningcorporaties, bedrijfsleven, nuts- en energiebedrijven en het Energiehuis Helmond om van Helmond een aardgasvrije stad te maken. Ook startten we met het onderzoek naar de mogelijkheden voor geothermie in onze regio.

Klimaatadaptatie staat steeds nadrukkelijker op de Helmondse agenda. Drie projecten zijn hiervoor in 2017 in de steigers gezet: de klimaatstresstest, de aanplant van kwalitatief groen en klimaatadaptatieve wijken en bedrijventerreinen. In het kader van de gezonde stad legden we samen met partners een belangrijke basis in de vorm van een gezamenlijk gedragen visie, waar we nu met elkaar invulling aan kunnen gaan geven.

- *Wonen*

De woningbouwproductie in de stad is het afgelopen jaar op stoom gekomen. In 2017 zijn 243 woningen opgeleverd. Daarnaast staan nog vele projecten op het punt te starten of zijn sindsdien van start gegaan. De uitgangspunten en het plan van aanpak voor Brainport Smart District is gereed. Hiermee kan in 2018 gestart worden met het realiseren van deze innovatieve wijk.

In 2017 is door WoCom geïnvesteerd in de verduurzaming van de Annawijk. De voorbereidingen voor het opknappen van diezelfde Annawijk en de Waart zijn dusdanig vergevorderd dat in 2018 gestart gaat worden. De herstructurering van West, de Binnenstad en de Leonardusbuurt is 2017 verder uitgevoerd.

1.2.3 Overige ontwikkelingen

Blik naar buiten

De organisatie was in 2017 nog volop in beweging om de in 2016 ingezette koers te effectueren. We bewegen toe naar een opgave-gestuurde organisatie waarin we een flexibele speler zijn. Steeds vanuit de opgave geredeneerd en in samenspel met onze partners en onze inwoners willen we werken oplossingen voor de maatschappelijke vraagstukken waarvoor we staan. Een dergelijke koerswijziging kost tijd. Desalniettemin zijn ook in 2017 stappen in de goede richting gezet. Denk hierbij aan onder meer aan de digitalisering en het programmatisch werken.

Netwerkstad in Brainport

Ondersteunend aan de inhoudelijke doelen, opereren wij in meerdere netwerken op diverse schaalniveaus. Dat biedt ons de mogelijkheid om snel en adequaat te kunnen inspelen op ontwikkelingen in de regio, de provincie, Den Haag en Brussel met altijd als overkoepelend om de positie van Helmond te versterken.

In het kader van het provinciale traject Veerkrachtig Bestuur hebben wij onze visie 'Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst' opgesteld waarin we ons als tweede centrumstad complementair aan Eindhoven zien en vanwege onze bijzondere ligging in twee subregio's als verbindende schakel in de Brainportregio. Deze visie vormt tevens de basis voor onze strategische profilering en positionering.

Afgelopen jaar waren vrijwel alle regionale samenwerkingsverbanden in beweging. Brainport is voor Helmond het economisch vliegwiel. Als het gaat om Brainport zijn we er in geslaagd de mainport status te verankeren in het regeerakkoord. We geven daarnaast mede vorm en inhoud aan de Brainport Nationale Actieagenda om zodoende onze koploperspositie op het gebied van de innovatieve maakindustrie te behouden en met op termijn voldoende talent om onze werkgevers in de regio te behouden of te laten groeien. Dit komt ook ten goede aan de economie van Helmond.

In het Stedelijk Gebied Eindhoven zijn we er in geslaagd een nieuwe samenwerkingsagenda op te stellen rondom de thema's economie, wonen, voorzieningen en ruimte. Het Stedelijk Gebied vormt het hart van de Brainportregio. De nieuwe samenwerkingsagenda richt zich op het creëren van economische welvaart en kwaliteit van leven in deze regio. In het verlengde hiervan werken we binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) tevens aan een herijking van de samenwerking die gefocust en ondersteunend is aan de Brainport agenda. Dit proces is nog in volle gang. Duidelijk is nu al echter dat er een goed samenspel tussen de samenwerking van de 21 gemeenten op MRE-niveau en de subregio's dient te komen. Dit vergt van Helmond – naast samenwerking in het Stedelijk Gebied – ook een visie op de samenwerking in de Peel-gemeenten. Met het opstellen van de hierboven genoemde visie 'Helmond, slimme stad naar de toekomst' is ervoor gekozen om in Peel-verband samen te

werken binnen het Innovatiehuis, waarin zowel de economische strategie van de Peel als de ruimtelijke agenda van de Peel samenkomen, werk en participatie en veiligheid.

Tot slot is in 2017 in BrabantStad-verband gewerkt aan een nieuwe stedelijke agenda. Met onderwerpen als digitalisering, slimme en duurzame mobiliteit, alsook duurzame en gezonde leefomgeving biedt deze agenda Helmond in 2018 de mogelijkheid haar eigen prioriteiten te verbinden aan die van BrabantStad.

1.3 Behandelprocedure

De bestuurlijke behandeling van de jaarverantwoording is als volgt:

- 10 september 2018 College van Burgemeester en Wethouders
- 19 september 2018 Rekenkamercommissie
- 2 oktober 2018 Commissie inwoners
- 9 oktober 2018 Raad

1.4 Opzet jaarstukken

Voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening Helmond 2017 en aanverwante (beleids)nota's.

De indeling van de Jaarverantwoording 2017 is in overeenstemming met de Programmabegroting 2017. De Jaarverantwoording 2017 kent - naast de beleidsmatige en financiële samenvattingen - de volgende onderdelen:

Jaarverslag

- Welke effecten hebben we bereikt?
Dit zijn de maatschappelijke effecten die per collegeperiode worden vastgesteld; de cijfers zijn geactualiseerd en weergegeven voor 2 collegeperiodes.
- Programmaverantwoording;
- Verplichte paragrafen.

Jaarrekening

- Programmarekening;
- Balans en de toelichting en
- SiSa-bijlage.
- Controleverklaring van de accountant

Bijlagen

- Kerngegevens en lijst van afkortingen

2 Financiële samenvatting

2.1 Algemene inleiding

Het jaarrekeningresultaat over 2017 bedraagt € 4,6 miljoen positief. Dit is het resultaat na verrekening met de reserves. In onderstaande tabel staat het gerealiseerde jaarrekeningresultaat 2017 afgezet tegen het resultaat uit de door de raad vastgestelde begroting (na wijziging).

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging	Rekening 2017	Afwijking 2017
Baten	332.825	313.285	-19.540
Lasten	355.433	321.701	-33.732
Totaal saldo van baten en lasten	-22.608	-8.416	14.192

Verrekening met reserves

Onttrekkingen aan reserves	50.556	42.702	-7.854
Toevoegingen aan reserves	27.948	29.680	1.732
Totaal saldo mutaties reserves	22.608	13.022	-9.586

Resultaat	0	4.606	4.606
------------------	----------	--------------	--------------

Per saldo zijn er € 20 miljoen minder baten en € 34 miljoen minder lasten gerealiseerd. Daarnaast is er per saldo € 9,6 miljoen minder verrekend met de reserves dan begroot.

De lagere baten en lasten doen zich vooral voor bij programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (€ 24 miljoen minder baten respectievelijk, € 27 miljoen minder lasten). Doordat de feitelijke realisatie van geraamde kosten en opbrengsten in een ander jaar dan in het begrotingsjaar tot stand kan komen, kunnen de mutaties in de voorraad onderhanden werk afwijken van wat bij de begroting werd verwacht.

2.2 Saldo van baten en lasten

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten is in onderstaand overzicht gespecificeerd naar de verschillende programma's. Dit is inclusief de verrekening met reserves.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging	Rekening 2017	Afwijking 2017
PROG01 Veiligheid en handhaving	-6.287	-6.146	141
PROG02 Werk en inkomen	-37.652	-37.316	336
PROG03 Zorg en welzijn	-43.933	-44.034	-101
PROG04 Jeugd en onderwijs	-39.574	-39.391	183
PROG05 Cultuur	-8.876	-8.378	498
PROG06 Sport en recreatie	-5.315	-5.529	-215
PROG07 Economisch beleid en werkgelegenheid	-2.619	-1.826	794
PROG08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-1.648	694	2.342
PROG09 Stedelijke vernieuwing	-4.288	-6.419	-2.131
PROG10 Verkeer en mobiliteit	-1.510	-833	677
PROG11 Openbare ruimte en natuurbescherming	-15.697	-10.983	4.714
PROG12 Milieu	3.260	2.565	-695
PROG13 Bestuur en organisatie	-7.485	-9.577	-2.092
PROG14 Algemene dekkingsmiddelen	171.624	171.780	156
Resultaat	0	4.606	4.606

In de toelichtingen per programma, hoofdstuk 3 van de Jaarverantwoording, zijn de verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging per programma toegelicht.

2.3 Toelichting grootste afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Afwijking per Hoofdproduct	Afwijking per programma
Gerealiseerd resultaat (Algemene dienst)		3.154
Gerealiseerd resultaat Grondbedrijf		1.452
Gerealiseerd jaarrekeningresultaat 2017		4.606
01 Veiligheid en handhaving		
Overige afwijkingen	141	141
02 Werk en inkomen		
HP602 Uitvoering uitkeringsregelingen	-1.692	336
HP621 Participatie	2.050	
Overige afwijkingen	-22	
03 Zorg en welzijn		
HP640 Sociale Netwerken	-525	-101
HP674 Maatschappelijke ondersteuning	-2.407	
HP675 Specialistische ondersteuning	2.290	
Overige afwijkingen	541	
04 Jeugd en onderwijs		
HP409 Specialistische ondersteuning	-904	183
Overige afwijkingen	1.087	
05 Cultuur		
Overige afwijkingen	498	498
06 Sport en recreatie		
Overige afwijkingen	-215	-215
07 Economisch beleid en werkgelegenheid		
HP340 Economische en industriële zaken	815	794
Overige afwijkingen	-21	
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		
HP880 Grondexploitatie	1.452	2.342
Overige afwijkingen	890	
09 Stedelijke vernieuwing		
HP815 Stadsvernieuwing algemeen	-2.585	-2.131
Overige afwijkingen	454	
10 Verkeer en mobiliteit		
HP250 Verkeer en vervoer beleid	684	677
Overige afwijkingen	-7	

11 Openbare ruimte en natuurbescherming		
HP210 Wegen	4.014	
HP580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	614	
Overige afwijkingen	86	
		4.714
12 Milieu		
HP760 Rioleringen	-1.061	
Overige afwijkingen	366	
		-695
13 Bestuur en organisatie		
HP003 College van B&W	689	
HP910 Organisatie algemeen	-2.772	
Overige afwijkingen	-9	
		-2.092
14 Algemene dekkingsmiddelen		
HP970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	1.237	
HP991 Overhead	-1.267	
Overige afwijkingen	186	
		156
Gerealiseerd resultaat Jaarverantwoording 2017		4.606

Het jaarrekeningresultaat is de optelsom van de resultaten op de diverse programma's en hoofdproducten en bestaat uit zowel positieve als negatieve afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting. De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn hieronder beknopt toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichtingen per programma.

Toelichting op in de tabel opgenomen afwijkingen

Programma 1 Veiligheid en handhaving (€ 141.000 voordelig)

Het ten opzichte van de begroting gunstiger saldo na mutaties reserves bij Veiligheid en handhaving van € 141.000 wordt vooral veroorzaakt door lagere kosten op het gebied van de brandveiligheidsstoets. Tot op heden is er geen noodzaak geweest om op dit gebied extra in te zetten (voordeel € 78.000).

Programma 2 Werk en inkomen (€ 336.000 voordelig)

De hoofdproducten 602 en 621 vormen samen met hoofdproduct 618 gezamenlijk de financiële middelen voor de uitvoering van de Participatiewet. Op de uitvoering van de Participatiewet is een voordelig saldo gerealiseerd. Dit wordt voornamelijk verklaard door een herwaardering van de debiteurenpositie van uitkeringsgerechtigden die Helmond heeft overgedragen aan Senzer, die gunstiger uitgevallen is dan begroot. Het bedrag van de herwaardering is bij de jaarrekening, ten opzichte van de afgegeven prognose bij de 2e bestuursrapportage 2017, naar boven bijgesteld met € 139.000.

Daarnaast heeft Helmond van het Rijk een hogere bijdrage ontvangen voor de begeleiding van statushouders. De hogere bijdrage is het gevolg van een hoger aantal statushouders en een verhoogde bijdrage per statushouder. Het ontwikkelen van beleid en in uitvoering brengen is pas op gang gekomen nadat de verhoogde middelen beschikbaar zijn gekomen. Dat verklaart waarom er in 2017 een gedeelte (€ 188.000) van het beschikbare budget niet benut is.

Programma 3: Zorg en welzijn (€ 101.000 nadelig)

De hoofdproducten 640, 674, 675 (en de hoofdproducten 642, 673 en 676) vormen gezamenlijk de financiële middelen voor de uitvoering van het versterken van de voorliggende voorzieningen (sociale netwerken, basisvoorzieningen en maatschappelijke ondersteuning). Uitgaven verlopen voornamelijk via het subsidieprogramma Versterken Lokale Netwerken. Het subsidieprogramma is in 2017 uitgevoerd binnen de hiervoor beschikbare ramingen op Programma 3 en 4 (totaalpakket). Op programma 3 is een nadeel t.o.v. de begroting gerealiseerd van € 552.000. Hier staat een voordeel tegenover t.o.v. de begroting op programma 4 van € 693.000.

Tevens is er in het programmasaldo nog een bedrag van circa € 1.300.000 opgenomen op dit programma dat betrekking heeft op niet voorziene kosten vanuit 2016 m.b.t. WMO persoonlijke ondersteuning. Het betreft prestaties van zorgaanbieders die in 2016 geleverd zijn, maar die pas in 2017 in de financiële administratie gekomen zijn.

Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en zijn deze kosten toen pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017. Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces.

Programma 4: Jeugd en onderwijs (€ 183.000 voordelig)

Het hoofdproduct 409 geeft inzicht in de beschikbare financiële middelen voor de uitvoering van Jeugdzorg door de gemeente Helmond. Dit product laat in de jaarrekening een nadeel zien van circa € 1 miljoen. Bij de 2e Berap 2017 is de raad reeds geïnformeerd over een verwacht nadeel op de kosten Jeugdzorg, resulterend in een begrotingswijziging van € 2 miljoen. Uiteindelijk is het nadeel nog € 1 miljoen hoger uitgevallen. Dit heeft twee hoofd oorzaken. Enerzijds is sprake van hogere kosten op grond van afrekeningen / productieverantwoordingen die over 2017 na afloop van het jaar door de zorgaanbieders zijn ingediend. De Jeugdzorg is een open einde regeling.

Anderzijds is nog een bedrag van circa € 500.000 opgenomen op dit programma dat betrekking heeft op niet voorziene kosten vanuit 2016 m.b.t. specialistische ondersteuning Jeugd. Het betreft prestaties van zorgaanbieders die in 2016 geleverd zijn, maar die pas in 2017 in de financiële administratie gekomen zijn.

Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en zijn deze kosten toen pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017. Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces.

De overige afwijkingen van in totaal € 1,1 miljoen voordeel hebben voornamelijk betrekking op voorgenoemd subsidieprogramma Versterken Lokale Netwerken (€ 693.000) en onderwijshuisvesting (€ 297.000).

Programma 5: Cultuur (€ 498.000 voordelig)

Het per saldo gunstiger resultaat van € 498.000 dan begroot na mutaties reserves is vooral veroorzaakt door het Museum met enerzijds een voordelig saldo op de kapitaallasten (ca. € 96.000) en anderzijds een positief resultaat op de exploitatie van het Museum (ca. € 111.000).

Programma 6: Sport en recreatie (€ 215.000 nadelig)

Het tekort ten opzichte van de begroting met € 215.000 komt vooral door een toevoeging van € 396.000 aan de egalisatie reserve onderhoud buitensport. Dit wordt veroorzaakt door het doorschuiven van werkzaamheden in verband met de voorgenomen ontwikkelingen op sportparken in de komende jaren.

Programma 7: Economisch beleid en werkgelegenheid (€ 794.000 voordelig)

Het voordelige resultaat t.o.v. de begroting is ontstaan doordat het instellen van een Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties vertraging heeft opgelopen. De voor 2017 geraamde bijdrage van € 880.780 is daardoor in 2017 niet gerealiseerd.

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (€ 2.342.000 voordelig)

Het voordelig saldo op de grondexploitatie (HP 880) is als volgt te specificeren:

	<i>In miljoenen</i>
Winstnemingen op 9 grondexploitaties	7,03
Resultaat op restexploitaties	0,06
Aanpassing voorziening verlieslatende grondexploitaties	-7,17
Rente over voorziening verlieslatende grondexploitaties	1,53
Totaal resultaat 2017	1,45

De overige afwijkingen ad € 890.000 betreffen vooral hogere legesinkomsten voor Wabovergunningen (HP 840 € 268.000), lagere uitgaven in het eerste jaar voor het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (HP 850 € 205.000) en opbrengsten uit Facilitair grondbeleid als gevolg van vier in 2017 gesloten overeenkomsten (HP 885 € 173.000).

Programma 9: Stedelijke vernieuwing (€ 2.131.000 nadelig)

De stedelijke vernieuwing laat per saldo ten opzichte van de begroting een nadelig resultaat zien van € 2,1 miljoen. De overschrijding wordt veroorzaakt door een incidentele afboeking van € 2.835.000 (HP815). Dit betreft de afboeking van de restant boekwaarde van de investeringen stedelijke vernieuwing over de jaarschijven 1989 tot en met 1994, waarvan de economische levensduur inmiddels bleek te zijn verstreken. Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de materiële vaste activa plaatsgevonden en is dit pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Deze overschrijding heeft niets te maken met het niet of anders uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid binnen dit programma.

De post Overige afwijkingen wordt voor grotendeels verklaard doordat het beschikbare budget voor centrumontwikkeling in 2017 voor een belangrijk deel nog niet besteed is. De diverse projecten op het gebied van leegstandsbestrijding, acquisitie van nieuwe winkels, vergroening en het verbeteren van verbindingen in het centrum zijn wel gestart in 2017, maar vergden meer voorbereidingstijd dan was voorzien. Deze zullen derhalve in 2018 tot uitvoering komen.

Programma 10: Verkeer en mobiliteit (€ 677.000 voordelig)

Het positieve saldo ten opzichte van de begroting van € 677.000 wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat verschillende projecten op dit beleidsveld eerst in 2018 tot verdere uitvoering komen. In de begroting 2017 was reeds geraamd dat de projecten in 2017 al tot uitvoering zouden gaan komen (dus zowel kosten als subsidiebijdragen van mede overheden).

Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming (€ 4.714.000 voordelig)

Bij HP 210 zijn de lasten circa € 4 miljoen lager uitgevallen dan begroot. Door gewijzigde verslaggevingsvoorschriften is circa €3,5 miljoen aan oorspronkelijk onderhoudslasten aangemerkt als investering (meerjarig nut). In de jaarrekening zijn deze kosten derhalve geactiveerd en drukken zij niet langer meer als onderhoudskosten op de exploitatie (zie verder paragraaf 5.3 onderhoud kapitaalgoederen). Dit levert eenmalig een voordeel op in 2017. Echter, vanaf 2018 zullen deze geactiveerde kosten leiden tot kapitaallasten in plaats van onderhoudslasten. Daarnaast is op de kapitaallasten een voordeel van 0,8 miljoen.

HP 580 Groenvoorzieningen & natuur exclusief recreatie laat een voordelig saldo zien van € 614.000. Dit komt vooral door lagere onderhoudskosten dan begroot eveneens door activering onder de materiële vaste activa.

Programma 12: Milieu (€ 695.000 nadelig)

Bij HP 760 Riolerings is een nadelig saldo en opzichte van de begroting na mutaties reserves van € 1,1 miljoen. Het nadelige resultaat t.o.v. de begroting wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een hogere dan geraamde toevoeging aan de voorziening rioleringslasten. Het resultaat van de exploitatie riolerings wordt verrekend met de voorziening riolerings. In de methodiek van de resultaatsbepaling op de uitvoering van het rioleringsproduct heeft t.o.v. voorgaande jaren een verdere aanscherping plaats gevonden. Bij de resultaatsbepaling op riolering worden overigens ook kosten toegerekend die niet op dit programma landen. Dit heeft geleid tot een hogere dotatie aan de voorziening rioleringslasten dan geraamd. Behaalde "voordelen" op de exploitatie t.o.v. de gerealiseerde opbrengsten uit rioolheffingen moeten in de voorziening beschikbaar blijven voor inzet in toekomstige jaren op de activiteiten m.b.t. rioleringsaanleg, - beheer en -onderhoud.

Programma 13: Bestuur en organisatie (€ 2.092.000 nadelig)

Bij HP003 College van B&W is sprake van een voordelig saldo ten opzichte van de begroting van € 689.000. Het voordelig resultaat t.o.v. de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere loonkosten dan geraamd voor het college en reguliere pensioenkosten voor voormalig wethouders (€ 318.000). Daarnaast is een voordeel van circa € 270.000 ontstaan als gevolg van een vrijval uit de voorziening wethouderspensioenen als gevolg van het overlijden van een voormalig wethouder.

Bij HP 910 Organisatie algemeen is sprake van een nadelig saldo ten opzichte van de begroting van € 2.772.000. Dit nadelig saldo t.o.v. de begrote lasten wordt enerzijds veroorzaakt door een deels nog niet ingevulde bezuinigingstaakstelling m.b.t. organisatie van circa € 1.385.000. De oorspronkelijke taakstelling bedroeg circa € 5,8 miljoen. Over de stand van zaken / voortgang van de organisatieontwikkeling en de daarmee samenhangende bezuinigingstaakstelling is de gemeenteraad in het najaar van 2017 geïnformeerd.

Anderzijds is sprake van een aantal afwikkelingsverschillen waarvan de oorsprong ligt / is terug te voeren naar voorgaande jaren (circa € 1,1 miljoen). Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en is dit pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017.

Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces.

Deze overschrijding heeft niets te maken met het niet of anders uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid binnen dit programma.

Algemene dekkingsmiddelen, VPB en Onvoorzien (€ 156.000 voordelig)

Het voordelig saldo na mutaties reserves ten opzichte van de begroting bij HP970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds van € 1,2 miljoen komt vooral door ontvangen nabetalingen door het Rijk in 2017.

Bij HP 991/992 is een nadeel ten opzichte van de begroting ontstaan ad circa € 1,3 miljoen. Dit nadeel wordt in belangrijke mate veroorzaakt doordat, als gevolg van aangescherpte verslaggevingsvoorschriften (BBV), de reeds in voorgaande jaren gemaakte en destijds geactiveerde automatiseringskosten (licenties, implementatiekosten, nieuwe applicaties, et cetera) alsnog ten laste van de exploitatie zijn verantwoord. Normaliter zouden deze kosten onderdeel uitmaken van de doorbelasting overhead naar de inhoudelijke raadsprogramma's. Gegeven het incidentele karakter van deze mutatie is dit verder achterwege gebleven.

2.4 Voorstellen voor resultaatbestemming

In onderstaande tabel zijn het gerealiseerde resultaat van het grondbedrijf en de overige resultaten afzonderlijk weergegeven.

<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>	2017
Gerealiseerd resultaat excl. Grondbedrijf	3.154
Gerealiseerd resultaat Grondbedrijf	1.452
Gerealiseerd resultaat	4.606

Resultaat grondbedrijf

In de Nota Reserve- en Voorzieningenbeleid 2016-2019 is bepaald dat het grondbedrijf binnen de gemeentelijke begroting een gesloten circuit is. Dit betekent dat de algemene reserve grondbedrijf dezelfde functie heeft als de algemene reserve binnen de algemene dienst. De algemene reserve grondbedrijf heeft daarmee als doel om de (jaarrekening)resultaten van het grondbedrijf op te vangen. Het positieve resultaat van het grondbedrijf over 2017 van € 1,452 miljoen wordt derhalve ten gunste gebracht van de algemene reserve Grondbedrijf.

Voorstellen voor resultaatbestemming

	Storting in reserve	Budget-overheveling	Bedrag
<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>			
Gerealiseerd positief resultaat			4.606
Verrekening positief resultaat grondbedrijf met Algemene reserve Grondbedrijf (cf. nota Reserves & Voorzieningen)			-1.452
Te verdelen resultaat			3.154
Programma 1: Veiligheid en handhaving			
Integraal veiligheidsbeleid		31	
Programma 2: Werk en inkomen			
Bijzondere bijstand kind- en ouderenpakket		313	
Participatie - Vreemdelingen		188	
Programma 3: Zorg en welzijn			
Werkbudget voor het platform Sociale Cohesie		10	
Programma 5: Cultuur			
Museum	64		
Festiviteiten	100		
Onderzoek graveerderij museale collecties		40	
Programma 7: Economisch beleid en werkgelegenheid			
Bijdrage ROW		881	
Programma 9: Stedelijke vernieuwing			
Centrum ontwikkeling		288	
Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming			
Overhevelen budget reparatie Ameideplein	97		
Vergoeding Nedvang		59	
Programma 12: Milieu			
Milieubeheer (sanering Kromme Haagdijk)		60	
Algemene dekkingsmiddelen			
Gem.fonds voor arbeidsparticipatie mensen met psychische beperking		65	
Opvang asielzoekers (bad, bed, brood)		157	
HRM		100	
Onderhoud gebouwen	682		
Compensatie hogere overhead van een aantal kleinere kostenplaatsen	120		
Onttrekking bestemmingsreserve Citysporthal: ter dekking versnelde afschrijving in 2017	-273		
Totaal voorstellen resultaatbestemming	790	2.192	2.982
Nog te bestemmen na voorstellen			172

Het nog te bestemmen resultaat - na voorstellen voor resultaatbestemming - ad € 172.000 wordt conform de door uw Raad vastgestelde financiële verordening ex. artikel 212 Gemeentewet toegevoegd aan de Algemene reserve. De nadere toelichting op de voorstellen voor resultaatbestemming is opgenomen in de toelichting bij de verschillende programma's.

2.5 Gerealiseerde investeringen (IVP 2017)

Onderstaand de recapitulatie van de financiële voortgang van de aanvragen uit het door de Raad vastgestelde Investeringsprogramma 2017.

Uit onderstaande tabel volgt dat er in financiële zin sprake lijkt te zijn van een relatief beperkte voortgang in de uitvoering van het IVP 2017. De inhoudelijke toelichting hierop vindt plaats in de diverse programmaverantwoordingen. In 2017 is totaal circa € 12,1 miljoen geïnvesteerd, waarbij in belangrijke mate nog sprake is van de verdere uitvoering van de investeringen uit het IVP 2016 en eerdere begrotingsjaren.

Programma	Begroot IVP 2017	Realisatie IVP 2017	%	Realisatie overige investeringen
<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>				
1 Veiligheid en handhaving	-	-	0%	-
2 Werk en inkomen	-	-	0%	-
3 Zorg en welzijn	-	-	0%	-
4 Jeugd en cultuur	1.798	223	12%	143
5 Cultuur	-	-	0%	1.924
6 Sport en recreatie	-	-	0%	-
7 Economisch beleid en werkgelegenheid	-	-	0%	454
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-	-	0%	-
9 Stedelijke vernieuwing	2.435	33	1%	2.596
10 Verkeer en mobiliteit	925	225	24%	304
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	2.437	971	40%	4.120
12 Milieu	100	-	0%	611
13 Bestuur en organisatie	-	-	0%	-
14 Algemene dekkingsmiddelen	-	-	0%	485
Totaal	7.695	1.452	19%	10.637

Jaarverslag

3 Programma's

3.1 Programma 01: Veiligheid en handhaving

3.1.1 Welke effecten hebben we bereikt

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
1.01	Plaats Helmond op de AD misdaad-monitor (1=minst goede score)	21	28	18	18	11	22	Jaarlijks, AD
1.02	Percentage mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt in Helmond	23%	20%	20%	23%	19%	24%	Jaarlijks, Veiligheidsmonitor

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
	1.01	Aantal wijken met rapportcijfer 6,5 of hoger van de inwoners voor veiligheid.			10,0				10,0	In 2018 alle 11 wijken min. 6,5	Vierjaarlijks, veiligheidsmonitor, meting 2017
	1.02	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	6,7	5,4	5,3	5,1	5,9	4,2	4,4	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
Veilig woon- en leefomgeving	1.03	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	9,3	9,7	8,3	8,5	8,6	8,6	7,7	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
	1.04	Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (per 1.000 inwoners)	10,4	9,8	9,5	9,7	7,6	6,4	6,7	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
	1.05	Incidenten overlast i.v.m. drugs/alcohol (E38)	33	91	99	131	147	181	213	verminderen t.o.v. 2013	jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
	1.06	Meldingen bij politie van overlast door jeugd (E35)	451	356	500	564	566	420	534	Verminderen t.o.v. 2013	Jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
Jeugd en veiligheid	1.07	Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)			230	188	217	149	153	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
	1.08	Harde kern jongeren (per 10.000 inwoners)	2,4	2,5	1,5	2,1				Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
Bedrijvigheid en veiligheid	1.09	Winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	2,7	2,8	3,0	3,0	3,5	3,1	3,1	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl

	1.10	Rapportcijfer van inwoners Helmond voor veiligheid in het Centrum	6,9		6,9		6,9		6,8	Minimaal handhaven tot 2018	Tweejaarlijkse, najaar inwonersenquête, IVA.AI
	1.11	Misdrijven diefstal/inbraak bedrijven, kantoren en instellingen (buurten 1000 en 1007)	23	15	21	22	19	21	17	Minimaal handhaven tot 2018	Jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
	1.12	Misdrijven diefstal/inbraak bedrijven, kantoren en instellingen op bedrijventerreinen (Hoogeind, BZOB, De Weyer en Groot Schooten)	58	58	50	40	34	32	27	Minimaal handhaven tot 2018	Jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
Fysieke veiligheid	1.13	% inwoners dat veel overlast ervaart van te hard rijden		21%	23%	23%	23%	22%	26%	Verminderen t.o.v. 2013	Jaarlijks, veiligheidsmonitor
	1.14	% inwoners dat veel overlast ervaart van parkeerproblemen		22%	22%	23%	23%	18%	21%	Verminderen t.o.v. 2013	Jaarlijks, veiligheidsmonitor
Integriteit en veiligheid	1.15	% Helmondse opkopers met opkoopregister					85%	100%	100%	In 2018 100%	BJO

3.1.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Projectplan kadernota integrale veiligheid

In 2017 wordt de uitvoering van de projectplannen Kadernota Integrale Veiligheid en het specifiek op Helmond gerichte Aanvalsplan Veiligheid 'Grenzen stellen, Perspectief bieden' verder voortgezet. Als de cijfers en het beeld daar aanleiding toe geven, kunnen er nieuwe of aangepaste prioriteiten worden vastgesteld. Daarnaast zal een start worden gemaakt met de voorbereiding op de volgende programmaperiode 2019-2022.

Afgerond, resultaat behaald. In augustus is gestart met het uitvoeren van een veiligheidsanalyse om te komen tot een onderbouwde keuze voor veiligheidsprioriteiten voor de volgende programmaperiode (2019-2022). Deze analyse is in december afgerond. De gemeenteraad heeft in januari 2018 ingestemd met de aangegeven conceptprioriteiten en strategische thema's. Hiermee is het fundament gevormd voor het Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022.

Informatieknoppunt voor Peelland

Ontwikkelen van een informatieknoppunt voor Peelland. Voor een goede reactie op de signalen over (ondermijnende) criminaliteit is een actuele, complete én integrale informatievoorziening essentieel. Informatie wordt momenteel geleverd door het informatieknoppunt binnen de gemeente Helmond. In het licht van onder meer de aanpak van ondermijnende criminaliteit via het sinds najaar 2016 op Peelland-niveau opererende Interventieteam is het belangrijk om het informatieknoppunt voor Helmond door te ontwikkelen naar een informatieknoppunt met een regionale insteek. Deze doorontwikkeling is een onderdeel van de verder aanpak ondermijnende criminaliteit, en sluit aan bij de aanpak van de Taskforce Brabant Zeeland op dit gebied.

Gestart. In samenwerking met de andere B5-gemeenten is er via de werksessies aan de verdere ontwikkeling van het Veiligheidsinformatieknoppunt (VIK) gewerkt. De eerste resultaten zullen medio 2018 bekend zijn.

Visie op naleving gemeente Helmond 2016

De inzet van handhaving is sterk aan verandering onderhevig door ontwikkelingen als de veranderende rol van de overheid. Zoals verwoord in de Visie op naleving gemeente Helmond 2016 is de ambitie om met ingang van 2017 het instrument (toezicht en) handhaving binnen de gemeente meer doelgericht en efficiënt te gaan inzetten, om hiermee de leefbaarheid, volksgezondheid en, veiligheid op peil te houden en daar waar nodig te verbeteren. Voor het bereiken van deze ambitie doen we in toenemende mate een beroep op de verantwoordelijkheid van onze inwoners, instellingen en bedrijven. We zoeken daarvoor innovatieve methoden. Een mix van interventies wordt in kaart gebracht en toegepast. Constant zal worden gemonitord of interventies effectief zijn. Verder zal 2017 in het teken staan van de veranderende rol van toezichthouders en handhavers als uitwerking van de Visie op naleving gemeente Helmond. Een oriëntatie op een nieuwe type stadswacht zal in de kader nader worden uitgewerkt.

Gestart. De visie op naleving is afgerond en vastgesteld in maart 2016. Momenteel wordt gewerkt aan een nadere uitwerking in een nalevingsplan 2018 - 2021 gemeente Helmond. In dit plan wordt een concrete uitwerking geboden van de diverse gemeentelijke handhavings- c.q. nalevingstaken. Aan de hand van een omgevings- en risicoanalyse zijn de prioriteiten bepaald in nalevingsdoelen. Uiteindelijk zullen op basis hiervan interventiemixen uitgewerkt worden (alwaar innovatieve methodieken worden gezocht) en wordt de toekomstige inzet gericht op de wijken waar het nodig en mogelijk is. Voor het werken volgens de nieuwe visie en het aanpassen van de werkprocessen en het beleidsplan is een verandertraject noodzakelijk. De besluitvorming over de transitie van de Stichting Stadswacht Helmond (SSH) is onderdeel van dit verandertraject. Separaat loopt, sinds zomer 2016, de ontwikkeling van de transitie SSH naar Afdeling Veiligheid en Naleving. Hiervoor is integraal een opiniërende nota opgesteld en het College als ook de Commissie Bestuur en Economie hebben in januari 2017 fiat gegeven om deze mogelijke transitie verder uit te werken. In dit geheel wordt ook de oriëntatie op een nieuw type toezichthouder/ handhaver verwerkt. Door een projectgroep is een nota inzake de transitie opgesteld. In de maand juli is een positief besluitvorming door het College inzake de transitie genomen. De Cie B&E heeft, ook in juli, een positief advies over de transitie aan de raad gegeven. Dit heeft medio augustus 2017 geresulteerd in een positief advies van de gemeenteraad inzake de overgang van de medewerkers SSH naar de gemeente Helmond. Momenteel wordt de gehele transitie ambtelijk voorbereid.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Stichting Stadswacht Helmond

De stadswacht houdt toezicht en voert handhavingsactiviteiten uit op een veelheid van taken in de openbare ruimte. Sinds 2016 is de stadswacht doorontwikkeld naar een professionele BOA-organisatie. In 2017 heeft dit o.a. geleid tot een positief besluit van de Raad over de transitie van SSH naar de gemeente Helmond. In 2018 zal de transitie verder vorm krijgen. Per 1 januari 2019 zal de stadswacht onderdeel zijn van de afdeling Veiligheid en Naleving van de gemeente Helmond.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

Het bevorderen van een veiligere leefomgeving voor mensen die in Zuidoost-Brabant wonen of verblijven. Als het noodzakelijk is, wordt professionele hulp geboden. De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is een organisatie waarin brandweer, GHOR en RAV (Regionale Ambulancevoorziening) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, beperken en bestrijden. In 2017 is gestart met de ontwikkeling van de toekomstvisie 2025 en een visie op crisisbeheersing (en de implementatie) hiervan.

Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. Doelstelling is om te komen tot een integrale, keten-overstijgende, aanpak van (potentieel) criminele of ernstig overlast veroorzakende personen of systemen, waarachter een complexe problematiek schuilgaat. Hiermee wordt voorkomen dat partnerorganisaties ieder slechts een gedeelte van de problematiek aanpakken en-of langs elkaar heen werken. De samenwerking in de Veiligheidshuizen richt zich op het oplossen van vraagstukken met een complexe, meervoudige problematiek. De vastgestelde prioriteiten in 2017 waren:

1. Kwalitatieve doorontwikkeling van de hoofdtaken van het Veiligheidshuis: Procesregie (Casus Op Maat/ PGA), Advisering en Signalering.
2. Kwalitatieve doorontwikkeling van de Informatievoorziening COM (Casus op Maat) en PGA (Persoonsgerichte aanpak)

3.1.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	401	660	434	456	23
Lasten	7.287	7.543	6.831	6.709	-122
Saldo	-6.886	-6.883	-6.397	-6.253	144

Verrekening met reserves

Onttrekking		100	110	107	-3
Storting					

Saldo	-6.886	-6.783	-6.287	-6.146	141
-------	--------	--------	--------	--------	-----

Toelichting op programmaniveau

In programma 1 is per saldo een voordelig saldo gerealiseerd van € 141.000. Dit resultaat wordt veroorzaakt door een onderrealisatie op het uitvoeringsprogramma aanvalsplan Veiligheid, de uitvoering van de brandveiligheidstoets en het beheer en onderhoud van het vastgoed dat betrekking heeft op het programma Veiligheid en Naleving.

Aanvalsplan veiligheid (HP 110), € 25.000 voordeel

De lagere kosten voor het aanvalsplan hebben betrekking op het deel dat beschikbaar was voor pilots met innovatieve systemen, werkwijzen en analysetechnieken opdat effectiever en efficiënter gewerkt kan worden binnen het veiligheidsdomein. In 2017 is hiervoor een start gemaakt met Pandora. Maar, door het nieuwe en daarmee onbekende karakter van dit soort instrumentarium heeft de opstartfase meer tijd gekost dan gedacht. In 2018 zal de ontwikkeling een vervolg krijgen vandaar dat voorgesteld wordt om het restantbedrag van 2017 van ca. € 31.000 over te hevelen naar 2018.

Brandweezorg (HP 140), € 78.000 voordeel

Per 1 januari 2014 heeft de regionalisering van de brandweezorg in de regio Zuidoost-Brabant plaatsgevonden (Veiligheidsregio). Hierbij zijn een aantal (deel)taken (evenals de bijbehorende middelen) teruggekomen naar de gemeente. Hier valt ook onder een deel van de taken op het gebied van de brandveiligheidstoets. Tot op heden is er geen noodzaak geweest om op dit gebied extra in te zetten (voordeel € 78.000).

Onderhoud vastgoed (HP 110/140), € 36.000 voordeel

De verantwoording op het vastgoed is terug te vinden in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. In deze verantwoording is aangegeven dat op totaalniveau de bestedingen voor onderhoud binnen het totale budget voor onderhoud gebleven zijn (per saldo voordeel € 36.000).

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	234	1.006	247	993	13	-12	25
120 Handhavingsbeleid		1.142	6	1.159	6	16	-11
125 Integraal veiligheidsbeleid en horeca		259		260		1	-1
140 Brandweer	200	4.424	204	4.297	4	-127	131
Totaal saldo baten en lasten	434	6.831	456	6.709	23	-122	144

110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	100		100				
140 Brandweer	10		7		-3		-3
Per saldo mutatie reserves	110		107		-3		-3

Saldo programma	544	6.831	563	6.709	19	-122	141
-----------------	-----	-------	-----	-------	----	------	-----

Voorstel tot resultaatbestemming

Uitvoeringsprogramma Aanvalsplan Veiligheid

De noodzaak van ontwikkelingen in het veiligheidsdomein vragen om innovatieve pilots met systemen, werkwijzen en analysetechnieken. In 2017 is een start gemaakt met Pandora, maar door het nieuwe en daarmee onbekende karakter van dit soort instrumentarium heeft de opstartfase meer tijd gekost dan gedacht. In 2018 zal de ontwikkeling een vervolg krijgen vandaar dat voorgesteld wordt om het restantbedrag van 2017 van ca. € 31.000 over te hevelen naar 2018.

Voorgenomen investeringen

Niet van Toepassing

Voortgang IVP 2017:

Niet van toepassing

3.2 Programma 02: Werk en inkomen

3.2.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
2.01	Netto participatiegraad (% mensen tussen 15-67 jaar dat een baan heeft)	65,9	64,1	62,3	64,1	65,3	65,5	Waarstaatjegemeente.nl
2.02	Aantal bijstandsuitkeringen	2.371	2.531	2.617	2.715	2.770	2731	Jaarlijks, 31-12, Senzer
2.03	Aantal bijstandsgerechtigden	2.737	3.011	3.112	3.139	3.270	3251	Jaarlijks, 31-12, Senzer
2.04	Personen met bijstandsuitkering (per 1000 inwoners 18 jaar en ouder)				50,6	50,2	50,2	Waarstaatjegemeente.nl
2.05	Aantal WW-uitkeringen	2.288	2.727	2.647	3.037	2.614	1936	Jaarlijks 31-12, CBS Regionale Kerncijfers Nederland (t/m 2013) daarna UWV
2.06	% Bijstandsgerechtigden t.o.v. beroepsbevolking	5,8%	6,2%	6,8%	6,7%	7,0%	6,9	Jaarlijks, 31-12, Senzer
2.07	% WW-uitkeringen t.o.v. de feitelijke beroepsbevolking	4,9%	5,8%	5,8%	6,5%	5,6%	4,1	jaarlijks, 31-12, UWV-werkbedrijf
2.08	% WW-uitkeringen jeugd potentiële beroepsbevolking (15 t/m 24 jaar)	1,4%	1,6%	1,2%	1,50	1,2%	0,8	Alle sociale verzekeringen 31-12, cijfers 2014 e.v.: UWV werkbedrijf
2.09	Personen met een lopend re-integratietraject (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)				36,3	25,8	11,9	Waarstaatjegemeente.nl
2.10	% Particuliere hh met een inkomen tot 105% van sociaal minimum			11,7%	11,3%			Jaarlijks, met vertraging van 2-jaar, CBS-RIO
2.11	% Particuliere hh met een inkomen tot 110% van sociaal minimum			14,1%	14,0%			Jaarlijks, met vertraging van 2-jaar, CBS-RIO
2.12	% Particuliere hh met een inkomen tot 120% van sociaal minimum			18,0%	17,7%			jaarlijks, met vertraging van 2-jaar, CBS-RIO
2.13	Werkend en laaginkomen: aantal huishoudens die actief zijn op de arbeidsmarkt en een inkomen tot 105% van het sociaal minimum hebben			800	600			Jaarlijks, met vertraging van 2-jaar, CBS-RIO
2.14	Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)	6,65%	7,22%	7,25%	7,16%			Waarstaatjegemeente.nl

2.10 Ontbrekende jaren zijn nog niet binnen

2.11 Ontbrekende jaren zijn nog niet binnen

2.12 Ontbrekende jaren zijn nog niet binnen

2.13 Ontbrekende jaren zijn nog niet binnen

2.14 Ontbrekende jaren zijn nog niet binnen

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Bijstand	2.01	Ontwikkeling in aantal bijstandsuitkeringen per jaar Helmond		1%	7%	2%	2%	0%		Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks, 31-12 CBS - Statline
	2.02	Ontwikkeling in aantal bijstandsuitkeringen per jaar Zuidoost-Brabant		3%	8%	5%	3%	5%		Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks, 31-12, CBS - Statline
Werkloosheid	2.03	Ontwikkeling in aantal WW-rechten per jaar Helmond			19%	-3%	15%	-14%	-26%	Ontwikkeling in aantal WW-rechten per jaar Helmond	Jaarlijks 31-12, CBS Regionale Kerncijfers Nederland (t/m 2013) daarna UWV
	2.04	Ontwikkeling in aantal WW-rechten per jaar Zuidoost-Brabant			24%	0%	8%	-12%	-21%	Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks 31-12, CBS Regionale Kerncijfers Nederland (t/m 2013) daarna UWV
	2.05	Ontwikkeling in aantal WW-rechten jeugd (tot 25 jaar) Helmond			18%	-27%	31%	-17%	-35%	Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks 31-12, Atlas sociale verzekeringen (t/m 2011) daarna UWV
	2.06	Ontwikkeling in WW-rechten jeugd (tot 25 jaar) Zuidoost-Brabant			17%	-32%	36%	-23%	-29%	Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks 31-12, Atlas sociale verzekeringen (t/m 2011) daarna UWV

2.01 Cijfers voor 2017 zijn nog niet binnen

2.02 Cijfers voor 2017 zijn nog niet binnen

3.2.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Het volume uitkeringsgerechtigden te verminderen

Het werkbedrijf heeft als taakstelling het volume uitkeringsgerechtigden te verminderen met 1% per jaar, exclusief de ingroei van statushouders. Uitgangspunt is de stand van het volume op 31 december van het jaar 2017, ten opzichte van de stand op 31 december van het jaar 2016. Als statushouder wordt aangemerkt de formeel erkende vluchtelingen met een (tijdelijke) verblijfsvergunning.

Afgerond. Resultaat behaald. In 2017 is een grotere afname gerealiseerd dan de beoogde 1%. Het aantal uitkeringsdossiers laat een lichte stijging zien in de periode 1 januari 2017 tot en met 30 juni 2017 en vervolgens zet zich een daling in die doorloopt tot 31 december 2017. Getalsmatig is een daling van 1.4% gerealiseerd. Stand per 1 januari 2017 was 2.770 en de stand op 31 december 2017 was 2.731. De resultaten zijn beter in relatie met de overige Peelgemeenten waar bestand toenames hebben plaatsgevonden met als resultaat tekorten op de BUIG-middelen (uitkeringen / LKS). Helmond heeft een positief resultaat op de BUIG-middelen 2017. Dit positieve resultaat komt niet specifiek ten goede aan Helmond maar is onderdeel van het jaarrekeningresultaat van Senzer conform de binnen de gemeenschappelijke regeling hiervoor gemaakte afspraken.

Vroegsignalering en preventie van schulden

In 2017 zetten we de inzet op vroegsignalering en aanpak van schulden voort, en werken aan een sluitende aanpak. Het gaat daarbij o.a. om het doorbreken van het taboe rondom financiële problemen, waarbij een grote rol is weggelegd voor ervaringsdeskundigen die onze inwoners kunnen adviseren en ondersteunen bij financiële problemen. Ook ontwikkelen we budgetbeheer en budgetcoaching door naar een meer preventieve vorm van schulddienstverlening. Samen met ketenpartners verkennen we mogelijkheden om voor een grotere groep het beheer van de vaste lasten te regelen. In het kader van preventie organiseren we themabijeenkomsten voor (basis)scholen en zoeken we verdere samenwerking met woningcorporaties, Rabobank en ING. Om het gebruik van voorzieningen te stimuleren maken we gebruik van onze netwerken in de stad en geven meer bekendheid aan deze voorzieningen.

Gestart. In 2017 hebben we de inzet op vroegsignalering en aanpak van schulden voortgezet en hebben we verder gewerkt aan een sluitende aanpak. Om de toegang en de dienstverlening te verbeteren, is vanuit schulddienstverlening gestart met adviesgesprekken. In het kader van preventieactiviteiten op (basis)scholen zijn bijna 600 kinderen en jongeren bereikt. Tijdens de armoedeconferentie in april waren 70 professionals en vrijwilligers aanwezig om op basis van thema's kennis en ervaringen uit te wisselen. Het Kindpakket is ingericht om kinderen in armoede optimaal te kunnen laten meedoen.

Uitvoering impulsprogramma werkgelegenheid

In 2017 realiseren we 300-500 nieuwe banen, waarbij we aandacht hebben voor laaggeschoolden en mensen met een aanzienlijke afstand tot de arbeidsmarkt. We zetten in op arbeidstoeliding en op begeleiding van mensen tijdens hun werk; we moeten immers voorkomen dat mensen snel weer uitvallen uit het arbeidsproces en zorgen dat ze duurzaam aan het werk zijn. Voor deze impuls versterken we de acquisitie, het accountmanagement en de strategische positionering, branding en promotie.

Gestart. In 2017 zijn de kaders voor de adaptieve actieagenda samen met een aantal partners (m.n. werkgevers) opgesteld. De agenda bevat een aantal speerpunten die verder worden uitgewerkt in projecten. Uitgangspunt: Een dynamische economie in Helmond randvoorwaardelijk voor het realiseren van de ambitie 'meer banen'. Het bedrijfsleven genereert banen; de overheid stimuleert en faciliteert. Het impuls creëert geen banen maar draagt eraan bij ondernemers in staat te stellen te groeien en daarmee banen te creëren. De kaders voor de actieagenda zijn in 2017 vastgesteld in de raad.

Ontwikkelen Groene Golf rondom regelgeving in het sociaal domein

We starten in 2017 een Groene Golf rondom regelgeving in het sociaal domein en doen dat in nauwe samenspraak met de wijknetwerken. Onze insteek is dat inwoners niet langer verstrikt raken in de wirwar aan regels.

Gestart. De subsidieverordening is tegen het licht gehouden en op onderdelen vereenvoudigd. Dit verlicht de regeldruk voor partners die een aanvraag doen in het kader van het subsidieprogramma. Verder is het berichtenverkeer nu volledig ingevoerd. Dit betekent een aanzienlijke vereenvoudiging van de werkwijze voor partners met wie wij een inkooprelatie hebben. Verder treffen we voorbereidingen om er voor te zorgen dat op termijn het ondersteuningsplan beschikkingen vervangt. Er is gestart met het trainen van medewerkers met klantcontacten in het werken volgens de omgekeerde toets (werken volgens de geest in plaats van de letter van de wet/verordening/regels).

Gratis wifi via maatschappelijke accommodaties in de wijken

In 2017 ontwikkelen en implementeren we een voorstel om in maatschappelijke accommodaties gratis wifi beschikbaar te stellen voor onze inwoners.

Stilgezet. In het kader van het strategische programma sociale stad wordt eerst uitvoering gegeven aan de prioritaire projecten op basis van de uitvoeringsagenda. Daarnaast is het project on hold gezet vanwege ontwikkelingen met betrekking tot het glasvezelnet.

Overige beleidsuitvoering: Budgetresultaat voor omvangrijkste reguliere producten

Schulddienstverlening

Voldoen aan de wettelijke eisen t.a.v. de maximale wachttijd van 4 weken.

Afgerond, resultaat behaald. Inwoners met problematische schulden sturen na de aanmelding de benodigde stukken op voor de beoordeling van de aanvraag, Als deze stukken zijn ontvangen, wordt binnen de wettelijke termijn van 4 weken een afspraak ingepland voor een intakegesprek.

Aanvragen bijzondere bijstand en overige inkomensondersteunende maatregelen

85% van de aanvragen wordt tijdig afgehandeld.

Afgerond, resultaat behaald. Begin 2017 stond de tijdigheid van de afhandeling van de aanvragen fors onder druk door de ontvlechting van Peel 6.1. In de loop van 2017 is dit weer genormaliseerd en worden de aanvragen weer tijdig afgehandeld.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer)

Werkbedrijf Senzer heeft bijgedragen aan onze doelstelling van sociale stijging, van onze inwoners en stad. Het hebben van werk biedt mensen de beste mogelijkheden om mee te doen, rond te komen en vooruit te komen. Het Werkbedrijf begeleidt werkzoekenden die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een baan en mensen met een uitkering naar werk. Dit gebeurt in de meest brede zin van het woord: van een reguliere baan tot plaatsing in Beschut Werken. Hoewel werken boven inkomen gaat, verstrekt het Werkbedrijf daarnaast ook uitkeringen aan mensen die (tijdelijk) niet in het eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

3.2.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	51.047	36.441	41.880	42.844	963
Lasten	93.684	73.765	80.366	80.613	247
Saldo	-42.638	-37.324	-38.486	-37.770	716

Verrekening met reserves

Onttrekking	2.985	610	834	454	-380
Storting	1.178				

Saldo	-40.831	-36.714	-37.652	-37.316	336
-------	---------	---------	---------	---------	-----

Toelichting op programmaniveau

In programma 2 staat de uitvoering centraal van het takenpakket van de Participatiewet. In programma 2 is een voordelig resultaat gerealiseerd van € 0,3 miljoen.

Participatiewet (HP 602 + 618 + 621), € 275.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

De hoofdproducten 602, 618 en 621 vormen gezamenlijk de financiële middelen voor de uitvoering van de Participatiewet. Op de uitvoering van de Participatiewet is voor verrekening met de reserve een voordelig saldo gerealiseerd. Dit wordt verklaard door een herwaardering van de debiteurenpositie van uitkeringsgerechtigden die Helmond heeft overgedragen aan Senzer. Het bedrag van de herwaardering is bij de jaarrekening, ten opzichte van de afgegeven prognose bij de 2e bestuursrapportage 2017, naar boven bijgesteld met € 139.000.

Helmond heeft van het Rijk een hogere bijdrage ontvangen voor de begeleiding van statushouders. De hogere bijdrage is het gevolg van een hoger aantal statushouders en een verhoogde bijdrage per statushouder. Het ontwikkelen van beleid en in uitvoering brengen is op gang gekomen nadat de verhoogde middelen beschikbaar zijn gekomen. Dat verklaart waarom er in 2017 een gedeelte (€ 188.000) van het beschikbare budget niet benut is.

Op de werkgelegenheidsimpuls is een voordeel, voor verrekening met de reserve, van € 380.000 gerealiseerd. Dit omdat de uitvoeringsagenda in het 1e kwartaal van 2018 is vastgesteld. Hierdoor hebben er nagenoeg geen uitgaven in 2017 plaatsgevonden, waardoor de onttrekking aan de reserve eveneens niet heeft plaatsgevonden. De niet-bestede middelen van € 380.000 blijven beschikbaar in de reserve Sociaal Domein voor uitgaven in 2018, 2019 en 2020 conform de beleidsdoelstellingen.

Bijzondere bijstand en minimabeleid (HP 603 + 619), € 234.000 voordeel

De hoofdproducten 603 en 619 vormen gezamenlijk de financiële middelen voor de bijzondere bijstand en minimaregelingen. Het voordeel wordt met name veroorzaakt door een incidenteel overschot van € 313.000 op armoedebestrijding. Dit is ontstaan doordat de ontwikkeling en uitvoering van het armoedebeleid per jaareinde 2017 op gang is gekomen nadat duidelijk was wat de rijksmiddelen hiervoor waren.

In dit per saldo voordeel t.o.v. de begroting is tevens een bedrag van circa € 100.000 opgenomen dat betrekking heeft op niet voorziene nagekomen kosten bijzondere bijstand vanuit 2016.

Schulddienstverlening (HP 604), € 172.000 nadeel

Het hoofdproduct 604 vormt de financiële middelen voor de schulddienstverlening.

Het nadeel wordt veroorzaakt doordat in de begroting 2017 abusievelijk nog een te hoog bedrag aan inkomsten was opgenomen in verband met de uitvoeringsorganisatie van Peel 6.1. In de begroting van 2018 en verder zijn de inkomsten wel geraamd conform de huidige dienstverleningsovereenkomst met de Peelgemeenten op het gebied van schulddienstverlening.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
602 Uitvoering uitkeringsregelingen	39.927	46.282	41.256	49.303	1.329	3.021	-1.692
603 Bijzondere bijstand	489	5.979	95	5.320	-394	-659	264
604 Schulddienstverlening	473	926	130	756	-343	-171	-172
618 Werkgelegenheidsbeleid		19.178		19.262		84	-84
619 Minima beleid	10	1.606	6	1.633	-4	27	-30
621 Participatie	982	6.395	1.358	4.340	375	-2.055	2.430
Totaal saldo baten en lasten	41.880	80.366	42.844	80.613	963	247	716

602 Uitvoering uitkeringsregelingen	224		224				
621 Participatie	610		230		-380		-380
Per saldo mutatie reserves	834		454		-380		-380

Saldo programma	42.714	80.366	43.297	80.613	583	247	336
-----------------	--------	--------	--------	--------	-----	-----	-----

Voorstel tot resultaatbestemming

Armoedebestrijding Kinderen & Ouderen

In 2017 is er budget beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van het Kindpakket voor Helmondse kinderen uit gezinnen die in armoede leven. Vanwege het later ontwikkelen van beleid wordt voorgesteld € 313.000 over te hevelen naar 2018. De niet-ingezette middelen worden overgeheveld naar 2018 en blijven beschikbaar voor de aanpak armoede onder ouderen en kindpakket.

Statushouders/ Vreemdelingen

Voorgesteld wordt om het restant budget uit 2017 ad € 188.000 over te hevelen naar 2018. Deze gereserveerde middelen zullen in 2018 en verder worden aangewend om nieuwe projecten te faciliteren en bestaande projecten te continueren.

Voorgenomen investeringen

Voortgang IVP 2017

Niet van toepassing

3.3 Programma 03: Zorg en welzijn

3.3.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
3.01	% Inwoners van 12-18 jaar dat mantelzorg verricht				13%			GGD-enquête, vier jaarlijks
3.02	3.2 % Inwoners van 18 jaar en ouder dat mantelzorg verricht			20%	19%		27%	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA.AI
3.03	% Inwoners van 18 jaar en ouder dat vrijwilligerswerk verricht			33%	25%		24%	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA.AI
3.04	% Inwoners (18-64 jarigen) in Helmond dat de eigen gezondheid als matig of slecht beoordeeld	23%				25%		GGD, vierjaarlijks
3.05	% 65-plussers in Helmond dat de eigen gezondheid als matig of slecht beoordeeld	45%				47%		GGD, vierjaarlijks
3.06	% mensen dat gebruik maakt van een of meerdere individuele Wmo-voorzieningen	7,6%	7,8%	7,7%	7,8%	9,0%	9,5	Jaarlijks, jaarcijfers, IVA.AI
3.07	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)				80	80	85	waarstaatjegemeente.nl

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Mantelzorg en vrijwilligerswerk	3.01	% Mantelzorgers dat problemen ervaart	44%		35%				56%	Minimaal handhaven % 2013	Inwonersenquête, IVA.AI
Zelfstandig functioneren	3.02	% Helmonders dat sterke belemmeringen in het dagelijks leven ervaart	6%		6%	8%			6%	Minimaal handhaven % 2014	Inwonersenquête, IVA.AI
	3.03	% Helmonders dat lichte belemmeringen in het dagelijks leven ervaart	19%		17%	9%			11%	Minimaal handhaven % 2014	Inwonersenquête, IVA.AI
Deelnemen	3.04	Ervaart door lichamelijke/geestelijke gezondheid geen beperkingen om deel te nemen aan mts. leven				8,3%			8,2%	Zelfde als andere steden	waarstaatjemgeemte.nl

3.3.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsvoorbereiding

Herijking inkoopbeleid sociaal domein

In 2017 starten we met het herijken van het inkoopbeleid in het sociaal domein. We heroverwegen wat we subsidiëren (in kader van het subsidieprogramma) en wat we aanbesteden. Daarna werken we vernieuwde wijze van subsidiëren en aanbesteden uit. Dit leidt tot een aanpassing van de subsidieverordening.

Gestart. In 2017 vond de voorbereiding plaats voor een nieuwe subsidieverordening waarbij deregulering centraal staat. In 2017 vond bovendien de voorbereiding plaats voor de heroverweging van inkoop en subsidie, zodat gewenste wijzigingen in 2018 verwerkt kunnen worden in het subsidieprogramma van het sociaal domein van 2019.

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Aanpak Personen met Verward gedrag

In 2017 (en 2018) wordt uitvoering gegeven aan de acties uit het plan van aanpak personen met verward gedrag dat eind 2016 is vastgesteld. Hiermee wordt ingezet op het zorgen voor de juiste ondersteuning van mensen met verward gedrag en het verminderen van de last voor de openbare orde en veiligheid. Speerpunten zijn o.a: verbinden en versterken samenwerking in de ondersteuning voor personen met verward gedrag, ondersteuning voor mensen met ggz-problematiek dichtbij in de wijk, het realiseren van een ontmoetingscentrum en preventie.

Gestart. Het plan van aanpak 'Mensen met Verward gedrag' is in april vastgesteld door het college. Onderdeel van het plan zijn de uitbreiding van de inzet van zelfhulp & ervaringsdeskundigheid voor de complexe doelgroep, ondersteuning voor mantelzorgers via lotgenotencontact en meer variatie in aanbieders voor beschermd wonen (met name gericht op een complexe doelgroep).

Betaalbare huurwoningen voor bijzondere doelgroepen

In 2017 realiseren we samen met partners in de stad, woningbouwcorporaties, maar indien nodig ook private partijen, voldoende betaalbare woningen voor bijzondere doelgroepen. Dit betreft dan niet zozeer mensen met een fysieke beperking, maar vooral ook mensen die zijn aangewezen op begeleiding. Speciale aandacht hierbij is er voor die doelgroepen waarbij sprake kan zijn van overlastgevend gedrag en die daardoor moeilijk te huisvesten zijn.

Gestart. Er wordt op dit moment gewerkt aan de realisatie van appartementen in het voormalig UWV en RIAGG gebouw, onderdeel hiervan is huisvesting voor bijzondere doelgroepen. Inmiddels zijn afspraken gemaakt met woningcorporaties over de toegang van bijzondere doelgroepen tot deze appartementen.

Uitvoering dementiedeal

In 2017 zorgen wij dat inwoners met dementie en hun mantelzorgers laagdrempelig handige oplossingen, "tools" kunnen uitproberen die bijdragen aan zelfstandig blijven wonen. We gaan, samen met onze partners, beproefde tools laagdrempelig ter beschikking stellen. Hiervoor richten we op 1 of meer locaties (bijvoorbeeld in de 'slimste wijk') een ruimte in waar men de tools kan zien en proberen onder deskundige begeleiding. De tools kunnen dan ook worden geleend om het thuis te proberen. We gaan duidelijk aangeven hoe de financiering van de tools is geregeld en als dat nog niet geregeld is, dan kijken we of de producent door bijvoorbeeld een subsidietraject het middel kan piloten bij onze inwoners, of dat we het vanuit de WMO in bruikleen gaan verstrekken. We gaan het onderwijs betrekken als het gaat om begeleiding van onze inwoners en de evaluatie. Daarnaast nemen wij deel aan Stop & GO, een project over innovatief aanbesteden. Dit project gaat ook weer nieuwe oplossingen opleveren die bijdragen aan het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en participeren van onze inwoners met dementie.

Gestart. Beide projecten zijn gestart. In juli 2017 heeft het college ingestemd met het projectplan voor Probeerhuizen. In oktober is het contract ondertekend ten behoeve van Stop & Go. Op 31 december 2017 zijn 24 woningen voorzien van leefstijlmonitoring.

Snellere en betere integratie en participatie van statushouders

In 2017 wordt, met onder andere de extra gelden die voor maatschappelijke begeleiding beschikbaar worden gesteld, de begeleiding van de statushouders geoptimaliseerd. Maatwerk leveren waardoor de statushouder sneller kan integreren en participeren. De gemeente gaat de regie voeren en de samenwerking van de diverse partners in het veld faciliteren en stimuleren. Dit moet er toe leiden dat men zich de taal sneller eigen maakt, zelfredzaam wordt, zo spoedig mogelijk naar werk toe wordt

geleid en als dat niet haalbaar is op een andere wijze participeert. Aan de andere kant gaan we onze huidige inwoners ook meer betrekken bij deze integratie, waardoor de maatschappelijke acceptatie groter wordt.

Gestart. Het verplichte participatieverklaringstraject (PVT) voor statushouders is ingevoerd. Tot 1 september doorliepen 153 statushouders het participatieverklaringstraject. Binnen het Stadsleerbedrijf werden trajecten ingericht waarbij een combinatie gemaakt is tussen (maatschappelijke) participatie en taal. Hiermee is invulling gegeven aan de raadsnotie schakelklas voor statushouders. Deze combinatie draagt bij aan een snellere en betere integratie en biedt een goede voorbereiding op trajecten richting werk.

Monitoring, sturing en verantwoording nieuwe stijl

In 2015 is gestart met de opzet van een monitor Sociaal Domein. In 2016 en 2017 wordt de monitor sociaal domein doorontwikkeld en worden eigentijdse rapportages (factheets) én verantwoordingsvormen uitgewerkt en ingevoerd.

Afgerond. Op 20 maart 2017 besprak de commissie Maatschappij een voorstel voor monitoring, sturing en verantwoording in het sociaal domein en sprak haar voorkeur uit voor een vernieuwde werkwijze. Afgesproken is om driemaal per jaar de behaalde resultaten in het sociaal domein te bespreken. Daarbij maken we gebruik van een rapportage/infographic. In 2017 stonden twee vergaderingen van de commissie Maatschappij in het teken van het Sociaal domein in beeld, te weten gericht op Wmo & Jeugdhulp en het thema bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening.

Doorontwikkeling gebiedsgericht werken

We versterken de wijknetwerken samen met de T(ransformatie)-teams. In 2016 is gestart met de T-teams binnen het sociale domein, samen met kernpartners. Doel is een nieuwe werkwijze te ontwikkelen voor eerstelijnsmedewerkers. Doelen van deze nieuwe werkwijze zijn: integraal werken en maatwerk leveren volgens een gezamenlijke visie en het verbreden van het collectief aanbod/het verstevigen van zelfredzaamheid en – regie. Meer concreet: de komende jaren investeren we in onze professionals (waaronder Opvoedondersteuners, Wmo consultants, BMS-consultanten en participatiecoaches), zodat zij zich ontwikkelen tot T-generalisten (specialistische professionals met een brede blik en werkwijze). Daarnaast geven we de T-teams regel- en ontwikkelruimte om te doen wat nodig is in de Helmondse wijken. Belangrijk aandachtspunt hierbij het stroomlijnen van processen en de samenwerking voor wijkwerkers.

Afgerond. In 2017 waren de T-teams actief. Vanaf de tweede helft 2017 droegen de T-teams bij aan de ontwikkeling en implementatie van de Sociale Teams in de vier gebieden die begin 2018 plaatsvond.

Doorontwikkeling Stadsleerbedrijf

In 2017 ontwikkelen we het stadsleerbedrijf door. We verstevigen de professionele coördinatie en breiden de begeleidingscapaciteit uit met Coaches. Zo kunnen we meer inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt - uitkeringsgerechtigden, jongeren zonder startkwalificatie maar ook inwoners zonder uitkering die niet maatschappelijk actief zijn - kansen bieden om zich te ontwikkelen en maatschappelijk deel te nemen. Ook breiden we het dienstenpakket van zorg en gemakdiensten uit als aanvulling op de huishoudelijke ondersteuning. In 2017 hebben minimaal 250 deelnemers (maatschappelijke participatie) en 75 studenten een leerplek in het Stadsleerbedrijf.

Gestart. De doelstelling van 250 deelnemer einde 2017 is ruim behaald. Het aantal deelnemers en leerplekken groeit. Er zijn 31 certificaten uitgereikt en hebben 45 MBO studenten een stage doorlopen. Deelnemers zijn uitgestroomd naar werk of een werkstage in het kader van re-integratie, opleiding / scholing, regulier zelfstandig vrijwilligerswerk, een vervolgtraject bij het Stadsleerbedrijf of er was geen vervolgtraject dan wel uitval vanwege persoonlijke omstandigheden of een verhuizing.

Doorontwikkeling StadsI@b met online platform

In 2017 ontwikkelen we het StadsI@b door met een breed interactief onlineplatform StadsI@b. Dit platform is een digitale ontmoetingsplaats waar inwoners ideeën kunnen uitwisselen met elkaar, met ondernemers, instanties en met de gemeente. We versterken daarmee de co-creatie met onze stad. *Gestopt. Een brede vertegenwoordiging van partners uit de stad bleek zeer weinig behoefte te hebben aan een online platform. De voorkeur ging uit naar een persoonlijk contact via een natuurlijk netwerk.*

Tariefverhoging zorgaanbieders gekoppeld aan oplossingen voor afbakeningsproblematieken en maatwerk-aanbod

In 2017 onderzoeken we samen met onze zorgaanbieders de mogelijkheden voor tariefverhoging vanaf 2018 in ruil voor oplossingen en bijdragen aan afbakeningsproblematieken (inwoners die nu tussen wal en schip vallen) en maatwerk-aanbod.

Afgerond. In het eerste kwartaal van 2017 wijzigden we de tarieven voor huishoudelijke ondersteuning, Wmo begeleiding en Beschermd wonen. Daarnaast voerden we de nieuwe categorieën Huishoudelijke ondersteuning extra en Wmo begeleiding plus - met een hoger tarief voor aanbieders - in waardoor meer maatwerk voor onze inwoners mogelijk is. Later in het jaar voerden we de grote servicebeurt in. Eind december zijn deze voorzieningen geëvalueerd en is de raad via een raadsinformatiebrief hierover geïnformeerd.

Versterken en veerkrachtig maken van Annawijk

In 2017 werken we samen met inwoners, kernpartners en andere partijen uit de Annawijk een samenhangende, integrale aanpak uit voor deze buurt. Deze richt zich zowel op de woon- en leefomgeving als de inwoners zelf, met impulsen vanuit de diverse strategische programma's. *Gestart. Met de voorbereiding van de veerkrachtdialoog samen met de Provincie is begonnen. De opbrengst hiervan levert input voor de verschillende strategische programma's. Het gaat hierbij vooral om het versterken van de zelf- en samenredzaamheid. Daarnaast is de voorbereiding gestart voor het houden van achter de voordeur gesprekken, waarbij wordt ingezet op het maximaliseren van meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Hetzelfde gebeurt in de Waart en de Leonardusbuurt.*

Overige beleidsuitvoering: Budgetresultaat voor omvangrijkste reguliere producten

Verwerken maatwerkvoorzieningen Wmo, exclusief HO

Van alle aanvragen overige Wmo voorzieningen (excl. Huishoudelijke Ondersteuning) wordt 90% tijdig afgehandeld.

Afgerond. Van de ruim 2200 maatwerkvoorzieningen is tenminste 90% tijdig besloten.

Opzetten van een kernteam Sociaal Domein

In 2016 vormen de WMO-consulent met o.a. de opvoedondersteuners, participatiecoach en de wijkverpleegkundige de integrale toegang vanuit de wijken naar de voorzieningen in het sociale domein.

Afgerond. In 2017 werd een implementatieplan opgesteld voor het instellen van gebiedsteams. Hierbij zijn de T-teams actief betrokken geweest. Vooruitlopend hierop werd per 1 april 2017 gestart met een integrale kwalitatieve toegang tot het sociaal domein door het realiseren van een telefonisch informatiepunt.

Verwerken maatwerkvoorzieningen Wmo, HO

Van alle aanvragen (incl. verlengingen) Huishoudelijke Ondersteuning wordt 95% tijdig afgehandeld. *Afgerond, resultaat niet behaald. Van de ruim 550 beslissingen werd 60% tijdig besloten. Vanwege de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep moet het Ondersteuningsplan onderdeel van de beslissing uitmaken. Dit document vereist de handtekening van de zorgaanbieder, de klant en de gemeente. Daarna volgt formele besluitvorming. Het proces is in de praktijk tijdrovend (niet tijdig verzenden van de documenten). De huishoudelijke ondersteuning is wel ingezet vooruitlopend op de besluitvorming.*

Verwerken maatwerkvoorzieningen Wmo Begeleiding

Van alle aanvragen (incl. verlengingen) Begeleiding wordt 90% tijdig afgehandeld.

Afgerond, resultaat niet behaald. In 2017 werden bijna 900 beslissingen Begeleiding genomen. Hiervan was 70% tijdig. Belangrijkste oorzaak voor de niet tijdige beslissingen is het niet tijdig ontvangen van de begeleidingsplannen. Deze plannen zijn formeel nodig voor het kunnen afronden van de besluitvorming als basisdocument voor de wijze waarop de Begeleiding inhoud krijgt.

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2016) Stimuleren en faciliteren van zelfhulp dmv ervaringsdeskundigen en zelfhulp

Het versterken en beter benutten van het netwerk voor zelfhulp en ervaringsdeskundigheid willen we stimuleren en faciliteren. Met de inzet van ervaringsdeskundigen/ -werkers binnen de doelgroep met zware multiproblematiek willen we een groep bereiken die nog niet of niet meer open staat voor professionele ondersteuning (zorgwekkende zorgmijders).

Gestart. Afgelopen jaar is samen met de Stichting Door & Voor en het Zelfhulpnetwerk de eerste stap gezet om te komen tot betere inzichten in de effectiviteit van de inzet van ervaringsdeskundigheid. In 2017 is een nieuw initiatief op de markt gekomen: Nei Skoen. Zij zijn in mei gestart met een locatie en activiteiten voor mensen met een psychische kwetsbaarheid die in de reguliere ondersteuning geen goede plek vinden. Nei Skoen wordt goed bezocht door de doelgroep waarvoor nog geen voorzieningen waren in Helmond. De ervaringen zijn positief, zowel van de deelnemers als van professionals.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuid-Oost

Als gemeente hebben we de taak om de gezondheid van onze inwoners te beschermen en te bevorderen. Een groot deel van deze activiteiten ligt vast in de Wet publieke gezondheid. Deze activiteiten zijn belegd bij de GGD Brabant Zuidoost. De GGD Brabant Zuidoost adviseert over gezondheid en helpt gezondheidsproblemen te voorkomen of te verminderen. Zij verzorgen inentingen, geven voorlichtingen op bijvoorbeeld scholen of aan verenigingen en adviseren ons over hun gezondheidsbeleid. Met specifieke campagnes wordt aandacht besteed aan speciale aspecten van gezondheid, zoals ongezond gewicht of het gevaar van middelengebruik. Daarnaast behandelt de GGD gezondheidsproblemen zoals tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's).

3.3.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Vershil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	1.991	4.093	3.317	4.214	897
Lasten	52.626	54.157	52.971	52.292	-679
Saldo	-50.634	-50.064	-49.654	-48.077	1.576

Verrekening met reserves

Onttrekking	565	7.020	16.513	10.335	-6.178
Storting			10.792	6.292	-4.500

Saldo	-50.069	-43.044	-43.933	-44.034	-101
-------	---------	---------	---------	---------	------

Toelichting op programmaniveau

Programma 3 laat over 2017, inclusief verrekening, met de reserve een nadelig resultaat zien van € 0,1 miljoen.

WMO uitvoeringsregelingen (HP 690 + 695), € 451.000 voordeel

De hoofdproducten 690 en 695 vormen gezamenlijk de financiële middelen voor de uitvoering van de WMO regelingen Huishoudelijke Ondersteuning (voordeel 1,2 miljoen), Woonvoorzieningen (voordeel 0,4 miljoen), Vervoer en Hulpmiddelen (voordeel 0,5 miljoen), Begeleiding (nadeel 1,2 miljoen) en Beschermd Wonen (nadeel 0,3 miljoen).

Bij de Huishoudelijke Ondersteuning zien we dat het aantal cliënten al enkele jaren daalt. In 2017 daalt dit aantal met 3% ten opzichte van 2016. Deze daling zien we terug in het resultaat dat uitkomt op een per saldo voordeel van € 1,2 miljoen t.o.v. de begroting. Dit voordeel is voor een deel terug te voeren op de gekantelde aanpak.

Het feitelijk voordeel is ruim € 1 miljoen hoger, echter op dit product is nog een bedrag van circa € 1,3 miljoen opgenomen dat betrekking heeft op niet voorziene kosten vanuit 2016. Deze kosten hebben nog betrekking op prestaties van zorgaanbieders die in 2016 geleverd zijn, maar die pas in 2017 in de financiële administratie terecht zijn gekomen. Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en zijn deze kosten toen pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017. Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces.

Het budget voor begeleiding is in 2017 meer dan volledig besteed. In 2017 is sprake van een negatief resultaat van € 1,2 miljoen. Ten opzichte van 2016 worden 10% meer cliënten ondersteund.

Al enkele jaren op rij is sprake van onderbesteding op de onderdelen Woonvoorzieningen, Vervoer en Hulpmiddelen. Voor 2017 is een voordeel van € 0,4 miljoen op woonvoorzieningen gerealiseerd. Op vervoer en hulpmiddelen is eveneens een voordeel gerealiseerd van € 0,5 miljoen. Het beleid is er op gericht dat inwoners in toenemende mate gebruik maken van de eigen (netwerk) mogelijkheden. Dit zien we ook in de praktijk.

Gemeente Helmond fungeert als centrumgemeente op het gebied van beschermd wonen voor de Peelregio. Op het budget van Beschermd Wonen komen we uit op een tekort van €0,3 miljoen.

Subsidieprogramma versterken lokale netwerken (HP 640 + 642 + 673 t/m 676), € 552.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

De hoofdproducten 640, 642, 673, 674, 675, 676 vormen gezamenlijk de financiële middelen voor de uitvoering van het versterken van de voorliggende voorzieningen (sociale netwerken, basisvoorzieningen en maatschappelijke ondersteuning). Uitgaven verlopen voornamelijk via het subsidieprogramma. Het subsidieprogramma is in 2017 uitgevoerd binnen de hiervoor beschikbare ramingen op Programma 3 en 4. Op programma 3 is een nadeel t.o.v. de begroting gerealiseerd van € 552.000. Op programma 4 is sprake van een voordeel t.o.v. de begroting van € 693.000.

Onderdeel van het subsidieprogramma was een specifiek werkbudget ter verdere bevordering van de sociale cohesie in de stad. Deze middelen zijn echter niet volledig besteed in 2017 (ad € 10.000).

Sociale Stad pijler Sociaal Innovatief fonds (Stadslab / Stadsleerbedrijf; HP 677), € 0 voordeel (incl. mutaties reserve)

De pijler Sociaal Innovatief Fonds geeft een voordeel, voor verrekening met de reserve, van € 1.037.000. De uitgaven voor het Sociaal Innovatief fonds worden gefinancierd vanuit de reserve Sociaal Domein. In 2017 is er € 463.000 uitgegeven. Dit is minder dan het begrote bedrag van € 1,5 miljoen, waardoor er eveneens minder is onttrokken aan de reserve. De resterende middelen blijven beschikbaar voor initiatieven in de komende jaren. Per saldo na mutaties reserve geen resultaat-effect.

Sociale Stad pijler transformatie WMO / Jeugd

N.B. Deze pijler van programma Sociale Stad maakt onderdeel uit van HP 674!

Het meerjarig strategisch programma Sociale Stad is een impulsprogramma binnen het brede sociale domein van de gemeente Helmond. Doelstelling binnen het brede sociale domein is niet alleen het versterken van de sociaaleconomische basis, maar ook verbetering hiervan, door sociale stijging te realiseren. Het programma sociale stad bestaat uit een 5tal pijlers/ deelprogramma's.

De pijler transformatie Wmo en Jeugdzorg geeft een voordeel, voor verrekening met de reserve, van € 641.000. Dit omdat de uitvoeringsagenda achterblijft bij de oorspronkelijke planning in 2017. Hierdoor hebben er minder uitgaven in 2017 plaatsgevonden dan de geraamde 1 miljoen. Eveneens heeft de onttrekking aan de reserve eveneens niet plaatsgevonden. De niet-bestede middelen van € 641.000 blijven beschikbaar in de reserve Sociaal Domein voor uitgaven in 2018, 2019 en 2020 conform de beleidsdoelstellingen.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
640 Sociale Netwerken		320		845		525	-525
642 Basisvoorzieningen accommodaties	1.232	4.442	1.130	4.234	-103	-208	105
673 Basisvoorzieningen overig		1.451		1.511		60	-60
674 Maatschappelijke ondersteuning	8	2.765	97	4.618	89	1.853	-1.764
675 Specialistische ondersteuning	170	5.036	152	2.729	-17	-2.307	2.290
676 Specialist. ondersteuning inkoop			54	10	54	10	44
677 Sociaal innovatief fonds		1.500		463		-1.037	1.037
690 Wmo individuele voorzieningen	484	4.128	274	3.471	-210	-657	447
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	1.422	33.320	2.507	34.401	1.085	1.081	4
700 Wmo subsidieregelingen							
720 Lijkbezorging		9		9		1	-1
Totaal saldo baten en lasten	3.317	52.971	4.214	52.292	897	-679	1.576

642 Basisvoorzieningen accommodaties	20		22		2		2
674 Maatschappelijke ondersteuning	1.000		357		-643		-643
677 Sociaal innovatief fonds	10.500	4.500	4.963		-5.537	-4.500	-1.037
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	4.993	6.292	4.993	6.292			
Per saldo mutatie reserves	16.513	10.792	10.335	6.292	-6.178	-4.500	-1.678

Saldo programma	19.830	63.763	14.550	58.584	-5.281	-5.179	-101
-----------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	------

Voorstel tot resultaatbestemming

Platform Sociale Cohesie

In 2017 was sprake van een specifiek werkbudget ter verdere bevordering van de sociale cohesie in de stad.

Voorgesteld wordt om de nog niet bestede middelen uit dit werkbudget ad € 10.000 over te hevelen naar 2018.

Voorgenomen investeringen

Voortgang IVP 2017

Niet van toepassing

3.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs

3.4.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
4.01	% Jongeren (12-18 jaar) in Helmond dat hun eigen gezondheid als (heel) goed beoordeeld				87%			GGD, 4 jaarlijks
4.02	% Ouders/opvoeders in Helmond dat de gezondheid van hun kinderen als (heel) goed beoordeeld	96%					94%	GGD, 4 jaarlijks
4.03	% jongeren (12 t/m 18 jaar) dat mantelzorg verricht				13%			GGD, 4 jaarlijks
4.04	% jongeren (12 t/m 18 jaar) dat wekelijks vrijwilligerswerk doet				13%			GGD, 4 jaarlijks
4.05	% WW-uitkeringen jeugd potentiële beroepsbevolking (15 t/m 24 jaar)	1,4%	1,6%	1,2%	1,5%	1,2%	0,8	Atlas sociale verzekeringen 31-12, cijfer 2014 e.v.: UWV werkbedrijf

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Een goede start op de basisschool	4.01	% doelgroep leerlingen neemt deel aan VVE						94%		Niet omschreven	VVE-monitor in ontwikkeling
Terugdringen schooluitval	4.02	Absoluut verzuim 5 - 18 jaar (per 1.000 leerlingen)				1,15	1,34	3,23	2,63		Waarstaatjegemeente.nl
Een goede start op de basisschool	4.02	Achterstandsleerlingen Fout (% 4 t/m 12 jaar)	16	16							Waarstaatjegemeente.nl
	4.03	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)				5,2	5,2	8,5	10,71		Waarstaatjegemeente.nl
	4.04	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	4,3	4,3	2,6	1,9	2,1	1,9			Waarstaatjegemeente.nl
Terugdringen schooluitval	4.05	Aantal en % jongeren op Vo niveau van 15 t/m 22 jaar dat jaarlijks de school verlaat zonder startkwalificatie	71 1,0%	81 1,7%	71 1,5%	24 0,5%	17 0,3%	27 0,5%		in 2018 niet gestegen t.o.v. 2013	Per school jaar, cijfers 2015 betrekking op schooljaar 2015-2016, www.vsvverkenner.nl
	4.06	Aantal en % jongeren op MBO niveau van 15 t/m 22 jaar dat jaarlijks de school verlaat zonder startkwalificatie	219 11,2%	210 11,0%	222 11,1%	155 7,8%	117 5,7%	129 6,3%		in 2018 niet gestegen t.o.v. 2013	Per school jaar, cijfers 2015 betrekking op schooljaar 2015-2016, www.vsvverkenner.nl

		Aantal en % jongeren op VO en MBO niveau van 15 t/m 22 jaar dat jaarlijks de school verlaat zonder startkwalificatie							Per school jaar, cijfers 2016 betrekking op schooljaar 2016-2017, www.onderwijsincijfers.nl		
	4.07	291	293 4,3%	179 2,6%	134 1,9%	156 2,1%	142 1,9%				
Start-kwalificatie	4.08	% jongeren van 22 jaar dat een startkwalificatie heeft	67%		71%	72%	73%	75%	toename t.o.v. 2013	jaarlijks, peildatum 1-10, DUO	
Gezondheid	4.09	% Kinderen in Helmond dat geen overgewicht heeft	94%						blijft minimaal constant t.o.v. 2012	GGD, 4 jaarlijks	
	4.10	% Jongeren in Helmond dat geen overgewicht heeft	89%			87%			blijft minimaal constant t.o.v. 2011	GGD, 4 jaarlijks	
Terugdringen alcohol gebruik	4.11	12 t/m 15 jarigen die nooit alcohol drinken	80%			86%			afname van het alcohol gebruik	GGD, 4 jaarlijks	
Ondersteuning	4.12	Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp				10,6%	10,3%	8,2%	Vektis, gerealiseerd (2015 gewijzigd)	Waarstaatjegemeente.nl; 2017, 1e halfjaar	
	4.13	Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming				1,3%	1,1%	1,3%	Vektis, gerealiseerd (2015 gewijzigd)	Waarstaatjegemeente.nl; 2017, 1e halfjaar	
	4.14	Jongeren (12 tot 23 jaar) met jeugdreclassering				0,6%	0,5%	0,3%	Vektis, gerealiseerd (2015 gewijzigd)	Waarstaatjegemeente.nl; 2017, 1e halfjaar	
Jeugd en veiligheid**	4.15	Meldingen bij politie van overlast door jeugd (E35)	451	356	502	565	566	420	534	Verminderen t.o.v. 2013	Jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
	4.16	Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)			203	188	217	149			Waarstaatjegemeente.nl
	4.17	Harde kern jongeren (per 10.000 inwoners)	2,4	2,5	1,5	2,1					Waarstaatjegemeente.nl

4.05 Voor de jaren 2016 en 2017 is er geen uitsplitsing VO en MBO meer

4.06 Voor de jaren 2016 en 2017 is er geen uitsplitsing VO en MBO meer

4.07 *Opmerking bij 4.05 EN 4.06: Vanaf het schooljaar 2013/2014 wordt er een nieuwe definitie van startpopulatie en vsv-er gebruikt. Hierdoor vallen de aantallen een stuk lager uit dan in voorgaande jaren. Vanaf schooljaar 2015/2016 worden de cijfers niet*

4.09 *Cijfers voor 2017 zijn nog niet binnen*

4.15 *(ook bij indicatoren 4.16 en 4.17) gezien de inspanningen die op dit gebied vanuit zowel dit programma Jeugd als programma 1 Veiligheid worden gedaan, zijn deze indicatoren bij beide programma's opgenomen.*

4.17 *Dit indicator wordt niet langer geactualiseerd*

3.4.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsvoorbereiding

Herijking Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

Eind 2017 loopt de huidige convenantsperiode met het rijk af. Komend jaar wordt duidelijk hoe het rijk verder wil met het onderwijsachterstandenbeleid. Op basis hiervan wordt lokaal OAB-beleid herijkt.

Gestart. In april 2016 heeft de Rijksoverheid besloten om per 01-01-2018 een definitief besluit te nemen over hoe verder te gaan met het onderwijsachterstandenbeleid. Samen met het onderwijs en de kinderopvang zal BCO (onderwijsbegeleidingsdienst Venlo) de gemeente ondersteunen bij het maken van een beleidsplan OAB 2019-2023. Hierin worden de richtlijnen vanuit de Rijksoverheid meegenomen.

Beleidsplan sociaal domein

In 2017 stellen we één integraal beleidsplan op voor het sociaal domein. Hierin worden de Peelregionale beleidsnota's jeugdhulp en Wmo herzien. Ook krijgen participatie en onderwerpen als sport, gezondheid, cultuureducatie, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt hierin een plek.

Gestart. In 2017 zijn oriënterende gesprekken gevoerd met verschillende stakeholders over de opzet en bedoeling van de kadernota. Ook is in de commissie Maatschappij een beginspraak avond gehouden in september 2017.

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Versterken verbinding opvoedondersteuning en jeugd&gezinswerk

In 2017 realiseren we een vloeiende overgang tussen opvoedondersteuning en jeugd&gezinswerk. Beide type professionals werken samen in 4 gebiedsteams onder lokale aansturing. De formatie opvoedondersteuning en jeugd- en gezinswerk is daarbij afgestemd op de vraag zodat vragen snel kunnen worden opgepakt en er is een goede verbinding met de t-teams.

Afgerond. De voormalig opvoedondersteuners en jeugd en gezinswerkers zijn ondergebracht in 4 gebiedsteams, en worden aangestuurd door 2 coördinatoren. In 2018 zijn deze professionals ondergebracht bij de sociale teams en multi problemteam en wordt Sociaal Domein breed gebiedsgericht gewerkt. In het derde kwartaal van 2017 is 3 fte extra formatie geworven voor de taken van de oud opvoedondersteuning. Deze inzet is vanaf het 3e kwartaal van 2017 gestart.

Verminderen taalachterstanden van kinderen

In 2012 hebben G33 en Rijk bestuursafspraken gemaakt in het kader van Voor- en Vroegschoolse Educatie voor de periode 2012 t/m 2015. De convenantsperiode is verlengd tot 2018. Uit de monitor blijkt dat Helmond goed op koers ligt en de bestuursafspraken heeft behaald. In 2017 ligt de focus op het borgen van de gerealiseerde afspraken met de partners.

Gestart. Vorig jaar is duidelijk geworden dat de convenantperiode om de bestuurlijke afspraken OAB/VVE te realiseren is verlengd tot 2018. Uit de recent gepubliceerde monitor van de Onderwijsinspectie blijkt dat Helmond op bijna alle punten van de bestuursafspraken "meer dan goed" scoort. De borging van de afspraken is opgepakt via het realiseren van een handboek kwaliteitszorg. Dit handboek is inmiddels gedigitaliseerd en in gebruik bij alle VVE locaties. Verder worden de contacten met de ouders (nog een resterend aandachtspunt uit de monitor) samen met de partners verder geïntensiveerd. Werkende ouders kunnen via kinderopvangtoeslag gebruik maken van alle voorscholen in onze stad. Op al deze locaties wordt ook VVE aangeboden.

Verminderen overlast door jongeren

Jaarlijks heeft het Jeugdpreventieteam alle jeugdgroepen in Helmond in beeld. Dit is ook in 2017 het streven. Waar nodig wordt een groepsaanpak uitgezet. De trajectregisseur risicojeugd voert procesregie op de aanpak van individuele jongeren uit deze groepen en overige risicojeugd die een persoonsgerichte aanpak krijgt vanuit de insteek openbare orde en veiligheid.

Gestart. In 2017 zijn er meer jeugdgroepen in beeld dan in 2016. Er zijn niet meer groepen die overlast geven, maar de groepsgrootte is kleiner dan voorheen. Het aantal individuele jongeren dat door de trajectregisseur risicojeugd wordt aangepakt blijft ongeveer gelijk. De groepsaanpak en individuele aanpak van jongeren zorgt ervoor dat de overlast door jongeren onder controle is en blijft.

Peildatum december 2017: Groepsaanpak jongeren & individuele aanpak jongeren

	Soort	Aantal
<i>Groepsaanpak jongeren</i>		
Groepen gevolgd in JPT		18
<i>Individuele aanpak jongeren</i>		
PGA-aanpak		13
Intensief gevolgd door politie		15
Onder begeleiding GJ-coaches/jongerenwerk		20
Ander passend traject gezocht		8
Monitoren		11
		<hr/>
		67
IPJC		8

Opzetten structureel ketenoverleg op snijvlak van zorg & veiligheid

In 2017 wordt een structureel uitvoeringsoverleg opgezet, waar belangrijke partners (Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen, Raad voor de Kinderbescherming, Veiligheidshuis en het lokale veld) rondom jeugd, wmo en veiligheid met elkaar in verbinding zijn en waar kansen en knelpunten in de uitvoering worden besproken en opgepakt.

Afgerond. In overleg met het beleidsteam Helmond-de Peel en de coördinatoren van de Gezins- en Jongerencoaches is een opzet (doel, resultaten, werkwijze en genodigden) van het overleg gemaakt. Op 14 november 2017 is de eerste bijeenkomst georganiseerd met als thema 'gezinsgericht werken'. Met de deelnemers is afgesproken dat dit overleg structureel wordt belegd. Begin 2018 en in juni 2018 volgen nog twee bijeenkomsten, waarna evaluatie plaatsvindt en verbeterpunten worden toegepast in de vervolgreeks 2018-2019.

Versterken preventie

In 2017 versterken we de preventieaanpak en vroegsignalering voor jeugdigen. We coördineren de totstandkoming van een sluitende preventie aanpak om een verantwoorde leefstijl (van voeding en bewegen, alcohol en drugs tot omgaan met geld) en mentale en sociale weerbaarheid onder jeugdigen te bevorderen. We streven naar een doorlopende leerlijn en een aanpak waarbij preventie-activiteiten gericht op school, ouders, jeugdigen én de wijk elkaar zoveel mogelijk versterken. Zo maken we in 2017 een integrale aanpak rond gezondheid mogelijk vanuit alle 8 de basisscholen van de aandachtswijken. En op onze reguliere scholen voor het voortgezet onderwijs wordt het project Storm uitgevoerd waarmee we de mentale veerkracht bevorderen en de depressie en suicides terugdringen.

Gestart. In 2017 zijn voorbereidingen getroffen voor het ontwikkelen en coördineren van een doorlopende leerlijn voor de preventieve thema's 'weerbaarheid' en 'financiële opvoeding', gekoppeld aan de 'gezonde school vignetten'. Dit gebeurt in samenwerking met onderwijs en verschillende ketenpartners. In lijn daarmee hebben wij dit jaar een bijdrage geleverd aan concrete activiteiten. Met de afstemming tussen de verschillende onderdelen van preventie (gezondheid, weerbaarheid, armoede en onderwijs/verzuim) is een start gemaakt en dit wordt in 2018 verder ontwikkeld.

Realisatie streefnormen voortijdig schoolverlaten

Wij werken samen met de VO en MBO scholen in de regio Zuidoost Brabant om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en de aansluiting onderwijs-instroom arbeidsmarkt te versterken. Speciale aandacht gaat uit naar jongeren in een kwetsbare positie. In 2017 (schooljaar 2017-2018) streven we naar een gemiddeld percentage uitschrijvingen zonder startkwalificatie van 1,7% (in het schooljaar 2016-2017 was streefnorm 1,8%). Verzuim is een goede indicator van voortijdig schoolverlaten. Om deze doelstelling te realiseren vragen we scholen in 2017 nog beter verzuim aan te pakken en ook steviger in te zetten op loopbaanoriëntatie en beroepskeuze. Verder zetten wij leerplicht en regionaal meldpunt coördinatie (RMC) in om verzuim mee aan te pakken en schakelen zo nodig opvoedondersteuning in.

Voor 2017 streven we naar een gemiddeld percentage uitschrijvingen zonder startkwalificatie van 1,7%. In het schooljaar 2016 was dit 1,8%. Op 1 oktober 2017 waren de volgende kengetallen aan de orde:

Onderwijsniveau	Aantal uitschrijvingen 2017	2017	Aantal uitschrijvingen 2016	2016
VO onderbouw	7	0,25%	12	0,42%
VMBO bovenbouw	13	0,97%	24	1,72%
HAVO/VWO bovenbouw	4	0,31%	5	0,43%
MBO 1	11	19,30%	14	34,01%
MBO 2	29	6,62%	31	7,52%

Onderwijsniveau	2017%	Landelijk % 2017
MBO 3	4,69%	4,01%
MBO 4	5,12%	3,48%

Toelichting: De cijfers laten zien dat we op de niveaus vo onderbouw, vo bovenbouw, havo/vwo bovenbouw, mbo 1 en mbo 2 minder uitvallers hebben dan vorig jaar op tijd stip en ook minder uitvallers dan landelijk. Op de niveaus mbo 3 en mbo 4 hebben we echter een hoger percentage uitvallers dan het landelijk percentage. In samenwerking met het onderwijs onderzoeken we oorzaken en oplossingsrichtingen.

Realisatie keten van school naar werk

In 2017 werken we verder aan een sluitende aanpak van school naar werk. Om het aantal thuiszitters verder af te laten nemen en een mogelijke toename van voortijdig schoolverlaters af te wenden, werken het Samenwerkingsverband VO en de gemeente aan vernieuwende onderwijs-zorgarrangementen. Deze dienen oplossingen te bieden aan een kleine groep leerlingen met een gecombineerde onderwijs- en zorgondersteuningsvraag en die nu tussen wal en schip vallen. In 2017 worden deze nieuwe arrangementen geïmplementeerd. Daarnaast wordt het Peelportaal dat in 2016 van start is gegaan doorontwikkeld met relevante partners (als Werkbedrijf en Onderwijs). Peelportaal organiseert toeleidingstrajecten gericht op de regionale arbeidsmarkt voor jongeren die geen gebruik kunnen maken van het reguliere opleidingsaanbod.

Gestart. In 2017 werken we verder aan een sluitende aanpak van school naar werk. In het eerste kwartaal zijn samen met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO de vernieuwende onderwijs-zorgarrangementen (ONZO) opgeleverd, die oplossingen dienen te bieden aan een kleine groep leerlingen met een gecombineerde onderwijs- en zorgondersteuningsvraag. Deze arrangementen zijn in april besproken met professionals van de werkvloer tijdens de werkconferentie 'samen maken we het verschil'. Deze conferentie had tot doel de samenwerking te intensiveren tussen leerplichtambtenaren, gezins- en jongerencoaches en intern begeleiders/zorgcoördinatoren van het onderwijs rondom leerlingen die ondersteuning nodig hebben. In juni is ONZO geïmplementeerd. Daarnaast wordt het Portaal doorontwikkeld met relevante partners als Senzer en onderwijs. In mei en november heeft Peelportaal voor meerdere jongeren een selectie- en oriëntatietraject georganiseerd. In dat traject zijn de mogelijkheden en wensen van jongeren in beeld gebracht. Na het traject is het

merendeel van de jongeren geplaatst in het onderwijs (entree onderwijs) en een aantal binnen PeelPortaal. De selectie- en oriëntatietrajecten worden gedurende het jaar blijvend georganiseerd. Vanaf januari 2018 starten er peelportaalcolleges in minimaal drie branches: bouw, logistiek en groen. De peelportaalcolleges zijn bedoeld voor jongeren van 16-23 jaar die staan ingeschreven op een school in deze regio om hen te begeleiden naar Entree-onderwijs of arbeid.

Meerjarenplan onderwijshuisvesting

Op grond van de Wet Primair Onderwijs, Wet Voortgezet Onderwijs en Wet op de Experticeentra draagt de gemeenteraad zorg voor de voorzieningen in de huisvesting op het grondgebied van de gemeente (wettelijke zorgplicht). Deze voorzieningen betreffen (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, renovatie en 1e inrichting en/of herstel van constructiefouten. We stellen samen met het onderwijs een nieuw huisvestingsplan op te komen tot een duurzaam en toekomstbestendig gebouwenbestand dat past bij het huidige en toekomstig aantal leerlingen en past bij de financiële kaders van zowel de gemeente als de schoolbesturen.

Gestart. Op 29 augustus 2017 heeft uw raad unaniem ingestemd met het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2018-2025.

De zelf- en samenredzaamheid van onze inwoners maximaal ondersteunen met slimme tools.

In 2017 gaan we innoveren in het sociale domein met behulp van slimme "tools". We zetten armoedeapps in om generatiearmoede te voorkomen of om deze te doorbreken. We werken hiermee samen met scholen en andere professionals in de stad en natuurlijk met de eindgebruikers. Ook gaan we de sites die zelf- en samenredzaamheid ondersteunen en bevorderen beter (laten) benutten.

Vooraf de communicatie met en het betrekken van de eindgebruikers zijn hierbij speerpunten. Het gaat hierbij om Sharecare.nl, helmondvoorelkaar.nl en guidohelmond.nl.

Afgerond. De vernieuwde sites Guidohelmond en Helmondvoorelkaar zijn in 2017 gepromote door communitymanagers van de LEVgroep. Het gebruik van de tools neemt hierdoor toe. Dit is met name het geval t.a.v. Helmondvoorelkaar; het gebruik Guido blijft achter. De zorgsite (Sharecare) kent enige concurrerende diensten bij lokale zorgorganisaties en ouderenbonden. Er wordt nauwelijks gebruik gemaakt van de site. De PR richt zich - o.b.v. een communicatieanalyse - bij alle drie de tools op de intermediairs. In het tweede kwartaal 2018 worden de drie tools geëvalueerd, voor de zomer wordt de uitkomst hiervan en een vervolgvoorstel voorgelegd aan het college.

Realisatie van voldoende betaalbare huurwoningen voor o.a. dakloze jongeren

In 2017 realiseren we samen met partners in de stad, woningbouwcorporaties, maar indien nodig ook private partijen, voldoende betaalbare woningen voor dakloze jongeren. Dit betreft dan jongeren en dakloze jongeren die zijn aangewezen op begeleiding. Speciale aandacht hierbij is er voor die jongeren waarbij sprake kan zijn van overlastgevend gedrag en die daardoor moeilijk te huisvesten zijn.

Gestart. Binnen de huisvesting van bijzondere doelgroepen is er in 2017 aandacht gegeven aan jongeren. Concreet zijn afspraken gemaakt over huisvesting van jongeren in het voormalige UWV-gebouw.

Meer jongeren op een gezond gewicht (JOGG) (Jong Helmond Lekker Gezond)

Het streven is om meer jongeren op een gezond gewicht te krijgen. Via de JOGG aanpak is het percentage jongeren zonder overgewicht in 2017 hoger dan in 2014 (2014: groep 7 = 84%, 12 - 18 jarigen in aandachtswijken = 86%).

Gestart. Deze meerjarenaanpak loopt volgens planning. De cijfers over de jeugd tot 12 jaar en de analyse van deze cijfers wordt in de eerste helft van 2018 gepubliceerd.

Verstevigen integrale wijkaanpak van gezondheidsachterstanden (Gezond In De Stad)

In de leeftijdsperiode van 2 tot en met 6 jaar vindt bij kinderen de grootste ontwikkeling van de motoriek plaats. Gestimuleerd wordt dat alle kinderen in de groepen 1 en 2 van het basisonderwijs een beweegdiploma (voor een goede motorische basis) behalen. Het streven is dat eind 2017 tenminste 5 basisscholen in de aandachtswijken en 4 VO/MBO schoollocaties een gezonde schoolvignet hebben. Daarvoor worden allerlei activiteiten georganiseerd om kinderen en ouders bewust te maken van gezonde voeding en leefstijl.

Afgerond. 16 Helmondse basisscholen beschikken over 1 of meerdere gezonde schoolvignetten, waarvan 6 scholen in de aandachtswijken. Daarnaast zijn nog eens 12 basisscholen bezig met de aanvraag van een gezond schoolvignet. Een aantal scholen is zelfstandig bezig met de verlenging van eerder behaalde vignetten (een vignet is 3 jaar geldig). Ook zijn er 4 VO-locaties die reeds een gouden schaal hebben voor een gezonde kantine. In het voortgezet onderwijs is inmiddels het eerste vignet uitgereikt en hebben 2 MBO-scholen een vignet behaald. De beweeglessen worden op 26 basisscholen in de groepen 1 en 2 uitgevoerd. In schooljaar 2016-2017 hebben 2235 Helmondse kleuters het beweegdiploma behaald.

Overige beleidsuitvoering: Budgetresultaat voor omvangrijkste reguliere producten

(nieuw)Administratieve afhandeling toekenningen jeugdhulp via wettelijke verwijzers als huisartsen en kinderrechter

90% van de toekenningen wordt tijdig afgehandeld.

Gestart. In 2017 was de tijdigheid van de administratieve handeling van toekenningen jeugdhulp via wettelijk verwijzers 100%. Alle aanvragen via wettelijk verwijzers worden dus binnen de gestelde normtijden administratief afgehandeld. T.o.v. van 2016 is dit een verbetering.

Afhandeling aanvragen jeugdhulp via o.a. Gezins- en jongerencoaches en Jeugd- en gezinswerkers

85% van de aanvragen wordt tijdig afgehandeld

Gestart. In 2017 is 95% van de aanvragen jeugdhulp via de lokale toegang (gezins- en jongerencoaches) tijdig administratief afgehandeld. In 2015 en 2016 waren deze percentages respectievelijk 83% en 79%. We kunnen dus spreken van een duidelijke vooruitgang in de tijdige afhandeling van de aanvragen jeugdhulp in de backoffice."

Beleidsresultaat verbonden partijen

3.4.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	5.640	4.097	4.097	5.784	1.687
Lasten	49.236	43.437	45.509	47.415	1.906
Saldo	-43.596	-39.340	-41.412	-41.630	-218

Verrekening met reserves

Ottrekking	98	369	2.528	2.529	1
Storting		400	690	290	-400

Saldo	-43.498	-39.371	-39.574	-39.391	183
-------	---------	---------	---------	---------	-----

Toelichting op programmaniveau

Programma laat een voordelig resultaat zien t.o.v. de bijgestelde begroting van 0,2 miljoen.

Jeugdhulp (HP 409), € 904.000 nadeel

Het hoofdproduct 409 geeft inzicht in de beschikbare financiële middelen voor de uitvoering van Jeugdhulp door de gemeente Helmond.

Dit product laat in de jaarrekening een nadeel zien van circa € 1 miljoen. De overschrijding is niet onverwacht. Landelijk is al jaren sprake van een toenemend beroep op specialistische Jeugdzorg. Recent is door het VNG toegezegd om via de algemene uitkering extra middelen te reserveren voor de oplopende tekorten bij Jeugdhulp op lokaal niveau.

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2017 is sprake van een nadeel van 3 miljoen. Bij de 2e Berap 2017 is de raad reeds geïnformeerd over een verwacht nadeel op de kosten Jeugdzorg, resulterend in een begrotingswijziging van € 2 miljoen. Uiteindelijk is het nadeel nog € 1 miljoen hoger uitgevallen. Dit heeft twee hoofd oorzaken. Enerzijds is sprake van hogere kosten op grond van afrekeningen / productieverantwoordingen die over 2017 na afloop van het jaar door de zorgaanbieders zijn ingediend. De Jeugdzorg is een open einde regeling.

Anderzijds is nog een bedrag van circa € 500.000 opgenomen op dit programma dat betrekking heeft op niet voorziene kosten vanuit 2016 m.b.t. specialistische ondersteuning Jeugd. Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en zijn deze kosten toen pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017. Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces.

In 2017 is Helmond evenals vele andere gemeenten geconfronteerd met een toename in de cliëntaantallen. Binnen de specialistische jeugdhulp zien we een verschuiving tussen de verschillende hulpvormen, wat in lijn is met de transformatie die we voorstaan. De toename van cliëntenaantallen is vrijwel volledig toe te wijzen aan een groei van de ambulante vormen van jeugdhulp. Tegelijkertijd zien we dat het aantal onder toezicht stellingen en uithuisplaatsingen (vrijwillig en gedwongen) zich stabiliseert.

Subsidieprogramma versterken lokale netwerken (HP 404 + 405 + 406), € 693.000 voordeel

De hoofdproducten 404, 405, 406 vormen gezamenlijk de financiële middelen voor de uitvoering van het versterken van de voorliggende voorzieningen (sociale netwerken, basisvoorzieningen en maatschappelijke ondersteuning). Uitgaven verlopen voornamelijk via het subsidieprogramma. Het subsidieprogramma is in 2017 uitgevoerd binnen de hiervoor beschikbare ramingen op Programma 3 en 4. Op programma 3 is een nadeel t.o.v. de begroting gerealiseerd van € 552.000. Op programma 4 is sprake van een voordeel t.o.v. de begroting van € 693.000.

Huisvesting onderwijs (HP 410), € 297.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Het saldo op het hoofdproduct 410 in combinatie met de verrekening van de reserve, zijnde € 0,3 miljoen voordelig wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere kapitaallasten. In de begroting 2017 is rekening gehouden met een bijdrage van Helicon zijnde de afrekening Groene Campus. Deze bijdrage wordt in verband met de doorloop van het project in 2018/ 2019 geëffectueerd. De bijdrage wordt ingezet als dekking voor het deelkrediet uitbreiding Jan van Brabant Deltaweg 2015 (programma Onderwijshuisvesting). De storting van deze bijdrage in de dekkingsreserve economisch nut is derhalve in 2017 ook niet gerealiseerd.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Verschil t.o.v. Begroting Baten	Verschil t.o.v. Begroting Lasten	Verschil t.o.v. Saldo
404 Basisvoorzieningen accommodaties	776	1.084	755	923	-21	-161	140
405 Basisvoorzieningen overig		3.064		2.806		-258	258
406 Maatschappelijke ondersteuning	2.004	6.764	4.117	8.583	2.114	1.819	295
409 Specialistische ondersteuning		25.584	122	26.611	122	1.027	-904
410 Huisvesting onderwijs	947	7.808	391	7.356	-556	-452	-104
478 Techniekeducatie		81		80		-1	1
575 Openbare speelgelegenheden		261	2	216	2	-45	47
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	370	862	396	839	26	-23	49
Totaal saldo baten en lasten	4.097	45.509	5.784	47.415	1.687	1.906	-218

404 Basisvoorzieningen accommodaties	1		1				
406 Maatschappelijke ondersteuning	13		13				
409 Specialistische ondersteuning	2.146	290	2.146	290			
410 Huisvesting onderwijs	364	400	365		1	-400	401
575 Openbare speelgelegenheden	4		4				
Per saldo mutatie reserves	2.528	690	2.529	290	1	-400	401

Saldo programma	6.625	46.199	8.313	47.705	1.688	1.506	183
-----------------	-------	--------	-------	--------	-------	-------	-----

Voorstel tot resultaatbestemming

Voorgenomen investeringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd-product	Investering	Bedrag IVP 2017
410	Programma onderwijshuisvesting 2017	1.798
Totaal programma 4		1.798

Voortgang IVP 2017

Programma onderwijshuisvesting 2017

Deze investering bestaat uit de uitbreiding van 3 scholen, Mierlo-Hout (Mahoniestraat 13), Mondomijn (Abendonk 17) en Jan van Brabant (Deltaweg 205). In 2017 is de uitbreiding van Mondomijn gerealiseerd/opgeleverd. De realisatie/oplevering van de uitbreiding Jan van Brabant (Deltaweg 205) wordt verwacht in 2018. De realisatie/oplevering van Mierlo-Hout (Mahoniestraat 13) wordt verwacht in 2018/2019.

3.5 Programma 05: Cultuur

3.5.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
5.01	Gemiddeld rapportcijfer op de vraag hoe inwoners van Helmond het culturele klimaat van Helmond beoordelen		6,9		6,8		7,0	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA.AI
5.02	Tevredenheid met het aantal, de kwaliteit en variatie aan culturele voorzieningen (van degenen met oordeel)		85%		88%		78%	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA.AI

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Cultureel actief	5.01	Bezoekersaantallen Speelhuis, incl. Scalazaal en verhuringen	53.108	15.123	32.349	49.684	42.154	53.360	26.526	Aantallen handhaven	Jaarcijfer Speelhuis
	5.02	Bezoekersaantallen gemeentemuseum	35.115	32.611	29.311	35.644	28.062	25.091	51.641	Voor 2017 verwachten ze 37.000 bezoekers.	Jaarcijfers Museum Helmond
	5.03	Bezoekersaantallen Cacaofabriek Filmzaal				16.239	25.541	33.409	42.515	Stijgt t.o.v 2016	jaarcijfers, registratie Cacaofabriek
	5.04	Bezoekersaantallen Cacaofabriek Popzaal				3.620	7.323	10.376	12.457	Stijgt t.o.v 2016	jaarcijfers, registratie Cacaofabriek
	5.05	Bezoekersaantallen Cacaofabriek Expo					9.022	11.150	10.003	Stijgt t.o.v 2016	jaarcijfers, registratie Cacaofabriek
	5.06	Aantal leden gesubsidieerde amateurkunst (van fanfare tot koor tot dansvereniging)	1.819	1.793	1.793	1.750	1.746	1.664		handhaving niveau 2013	Jaarcijfers, peildatum 31-12 verenigingen
	5.07	% inwoners dat amateurkunst beoefent	15%		16%		20%		19%	handhaving niveau 2013	Inwonersenquête IVA.AI
	5.08	Aantal deelnemers kunstkwartier	2.514	2.477	2.109	1.926	1.841			handhaving niveau 2013	Jaarcijfers, Dienst SE, afdeling Kunst en Cultuur
	5.08a	Aantal deelnemers kunstkwartier particuliere markt					1.526	1.484	1.436	Toename t.o.v. 2015	Jaarcijfers, registratie Kunstkwartier
	5.08b	Aantal deelnemers kunstkwartier onderwijsmarkt					5.539	7.983	10.603	Toename t.o.v. 2015	Jaarcijfers, registratie Kunstkwartier
	5.08c	Aantal deelnemers kunstkwartier maatschappelijke markt					251	234	293	Toename t.o.v. 2015	Jaarcijfers, registratie Kunstkwartier

	5.08d	Totaal aantal deelnemers kunstkwartier							7.528	9.774	12.332	Toename t.o.v. 2015	Jaarcijfers, registratie Kunstkwartier
	5.09	Helmondse leden openbare bibliotheek	18.500	17.800	16.400	14.900	15.200				15.440	handhaving niveau 2013	jaarcijfers, Openbare bibliotheek
Cultureel actief	5.10	Gem. aantal geleende boeken / 1000 inwoners	515	425	441	415	402	411	421			handhaving niveau 2013	jaarcijfers, Openbare bibliotheek
	5.11	Aantal bezoekers openbare bibliotheek Watermolenwal			154.274	162.257	149.889				160.136	handhaving niveau 2013	jaarcijfers, Openbare bibliotheek
Evenementen	5.12	Oordeel inwoners over de kwaliteit, variëteit en aantal evenementen (van degenen met een oordeel)	85%		85%		86%				74%	handhaving niveau 2013	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA, AI

5.01 2012 door brand geen volledig jaar, in 2013 start in de kerk. 2017 verbouwingsjaar Theater Speelhuis

5.02 In 2016 is het Kasteel deels dicht geweest in verband met verbouwing/asbestsanering

5.06 Cijfers voor 2017 moet nog komen

5.08 Gewijzigd in verband met andere werkzaamheden Kunstkwartier

5.09 in 2012 zijn 3 vestigingen van de Helmondse bibliotheek gesloten

5.10 in 2012 zijn 3 vestigingen van de Helmondse bibliotheek gesloten

3.5.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsvoorbereiding

Visie op Helmondse Collecties aan raad voorgelegd

In Helmond bevinden zich diverse kleinere private musea en collecties. In 2015 is de waarde hiervan in beeld gebracht. In 2016 willen we verder uitwerken hoe in de toekomst het beste met het beheer en behoud van de waardevolle delen van deze collecties (inclusief de collectie draaiorgels) omgegaan kan worden.

Afgerond, resultaat behaald. In 2017 heeft een verkennend onderzoek plaats gevonden naar de mogelijkheden om (een deel van) de collecties onder te brengen in een leegstaand pand op het Vlisco terrein (Graveerderij gebouw). Het onderzoek geeft de voorlopige conclusie dat het gebouw geschikt te maken is voor een nieuwe bestemming in de vorm van herhuisvesting van een aantal collecties. Het college heeft vervolgens besloten een visiedocument op te stellen en dit te vertalen in een businesscase.

Nota Monumentenbeleid opleveren

De uitvoering van monumentenzorgen en industrieel erfgoed krijgt in 2016 te maken met minder middelen voor onderhoud monumenten i.v.m. de bezuinigingen. De uitvoering van het beleid moet opnieuw uitgewerkt worden inclusief een nieuwe manier van werken en financiering.

Niet gestart. Besloten is de actualisering van het erfgoedbeleid (monumentenzorg, archeologie, cultuurhistorie) in te passen in de planning rond de invoering van de Omgevingswet. De invoering van de omgevingswet is door het rijk weer uitgesteld. In 2017 is vooruitlopend hierop de archeologische waardenkaart uit 2008 geactualiseerd. Op 26 september 2017 stelde de raad de archeologische beleidskaart 2017 vast.

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

(2013) Gaviolizaal

De stichting Draaiorgels Helmond heeft tijd en middelen gekregen om van de collectie een goed lopende expositie te maken. Daarnaast zal in samenspraak met de gemeente gezocht worden naar een oplossing voor de huisvesting.

Gestart. Een aantal van de museale collecties die Helmond rijk is heeft te kampen met urgente problemen (ruimtelijk/financieel). Momenteel wordt de haalbaarheid onderzocht van het onderbrengen van de collecties, waaronder de draaiorgels, in de graveerderij van Vlisco. Op termijn zal de huidige locatie van het draaiorgelmuseum aan de Torenstraat worden ontruimd waarna het pand zal worden gesloopt.

Inzet en toekomst adviescommissies/continuering adviesraad cultuur

Zowel op het gebied van monumenten als Beeldende Kunst kunnen de komende tijd door geringere middelen minder initiatieven uitgevoerd worden. Dit vraagt om een herziening van de inzet van de adviescommissies.

Stil gezet. In 2017 is besloten om nu geen separaat voorstel over deze twee commissies voor te leggen aan het college, maar in het kader van de invoering van de Omgevingswet de rol en taken van alle adviescommissies die over de fysieke leefomgeving adviseren opnieuw te bekijken. De omvang van de begrotingsmiddelen staat de keuze om tot die tijd door te gaan met de inzet van deze commissies niet in de weg.

Subsidiesystematiek grote instellingen

Momenteel worden de grote instellingen jaarlijks gesubsidieerd. De teruglopende middelen in de komende jaren zullen de opdracht beïnvloeden. In relatie tot de bezuiniging willen wij de opdracht aan de instellingen ijkken. Hiermee is in 2015 gestart en krijgt zijn vervolg in 2016.

Afgerond, resultaat behaald. De instellingen werken inmiddels allemaal met de nieuwe subsidiebedragen en hebben daarmee de bezuiniging volledig doorgevoerd.

Cultuurbeleid inclusief accountmanagement grote instellingen herijken

In beginsel zijn er afspraken gemaakt om dit mogelijke gelijk op te laten gaan met het nieuwe cultuurbeleid van de overige B5 steden. Daarnaast wordt in relatie tot de bezuiniging de invulling van het accounthouderschap als de opdracht aan de grote instellingen herijkt.

Gestart. In 2017 is gestart met het in Brabantstadverband ontwikkelen van een gezamenlijke cultuurvisie. De nieuwe gemeentelijke bestuursperiode zal van invloed zijn op de verdere beleidsontwikkeling en de diverse accounts.

Vernieuwde subsidievoorwaarden evenementen toepassen en doorontwikkelen

In 2016 zijn nieuwe subsidievoorwaarden voor evenementen ontwikkeld. Samen met de organisatoren van evenementen wordt de werking hiervan beoordeeld en doorontwikkeld.

Afgerond, resultaat behaald. De in 2016 ontwikkelde nieuwe systematiek voor het aanvragen, beoordelen, verlenen en verantwoorden van evenementensubsidies is in 2017 geëvalueerd en op kleine onderdelen aangepast. In december zijn de aanvragen voor het daaropvolgende jaar door de commissie beoordeeld en heeft het college de evenementensubsidies conform het advies beschikt. Het aanvragen – en daaraan gelieerd de hoogte van het totaal aangevraagde bedrag – was substantieel hoger dan hetgeen in de begroting beschikbaar was. Een groot deel van de aanvragen, die in beginsel geschikt waren voor subsidiëring, heeft daardoor minder of geen subsidie kunnen ontvangen.

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2016) Nota herijking archeologiebeleid opleveren

De uitvoering van het archeologiebeleid en daarmee samenhangend de inzet van de archeoloog vragen gezien de bezuiniging om een herijking. Daarnaast wordt ook de archeologische beleidskaart vernieuwd.

Gestart. De archeologische beleidskaart is vastgesteld in de gemeenteraad van 26 september 2017. De actualisering van archeologiebeleid wordt meegenomen in het kader van het totale Erfgoedbeleid en wordt ingepast in de planning rond de invoering van de Omgevingswet.

(2015) Erfgoedvisie 2015

Beleidskader voor behoud en onderhoud van de gemeentelijke monumenten.

Niet gestart. Ontwikkeling van de nieuwe erfgoedvisie is in beginsel uitgesteld vanwege aansluiting bij de Omgevingswet. De invoering daarvan is steeds verder verschoven.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven (RHCE)

DDBS (duurzaam digitaal beheersysteem)

Het kernteam DDBS heeft in 2017 een projectopdracht opgesteld en laten vaststellen door de bestuurscommissie RHCE. Resultaat van de opdracht is vooral gericht op het verkrijgen van inzicht in de mogelijke scenario's van realisatie van het DDBS afgezet tegen de benodigde investeringen.

Audit archiefzorg/-beheer gemeente Helmond

Eind 2017 is het RHCE gestart met de 2-jaarlijkse audit op de archiefzorg en het archiefbeheer bij de gemeente Helmond. Over de uitkomst is de raad in juni 2018 middels raadsinformatiebrief 55 geïnformeerd.

3.5.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	3.151	2.626	3.047	3.016	-31
Lasten	14.425	11.892	12.180	11.569	-612
Saldo	-11.274	-9.266	-9.133	-8.553	580

Verrekening met reserves

Onttrekking	616	369	573	587	14
Storting	580		316	412	96

Saldo	-11.238	-8.897	-8.876	-8.378	498
-------	---------	--------	--------	--------	-----

Toelichting op programmaniveau

Programma 5 laat over 2017 per saldo een voordelig resultaat zien van ca. € 498.000 (inclusief verrekening met reserves).

Museum (HP 510), € 207.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Het hoofdproduct Museum sluit af met een voordelig saldo (na verrekening reserves) van € 207.000. Dit saldo wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door enerzijds een voordelig saldo op de kapitaallasten (ca. € 96.000) en anderzijds een positief resultaat op de exploitatie van het Museum (ca. € 111.000). De afwijking op de kapitaallasten kan verklaard worden door jaaroverstijgende oplevering van investeringen wat tot gevolg heeft dat de geraamde afschrijvingslasten niet gerealiseerd worden. Deze ruimte komt ten gunste van de algemene reserve en is reeds aangekondigd bij de 2^e bestuursrapportage 2017.

In 2017 heeft het museum een ambitieus programma en gezond financieel beleid uitgevoerd. Er zijn meer kosten gemaakt en tevens meer opbrengsten gegenereerd. Qua kosten heeft het museum ca. € 215.000 meer kosten gemaakt dan begroot. De meerkosten zitten voornamelijk bij inhuur personeel (beveiliging, weekendhulpverleners & inhuur projectleiders). Qua opbrengsten heeft het museum ca. € 326.000 euro meer gegenereerd dan begroot. Deze meeropbrengsten kunnen voornamelijk toegeschreven worden aan hogere bezoekersaantallen, verhuur kasteel en de verbeterde horecavoorziening in het kasteel. Daar het jaarlijks collectiebudget ontoereikend is voor substantiële aankopen of restauraties van de collectie gaat het museum strategisch met het budget om, bijv. door te sparen en verdubbeling middels subsidies. In 2017 is om die reden het collectiebudget niet uitgeput. Per saldo betekent dat een positief resultaat voor het museum van € 111.000 waarvan ca. € 64.000 exploitatie (waaronder collectie) en ca. € 47.000 subsidie-overschot. Het subsidie-overschot is, conform besluitvorming bij de 2e bestuursrapportage 2017, reeds gestort in de reserve van het Museum. Voorgesteld wordt om aanvullend het resultaat van € 64.000 te storten in de reserve van het Museum.

Theater Speelhuis (HP 515), € 16.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Het hoofdproduct Speelhuis sluit af met een voordelig saldo (na verrekening reserves) van € 16.000. 2017 stond voor Theater Speelhuis in het teken van de verbouwing. In december 2016 is deze officieel van start gegaan. In het kader van de verbouwing werd het theater in 2017 gesloten van 1 mei tot 1 december. Feitelijk werden er in 2017 dus maar in de helft van het kalenderjaar voorstellingen gespeeld (7 maanden gesloten). Dat laat zich zien in de bezoekersaantallen. De bezoekersaantallen en daarmee overeenkomende recettes komen overeen met de prognoses vooraf. Tijdens de sluitingsperiode heeft het theater zich ingezet om goede verbinding te houden met haar publiek. Er werden 11 voorstellingen geprogrammeerd op diverse markante locaties in de stad. Deze voorstellingen, onder de naam Speelhuis On Tour, werden zeer gewaardeerd door onze inwoners. Op 1 december zijn de voorstellingen in de eigen zaal hervat en gaat de verbouwing voort terwijl het theater open blijft. De officiële (her)opening staat gepland eind september 2018.

Monumentenzorg en archeologie (HP 530), € 84.000 voordeel

Op de budgetten van cultuur (excl. Speelhuis en museum) is een voordeel ontstaan op de budgetten voor archeologie en erfgoed. Voor archeologie geldt dat de uitgaven afhankelijk zijn van de bouwprojecten. Bij erfgoed is gewerkt aan de verkenning van de plannen voor de graveerderij, maar zullen pas in 2018 opdrachten worden verstrekt om een visie uit te werken.

Toeristische aangelegenheden / overige culturele aangelegenheden (HP 540 / 542), € 175.000 voordeel

De beoogde samenwerking in het kader van de Dutch Design Week 2017 is niet doorgegaan waardoor een bedrag van € 80.000 niet is uitgegeven. Daarnaast is het budget van € 100.000 voor internationale evenementen niet besteed omdat in de loop van 2017 (tijdens de behandeling van de begroting 2018) is besloten om dit budget te reserveren voor het Lucas Gasseljaar in 2019.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
502 Stichting kunstkwartier		1.662		1.663		1	-1
505 Beeldende kunst en vormgeving		47		30		-17	17
510 Museum	534	1.736	870	1.819	336	82	253
515 Speelhuis	959	2.201	609	1.784	-350	-417	67
520 Bibliotheek Helmond-Peel	657	2.674	624	2.648	-33	-26	-7
522 Amateur.kunstbeoefening		191		198		7	-7
525 Evenementen festiviteiten	267	759	257	752	-10	-7	-3
530 Monumentenzorg en archeologie	3	383	3	299		-84	84
540 Toeristische aangelegenheden	100	566	99	499	-1	-67	66
542 Overige culturele aangelegenheden	528	1.961	554	1.878	27	-83	109
Totaal saldo baten en lasten	3.047	12.180	3.016	11.569	-31	-612	580

510 Museum	51	255	52	302	1	47	-46
515 Speelhuis	178	61	176	110	-2	49	-51
520 Bibliotheek Helmond-Peel	86		100		15		15
525 Evenementen festiviteiten	60		60				
530 Monumentenzorg en archeologie	8		8				
542 Overige culturele aangelegenheden	190		190				
Per saldo mutatie reserves	573	316	587	412	14	96	-83

Saldo programma	3.620	12.496	3.603	11.981	-18	-515	498
-----------------	-------	--------	-------	--------	-----	------	-----

Voorstel tot resultaatbestemming

Reservering voor de Lucas Gasselexpositie

In de begroting van 2017 was een bedrag opgenomen van € 100.000 voor internationale evenementen. Bij de begroting 2018 is door uw gemeenteraad besloten om dit bedrag in te zetten voor de Lucas Gassel tentoonstelling die in 2019 door het Museum georganiseerd zal worden. Voorgesteld wordt daarom om het bedrag van € 100.000 te storten in de reserve museum.

Reservering van het resultaat op de exploitatie van het Museum

In uw raadsbesluit d.d. 25 juni 2013 heeft u ingestemd met het vormen van een reserve voor het Museum met als doel het Museum de ruimte te geven om flexibeler de inzet van middelen te bepalen. Toevoegingen aan deze reserve zouden vanuit een positief rekeningresultaat op de exploitatie van het Museum plaatsvinden. Voorgesteld wordt om het positief resultaat ad. € 64.000 van 2017 te storten in de reserve van het Museum.

Onderzoek graveerderij

Voor het vervolg onderzoek naar de mogelijke geschiktheid van het gebouw de Graveerderij voor herhuisvesting van een aantal museale collecties is in 2017 € 40.000 gereserveerd binnen de middelen voor Industrieel Erfgoed. Omdat uitvoering begin 2018 plaatsvindt wordt voorgesteld deze middelen te reserveren voor 2018.

Voorgenomen investeringen

Voortgang IVP 2017

Niet van toepassing

3.6 Programma 06: Sport en recreatie

3.6.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
6.01	% Van de Helmonders van 12-18 jaar dat aangeeft aan de beweegnorm te voldoen				27%			vierjaarlijks, GGD
6.02	% Van de Helmonders van 19-64 jaar dat aangeeft aan de beweegnorm te voldoen	71%				61%		vierjaarlijks, GGD
6.03	% Van de Helmonders ouder dan 64 jaar dat aangeeft aan de beweegnorm voor 55 te voldoen	64%				70%		vierjaarlijks, GGD
6.04	% Van de Helmondse volwassenen dat sport		63%		65%		63%	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI

6.01 *In 2015 wordt uitgegaan van de Landelijke Bewegnorm voor kinderen: 1 uur per dag bewegen gedurende 7 dagen per week. In 2011 voldeed 25% van de Helmonders in de leeftijd tussen de 12-18 jaar aan deze norm.*

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Sporten	6.01	Aantal jeugdleden gesubsidieerde sportverenigingen	7.940	7.708	7.691	7.762	7.611	7506	7.252	handhaven aantallen 2014	Jaarlijks
	6.02	Aantal gehandicapte leden gesubsidieerde sportverenigingen	116	158	164	157	160	165	138	handhaven aantallen 2014	Jaarlijks
Vrije tijd	6.03	% Van de inwoners (18 jaar en ouder) dat een oordeel heeft over en (zeer) tevreden is met het aantal, de kwaliteit en de variatie in vrijetijdsvoorzieningen.	72%		71%		74%		68%	handhaving niveau 2009	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI

3.6.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsvoorbereiding

Planvorming zwemvoorziening (nieuw)

Na besluitvorming over renovatie of nieuwbouw in 2016 zal afhankelijk van de keuze van de raad in 2017 de planvorming verder uitgewerkt worden

Gestart. Sinds eind 2016 is gewerkt aan het in de markt zetten van een publieke zwemvoorziening voor Helmond. Dit conform het besluit van uw raad in november 2016 omtrent de 'Kadernotitie Toekomst Zwemvoorziening Helmond'. De opdracht voor het college daarbij was een aanbesteding te doen voor 3 locaties; de huidige locatie aan de Keizerin Marialaan, Suytkade en De Braak, waarbij de raad per amendement de keuze voor de definitieve locatie als toevoeging aan zich heeft gehouden. Zowel de gewijzigde context op De Braak, als de zeer complexe aanbesteding en op onderdelen niet uitvoerbaar zijn van het gestelde kader (inclusief het amendement) vragen om een koerswijziging m.b.t. het realiseren van een zwemvoorziening in Helmond. Uw raad wordt in januari 2018 opiniërend meegenomen in de koerswijziging.

Realisatie sportcampus de Braak

Na besluitvorming over de haalbaarheid in de gemeenteraad zal in 2017 en 2018 het plan uitgewerkt worden en in de periode 2018-2020 gerealiseerd.

Gestart. In 2017 is met alle partners de invulling van de multi-functionele sportaccommodatie (MFSA) nader uitgewerkt, zowel in financiële, juridische als in beheerssfeer. Op 31 oktober heeft de Raad ingestemd met deze ontwikkeling. Op dit moment worden de overeenkomsten met de partners uitgewerkt en opgesteld. Ondertekening van de overeenkomsten vindt plaats voor de verkiezingen.

Uitwerking visieontwikkeling voetbalverenigingen

De Helmondse voetbalverenigingen hebben in 2016 een visie voetbal 2020 opgeleverd. De uitwerking van de visie inclusief investeringsprogramma zal in 2017 uitgezet worden.

Afgerond, resultaat behaald. De acties uit de door uw raad vastgestelde visie zijn uitgezet. Voor de aanstelling van de voetbalcoördinator is de selectieprocedure in samenwerking met twee afgevaardigden vanuit het amateurvoetbal afgerond voor eind december. Met de twee voetbalverenigingen op de af te stoten sportparken zijn eerste gesprekken geweest. Ook met de twee verenigingen waar uitbreiding (in de vorm van kunstgras of een extra veld) wordt gerealiseerd, hebben eerste projectgroep-bijeenkomsten plaatsgevonden. De investeringen zijn opgenomen in de begrotingsbehandeling in november 2017.

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Uitbreiden Tennispark TV Carolus met 4 tennisbanen

Gestart. Uw raad heeft op 31 oktober 2017 ingestemd met het uitbreidingsplan van Stichting Tennissport Carolus. De voorbereidingen zijn gestart en de uitbreiding en renovatie van het tennispark zal medio april 2018 afgerond zijn.

Uitbreiden hockeycomplex Sportpark Warande

Gestart. Bestemmingsplan in procedure. Verzoek herbegrenzing Natuurnetwerk Brabant ingediend bij Gedeputeerde Staten. Bestemmingsplan en zienswijzennota zal in februari 2018 ter vaststelling aan uw raad worden voorgelegd. Met Stichting beheer HCH wordt een erfpacht en samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Onderhandeling grondverwerving loopt.

Privatisering de Helmvaarders, SC Oranje-Zwart en SV Swift

Afgerond en resultaat gewijzigd. De privatisering van Oranje Zwart is niet langer van toepassing. Bij deze vereniging is de huur van de accommodatie opgezegd per 1 januari 2018 en is geen sprake van herhuisvesting van de vereniging op een gemeentelijke accommodatie. Vanwege onder andere de ontwikkelingen op De Braak was privatisering van Swift opgeschort. Nu meer duidelijkheid is over Sportpark De Braak worden de gesprekken met Swift over privatisering opgestart. Bij de Helmvaarders loopt een zorgvuldig proces richting privatisering

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2015) Natuurpoort Stiphout

Afronding planologische procedures en start bouw.

Gestart. In 2017 is de bestemmingsplanprocedure afgerond en is het bestemmingsplan per 1 september in werking getreden. Tevens zijn de procedures in het kader van de Natuurbeschermingswet met positief resultaat afgerond, alsmede het Flora & Fauna onderzoek. Vervolgens zijn de vergunningen aangevraagd en verleend voor de realisatie van het gezamenlijke parkeerterrein voor de Natuurpoort en de sportverenigingen. Eind 2017 is gestart met het archeologisch onderzoek en het bouwrijpmaken van het terrein. Het parkeerterrein Molenven is vervolgens op 26 maart 2018 opgeleverd en officieel in gebruik genomen. Alhoewel er medio 2018 overeenstemming was bereikt over het contract voor de realisatie van de Natuurpoort (gebouw) met de ontwikkelaar, is dit nog niet ondertekend. De ontwikkelaar heeft namelijk inmiddels een geïnteresseerde horeca-exploitant, echter deze heeft een ander beeld bij de horeca in de Natuurpoort dan de gemeente (en dus zoals in het bestemmingsplan is opgenomen). Er wordt onderzocht of het realistisch is om met deze horeca-ondernemer het traject verder te doorlopen.

(2015) Groene Peelvallei

Oplevering van een nieuw perspectief.

Gestart. Een nieuw perspectief voor de Groene Peelvallei wordt ingevuld met initiatieven uit de markt. In 2017 zijn er verschillende initiatieven geweest, ook beoordeeld en een enkele zou in het perspectief kunnen passen. Geen van de initiatieven heeft geleid tot een daadwerkelijke invulling.

Beleidsresultaat verbonden partijen

3.6.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	658	718	718	677	-41
Lasten	6.053	6.227	6.591	6.089	-503
Saldo	-5.395	-5.509	-5.873	-5.412	461

Verrekening met reserves

Onttrekking	154	459	559	279	-279
Storting	1.000			397	397

Saldo	-6.241	-5.050	-5.315	-5.529	-215
-------	--------	--------	--------	--------	------

Toelichting op programmaniveau

Programma 6 laat over 2017 een nadelig resultaat zien van € 215.000.

Sport & Recreatie (HP 550), € 200.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

Sport & Recreatie (HP 550) is onderdeel van het Programma Sociaal Domein. Dit hoofdproduct wijkt ten opzichte van de begroting voordelig af met ca. € 280.000 (voor mutaties reserves). Dit wordt veroorzaakt door het doorschuiven van (onderhouds)werkzaamheden in verband met de voorgenomen ontwikkelingen op sportparken in de komende jaren.

In verband hiermee is er gedurende 2017 een bedrag van € 396.000 toegevoegd aan de egalisatie reserve onderhoud buitensport (nadeel t.o.v. de begroting), een en ander conform raadsbesluit februari 2011.

Hier tegenover staat dat van de geraamde onttrekking ad € 100.000 aan deze reserve in 2017 er slechts € 16.000 daadwerkelijk benodigd was om de voorbereidingskosten voor de ontwikkeling van de MFSA De Braak te dekken (nadeel t.o.v. de begroting € 84.000).

Recreatiegebieden (HP 572), € 43.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

Zoals in paragraaf 3.6.2 is vermeld heeft er in 2017 nog géén invulling plaatsgevonden van een nieuw perspectief van de Groene Peelvallei met initiatieven uit de markt. Hierdoor is ook het geraamde budget van € 100.000 voor ontwikkeling van de Groene Peelvallei niet aangewend. Daarnaast zijn de kosten voor het beheer van recreatieplas Berkendonk € 50.000 lager dan geraamd. De onttrekking vanuit de reserve Groene Peelvallei voor dekking van de kosten is als gevolg van het voorgaande daardoor ook niet volledig nodig geweest (nadelig t.o.v. de begroting € 195.000).

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
550 Sport en recreatie	713	6.210	672	5.889	-41	-321	280
570 Groenvoorzieningen - recreatie		111		81		-29	29
572 Recreatiegebieden	5	271	5	118	-1	-153	152
Totaal saldo baten en lasten	718	6.591	677	6.089	-42	-503	461

550 Sport en recreatie	250		166	397	-84	397	-480
572 Recreatiegebieden	309		114		-195		-195
Per saldo mutatie reserves	559		279	397	-279	397	-676

Saldo programma	1.277	6.591	956	6.485	-321	-106	-215
-----------------	-------	-------	-----	-------	------	------	------

Voorstel tot resultaatbestemming

Voorgenomen investeringen

Voortgang IVP 2017

Niet van toepassing

3.7 Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid

3.7.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
7.01	Aantal vestigingen van bedrijven (per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	110	110	113	114	118	119	waarstaatjegemeente.nl
7.02	Aantal banen (per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	730	734	723	702	711	722	waarstaatjegemeente.nl
7.03	Functiemening (verhouding banen en woningen)	52,9%	52,8%	52,1%	51,4%	51,8%		waarstaatjegemeente.nl
7.04	Verhouding tussen verwacht en gemeten product		146					waarstaatjegemeente.nl
<i>7.04 Wordt niet langer gemeten</i>								

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Vestigingsklimaat	7.01	Relatieve ontwikkeling in het aantal bedrijfsvestigingen per jaar in Helmond 2004 =100	150%	150%	150%	154%	157%	162%	165%	Ontwikkeling Helmond gelijk of beter dan in Brabant-Zuidoost	Jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register
	7.02	% Ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen Helmond t.o.v. voorgaand jaar (inclusief ZZP-ers)	1,9%	0,2%	-0,2%	2,7%	1,7%	3,3%	1,9%	ontwikkeling Helmond gelijk of beter dan in Brabant-Zuidoost	Jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register
	7.03	Relatieve ontwikkeling in het aantal bedrijfsvestigingen per jaar in Zuidoost Brabant 2004 =100	138%	141%	144%	146%	149%	154%	158%	Ontwikkeling Helmond gelijk of beter dan in Brabant-Zuidoost	Jaarlijks, 1-4 LISA
	7.04	% Ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen Zuidoost Brabant t.o.v. voorgaand jaar (inclusief ZZP-ers)	1,7%	2,5%	1,8%	1,4%	2,5%	2,8%	3,0%	Ontwikkeling Helmond gelijk of beter dan in Brabant-Zuidoost	Jaarlijks, 1-4 LISA
Ondernemersklimaat	7.05	Oordeel ondernemingsklimaat in Helmond								Score minimaal Landelijke vergelijkbaar monitor, gemiddelde tweejaarlijks NL	
Versterken speerpuntsectoren: food- en automotive	7.06	Aantal bedrijven in de foodsector	123	108	111	158				Stijging t.o.v. 2013	Jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register

7.07	Aantal arbeidsplaatsen in de foodsector	1.855	1.859	1.974	1.856	Stijging t.o.v. 2013	Jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register	
7.08	Aantal bedrijven in de automotivesector	52	51	50	45	44	Stijging t.o.v. 2013	Jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register
7.09	Aantal arbeidsplaatsen in de automotivesector	1.634	1.899	1.993	1.954	2.000	Stijging t.o.v. 2013	Jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register

7.05 *Nieuwe landelijke meting KING*

7.06 *Cijfer 2017 zijn nog niet beschikbaar*

7.07 *Cijfer 2017 zijn nog niet beschikbaar*

7.08 *Cijfer 2017 zijn nog niet beschikbaar*

7.09 *Cijfer 2017 zijn nog niet beschikbaar*

3.7.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Gebiedsontwikkeling en inrichting openbare ruimte Automotive campus uitvoeren

De uitvoering van het in 2013 opgestelde ruimtelijk ontwikkelingsplan wordt doorgezet, zoals het upgraden van panden en het verbeteren van de bereikbaarheid van de campus.

Gestart. Het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan is in detail uitgewerkt en vastgesteld door de campusontwikkelaars. Dit plan is de basis voor de inrichting van de campus inclusief openbare ruimte. De aanleg van het park en ring zijn in voorbereiding genomen, ten behoeve van start uitvoering in 2018. Een deel van de ring is aangelegd voor de komst van Summa naar de campus, vooruitlopend op de definitieve huisvesting. Tevens is het ontwerp van de oostelijke entree vastgesteld. De twee kavels links naast de hoofdentree van de campus (kruising Europaweg) zijn bouwrijp gemaakt. Deze kavels zijn aangeboden aan twee verschillende partijen waarmee de onderhandeling voor vestiging is gestart.

Oprichting Campus Site Organisatie

Voor de doorontwikkeling van de automotive campus wordt een specifieke en eigenstandige organisatie opgericht en verantwoordelijk gemaakt voor het operationeel management van de campus, het faciliteren van bewoners en business development.

Afgerond, resultaat behaald. Per 1 april is de Stichting Automotive Campus notarieel opgericht met L. Boon als Directeur. Daarnaast is een Raad van Toezicht opgericht met Wethouder Van Bree als voorzitter.

Uitvoering herstructurering Induma West

Het in 2016 gestarte herstructureringstraject voor het gebied Induma West wordt verder uitgevoerd en voltooid.

Gestart. Induma-West is in 2017 pilotproject stedelijke kavelruil geworden vanuit het ministerie van I en M. Stedelijke herverkaveling wordt ingezet om fysieke herstructurering op privaat terrein mogelijk te maken en biedt grote kansen. In 2017 zijn er intensieve gesprekken gevoerd met verschillende eigenaren binnen het projectgebied. De gesprekken hebben nog niet geleid tot een feitelijke herverkaveling, maar zijn nog steeds veelbelovend. Omdat een mogelijke stedelijke herverkaveling gevolgen heeft voor de inrichting van de openbare ruimte, is de openbare ruimte niet, zoals gepland, opnieuw ingericht en voltooid.

Uitvoering projecten Techniekeducatie

Techniekeducatie brengt jongeren in aanraking met techniek met het oog op de toenemende vraag naar technisch opgeleide vakmensen op de arbeidsmarkt. Het gaat er vooral om dat jongeren op de momenten in hun (school)carrière een weloverwogen afweging maken om al dan niet voor een toekomst in de techniek te kiezen.

Gestart. Techniekeducatie brengt jongeren in aanraking met techniek met het oog op de toenemende vraag naar technisch opgeleide vakmensen op de arbeidsmarkt. Om leerlingen te stimuleren heeft Brainport een keur van activiteiten georganiseerd samen met het onderwijs en bedrijven, zoals: Technasium, Technologietafel Helmond, Girlsday, Not just a Girlsday, AutoTech, High Tech Ontdekkingsroute, DTW, junior LEGO league, Braintrigger, vakkanjers, Jetnet, Einstein plus programma, class of excellence, kennisfestival. Het programma heeft ongeveer 10.000 leerlingen en 35 instanties en onderwijsinstellingen in contact gebracht met bedrijven, techniek en techniekeducatie.

Uitvoeren onderdelen Brainport

In 2017 wordt het Brainport International Programme verder uitgevoerd. Daarnaast neemt Helmond in 2017 opnieuw deel aan de Dutch Technology Week, waar het Helmondse bedrijfsleven laat zien aan het publiek wat het te bieden heeft aan innovatie en techniek.

Afgerond, resultaat behaald. Brainport Eindhoven kent de sterkste concentratie van kennisintensieve maakindustrie in Nederland. Onze regio heeft zich de afgelopen vijftien jaar ontwikkeld tot een krachtige economische motor van Nederland, waarin kennis en talent de brandstof vormen voor technologische innovatie en nieuwe bedrijvigheid. In 2017 heeft Brainport veel van zijn activiteiten erop gericht om de Brainport nationale actieagenda onder de aandacht te brengen bij het rijk. In de nationale actieagenda is aandacht voor de grote uitdagingen waar de wereld voor staat: energietransitie, een gezonde samenleving en duurzame mobiliteit. In 2017 is de regio erkend als derde mainport van Nederland. Helmond heeft een nadrukkelijke bijdrage geleverd aan de nationale actieagenda.

Uitvoeren EU projecten Smart Mobility:

De EU projecten Autopilot, C-the Difference, MAVE en Capital van start gaan. De projecten richten zich op innovatieve en duurzame mobiliteitsdiensten, testen van zelfrijdende voertuigen, uitwisseling van kennis rondom ITS en de verdere uitrol van het Helmond eerder gerealiseerde Compass 4D project.

Gestart. De EU-projecten AUTOPILOT, C-TheDifference, MAVEN en Capital zijn allen in 2016 van start gegaan en liggen volledig op schema. Door middel van presentaties over de projecten op diverse internationale congressen (o.a. ITS Congres Straatsburg juni 2017) wordt aan de internationale vakwereld hierdoor opnieuw de positie van Helmond als "Living Lab Smart Mobility" onderstreept. De toepassingen uit bijvoorbeeld het AUTOPILOT project zullen in 2019 zichtbaar worden. Dan worden door grootschalige demonstraties de uit het AUTOPILOT project voortgekomen innovaties op en rondom de Automotive Campus getoond. De personele inzet vanuit Helmond in deze projecten wordt 100% gefinancierd vanuit de EU. Inmiddels zijn ook twee nieuwe EU projecten (CoEXist en C-Mobile) in 2017 van start gegaan en zijn nieuwe projectvoorstellen in voorbereiding.

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2016) Uitvoeringsprogramma Agrofood De Peel 2016 wordt opgeleverd

Opstellen en uitvoeren regionaal programma agrofood voor de Peel.

Afgerond, resultaat behaald. Het uitvoeringsprogramma voor de Peel is opgesteld en de uitvoering is overgenomen door Innovatiehuis de Peel.

(2016) Intensiveren samenwerking partners FTPB nationaal en internationaal

In 2016 wordt de samenwerking met diverse nationale en internationale foodpartners geïntensiveerd. Dit wordt mede gedaan door samen project op te zetten. In 2016 worden de internationale projecten Triple F en Feel Good uitgevoerd.

Gestart. Het Europese Interregproject Triple F is goedgekeurd en de uitvoering verloopt volgens planning. Helaas is het Europese project Feel Good in de 2e fase afgekeurd door Interreg.

Ondertussen is eind 2017 door Food Tech Brainport een 3e Interregproject ingediend rondom Robotica in de voedingsindustrie samen met België, Duitsland en Engeland. Hiervan is nog niet bekend of deze wordt goedgekeurd. Vanuit deze projecten wordt vanuit het speerpunt Food Tech op dit moment samenwerkt met België, Duitsland, Spanje, Engeland, Canada en Nieuw Zeeland.

(2016) Doorontwikkelen innovatiecentrum plantaardige reststromen FTPB

In 2015 is gestart met het opzetten van het innovatiecentrum rondom plantaardige reststromen. In 2016 wordt het innovatiecentrum verder uitgebreid met een proeffabriek rondom plantaardige reststromen.

Afgerond, resultaat behaald. Doordat een subsidie van OP Zuid niet is goedgekeurd, zijn financiën gezocht bij het bedrijfsleven. In 2017 is het project overgenomen door het bedrijfsleven en is gestart met de bouw van de proeffabriek

(2014) Afronding planvorming Patronaat en start uitvoering

Afgerond, resultaat behaald. De restauratie van het Patronaat is afgerond. De ruimtes zijn inmiddels grotendeels verhuurd. 10 maart 2018 is de feestelijke opening.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Werkplaats Werklocaties

In opdracht van onder meer de Metropoolregio Eindhoven is de STEC-groep gestart met een (landelijk) onderzoek naar de ruimtebehoefte vanuit de industrie voor de lange termijn. Dit onderzoek past uitstekend in de aandacht van de Werkplaats Bedrijventerreinen voor en de focus op de kwaliteit van bedrijventerreinen / werklandschappen in de toekomst. De uitkomsten van dit STEC-onderzoek zullen door de Provincie worden gebruikt voor de bedrijventerreinprogrammering.

Met de Rabobanken in de regio en de Provincie is een regionaal Koopstromenonderzoek uitgevoerd als start voor een traject ter versterking van de (winkel) centra in de regio. In het vervolg hierop wordt onder meer gekeken naar aanpassing van de (sub)regionale detailhandelsvisie.

Stimuleringsfonds

Met het Stimuleringsfonds (omvang: ruim € 3,2 miljoen) ondersteunt de MRE projecten die de economie in de regio versterken. De focus ligt op innovatie en nieuwe bedrijvigheid. In 2017 zijn 98 aanvragen ingediend voor subsidie uit het Stimuleringsfonds, waarvan 66 aanvragen voor subsidie zijn gehonoreerd. In de subregelingen SIR en SAR voor individuele MKB-bedrijven zijn 23 aanvragen ingediend, waarvan 14 zijn gehonoreerd. Met de Provincie is overeenstemming bereikt over het voortzetten van het voormalig Regionaal Economisch Actieprogramma in een nieuwe provinciale Regeling Economie & Innovatie. De unieke positie van de Metropoolregio Eindhoven en haar Stimuleringsfonds ten opzichte van de rest van de provincie Noord-Brabant wordt in de concrete uitvoeringsafspraken erkend.

Werkplaats Economische Strategie

De Werkplaats Economische Strategie heeft een coördinerende rol in het opstellen en verbinden van subregionale agenda's (bijvoorbeeld de agenda voor de Peel en de strategische agenda van Helmond) met de Brainportstrategie.

Vanuit de werkplaats is de totstandkoming van de Brainport Nationale Actieagenda ondersteund die op 5 april 2017 is aangeboden aan de fracties in de 2e kamer. De Werkplaats levert een bijdrage aan de verdere uitwerking en zorgt voor afstemming met de gemeenten en de subregio's.

De Werkplaats Economische Strategie heeft in 2017 het projectvoorstel Metropoolregio Eindhoven Verbonden ontwikkeld. Inzet van het voorstel is om op basis van het model van Breedband Regio Eindhoven te werken aan een regionale "nutsvoorziening", die voorziet in het verbinden van bestaande glasvezelnetwerken in de regio waarover innovatieve, maatschappelijke diensten aan te bieden.

Vanuit de werkplaats is tevens een Taskforce Transitie landelijk gebied ingericht. Vóór 1 juli 2018 wil deze Taskforce komen tot een transitieagenda en vanuit de regio een breed gedragen bod neerleggen bij het Ministerie van LNV om middelen binnen te halen voor de warme sanering van de veehouderij.

Stichting Brainport en Brainport development

De stichting Brainport is het samenwerkingsverband van bedrijven, kennisinstellingen en overheden in Brainport. Samen zetten zij de lijnen uit die ertoe moeten leiden dat Brainport haar positie als toptechnologieregio behoudt en versterkt. Stichting Brainport bepaalt de strategie van Brainport Development (meest recent : Brainport Next Generation) en benoemt de Raad van Commissarissen. In 2017 is uitvoering gegeven aan het jaarplan 2017. Daarbinnen is er bijzondere aandacht geweest voor de 'Mainport status' die de Brainportregio naast Amsterdam en Rotterdam eind 2016 heeft gekregen. In april 2017 is het ambitiesdocument 'Samen maken wij de toekomst van Nederland' aangeboden aan toenmalige fracties en de informateur en welke vervolgens verankerd is in het regeerakkoord 'Vertrouwen in de Toekomst'. In de tweede helft van 2017 heeft de focus gelegen op het concretiseren van dit ambitiesdocument en het ontwikkelen van een propositie in het kader van de zogeheten 'regio-enveloppe' uit het Rijk. Hiermee is ook in 2017 gewerkt aan het verstevigen van het innovatieve ecosysteem van deze regio en waarmee we groei voor de regio en Nederland realiseren. Daarnaast is gewerkt aan de vernieuwing, versnelling en integratie van onderwijs en arbeidsmarkt, internationale acquisitie van voor de regio relevante bedrijven en de stimulering van startende en groeiende bedrijven.

Coöperatie AutomotiveNL

Zie paragraaf 5.5 verbonden partijen.

AFB Holding

Zie paragraaf 5.5 verbonden partijen.

3.7.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	408	253	273	425	152
Lasten	3.354	3.139	4.036	3.122	-914
Saldo	-2.946	-2.886	-3.763	-2.697	1.066

Verrekening met reserves

Onttrekking	295	1.144	2.481	2.209	-273
Storting	4.995		1.337	1.337	

Saldo	-7.647	-1.742	-2.619	-1.826	794
-------	--------	--------	--------	--------	-----

Toelichting op programmaniveau

Economie (HP 340), € 814.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Het voordelige resultaat t.o.v. de begroting is voornamelijk ontstaan doordat het instellen van een Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties vertraging heeft opgelopen. De voor 2017 geraamde bijdrage van € 880.780 is daardoor in 2017 niet gerealiseerd.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
340 Economische en industriële zaken	60	3.872	246	2.971	186	-901	1.087
360 Markten	208	150	179	152	-29	3	-32
370 Energie opwekken	5	14		-2	-5	-16	11
Totaal saldo baten en lasten	273	4.036	425	3.122	152	-914	1.066

340 Economische en industriële zaken	2.481	1.337	2.209	1.337	-273		-273
Per saldo mutatie reserves	2.481	1.337	2.209	1.337	-273		-273

Saldo programma	2.754	5.373	2.634	4.459	-120	-914	794
-----------------	-------	-------	-------	-------	------	------	-----

Voorstel tot resultaatbestemming

Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties

Bij de eerste berap is vorig jaar een bedrag beschikbaar gesteld van € 880.780. Dit bedrag betreft de Helmondse bijdrage aan het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties. Omdat het instellen van het fonds langer heeft geduurd dan eerder ingeschat is de bijdrage van Helmond nog niet gerealiseerd. Voorgesteld wordt om dit bedrag middels resultaatbestemming over te hevelen naar 2018.

Voorgenomen investeringen

Voortgang IVP 2017

Niet van toepassing

3.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.8.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
8.01	Aantal inwoners	88.766	89.022	89.253	89.726	90.106	90.609	Jaarlijks peildatum 1-1
8.02	Ontwikkeling in aantal inwoners	256	231	473	380	503	302	Jaarlijks t.o.v. 1-1 jaar ervoor
8.03	Aantal dagen dat een woning te koop staat voor verkoop in Helmond	214	165	206	154	140	85	Jaarlijks, cijfers over jaar, Funda (SRE)
8.04	Gecombineerde score op basis van de mening van inwoners over de aanwezigheid van groen in en rond de stad en Helmond als groene stad		6,3		6,6		6,9	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA.AI
8.05	Gemiddelde WOZ-waarde	225.000	218.000	206.000	201.000	197.000	198.000	waarstaatjegemeente.nl

8.01 Aantal inwoners voor 2018 is 90911

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Groeï	8.01	Aantal opgeleverde woningen	310	462	441	194	255	154	243	Toename gemiddeld 500 woningen	Jaarlijks, cijfers over jaar, woningcartotheek
	8.02	Aantal nieuwgebouwde woningen (per 1.000 woningen)		10	10	6	7				waarstaatjegemeente.nl
Gedifferentieerd	8.03	% van de bewoonde woningvoorraad dat koopwoning is	53,6%	53,7%	54,0%	53,8%	52,6%	53,0%	53,3%	55 % koop eind 2018	Jaarlijks, 1-1, woningcartotheek
	8.04	% Van nieuwbouw dat wordt gerealiseerd als sociale koopwoning	0,0%	13,0%	9,0%	16,0%	26,0%	12,0%	26,0%	10 % van de nieuwbouw	Jaarlijks, cijfers over jaar, woningcartotheek
	8.05	Aantal woningen dat gerealiseerd wordt die mede geschikt zijn voor de huisvesting van senioren	76	156	238	10	6	12	24	Circa 100 per jaar	Jaarlijks, cijfers over jaar, woningcartotheek
	8.06	Aandeel van de gerealiseerde woningen voor starters	0%	13%	9%	20%	26%	12%	26%	10% van de nieuwbouw	jaarlijks, cijfers over jaar, woningcartotheek
Natuurontwikkeling	8.07	Realisatie ecologische verbindingzone (onder meer Goorloop, Groene Peelvallei)	0,0	0,0	2,0	0,0				In 2015 volledig gerealiseerd (19,4 km lengte)	Jaarlijks, cijfers over jaar, projectregistratie afdeling

3.8.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Actualisatie bestemmingsplan Brandevoort Noord

Gestart. Gezien de totaal andere scope voor het noordelijk deel van Brandevoort met de ontwikkeling van het Brainport Smart District is er voor gekozen het bestemmingsplan op te laten lopen met de planvorming. Het plan wordt pilot in het kader van de omgevingswet.

Actualisatie Bestemmingsplan Hoogeind - Engelseweg Oost

Plan wordt meegenomen in de actualisering van geheel Hoogeind. Dit plan wordt opgestart in het najaar van 2017 en vastgesteld in 2018.

Bestemmingsplan uitbreiding Hockey

Gestart. Ontwerp bestemmingsplan uitbreiding hockey heeft ter inzage gelegen tot en met 18 juli 2017. Er zijn 8 unieke zienswijzen binnengekomen. Provincie en Waterschap hebben geen opmerkingen gemaakt.

Bestemmingsplan Automotive Campus

Gestart. Voorontwerp bestemmingsplan in procedure geweest. Ontwerp bestemmingsplan moet samen met ontwerp exploitatieplan ter inzage worden gelegd. Het bestemmingsplan Automotive campus maakt onderdeel uit van de 10de tranche van de Crisis en herstelwet en heeft daarom een geldigheidsduur van 20 jaar. De gemeente is niet voor 100% eigenaar van de grond en daarom dient er tegelijkertijd een exploitatieplan te worden vastgesteld om het kostenverhaal te verzekeren. Gestreefd wordt naar ter inzage legging van het ontwerp BP en EP in het najaar van 2018.

Visie/businesscase Brainport Smart District

Gestart. Eind van het jaar is het plan van aanpak, het inspiratieboek en de nota van publiekrechtelijke kaders en uitgangspunten opgeleverd. Deze documenten worden eind februari aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Afsluiten prestatie-afspraken corporaties en bewonersorganisaties

Afgerond. De prestatieafspraken zijn op 11 december door de drie partijen (woningcorporaties, huurdersbelangenverenigingen en de gemeente) getekend. De raadscommissie Omgeving is op 6 februari 2018 hiervan op de hoogte gesteld.

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2016) Duurzaamheid

a. Vervolg uitrol "Helmond bespaart energie" over meerdere wijken b. Start aantal pilotprojecten "nul op de meter" zowel door de corporaties als particulieren.

Gestart.a. "Helmond bespaart energie" is volledig opgegaan in het Energiehuis. De geplande activiteiten worden nu verder door het Energiehuis/ECHR vorm gegeven. Lokale en regionale subsidies zijn toegeschreven aan het Energiehuis.b. De zgn. "nul op de meter" woningen worden gerealiseerd door particulieren in Stiphout Zuid. De gemeente Helmond zorgt hierbij voor professionele begeleiding. In de wijk de Akkers worden 26 NOM woningen gerealiseerd. Aan de Dolfijnlaan worden 12 NOM woningen gerealiseerd. De Helmondse woningbouwcorporaties plannen in de wijken Straakven en Engelseweg/Anna buurt een pilot voor NOM woningen. Daarnaast hebben de volgende ontwikkelingen plaatsgevonden:c. Ontwikkeling bouwplan Stiphout Zuid op basis van gasloos bouwen. Idem voor het aankomende deelplan Hazenwinkel in Brandevoort. d. N.a.v. de overname van de productie van woCom in Brandevoort is met hen overeengekomen dat zij t/m 2022 € 2 miljoen gaan besteden aan extra verduurzaming van hun woningvoorraad in Helmond.

(2016) Bestemmingsplan Brandevoort Zuid-west (actualisatie)

Gestart. Het bestemmingsplan is gemaakt en is in vooroverleg. Als de resultaten daarvan bekend zijn gaat het zo snel mogelijk in procedure. Vaststelling eind 2018 zou, afhankelijk van eventuele zienswijzen mogelijk moeten zijn.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Peelnetwerk

Op initiatief van het Intergemeentelijk Afstemmingsoverleg (IGA) van de wethouders Ruimte van de 6 Peelgemeenten en het waterschap Aa en Maas is een Ruimtelijke agenda voor de Peel (RAP) opgesteld. Deze agenda is eind 2017 door alle gemeenteraden en het bestuur van het Waterschap vastgesteld als richtsnoer voor de verdere ruimtelijke samenwerking in de Peel. De uitvoering van de daarin vastgelegde programmalijnen is gelegd bij het Innovatiehuis de Peel dat eveneens in 2017 door de peelmunicipaliteiten en enkele betrokkenen maatschappelijke organisaties en bedrijven is opgesteld.

Bestuursconvenant Stedelijk Gebied Eindhoven 2013

Binnen het SGE is het afgelopen jaar intensief gewerkt aan de totstandkoming van een afsprakenkader wonen. In dit "Afsprakenkader Wonen 2017" maken de 9 gemeenten van het stedelijk gebied niet alleen afspraken over het bouwen van voldoende woningen, maar ook over de kwaliteit daarvan. Bovendien zorgen we er voor dat bouwlocaties elkaar versterken in plaats van beconcurreren, vanuit de overtuiging dat daarmee zowel de gezamenlijke als lokale belangen zijn gediend. De gemeenteraad van Helmond heeft op 9 januari 2018 met het voorstel ingestemd.

Dit Afsprakenkader vormt onderdeel van de nieuwe Samenwerkingsagenda Stedelijk Gebied Eindhoven die in 2017 is opgesteld en in 2018 in werking zal treden en verder zal worden uitgewerkt.

3.8.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	44.309	45.774	46.023	21.643	-24.380
Lasten	39.618	48.831	49.589	22.082	-27.506
Saldo	4.692	-3.056	-3.565	-439	3.126

Verrekening met reserves

Onttrekking	220	3.359	3.917	4.133	216
Storting		2.000	2.000	3.000	1.000

Saldo	4.912	-1.697	-1.648	694	2.342
-------	-------	--------	--------	-----	-------

Toelichting op programmaniveau

Ruimtelijke ordening (HP 820 + 825), € 66.000 voordeel

Omdat de invoering van de omgevingswet is uitgesteld door het rijk is binnen het onderdeel Ruimtelijke Ordening een deel van het budget dat bestemd was voor de invoering van de omgevingswet niet besteed.

Daarnaast is op dit onderdeel een nadeel ontstaan op de legesopbrengst voor bestemmingsplannen.

Planontwikkeling (HP 830), € 154.000 voordeel

Op het onderdeel planontwikkeling worden conform het BBV de kosten voor planontwikkeling doorbelast aan o.a. de grondexploitatie en investeringskredieten. Door de economische groei kon er over 2017 een hogere doorbelasting naar de diverse plannen in de grondexploitatie plaatsvinden.

Wabo (onderdeel HP840 Bouw- en woningtoezicht), € 268.000 voordeel

Het voordelig resultaat wordt met name veroorzaakt door hogere legesinkomsten voor Wabovergunningen. In de begroting 2017 was rekening gehouden met legesinkomsten voor Wabovergunningen van circa € 2 miljoen. De uiteindelijk gerealiseerde opbrengsten zijn circa € 2,4 miljoen. De hiermee samenhangende uitvoeringskosten die aan de Wabo toegerekend zijn, zijn eveneens hoger uitgevallen dan geraamd.

Volkshuisvesting (HP 850), € 205.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Voor het realiseren van een betere ontsluiting van de huidige en toekomstige bedrijven aan de Beemdweg is in 2016 bij de berap behandeling een bedrag beschikbaar gesteld van € 519.000. Het project zou gereed zijn voor de bouwvak 2017. In verband met een aangetroffen bodemverontreiniging en een verwerving heeft het project een langere doorlooptijd. Het werk is eind 2018 gereed. Hierdoor is in 2017 t.o.v. de begroting een voordeel ontstaan van € 479.000.

In de begroting werd nog verwacht dat een onttrekking (€ 166.000) aan de voorziening startersleningen zou moeten plaatsvinden i.v.m. lagere verwachte renteontvangsten op de leningen ten opzichte van de toegerekende rente. Mede door de gunstige ontwikkelingen op de woningmarkt en een lagere toegerekende rente (lager percentage) is deze onttrekking niet nodig geweest.

Daarnaast is op dit onderdeel een niet geraamde bijdrage aan de stichting Vluchteling als Naaste verstrekt voor € 102.000. De dekking daarvan vindt plaats door een bijdrage die ontvangen wordt via het gemeentefonds en die verantwoord is op programma 13. Per saldo is dit dus financieel neutraal voor de gemeente.

Grondbeleid (HP 880), € 1.452.000 voordeel

De lagere baten en lasten dan geraamd binnen het programma doen zich vooral voor bij dit hoofdproduct (Grondbedrijf), te weten € 26,0 miljoen minder baten respectievelijk, € 27,4 miljoen minder lasten. De voortgang c.q. fasering van de activiteiten m.b.t. grondexploitaties is afhankelijk van een groot aantal factoren die deels niet beïnvloedbaar zijn vanuit de grondexploitaties. Dit kan ertoe leiden dat de feitelijke realisatie van geraamde kosten en opbrengsten in een ander jaar dan in het begrotingsjaar tot stand komt. De mutaties in de voorraad onderhanden werk wijken dan af van wat bij de begroting werd verwacht. Essentieel is dat de resultaten uit de grondexploitatie in meerjarig perspectief geplaatst moeten worden en in de context van zelfstandige grondexploitaties moeten worden gezien.

Het resultaat op de Bouwgronden In Exploitatie (BIE) in 2017 is € 1,45 miljoen positief. Het resultaat wordt jaarlijks bepaald op grond van een uitgebreide herziening van de grondexploitaties. De herziening leidt tot nieuwe verwachte eindresultaten op de grondexploitaties. Voor verliesgevende grondexploitaties moet de bijstelling van de verwachte eindresultaten direct worden verrekend met de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties (€ 7,17 miljoen negatief). De rente over de stand van de voorziening per 1 januari wordt jaarlijks toegevoegd aan het resultaat (€ 1,53 miljoen positief). Daarnaast is voor de winstgevende grondexploitaties de winstneming voor 2017 bepaald volgens de Percentage of Completion methode (€ 7,09 miljoen positief). Per saldo is daarmee het resultaat voor 2017 bepaald op € 1,45 miljoen positief. In de paragraaf grondbeleid is een uitgebreide toelichting op de herziening van de grondexploitaties opgenomen.

Facilitair grondbeleid (HP 885), € 173.000 voordeel

Ontwikkelplannen van marktpartijen worden door de gemeente gefaciliteerd op het gebied van planontwikkeling en aanleg openbare ruimte. Daartoe zijn anterieure overeenkomsten gesloten met de marktpartijen waarin afspraken zijn gemaakt over kostenverrekening. In de huidige lopende overeenkomsten is daarbij altijd sprake van een fixed price. Een eventueel tekort of overschot is voor rekening van de gemeente. In 2017 heeft op 4 overeenkomsten een resultaatneming plaatsgevonden van in totaal € 173.000. De veruit grootste resultaatneming is een tussentijds voordeel op de exploitatieovereenkomst voor het gebied Weverspoort.

Beheer overige gemeentelijke eigendommen (HP 890), € 25.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Gemeentelijke gronden, € 725.000 voordeel

Binnen dit hoofdproduct worden de opbrengsten en kosten verantwoord met betrekking tot erfpachtcanons, landbouwexploitatie, overhoeken en het beheer van gronden die voorheen tot de grondexploitatie behoorden. In 2017 is een nieuwe erfpachtovereenkomst gesloten voor het brandstofpunt aan de Brandevoortsedreef. Dit heeft geleid tot een eenmalige grondopbrengst van ruim € 550.000 euro. De landbouwexploitatie heeft in 2017 een voordelig resultaat van ruim € 209.000 behaald. Dit voordeel is verdeeld naar de gronden die tot de grondexploitaties behoren (HP 880 ruim € 124.000) en de gronden die tot dit hoofdproduct behoren (ruim € 85.000). Voor overhoeken voert de gemeente geen actief verkoopbeleid maar indien bedrijven of burgers de overhoeken willen kopen of huren worden daartoe overeenkomsten afgesloten. In 2017 is hierop een incidenteel voordeel gerealiseerd van ruim € 90.000.

Overige gemeentelijke gebouwen, € 700.000 nadeel

Hierin zijn alle gemeentelijke gebouwen ondergebracht die niet in gebruik zijn ten behoeve van de uitvoering van de overige beleidsprogramma's van de gemeente. Het nadelig saldo op dit subonderdeel wordt enerzijds veroorzaakt door lagere huuropbrengsten. Dit heeft vooral te maken met de leegstand van een aantal panden, waaronder de oude bibliotheek en de commerciële ruimte (naast casino) onder de nieuwe bibliotheek en de verkoop van vier appartementen in Waterburcht Doeverode (Dortmunderkade 4, 5,9 en 10). Bij de verkoop van de appartementen is een boekwinst van € 64.000 gerealiseerd.

Anderzijds is er sprake van een nadeel van € 273.000 als gevolg van de inhaalafschrijving op de boekwaarde van de City-sporthal. Dit hangt samen met de beoogde sloop van deze sporthal in 2020 (als onderdeel van Centrumontwikkeling).

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
820 Ruimtelijke ordening stafafdelingen		125		125			
825 Ruimtelijke ordening algemeen	79	826	26	707	-53	-119	66
830 Planproductie PBH		1.010	1	857	1	-153	154
840 Bouw- en woningtoezicht	2.169	2.074	2.859	2.496	690	422	268
850 Volkshuisvesting	203	1.921	233	1.006	30	-916	945
880 Grondexploitatie	39.948	39.948	13.992	12.540	-25.956	-27.408	1.452
885 Facilitair grondbeleid	250	250	691	518	441	269	173
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	3.374	3.436	3.841	3.834	467	398	69
Totaal saldo baten en lasten	46.023	49.589	21.643	22.082	-24.380	-27.506	3.126

840 Bouw- en woningtoezicht	36		36				
850 Volkshuisvesting	3.778	2.000	4.038	3.000	260	1.000	-740
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	103		59		-44		-44
Per saldo mutatie reserves	3.917	2.000	4.133	3.000	216	1.000	-784

Saldo programma	49.941	51.589	25.776	25.082	-24.164	-26.506	2.342
-----------------	--------	--------	--------	--------	---------	---------	-------

Voorstel tot resultaatbestemming

Voorgenomen investeringen

Voortgang IVP 2017

Niet van toepassing

3.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing

3.9.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
9.01	Aantal verkooppunten detailhandel per 1.000 inwoners in Helmond.	6,0	6,0	6,0	5,8	5,6	5,3	Jaarlijks, Locatus, peildatum medio jaar
9.02	% Leegstand (leegstaande verkooppunten afgezet tegen het totaal van verkooppunten) (leegstand plus detailhandel en niet-detailhandel in het hoofdwinkelgebied) (incl. Steenweg) in Helmond	11%	10%	13%	15%	15%	18%	Jaarlijks, Locatus, peildatum medio jaar
9.03	% leegstaande verkooppunten detailhandel in het hoofdwinkelgebied	9%	8%	11%	13%	13%	16%	Jaarlijks, Locatus, peildatum medio jaar
9.04	Verhouding winkelverkoopvloeroppervlak centrum/periferie Helmond	23%	24%	24%	23%	23%	23%	Locatus, peildatum medio jaar
9.05	Verhouding winkelverkoopvloeroppervlak centrum/periferie 50-100.000 inwoners			36%			33%	Locatus, peildatum medio jaar
9.06	Bezoekersaantallen centrum (x miljoen)		3	4	4	4	3,3	CityTraffic, jaarcijfers
	9.04	<i>Betreft alleen detailhandel en leegstand. % wvo in het centrum t.o.v. totale wvo.</i>						
	9.05	<i>Betreft alleen detailhandel en leegstand. % wvo in het centrum t.o.v. totale wvo.</i>						
	9.06	<i>Optelsom van het aantal unieke shoppers (dus bezoekers tijdens openingstijden en –dagen van de winkels in het centrum) per dag in een jaar. Voorlopig cijfer</i>						

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Aantrekkelijke woonomgeving	9.01	Het oordeel van inwoners over hun woonomgeving: het aantal van de 11 wijken met een rapportcijfer van minimaal 7 voor de leefbaarheid			8,0				8,0	2018 alle wijken scoren minimaal 7	Vierjaarlijks veiligheidsmonitor
Aantrekkelijkheid centrum	9.02	Oordeel inwoners Helmond over centrum	7,0		6,9		6,9		6,7	Rapportcijfer in 2014 ³ 7	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI

3.9.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Start realisatie van het Havenpark (Speelhuisplein) e.o.

- Uitwerken visie tot een stedenbouwkundige hoofdopzet Havenpark/Speelhuisplein e.o - Opstellen inrichtingsplan- Aanbesteding & start uitvoering park.

In 2017 is een definitief ontwerp gemaakt voor het Havenpark. Na technische uitwerking en aanbesteding start de realisatie in 2019.

Verbeteren van verbindingen tussen Centrum, Centraal Station en Suytkade en bestaand vergroening centrum.

- Definitief ontwerp herinrichting / renovatie Groenewoud e.o. - Definitief ontwerp herkenbare route tussen CS en Centrum (Rode Loper)- Start uitvoering vergroening centrum

In 2017 zijn diverse locaties in het centrum onderzocht op mogelijkheden voor vergroening. Daar is in ieder geval het plein bij Boscotondo uitgekomen. Hiervoor wordt in 2018 een concreet plan uitgewerkt. Voor het beter zichtbaar maken van de route tussen station en centrum zijn eveneens diverse opties onderzocht. Hiervoor zal in 2018 een grafisch element ontworpen worden dat eventueel ook op andere plekken in de stad toepasbaar is.

Aanpak leegstand, verbeteren ondernemingsklimaat en verbeteren kwaliteit aanbod centrumvoorzieningen

- Contractering partij verkoop/verhuur Oude Bieb en Markt 2013 - Starten 1e activiteiten versterken bestaand ondernemerschap. - Start herstructurering retail centrum - Opstellen en uitvoering acquisitieplan retail (en horeca)

Gestart. Eind 2017 is een acquireur geselecteerd die zich richt op het aantrekken van nieuwe ondernemers en winkelketens. Ook is overleg opgestart met een aantal grotere vastgoedeigenaren in het Centrum om te komen tot de invulling van langdurig leegstaande panden. Beide acties op basis van een beknopt plan van aanpak leegstandsbestrijding en acquisitie dat in 2017 is opgesteld. Verkoop van de oude bibliotheek aan de Markt is na de tweede tender niet geslaagd. Het versterken van bestaand ondernemerschap is met name opgepakt door Centrummanagement, onderdeel van Helmond Marketing.

Verbeteren leefbaarheid en woonkwaliteit de Waart

- Buurtontwikkelingsplan- Gereed voorlopig ontwerp nieuwbouw woningen locatie Torenstraat- Start renovatie woningen 1e fase- Start herinrichting openbare ruimte 1e fase.- Sociale impulsen

In november 2017 hebben wij als college ingestemd met het ruimtelijk ontwikkelingsplan voor De Waart, opgesteld door WoonPartners, in overleg met de gemeente. Ook door het bestuur van Woonpartners is dit document vastgesteld. Woonpartners is in 2017 gestart met de renovatie van een aantal woningen (fase 1).

Overige beleidsuitvoering: Budgetresultaat voor omvangrijkste reguliere producten

Start bouw Stadsdeel Noord appartementen en fase 1

In Stadsdeel Noord wordt gewerkt aan de realisatie van 28 grondgebonden vrije sector woningen in fase 1. Daarnaast wordt gewerkt aan de realisatie van een drietal sociale huurappartementenblokken. Doelstelling is om in 2017 te starten met bouwen.

De grondgebonden woningen zijn in de verkoop. Bij voldoende verkochte woningen zal worden gestart met de bouw. De realisatie van de appartementen is gepland voor 2018.

Start bouw Groenkwartier West

In Groenkwartier NoordWest wordt in 2017 gestart met de bouw van 33 appartementen en 18 grondgebonden sociale woningen.

Afgerond, resultaat behaald. De grondgebonden woningen zijn allen verkocht en voor de appartementen is een belegger gevonden. Start bouw voorzien voor april 2018.

Start bouw Waterburcht 3

De plannen voor de 3e Waterburcht zijn momenteel in ontwikkeling. Het voornemen is om medio 2017 te starten met de bouw.

De omgevingsvergunning is aangevraagd, de grond is bouwrijp gemaakt. Wegens een bezwaarprocedure is start bouw, afhankelijk van de uitkomst, uitgesteld tot eind maart

Weverspoort, Start bouw blok 4 en 14 (14 woningen)

Gestart. In blok 4 en 14 is medio 2017 gestart met de nieuwbouw van 20 woningen. Deze worden medio 2018 opgeleverd. Hiermee krijgt het Weverspark haar oostwand.

Leonardusbuurt, Realisatie herinrichting fase 1B

De herinrichting van diverse straten volgend op de renovatie van woningen door Wbv. Volksbelang *De herinrichting van de openbare ruimte volgt, bij de revitalisering van de Leonardusbuurt, de renovatie van de woningen. Zo zijn in 2017 de Mgr. Swinkelsstraat en de Beukeliusstraat heringericht en zijn de plannen voorbereid voor de herinrichting van de Mgr. Noyenstraat en Bisschop Herincxstraat.*

Heistraat, Woonplein start bouw 1e fase (18 woningen)

Gestart. Heistraat fase 1 en 2 vormen één project. De omschrijving is hier hetzelfde als bij de 2e fase.

Heistraat, Woonplein omgevingsvergunning 2e fase (29 woningen)

Gestart. Bij het Woonplein aan de Heistraat is door Woonbedrijf Eindhoven in 2017 een bouwplan ontwikkeld voor de realisatie van 45 sociale huurwoningen. In 2017 werd de sanering en het bouwrijp maken voorbereid. Deze activiteiten zijn in het najaar 2017 gestart. Na vaststelling van het bestemmingsplan en uitvoering van bouwrijp maken wordt begin 2018 gestart met de realisatie van de woningen. Dit project wordt in combinatie uitgevoerd met 7 sociale huurwoningen op de locatie Heistraat 58-66.

Goorloopzone, realisatie en oplevering Goorlooppark Midden

De aanleg van het Goorlooppark Midden is in mei 2017 opnieuw gestart. Naar verwachting is het park medio 2018 gereed. De meerkosten voor de gemeente als gevolg van de vertraging zijn erkend door en financieel verrekend met Adriaans Moeskops bv, die de sanering voor de gemeente heeft uitgevoerd.

Helmond West, herinrichting 3e fase

Op basis van het WOP Helmond West worden volgend op de nieuwbouw en renovatie diverse straten en pleinen heringericht. In 2017 zal de openbare ruimte rondom het Patronaat worden heringericht. Ook zal het trapveld op het Distelveld worden aangepakt.

In 2017 is gestart met de voorbereiding van de herinrichting van het gebied De Renne, het Distelveld en de openbare ruimte rondom 't Patronaat. Hierbij is er vooral aandacht voor parkeren, groen en spelen. De herinrichting van het Distelveld en De Renne heeft vertraging opgelopen vanwege de te bereiken overeenstemming over gewenste inrichting. De ruimte rondom 't Patronaat wordt in het voorjaar van 2018 uitgevoerd.

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2016) Binnenstad Oost: Leonardusbuurt

De Leonardusschool wordt verbouwd tot centrum voor "Bewegen en Gezondheid" *In november 2017 is de laatste ruimte opgeleverd en verhuurd. Hiermee is het gebouw volledig bezet.*

(2016) Helmond West: Goorloop

Het Goorlooppark wordt ingericht en in gebruik genomen en de ecopassages bij de Mierloseweg en Houtse parallelweg worden gerealiseerd.

De ecopassages Mierloseweg en Houtse Parallelweg zijn gereed. De aanleg van het Goorlooppark Midden is in mei 2017 opnieuw gestart. Naar verwachting is het park medio 2018 gereed. Dan is het hele project Goorloopzone afgerond. De meerkosten voor de gemeente als gevolg van de vertraging van de sanering zijn doorberekend aan Adriaans Moeskops bv, die de sanering voor de gemeente heeft uitgevoerd.

(2016) Binnenstad Oost: Leonardusbuurt

De kantine van de speeltuin van de Leonardusbuurt wordt gerenoveerd.

De nieuwe kantine is voor het nieuwe speeltuinseizoen opgeleverd en in gebruik genomen.

(2016) Suytkade: 2e en 3e fase leisurecomplex

Onderzoek, beoordeling en zo mogelijk verdere uitwerking van de gemeentelijke medewerking aan particuliere initiatieven met betrekking tot de invulling van fase 2 en 3 leisurecomplex Suytkade.

Afgelopen jaar zijn diverse mogelijkheden tot ontwikkeling van fase 2 en 3 van het leisurecomplex onderzocht.

(2015) Binnenstad Oost: Woningbouw Sposlocatie Leonardusbuurt

Op de SPOS-locatie zijn 20 woningen in aanbouw.

De 20 huurwoningen zijn door Woningbouwvereniging Volksbelang eind 2016 opgeleverd. De openbare ruimte is medio 2017 door de gemeente definitief ingericht.

(2015) Binnenstad Oost: Winkelplein zuid

Medio 2015 wordt het winkelplein-zuid in zijn geheel (commerciële ruimte, appartementen en openbare ruimte) opgeleverd.

Winkelplein Zuid (Lidl supermarkt met huurappartementen) is al enige tijd geleden opgeleverd.

Winkelplein Zuid West zal worden herontwikkeld. Hier dient een nieuw bouwplan te worden ontwikkeld, dat voor wat betreft programma, stedenbouwkundige en architectonisch kwaliteit past bij de rest van het Winkelplein.

Beleidsresultaat verbonden partijen**3.9.3 Wat heeft het gekost?****Totaaloverzicht op programmaniveau**

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	168	262	262	324	62
Lasten	4.476	4.741	5.124	7.192	2.068
Saldo	-4.308	-4.479	-4.862	-6.868	-2.006

Verrekening met reserves

Onttrekking	251	291	4.999	599	-4.401
Storting			4.425	150	-4.275

Saldo	-4.056	-4.188	-4.288	-6.419	-2.131
-------	--------	--------	--------	--------	--------

Toelichting op programmaniveau

Programma 9 laat per saldo een nadelig resultaat zien van € 2,1 miljoen.

Centrum (HP 310), € 452.000 voordeel

Het toegekende budget voor centrumontwikkeling van € 300.000 is in 2017 voor een belangrijk deel (€ 288.000) nog niet besteed omdat de diverse projecten op het gebied van leegstandsbestrijding, acquisitie van nieuwe winkels, vergroening en het verbeteren van verbindingen in het centrum meer voorbereidingstijd vroegen dan was voorzien.

Daarnaast is sprake van een voordelig resultaat van circa € 150.000 op de kapitaallasten als gevolg van geraamde maar nog niet volledig uitgevoerde investeringen op gebied van centrumontwikkeling in 2017.

Stadsvernieuwing algemeen (HP 815), € 2.460.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

De overschrijding wordt veroorzaakt door een incidentele afboeking van € 2.835.000. Dit betreft de afboeking van de restant boekwaarde van de investeringen stedelijke vernieuwing over de jaarschijven 1989 tot en met 1994, waarvan de economische levensduur inmiddels bleek te zijn verstreken. Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de materiële vaste activa plaatsgevonden en is dit pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Deze overschrijding heeft niets te maken met het niet of anders uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid binnen dit programma.

Hier staat tegenover een voordeel van circa € 340.000 op de kapitaallasten mede als gevolg van latere uitvoering van de geraamde investeringen.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
310 Centrum	133	1.153	124	691	-9	-462	452
805 Stadsvernieuwing visie en strategie	129	195	181	257	52	62	-10
810 Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer		427	19	435	19	8	12
815 Stadsvernieuwing algemeen		3.349		5.809		2.460	-2.460
Totaal saldo baten en lasten	262	5.124	324	7.192	62	2.068	-2.006

310 Centrum	53		53				
815 Stadsvernieuwing algemeen	4.946	4.425	546	150	-4.401	-4.275	-125
Per saldo mutatie reserves	4.999	4.425	599	150	-4.401	-4.275	-125

Saldo programma	5.262	9.549	923	7.342	-4.339	-2.207	-2.131
-----------------	-------	-------	-----	-------	--------	--------	--------

Voorstel tot resultaatbestemming

Centrumontwikkeling

Het toegekende budget voor centrumontwikkeling van € 300.000 is in 2017 voor een belangrijk deel nog niet besteed omdat de diverse projecten op het gebied van leegstandsbestrijding, acquisitie van nieuwe winkels, vergroening en het verbeteren van verbindingen in het centrum meer voorbereidingstijd vroegen dan was voorzien. De opgaven blijven echter onverminderd actueel en zijn inmiddels in gang gezet. Voorgesteld wordt daarom het restant ad € 288.000 middels resultaatbestemming beschikbaar te houden voor de uitvoering van genoemde projecten in 2018.

Voorgenomen investeringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd-product	Investering	Bedrag IVP 2017
310	Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)	1.700
810	Goorloopzone, EVZ ter hoogte van hockeyclub	500
810	Parkeren Sportaccommodaties Stiphout	85
815	Aanpak omgeving de Waart	1.000
Totaal programma 9		3.285

Voortgang IVP 2017

Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)

In 2017 is een voorlopig en een definitief ontwerp gemaakt voor het Havenpark. Het voor de uitvoering beschikbare krediet is daarbij slechts zeer beperkt aangesproken voor voorbereidingskosten. In 2019 start de daadwerkelijke uitvoering, na aanbesteding van de werkzaamheden, en daarmee ook de daadwerkelijke besteding van het krediet.

Goorloopzone, EVZ ter hoogte van hockeyclub

Het bestemmingsplan dat nodig is voor verplaatsing van de velden en het vrijmaken van de Goorloopzone

is in juni 2017 in procedure gebracht. Eind november 2017 is het verzoek voor herbegrenzing Natuur Netwerk Brabant ingediend bij de provincie. Tevens is eind november overeenstemming bereikt over aankoop van de gronden grenzend aan dit deel van de Goorloopzone, tot aan de Schevelingse Loop. Uitvoering kan van start gaan na afronding van de bestemmingsplanprocedure.

Parkeren Sportaccommodaties Stiphout

De vereiste planologische procedures en vergunningstrajecten zijn in 2017 doorlopen. Parkeerterrein is eind 2017 bouwrijp gemaakt en wordt 1^e kwartaal 2018 opgeleverd.

Aanpak omgeving De Waart

In 2017 is door Woonpartners een Ruimtelijk Ontwikkelingsplan voor deze wijk opgesteld. De gemeente heeft actief bijgedragen aan de totstandkoming daarvan. Dit plan is de basis voor een meer gedetailleerd inrichtingsplan voor de openbare ruimte voor ieder deelgebied van de wijk. Langs de lijn van de meerjarenplanning voor de herontwikkeling van de wijk (2018-2024) zal vanaf 2018 fasegewijs gewerkt worden aan deze inrichtingsplannen. Voor het daadwerkelijk aanleggen van de vernieuwde openbare ruimte zal t.z.t. het beschikbare investeringskrediet worden ingezet. Overigens zijn ook in de grondexploitatie Centrum middelen hiervoor beschikbaar. De totale gemeentelijke investering in de openbare ruimte komt daarmee uit op EUR 3,0 miljoen, conform afspraak met Woonpartners in het "hoofdlijnenakkoord" voor De Waart uit 2016.

3.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit

3.10.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meting: jaar, peildatum en bron
10.01	Tevredenheid met OV in woonbuurt		70%		73%		64%	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI
10.02	Helmond is een fietsvriendelijke stad (% (helemaal) mee eens)		92%		91%		92%	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI
10.03	Vaak/altijd naar het centrum met: fiets		56%		50%		51%	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI
10.04	Vaak/altijd naar het centrum met: auto		46%		46%		50%	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI
10.05	Vaak/altijd naar het centrum met: lopend		32%		31%		29%	Tweejaarlijks, inwonersenquête.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Verkeersveiligheid	10.01	Aantal geregistreerde ongevallen	580	446	422		446	459		verminderen aantal ongevallen	Bestand geregistreerde Ongevallen Nederland
Verkeersveiligheid	10.02	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen			13%	10%	13%			verminderen aantal ongevallen	waarstaatjegemeente.nl
Verkeersveiligheid	10.03	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met fietser als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen			9%	8%	8%			verminderen aantal ongevallen	waarstaatjegemeente.nl
Verkeersveiligheid	10.03	Overig vervoersongevallen met een gewonde fietser			9%	8%	8%			verminderen aantal ongevallen	waarstaatjegemeente.nl
Parkeren	10.04	Aandeel mensen dat (zeer) tevreden is met het aantal parkeerplaatsen in de buurt		52%		61%		58%	55%	waardering handhaven	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA.AI
	10.05	Waardering voor parkeermogelijkheden van auto in het centrum		56%		66%		72%	66%	waardering 2013 handhaven	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA.AI
	10.06	Waardering voor parkeermogelijkheden van fiets in het centrum		82%		94%		97%	95%	waardering 2013 handhaven	Tweejaarlijks, inwonersenquête IVA.AI

10.07	Aandeel mensen dat vindt dat parkeeroverlast in de buurt vaak voorkomt	22%	22%	23%	23%	18%	21%	% overlast afnemen t.o.v. 2013	Veiligheidsmonitor
-------	--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--------------------------------	--------------------

10.03 Cijfers 2016 wordt verwacht

3.10.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op de beleidsresultaten

Project N279

Onder leiding van de provincie zal komend jaar een Mer opgesteld worden voor verbetering van de doorstroming en veiligheid van de N279. Helmond levert hiervoor input door samen met Laarbeek en Gemert-Bakel een studie uit te voeren naar een mogelijke noordelijke aansluiting en fors in te zetten op smart mobility maatregelen ('slimste provinciale weg').

Afgerond, resultaat behaald. Onder leiding van de Provincie is in 2017 een milieueffectrapportage opgesteld en een voorkeursalternatief gekozen voor de verbetering van de doorstroming en veiligheid van de N279. Daarnaast is door Helmond samen met Laarbeek en Gemert-Bakel een studie uitgevoerd naar een mogelijke extra noordelijke aansluiting op de N279. Dit onderzoek krijgt geen vervolg. De mogelijkheden voor Smart Mobility oplossingen worden verder verkend in de volgende fase (opstellen Provinciaal Inpassingsplan)

Opstellen uitvoeringsprogramma Helmond Verbonden:

Voor de middellange termijn zal een uitvoeringsprogramma opgesteld worden o.b.v. Helmond Verbonden waarin ook de fietsagenda integraal opgenomen is.

Gestart. De uitvoeringsagenda Helmond Verbonden bestaat uit een Uitvoeringsagenda Fiets welke inmiddels is vastgesteld en een algemene Uitvoeringsagenda (waaronder hoofdinfrastructuur en verkeersstudie centrum). De Uitvoeringsagenda Helmond Verbonden zal in 2018 verder worden opgepakt.

Uitvoeringsprogramma, governance structuur en financiering Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant:

Samen met de partners in de regio zal de Bereikbaarheidsagenda uitgewerkt worden in een concreet uitvoeringsprogramma met bijbehorende financieringsparagraaf en ook zal voor de samenwerking in de regio een opzet gemaakt worden, de zogenaamde 'governancestructuur'.

Afgerond, resultaat behaald. Eind 2017 is door de 21 gemeenten van het MRE-gebied een bestuurlijke intentieovereenkomst ondertekend. Hiermee zijn de financieringsstrategie en de fasering van de maatregelen, de governance en financiering van de programmaorganisatie en een projectenboek met alle maatregelen vastgelegd.

Realisatie Fietspad Helmond-Eindhoven voor het gedeelte op Helmonds grondgebied:

Het Helmondse gedeelte van fietspad Helmond-Eindhoven zal in 2017 aangelegd worden.

Gestart, In 2017 zijn alle gronden binnen de gemeente Helmond verworven. Dit najaar is daarom gestart met de afronding van het fietspad tussen de Burg. Krolllaan en de Brandevoortsedreef, de oplevering hiervan vindt Q1 of Q2 2018 plaats. Ook zal de eerste helft van 2018 het gedeelte Kranenbroek-Vaarleseweg gerealiseerd gaan worden.

Beter Benutten 2.0

Uitvoering projecten Beter Benutten 2.0

In 2017 is gewerkt aan diverse Beter Benutten 2 projecten. Een aantal projecten heeft een doorloop naar 2018, zoals de fietsverbinding Station Mierlo-Hout-Automotivecampus, maar ook de fietstimulatiecampagne "Hartje Helmond".

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2016) Uitvoering parkeerbeleid - invoering bezoeksregeling

Gestart. De voorbereiding voor de invoering van de bezoekersregeling in het centrum van Helmond is in 2017 opgestart. De besluitvorming hierover is enigszins uitgesteld omdat de juridische aspecten omtrent privacy regels nog onvoldoende geborgd kunnen worden. Daardoor is het momenteel nog niet helemaal duidelijk wanneer hierover een definitief besluit kan worden genomen met daarbij ook de datum van invoering. Het streven is om dit zo spoedig mogelijk te doen.

(2014) Afronding Fietsbeleidsplan 2013

Gestart. Alle projecten zijn momenteel in voorbereiding en zullen deels nog dit jaar en deels in de eerste helft van 2018 uitgevoerd worden.

(2014) Dorpsstraat Stiphout: herinrichtingsplan gereed.

Het project is in 2017 gerealiseerd en zit in 2018 in de nazorgfase.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)

In 2016 is door de Metropoolregio de regionale Bereikbaarheidsagenda opgesteld en door de gemeenteraden van de 21 regiogemeenten vastgesteld.

De verdere uitwerking is vervolgens door de 21 regio gemeenten opgepakt. Eind 2017 hebben zij daartoe een bestuurlijke intentieovereenkomst ondertekend.

Hiermee zijn de financieringsstrategie en de fasering van de maatregelen, de governance en financiering van de programmaorganisatie en een projectenboek met alle maatregelen vastgelegd.

De werkplaats Mobiliteit en Innovatie en het portefeuillehoudersoverleg coördineert de samenwerking op het gebied van de uitvoering van mobiliteitsbeleid. De uitvoerende taken zelf liggen bij de gemeenten.

De 'GGA-coördinator' (GebiedsGerichte Aanpak) bij de Metropoolregio Eindhoven zorgt voor de verbinding tussen de Provincie en de regiogemeenten. De Provincie stelt ook beperkt financiële middelen beschikbaar voor deze taak.

3.10.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Vershil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	34		1.871	459	-1.412
Lasten	1.346	1.708	4.031	1.453	-2.578
Saldo	-1.313	-1.708	-2.160	-994	1.166

Verrekening met reserves

Onttrekking		609	1.262	773	-489
Storting	1.015		612	612	

Saldo	-2.328	-1.099	-1.510	-833	677
-------	--------	--------	--------	------	-----

Toelichting op programmaniveau

Verkeer en Vervoer beleid (HP 250), € 684.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Het voordelig resultaat wordt voor een belangrijk deel (per saldo circa € 500.000) veroorzaakt doordat verschillende projecten op dit beleidsveld, zoals de ombouw naar intelligente verkeerslichten, pas in 2018 tot verdere uitvoering komen. In de begroting 2017 was reeds geraamd dat de projecten in 2017 al tot uitvoering zouden gaan komen (dus zowel kosten als subsidiebijdragen van mede overheden).

Daarnaast is sprake van een voordeel van circa € 188.000 op de kapitaallasten mede als gevolg van latere uitvoering van de geraamde investeringen.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
Regionale 090 aangelegenheden brabantstad		69		76		7	-7
250 Verkeer en vervoer beleid	1.871	3.962	459	1.377	-1.412	-2.585	1.174
Totaal saldo baten en lasten	1.871	4.031	459	1.453	-1.412	-2.578	1.166
250 Verkeer en vervoer beleid	1.262	612	773	612	-489		-489
Per saldo mutatie reserves	1.262	612	773	612	-489		-489
Saldo programma	3.133	4.643	1.232	2.065	-1.901	-2.578	677

Voorstel tot resultaatbestemming

Voorgenomen investeringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd-product	Investering	Bedrag 2017	IVP
090	Fietsbeleidsplan 2017		175
090	Smart mobility		450
250	Beter benutten 2		300
Totaal programma 10			925

Voortgang IVP 2017

Fietsbeleidsplan 2017

In 2017 stonden 7 projecten gepland in het kader van het fietsbeleidsplan 2017. In het totaal zijn 3 projecten afgerond (workshop rotondes, workshop gedragsbeïnvloeding en educatie en de aanleg van de fietsstraat Binnen Parallelweg). De andere 3 projecten zijn voorbereid en worden in 2018 uitgevoerd. Dit betreffen fietsstraat parallelweg Oostende, kwaliteitsverbetering fietspad Jan van Brabantlaan en kwaliteitsverbetering fietspad President Rooseveltlaan. De voorbereiding van fietspad Molenven is momenteel nog lopend.

Smart mobility

Deze middelen zijn o.a. ingezet voor financiering van het ITS-bureau Brabantstad en deels voor het project Talking Traffic wat in 2018 zijn vervolg krijgt.

Beter benutten 2

Dit betreft 11 projecten in het kader van de landelijke subsidieregeling Beter Benutten 2.0. Daarvan zijn er in 2017 6 gerealiseerd. Twee projecten worden in 2018 afgerond, namelijk fietsverbinding Station Mierlo-Hout – Automotive Campus en de fietsstimuleringscampagne Hartje Helmond. Het project prioriteit fietsers bij verkeerslichten is nog lopend. Twee projecten zijn in een eerder stadium afgevallen, namelijk aanleg tweerichtingen fietspad Verlengde Stationsstraat en fietsstraat Burgemeester Krollaan.

3.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming

3.11.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Niet van toepassing

Tactische indicatoren

Onderwerp Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
11.01	Tevredenheid inwoners over onderhoud van openbare ruimte (grijs: straten, trottoirs, paden en pleinen in de buurt)	70%		71%		67%		61%	Ondanks bezuinigingen constant houden	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI
11.02	Tevredenheid inwoners over onderhoud van openbare ruimte (groen)	69%		71%		70%		59%	Ondanks bezuinigingen constant houden	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI
11.03	Aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over het onderhoud van openbare ruimte (blauw: waterpartijen) in de buurt.	74%		80%		73%		73%	Ondanks bezuinigingen constant houden	Tweejaarlijks, inwonersenquête. IVA.AI
11.04	Fysieke verloedering (% veel overlast)		28%	26%	23%	21%	26%	25%	Ondanks bezuinigingen constant houden	Jaarlijks, Veiligheidsmonitor

3.11.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2016) Uitvoeren van het Programma Onderhoud Wegen 2016 (POW 2016)

Het uitvoeren van (integraal) onderhoud van de openbare ruimte op het gebied van wegen, riolering, groen, verlichting en verkeersmaatregelen.

De resterende POW 2016 projecten zijn in de periode januari t/m juli 2017 afgerond. Het betreft grootschalig onderhoud voor verhardingen- Rotonde Rochadeweg, parallelweg, Verbindingsweg etc.- Weg door de Rijpel / Deurneseweg - Venuslaan en Breitnerlaan- Adonislaan. Tevens is de uitvoering van POW 2017 ter hand genomen. In de paragraaf 'Onderhoud Kapitaalgoederen' wordt hierop verder ingegaan.

(2016) Onderhoudsplan Kunstwerken (civ. techn.)

- Uitvoeringsplan Sluis 8- Conserveren wanden Henri Dunanttunnel- Ontmantelen fontein 't Cour
Het conserveren van de wanden van de Henri Dunant is afgerond. Besloten is om de wanden nu alleen te reinigen en het schilderwerk voorlopig achterwege te laten. Dit i.v.m. tekort aan budget. Deze beslissing heeft geen gevolgen voor de levensduur van de tunnelbak. Het ontmantelen van fontein 't Cour is gereed. Het uitvoeringsplan voor sluis 8 is vertraagd. Het onderzoek naar de uitvoeringsvarianten duurt langer in verband met het in beeld brengen van de consequenties van stremmingstermijnen voor de bedrijven in de insteekhaven. De verwachting is dat het uitvoeringsplan in 2018 bestuurlijk behandeld kan worden.

(2016) Waterlopen onderhoud

- Groene Loper- Vijver Hortensiapark

De vijver Hortensiapark is gebaggerd en de oevers zijn opnieuw ingericht. Het waterschap wilde hier een proef doen om met mosselen de waterkwaliteit te verbeteren. Hiervoor moesten mosselen uitgezet worden in de vijver en is een ontheffing aangevraagd van de FF-wet. De ontheffing is niet verleend, zodat dit onderdeel van het project niet meer uitgevoerd zal worden. De kosten hiervoor zouden volledig voor het waterschap zijn, de gemeente heeft hier dus geen financieel voor- of nadeel van. De overige werkzaamheden zijn afgerond en met het waterschap verrekend. In plaats van de Groene Loper is prioriteit gegeven aan het baggeren van de gracht bij Binderen. Het baggerwerk is uitgevoerd, de oevers en beschoeiing worden in het voorjaar van 2018 hersteld.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Doelstelling voor het Landgoed Gulbergen is de ontwikkeling tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding, duurzame uitstraling en passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. Vanuit de MRE worden de adviescommissie Gulbergen en Bestuurlijk Overleg gefaciliteerd. In het afgelopen jaar is in de adviescommissie gesproken en overleg gepleegd met de betrokken beheerde en pachter (Attero) over zowel het traject van nazorg van de stortplaats Gulbergen en de verdere ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen. Dit heeft medio december tot een voorlopig resultaat geleid over met name de ontwikkelingsvisie Gulbergen. De besluitvorming hierover bij het MRE is echter vooralsnog bevroren gezien de nodige onduidelijkheden over het verdere proces en de in te stellen Governance-structuur. De vertraging die is opgelopen over de afwerking van het nazorg-traject houdt hier mede verband mee. Een uitzicht op de afloop hiervan is nog niet duidelijk. De uitkomst van dit te doorlopen traject zal bepalend zijn voor de betrokkenheid van de Metropoolregio.

3.11.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	3.668	4.248	3.988	3.548	-439
Lasten	19.560	19.847	20.153	14.857	-5.296
Saldo	-15.892	-15.600	-16.166	-11.309	4.857

Verrekening met reserves

Onttrekking	197	143	640	497	-143
Storting	400		171	171	

Saldo	-16.095	-15.457	-15.697	-10.983	4.714
-------	---------	---------	---------	---------	-------

Toelichting op programmaniveau

Wegen (HP 210), € 4.014.000 voordeel

De lasten zijn circa € 4 miljoen lager uitgevallen dan begroot. Door gewijzigde verslaggevingsvoorschriften is circa €3,5 miljoen aan geraamde lasten i.v.m. de vervanging van wegen/wegdelen en openbare verlichting aangemerkt als investering (meerjarig nut). In de begroting 2017 stonden deze uitgaven nog geraamd in het groot onderhoudsbudget. In de jaarrekening zijn deze kosten echter geactiveerd en drukken zij niet langer meer als groot onderhoudskosten op de exploitatie (zie verder paragraaf 5.3 onderhoud kapitaalgoederen). Dit levert eenmalig een voordeel op in 2017. Echter, vanaf 2018 zullen deze geactiveerde kosten leiden tot kapitaallasten in plaats van groot onderhoudslasten.

Daarnaast is op de kapitaallasten een voordeel van € 0,8 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door een aantal investeringsprojecten uit eerdere begrotingsjaren die nog niet afgerond zijn. Pas na afronding worden kapitaallasten berekend.

In 2017 is een inhaalslag gemaakt met de projecten uit het Programma Onderhoud Wegen 2016 wat tot hogere kosten heeft geleid van € 0,47 miljoen.

Er is een voordeel van € 0,13 miljoen op openbare verlichting m.n. op de elektra kosten. Verder is er een voordeel van € 0,14 miljoen op gladheidsbestrijding als gevolg van de afrekening Blink 2016. De baten zijn € 64.000 lager dan begroot. Met name de opbrengsten vanuit recognities (reclameopbrengsten) zijn € 53.000 lager. Het betreft hier een nasleep uit de jaren 2014-2016 waarbij in de betreffende jaarrekeningen rekening was gehouden met hogere opbrengsten.

Ten slotte is er bij de resultaatbestemming 2016 € 0,1 miljoen aan budget overgeheveld naar 2017. Dit hangt samen met in 2015 ontvangen verzekeringsgelden voor het Ameideplein. Dit budget is echter in 2017 nog niet aangewend, derhalve wordt voorgesteld om dit budget over te hevelen naar 2018.

Wegen – reiniging (HP 225), € 362.000 voordeel

De lasten zijn € 257.000 lager dan begroot. Dit wordt voor € 190.000 veroorzaakt door lagere kosten verwerking veegvuil en –zand en minder doorbelaste kosten reinigingswerkzaamheden 2017 Blink.

Anderzijds is er een lagere afrekening Blink over 2016 ontvangen van € 67.000.

De baten zijn € 104.000 hoger dan begroot a.g.v. een ontvangen bijdrage zwerfvuil van Nedvang voor dit bedrag. Voor het programma dat hiervoor is opgesteld zijn in 2017 € 54.000 kosten gemaakt. Voor het resterend bedrag van € 59.000 wordt een resultaatbestemming voorgesteld. Deze resultaatbestemming is bedoeld om het opgestelde programma, wat vanuit de Nedvang-gelden wordt bekostigd, verder uit te voeren.

Verkeer en vervoer uitvoering (HP 260), € 206.000 voordeel

De lasten zijn € 206.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door circa € 140.000 alsnog geactiveerde kosten voor investeringen in VRI's (zie ook toelichting HP 210).

Daarnaast is er sprake van € 25.000 lagere kapitaallasten en lagere elektriciteits-/onderhoudslasten.

Parkeren (HP 230), € 446.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

Het nadeel op de parkeerexploitatie in 2017 bedraagt € 403.000 (excl. € 43.000 lagere onttrekking aan reserve parkeren). Dit nadeel wordt veroorzaakt door onder andere lagere opbrengsten parkeerterreinen voor een bedrag van € 241.000. De voornaamste reden hiervoor is dat, in tegenstelling tot de begroting, het werkelijke gebruik van parkeerterreinen door zowel bestuur (raad en college) als ambtelijke organisatie niet intern in rekening is gebracht. Daarnaast wordt het nadeel op de parkeerexploitatie in 2017 veroorzaakt door lagere opbrengsten parkeergarages voor een bedrag van € 120.000. De voornaamste reden hiervoor is dat, in tegenstelling tot de begroting, het werkelijke

gebruik van parkeerterreinen en –garages door zowel bestuur (raad en college) als ambtelijke organisatie niet intern in rekening is gebracht. Dit betekent dat noch deze opbrengsten noch de kosten van parkeergebruik zijn verantwoord. Op gemeenteniveau heeft dit geen effect op het saldo. Ten slotte is in de begroting uitgegaan van een volledige dekking van de kosten voor de NS fietsenstalling vanuit de subsidie Beter Benutten van de Provincie Noord-Brabant. In werkelijkheid kunnen de kosten slechts gedeeltelijk uit de subsidie gedekt worden. Hierdoor is een nadeel ontstaan van circa € 124.000.

Daarnaast is er op verschillende kostenposten een per saldo voordeel van circa € 40.000 gerealiseerd.

Binnenhavens en Waterwegen (HP 270), € 58.000 nadeel

De lasten zijn € 58.000 hoger dan begroot, voornamelijk door het uitvoeren van schilderwerk, (mechanisch) onderhoud, en reparaties / storingen.

Groenvoorziening en natuur (HP 580), € 614.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Dit voordeel wordt veroorzaakt door € 60.000 lagere kapitaallasten, € 60.000,- meer opbrengsten uit de houtverkoop en is de jaarschijf voor het omvormen van groen naar onderhoudsarm en ecologisch groen ter grootte van € 100.000 niet aangedaan. Daarnaast zijn de externe kosten ca. € 300.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de omvang en kosten van werkzaamheden aan o.a. bomen en terreinmeubilair lager zijn uitgevallen dan verwacht.

Ten slotte is door gewijzigde regelgeving circa € 145.000 lasten alsnog geactiveerd (zie toelichting bij HP 210).

De afgelopen jaren is er fors bezuinigd op het beheer en onderhoud van het openbare groen. Tot 2017 resulteerden deze bezuinigingen niet in een lagere tevredenheid van de bewoners ten aanzien van het openbare groen. Deze trend is echter in 2017 in negatieve zin doorbroken. De burgertevredenheid laat een significante daling zien.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
210 Wegen	291	8.992	227	4.914	-64	-4.078	4.014
220 Wegen - beheerkaart		79		79			
225 Wegen - reiniging	4	2.078	108	1.821	104	-257	362
230 Parkeervoorzieningen	3.534	2.716	3.019	2.604	-515	-112	-403
260 Verkeer en vervoer uitvoering	25	1.078	11	858	-14	-220	206
270 Binnenhavens en waterwegen	46	712	35	760	-11	48	-58
580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	89	4.377	149	3.723	60	-654	714
595 Groenvoorzieningen & natuur , fontein		116		97		-19	19
722 Begraafplaatsen		6		2		-4	4
Totaal saldo baten en lasten	3.988	20.153	3.548	14.857	-439	-5.296	4.857

210 Wegen	497	171	497	171			
230 Parkeervoorzieningen	43				-43		-43
580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	100				-100		-100
Per saldo mutatie reserves	640	171	497	171	-143		-143

Saldo programma	4.628	20.324	4.045	15.028	-582	-5.296	4.714
-----------------	-------	--------	-------	--------	------	--------	-------

Voorstel tot resultaatbestemming

Ameideplein

Voorgesteld wordt om de ontvangen schade uitkering a.g.v. niet deugdelijke voegen na renovatie van het Ameideplein van € 97.000, over te hevelen naar 2018 om het reparatiewerk van het voegen probleem uit te laten voeren.

Reiniging wegen: Vergoeding Nedvang

De Zwerfafvalvergoeding komt voort uit de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022. De regeling is bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij de optimalisering van hun zwerfafvalaanpak.

Gedurende die genoemde periode is jaarlijks een bedrag van € 1,18 per inwoner beschikbaar. Op basis van een door de gemeente opgesteld jaarprogramma, wordt na toetsing en goedkeuring, de vergoeding uitbetaald vanuit het Afvalfonds/Nedvang. Het programma 2017 waarvoor deze bijdrage is ontvangen, is voor € 59.000 niet uitgevoerd (en loopt door in 2018). Voorgesteld wordt om dit over te hevelen naar 2018.

Voorgenomen investeringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd-product	Investering	Bedrag 2017	IVP
210	Herinrichting Mierloseweg	1.825	
210	Opwaarderen openbare verlichting woonwijken	112	
270	Vervanging sluis 8	7.000	
Totaal programma 11		8.937	

Voortgang IVP 2017

Herinrichting Mierloseweg

In 2017 is aan de voorbereiding/planontwikkeling gewerkt, de daadwerkelijke uitvoering gaat in 2018 en 2019 plaatsvinden.

Opwaarderen openbare verlichting woonwijken

Het krediet is in 2017 volledig ingezet.

Vervanging sluis 8

Het uitvoeringsplan voor sluis 8 is in voorbereiding en wordt in 2018 ter besluitvorming voorgelegd.

3.12 Programma 12: Milieu

3.12.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Niet van toepassing

Tactische indicatoren

Onderwerp Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Bodem	12.01 Aantal nog te saneren c.q. beheersen locaties met label spoed binnen de voorraad	19	7	13	8	5			Spoodlocaties in 2015 gesaneerd c.q. beheerst	Jaarlijks, bodeminformatiesysteem
Afval	12.02 Kilo's huishoudelijk restafval per inwoner	192	196	189	188	189	190	186	Maximaal 100 kg per inwoner per jaar	Jaarlijks, afvalregistratie
	12.03 % afval dat gescheiden wordt ingezameld	50,4%	49,2%	60,9%	59,8%	60,1%			75% in 2020 (LAP2)	Jaarlijks, afvalregistratie
energie	12.04 Hernieuwbare elektriciteit	0,0%	0,1%	0,2%	0,4%	0,6%				waarstaatjegemeente.nl

12.01 Cijfers 2017 wordt verwacht

12.02 Bij Streefwaarde is de landelijke normen zijn aangescherpt van daar streven van 192 naar 100 kg per inwoner per jaar

12.03 Cijfers 2016 en 2017 worden verwacht. Bij streefwaarde is de landelijke normen zijn aangescherpt van daar streven van 70 naar 75%.

12.04 Cijfers 2016 en 2017 nog niet beschikbaar

3.12.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Resultaat doorgeschoven projecten voorgaande jaren

(2016) Versnellingsagenda duurzaamheid

De Versnellingsagenda Duurzaamheid is een product wat samen met de stad gerealiseerd is. Het platform Alle lichten op groen verbindt de verschillende partijen in de stad met elkaar. Vanuit de gemeentelijke organisatie is het thema Duurzaamheid opgenomen in de Strategische Agenda, het Programma Duurzame en Gezonde Stad. De Uitvoering hiervan verloopt conform planning.

(2016) Beleidsregel Geur

Afgerond, resultaat behaald. In maart 2017 is het geurbeleid en de beleidsregel geurhinder voor industriële bedrijven door de raad vastgesteld. Het geurbeleid zal in 2018 worden geëvalueerd.

(2016) Milieu Uitvoerings Programma 2016-2019

Gestart. In de Milieuvisie Helmond 2025 is de basis gelegd voor het Milieu Uitvoerings Programma 2016 – 2019. De pijlers zijn hiervoor 'gezondheid, veiligheid en leefbaarheid'. De aanpak van de gemeente Helmond is hierbij gericht op het voorkomen, saneren, verbeteren/stimuleren en profileren. Met betrekking tot het voorkomen en saneren is uitvoering gegeven aan de Uitvoeringsprogramma's Bodemsanering 2016 – 2019, Geluidssanering 2016 – 2020 en Uitvoeringsbeleid Externe Veiligheid. Nieuwbouwprojecten en infrastructurele projecten worden integraal benaderd waarbij nadrukkelijk de gezonde, veilige en leefbare stad als pijlers worden meegenomen.

(2016) Huishoudelijke afvalstoffen:

(deel-)plannen voor de verschillende afvalstromen en bijbehorende uitvoeringsprogramma's. Gestart. Na invoering van de PMD-inzameling in mei 2016 heeft het college in juli 2016 de nieuwe uitvoeringskaders voor de inzameling van oud papier en karton (OPK) en textiel vastgesteld. De invoering van OPK-inzameling middels mini-containers is aansluitend in mei 2017 daadwerkelijk gestart. Voor de textielinzameling is aanvullende besluitvorming voorbereid, waarop het college in oktober 2017 definitief heeft besloten. Invoering hiervan is naar verwachting gereed in oktober 2018 (ipv 31 december 2017), mede gezien omvangrijk aanbestedingstraject dat nog doorlopen moet worden in het 2e en 3e kwartaal van 2018.

(2016) Uitvoeren van het OPR 2016 en 2017

Vervanging/renovatie/onderhoud van riolen en gemalen conform het OPR 2016. Het reguliere dagelijks onderhoud is (meerjarig) aanbesteed en voor de jaarschijf 2016 en 2017 afgerond. De vervangingsprojecten voor 2016 en 2017 zijn in uitvoering of afgerond. Deze lopen qua planning deels mee met projecten vanuit wegonderhoud, verkeer en/of herstructurering. Voor de vervangingsprojecten wordt een aparte kredietenlijst bijgehouden met planning en financiële stand van zaken. Als een project gereed is, dan wordt het krediet afgesloten. Van 2016 zijn twee projecten nog in uitvoering: Pastoor Wichmanstraat en 'verbetering afstroming Nieuwstraat'. Van 2017 zijn eveneens twee projecten nog in uitvoering: ringleidingen Vissenbuurt en 'aanpak wateroverlast Theo Driessenhof'. De rest is afgerond.

(2012) Basisvoorzieningen kunststofinzameling

Afhankelijk van verdere uitwerking Verpakkingsconvenant en besluitvorming Afvalbeleidsplan wordt de huidige huis-aan-huis inzameling mogelijk uitgebreid of aangepast; er wordt vooralsnog uitgegaan van realisatie op 10 locaties van brengvoorzieningen (ondergrondse perscontainers).

Gestart. De PMD-inzameling is in mei 2016 gestart. Daarbij is alle aandacht uitgegaan naar invoering bij laagbouwwooningen. Door prioritering en capaciteitsgebrek is vervolgens eerst de aanpassing van OPK-inzameling (in mei 2017 doorgevoerd) en textiel (in voorbereiding) in gang gezet. In Q3 van 2017 is weer aandacht gegeven aan het oplossen van knelpunten (met name bij hoogbouwvoorzieningen). In verband met complexiteit van oplossingen (ook in samenhang met aanpassingen in kader OPK-inzameling), prioritering en capaciteitsgebrek zal eventuele realisering van aanvullende verzamelvoorzieningen voor PMD pas in de loop van 2018 (i.p.v. 31-12-2017) een feit zijn.

(2015) Beleidsnota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) Milieu

Als onderdeel van de integrale beleidsnota handhaving fysieke domein dient er ook een uitwerking te komen voor het werkveld milieu. Dit om een goede prioritering te kunnen maken voor een doelmatige inzet van de middelen.

Gestart. De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) wil de bij haar belegde taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) op een effectieve, efficiënte en innovatieve wijze uitvoeren met als resultaat een schone en veilige leefomgeving nu en in de toekomst. Met vaststelling van het Regionaal Operationeel Kader milieutoezicht 2018 (ROK milieutoezicht 2018) bieden de deelnemers van de ODZOB hiertoe de basis. Dit ROK beschrijft de strategieën die door de ODZOB worden gehanteerd bij de uitvoering van milieutoezicht en -handhaving voor de gemeenten. Het is de bedoeling dat hier in een later stadium ook de uitvoering van de provinciale TH-milieutaken aan wordt toegevoegd. Ook voor de vergunningverlening wordt een apart traject gevolgd. Het ROK zal worden toegepast voor het opstellen van het regionale uitvoeringsprogramma van 2018. Medio 2018 zal het ROK MILIEUTOEZICHT 2019-2022 ter besluitvorming worden aangeboden met daarbij ook een systematiek voor de budgettering. Met het ROK wordt beoogd om voor de toezichts- en handhavingstaken milieu een gelijk speelveld te creëren binnen het werkgebied van ODZOB.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Zie hiervoor de behaalde resultaten, opgenomen onder:

(2015) Beleidsnota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) Milieu.

Gemeenschappelijke regeling reiniging BLINK

De GR Blink is een uitvoerende organisatie die voor onze gemeente werkzaamheden op met name het gebied van afvalinzameling en stadsreiniging uitvoert. Voor deze uitvoering stellen wij jaarlijks budget beschikbaar. De GR Blink zelf heeft geen beleidsresultaten; de gemeenten hebben deze afzonderlijk bepaald en vastgelegd. Voor de gemeente Helmond dient BLINK bij te dragen aan onze doelstellingen met betrekking tot vermindering van kg afvalinzameling per inwoner en het verhogen van het afvalscheidingspercentage.

3.12.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	20.933	22.500	21.600	21.265	-335
Lasten	18.063	18.913	18.410	18.758	349
Saldo	2.870	3.586	3.190	2.506	-684

Verrekening met reserves

Onttrekking	495	354	634	622	-12
Storting	816	564	564	564	

Saldo	2.548	3.377	3.260	2.565	-695
-------	-------	-------	-------	-------	------

Toelichting op programmaniveau

Afval (HP 730), € 27.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

Het resultaat op huishoudelijke afvalstoffen voor mutaties reserves ad € 204.000 wordt enerzijds beïnvloed door hogere verwerkingstarieven op de milieustraat dan geraamd. Anderzijds staan hier hogere dan geraamde vergoedingen tegenover vanuit o.a. Nedvang voor de gescheiden afvalinzameling. Per saldo is op dit hoofdproduct € 177.000 meer dan geraamd verrekend met de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing. In de paragraaf 5.1 lokale heffingen wordt de kostendekkendheid verder toegelicht.

Riolering (HP 760), € 1.062.000 nadeel

Het nadelige resultaat t.o.v. de begroting wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een hogere dan geraamde toevoeging aan de voorziening rioleringslasten. Het resultaat van de exploitatie rioleringen wordt verrekend met de voorziening rioleringen. In de methodiek van de resultaatsbepaling op de uitvoering van het rioleringsproduct heeft t.o.v. voorgaande jaren een verdere aanscherping plaats gevonden. Dit heeft geleid tot een hogere dotatie aan de voorziening rioleringslasten dan geraamd. Behaalde "voordelen" op de exploitatie t.o.v. de gerealiseerde opbrengsten uit rioolheffingen moeten in de voorziening beschikbaar blijven voor inzet in toekomstige jaren op de activiteiten m.b.t. rioleringsaanleg, - beheer en -onderhoud. In de paragraaf 5.1 lokale heffingen wordt de kostendekkendheid verder toegelicht.

Milieubeheer (HP 780), € 298.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Er was een budget beschikbaar van € 300.000 voor duurzaamheidsmaatregelen. Hiervan is t.o.v. de begroting een bedrag van € 190.000 nog niet besteed. Dit heeft er toe geleid dat er een zelfde bedrag minder onttrokken hoefde te worden aan de bestemmingsreserve versnellingsagenda duurzaamheid. Per saldo dus geen resultaatseffect.

In 2017 is budget ad € 200.000 beschikbaar gesteld voor de sanering van de Kromme Haagdijk in de wijk Akkers. Deze werkzaamheden hebben in 2017 in totaal € 60.000 gekost. Het voordeel komt hiermee uit op € 140.000. Ingeschat wordt dat er in 2018 nogmaals een bedrag van € 60.000 nodig is om dit werk te voltooien. De resterende middelen ad € 80.000 zijn niet langer nodig.

Voor de reguliere inzet van de ODZOB binnen Helmond is structureel budget beschikbaar binnen het programma Milieu. Voor de opstartfase en de ontvlechting van de SRE Milieudienst heeft uw raad incidenteel aflopend budget beschikbaar gesteld tot 1 januari 2018. In 2016 zijn afspraken gemaakt met ODZOB over de verdeling van de financiële consequenties voortvloeiend uit de ontvlechting en opstart. De ODZOB heeft deze gevolgen deels verdisconteerd in de reguliere bijdrage, waardoor de specifieke middelen die hiervoor beschikbaar waren niet volledig aangewend zijn (voordeel circa € 120.000).

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
730 Huishoudelijke afvalstoffen	9.208	6.154	9.917	7.068	710	914	-204
750 Ontsmettingen en ov.reinigingen		356		237		-119	119
755 Reinigingen graffiti	124	202	26	128	-98	-73	-24
760 Rioleringen	9.891	7.120	9.994	8.286	103	1.165	-1.062
780 Milieubeheer	2.377	4.578	1.327	3.039	-1.050	-1.538	488
Totaal saldo baten en lasten	21.600	18.410	21.265	18.758	-335	349	-684

730 Huishoudelijke afvalstoffen	289		466		177		177
755 Reinigingen graffiti	4		4				
760 Rioleringen	8		9		1		1
780 Milieubeheer	332	564	143	564	-190		-190
Per saldo mutatie reserves	634	564	622	564	-12		-12

Saldo programma	22.234	18.974	21.887	19.322	-347	349	-695
-----------------	--------	--------	--------	--------	------	-----	------

Voorstel tot resultaatbestemming

Milieubeheer (sanering Kromme Haagdijk)

In 2017 is een bedrag beschikbaar gesteld van € 200.000 voor de sanering van de bodemvervuiling aan de Kromme Haagdijk. Voor afronding van deze werkzaamheden is in 2018 nog een bedrag van € 60.000 nodig. Voorgesteld wordt dit bedrag middels resultaatbestemming beschikbaar te houden in 2018.

Voorgenomen investeringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd-product	Investering	Bedrag IVP 2017
780	Geluidsschermen/keerwanden omgeving station Brouwhuis	100
Totaal programma 12		100

Voortgang IVP 2017

Geluidsschermen/keerwanden omgeving station Brouwhuis

Bij de eerste stappen in dit project bleek ProRail meerdere stationslocaties op het oog te hebben die t.a.v. de bereikbaarheid voor minder validen aangepast dienden te worden. Ook station Brouwhuis is er hier een van; met name spitste dit zich hier toe op de aanwezige hellingbanen. In verband met de technische samenhang tussen de vervanging van de keerwanden/geluidsschermen en de aan te passen hellingbanen is een gelijktijdige uitvoering hiervan voor de hand liggend en is de planning van ProRail hierbij in principe leidend. Hoewel er eind 2016 en in 2017 enkele contactmomenten zijn geweest is er geen concrete voortgang door ProRail te melden geweest. Wel heeft ProRail bij werkzaamheden aan het spoor voor haar rekening enkele herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan delen van de bestaande keerwanden, waarmee op enkele plekken bestaande probleemsituaties zijn verholpen, maar nog niet alle structurele problemen zijn opgelost.

3.13 Programma 13: Bestuur en organisatie

3.13.1 Welke effecten hebben we bereikt?

Strategische indicatoren

Niet van toepassing

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Draagvlak beleid	13.0 1	Vertrouwen manier waarop gemeente bestuurd wordt (% (heel veel))				29%			32%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 26%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl
	13.0 2	Gemeente doet wat zij zegt (% (helemaal) eens)				26%			28%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 29%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl
	13.0 3	De gemeente luistert naar de mening van haar burgers (% (helemaal) eens)					32%		28%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 27%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl
	13.0 4	De gemeente betreft burgers voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (% (helemaal) eens)					33%		35%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 36%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl
Samenwerking met de stad	13.0 5	Burgers en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren					32%		36%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 35%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl
	13.0 6	Demografische druk (%)				6			6	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 5,98	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl
	13.0 7	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden (euro)					26%		25%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 24%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl

Burgers actief betrokken	13.08	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (euro)	20%	5%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 7%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl			
Administratieve lasten	13.09	De gemeente houdt voldoende toezicht op het naleven van regels (% (helemaal) eens)	33%	30%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 31%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl			
Informatievoorziening	13.10	De gemeente gebruikt heldere taal	51%	67%	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 67%	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl			
Kwaliteit dienstverlening	13.11	Waardering dienstverlening burger (rapportcijfer)	6,7	6,8	Minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 2017= 6,8	Tweejaarlijks, waarstaatjegemeente.nl			
Formatie	13.12	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)		6		P&O			
	13.13	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)		7		P&O			
kosten	13.14	Apparaatskosten (kosten per inwoner)				Financiën			
	13.15	Externe inhuur (kosten per inwoner*1000)		140		Financiën			
	13.16	Overhead (%)				Financiën			
	13.17	Demografische druk (som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar)	62,9 %	64,5 %	65,6 %	66,7 %	67,3 %	67,6 %	67,9 %
woonlasten	13.18	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	703	729	742	750	waarstaatjegemeente.nl		

13.14 Cijfers 2017 nog niet beschikbaar

13.16 Cijfers 2017 nog niet beschikbaar

3.13.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsvoorbereiding

Dereguleringsaanpak volgens planning in 2017 vervolgen waarbij in het bijzonder als resultaat wordt beoogd;

- Algehele herziening van het gemeentelijk subsidiestelsel waarbij de verhouding subsidiebedrag en bijbehorende verantwoordingsverplichtingen in balans zijn;- De koppeling tussen deregulering enerzijds en toezicht- en handhavingspraktijk anderzijds.

De projectmatige aanpak na 2017 verlaten en deregulering c.a. borgen binnen de bedrijfsvoering. De focus van het project ligt op diverse aandachtsgebieden, zogeheten aanhaakthema's. Voor een deel is er gedereguleerd en voor een deel (nog) niet. Een belangrijk aandachtsgebied wordt gevormd door de (nieuwe) Omgevingswet. De invoering van deze wet laat nog geruime tijd op zich wachten. Wanneer de bijzondere projectresultaten als voornoemd zijn gerealiseerd (herziening gemeentelijk subsidiestelsel en koppeling van deregulering met de toezicht- en handhavingspraktijk) kan het projectmatige karakter komen te vervallen en kan deregulering en administratieve lastenverlichting als regulier speerpunt worden ingebed binnen de bedrijfsvoering.

Visie Dienstverlening 2020

- De vastgestelde servicenormen dienstverlening zijn voorzien van een nulmeting (1-2-2017)- Monitoring nieuwe stijl is gestart (inclusief klanttevredenheid) (1-1-2017)- Het Klantendashboard Dienstverlening is operationeel (1-8-2017)

Gestart. Het doorschuiven van deze taken klopt. Het bestuurlijk vaststelling van de Helmondse Visie op VIP-Dienstverlening is voorzien 3e kwartaal 2018. Ditmaal door het nieuwe college. De hier genoemde onderdelen: nulmeting, monitoring en Dashboard Dienstverlening worden daarin hernieuwd geprogrammeerd.

Vaststelling Plan van aanpak Moderne BRP

Doel: voor 1 januari 2019 aansluiten bij de landelijke voorziening moderne basisregistratie personen (BRP).

Niet gestart. De doorontwikkeling naar een landelijke BRP is inderdaad door de minister gestopt. Focus binnen de gemeente op het operationaliseren van het verbeterplan BRP/PINK. Doelstelling is om de score binnen de jaarlijkse landelijk verplichte zelfevaluatie, substantieel te verbeteren. We scoren nu al een tweetal jaren een onvoldoende. Een daadkrachtig plan van aanpak is in voorbereiding en deels al in uitvoering. Onze scores binnen de landelijk kwaliteitsmonitor, toetsteen of we zouden mogen aansluiten bij de een eventuele landelijke voorziening, halen we wel ruimschoots.

Overige beleidsuitvoering: Budgetresultaat voor omvangrijkste reguliere producten

De website van de gemeente Helmond

De website van de gemeente Helmond is actueel en ingericht als een "Top vragen website". Dit is een website, die alleen de meest bezochte informatie bevat en de informatie is gemakkelijk te vinden. Voor de klant wordt een zoekmachine ingericht om heel gemakkelijk de informatie te vinden op de 3 websites van Gemeente Helmond, Zorg Peel 6.1 en Werkbedrijf.

De Website van de gemeente is vernieuwd en op orde als Top-taken website! Goede koppelingen zijn gerealiseerd en er is ook een Engelstalige versie ontwikkeld en operationeel gemaakt.

De E-dienstverlening Stadswinkel

Het aanbod E-formulieren is voor de klant aanzienlijk vergroot. De dienstverleningsprocessen worden uitgevoerd conform de vastgestelde visie op dienstverlening. In navolging van de Belastingdienst gaan we de landelijke Berichtenbox promoten als het kanaal om zaken met elkaar te doen.

Gestart. Aanvullend op dit punt kunnen we melden dat de burgerview (digitaal loket binnen Burgerzaken) inmiddels operationeel is. De eerste zogenaamde "Groene Verhuizing" is inmiddels een feit. Burgers kunnen vanuit huis hun verhuizing digitaal binnen 5 minuten regelen zonder tussenkomst van een ambtenaar! Deze functionaliteiten worden momenteel projectmatig uitgebreid met steeds meer producten. Verder is er een nieuwe formulier voor Evenementenvergunningen ontwikkeld en in gebruik genomen. Ook de meldingen openbare ruimte (eMOR) krijgt momenteel een impuls!

Basisregistratie Personen (BRP)

De BRP is en blijft op orde. Streven een foutpercentage < 1%. In december een geslaagde zelfevaluatie voor de BRP en de reisdocumenten.

Gestart. Focus binnen de gemeente ligt momenteel op het operationaliseren van het verbeterplan BRP/PNIK. Doelstelling is om de score binnen de jaarlijkse landelijk verplichte zelfevaluatie, substantieel te verbeteren. We scoren nu al een tweetal jaren een onvoldoende. Een daadkrachtig plan van aanpak is in voorbereiding en deels al in uitvoering. Extra capaciteit (BRP-specialisten) is /wordt ingevuld. Laatst BCM-controle levert wel weer veel extra fouten op. Dit komt doordat er weer nieuwe controle-elementen zijn toegevoegd. Dat is echter een landelijk beeld. Het oplossen hiervan wordt in de aanpak meegenomen.

Uitvoeren klanttevredenheidonderzoek/ analyses

Uitvoeren van klanttevredenheidonderzoek / analyses voor de onderdelen: - KCC- E-Dienstverlening-dienstverlening aan bedrijven

In 2016 had de Stadswinkel een klanttevredenheidsonderzoek opgenomen in het jaarplan. Door de organisatieveranderingen dient de opdracht op aard, inhoud, omvang en planning opnieuw te worden bezien en vastgesteld door het Kernteam. Een realistische planning op dit moment lijkt medio 2018 te zijn. In 2017 vindt er nog een herijking plaats van de wijze waarop we dit instrument willen en kunnen inzetten met vermoedelijke uitvoering in 2018.

Behandelen klanten binnen Stadswinkel

80% van de klanten wordt binnen 5 minuten geholpen (gemeten vanaf de afspraaktijd). In de piekperiode (mei, juni en juli) ligt dit op 65%. Klant kan binnen 5 werkdagen op afspraak komen.

De piekbelasting in deze zomer was erg hoog. Met flexibele inzet hebben we de schade kunnen beperken en zijn we, op enkele incidenten na, binnen de servicenormen gebleven.

Opnemen van inkomende oproepen KCC

95% van de inkomende oproepen wordt opgenomen. De klant krijgt betrouwbare wachtrij informatie en heeft zo de keuze: wachten of een andere keer terug te bellen. De gemiddelde wachttijd is < 30 seconde.

Niet in 100% van de gevallen kunnen we momenteel de wachttijden onder de 30 seconden houden. Afhankelijk van pieken in de vraag, soms bij calamiteiten, kunnen we de enorme vraag naar telefonisch contact niet binnen deze norm aan. De sturing wordt verbeterd en ook de ontwikkeling van de medewerkers, basis houding en gedrag is onderdeel van de ontwikkeling. Verder zijn we de werkpakketten aan het verbreden zodat piekbelasting binnen het KCC beter kan worden opgevangen.

Beantwoorden van inkomende oproepen KCC

20% van de inkomende oproepen wordt in 1 keer goed door de dienstverlener van het KCC beantwoord. Uitdaging is om dit te verhogen. De overige oproepen worden middels een gericht terugbelverzoek doorgezet naar de klantbegeleider / consultant. Afspraak: klant wordt binnen 2 werkdagen teruggebeld. 40% van de mail wordt in het KCC in 1 keer goed beantwoord. De overige mail gaat via DIV (registratie) naar de vakafdeling. De klant wordt proactief geïnformeerd over de mogelijkheden in de E-dienstverlening.

Het dashboard dienstverlening is nog niet (geheel) gereed. Betrouwbare metingen zijn derhalve nog niet beschikbaar. In 2018 gaan we, binnen de nog vast te stellen nieuwe servicenormen/KPI's structureel monitoren en rapporteren.

Beantwoorden van twitterberichten KCC

Op werkdagen binnen 4 uur.

Dit is een doorlopend proces. Er is geen einddatum o.i.d. Net als het KCC de telefoon aanneemt, reageren wij via ook op Twitter en andere social Media kanalen. Responstijd zoals genoemd wordt gerealiseerd.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Enexis Holding NV

Enexis Holding NV In de Elektriciteits- en Gaswet is vastgelegd dat Enexis de netbeheerder is. Onze burgers kunnen niet kiezen. Enexis zorgt voor het veilig, betrouwbaar, betaalbaar en klantgericht transporteren van energie. Nederland is op weg naar een duurzame energievoorziening. Hiervoor is efficiënt gebruik van energie uit steeds meer duurzame bronnen noodzakelijk. Enexis werkt samen met andere organisaties aan duurzame en verantwoorde energie voor vandaag en morgen.

BNG

De BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen met specifieke expertise in de publieke sector. Door de lage financieringsstarieven draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers. Duurzaamheid is een belangrijk element in de missie van de BNG Bank, waarbij de bank klanten en investeerders ondersteunt in het realiseren van hun doelstellingen voor een toekomstbestendige samenleving. 'Duurzaam' definieert de bank als maatschappelijk verantwoord, waarmee ze wil zeggen een houdbaar evenwicht tussen milieubelangen, economische belangen en sociale belangen, ook naar toekomstige generaties toe.

Metropoolregio Eindhoven (Regionaal Historisch Centrum RHCe)

Metropoolregio Eindhoven (Regionaal Historisch Centrum RHCe). De formele doelstelling ligt verankerd in de Archiefwet 1995: het RHCe fungeert als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de gemeente Helmond. Archieven worden gevormd als onderdeel van het handelen van overheden, instellingen en personen. De overheidsarchieven zijn het geheugen van de overheid. De archiefstukken dienen als instrumenten van het bestuur. Zonder goed geordende en toegankelijke archieven zijn bestuurlijke zorgvuldigheid en continuïteit loze begrippen en is een goede democratische controle op het bestuur vrijwel onmogelijk. In ons staatsbestel rust dan ook op de overheid de plicht haar archieven in beginsel open te stellen voor de burger. Openbare archieven zijn onmisbaar voor de rechtsstaat. Voor de gemeente Helmond berust de toezichthoudende taak in dat kader bij het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven.

3.13.3 Wat heeft het gekost?

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	-9.732	1.605	1.605	3.283	1.678
Lasten	27.700	13.711	12.333	14.363	2.030
Saldo	-37.432	-12.106	-10.728	-11.080	-352

Verrekening met reserves

Onttrekking	2.513	3.300	4.736	3.107	-1.630
Storting	4.683	108	1.493	1.604	110

Saldo	-39.601	-8.914	-7.485	-9.577	-2.092
-------	---------	--------	--------	--------	--------

Toelichting op programmaniveau

Het resultaat op dit programma is na verrekening met reserves € 2,1 miljoen nadelig. Dit resultaat is bestaat diverse voor- en nadelen op de verschillende hoofdproducten. Waar van belang wordt het resultaat per hoofdproduct hieronder toegelicht.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

College van B&W (HP 003), € 689.000 voordeel

Het voordelig resultaat t.o.v. de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordeel van circa € 270.000 dat is ontstaan als gevolg van een vrijval uit de voorziening wethouderspensionen i.v.m. het overlijden van een voormalig wethouder. Tevens kon de voorziening wethouderspensionen afnemen t.o.v. voorgaand jaar a.g.v. een hoger gehanteerde rekenrente voor de berekening van de toekomstige pensioenaanspraken (voordeel circa € 320.000).

Daarnaast is sprake van een niet geraamde ontvangen waardeoverdracht wethouderspensionen (€ 145.000), welke direct is toegevoegd aan de voorziening wethouderspensionen (tevens niet geraamd).

Raad en raadscommissies (HP 010), € 66.000 voordeel

Het voordelig resultaat van € 66.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere kapitaallasten. Daarnaast is, in tegenstelling tot de begroting, het werkelijke gebruik van parkeervoorzieningen door zowel bestuur (raad en college) als ambtelijke organisatie niet intern in rekening gebracht. Dit betekent dat enerzijds deze parkeeropbrengsten niet zijn verantwoord en anderzijds de kosten voor het gebruik van de parkeervoorzieningen niet als kosten zijn verantwoord.

Regionale aangelegenheden (HP 020), € 212.000 voordeel

Het voordelig resultaat wordt vooral veroorzaakt door lagere kosten samenhangend met bestuurlijke samenwerkingen dan geraamd. Dit betreft m.n. een lagere dan geraamde bijdrage aan de Metropoolregio Eindhoven, mede als gevolg van een voordelige afrekening over de bijdrage 2016.

Organisatie algemeen en nieuwe investeringen (HP 910 + 930), € 2.667.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

De overschrijding in de lasten wordt enerzijds veroorzaakt door een deels nog niet ingevulde bezuinigingstaakstelling m.b.t. organisatie van circa € 1.385.000. De oorspronkelijke taakstelling bedroeg circa € 5,8 miljoen. Over de stand van zaken / voortgang van de organisatieontwikkeling en de daarmee samenhangende bezuinigingstaakstelling is de gemeenteraad in het najaar van 2017 geïnformeerd.

De overschrijding in de lasten wordt anderzijds veroorzaakt door een aantal afwikkelingsverschillen waarvan de oorsprong ligt / is terug te voeren naar voorgaande jaren (circa € 1,1 miljoen). Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en is dit pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017.

Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces.

Deze overschrijding heeft niets te maken met het niet of anders uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid binnen dit programma.

Financiering en treasury (HP 920), € 323.000 nadeel

In 2017 is de gemeente aangesproken op een verstrekte borgstelling, waardoor op dit product t.o.v. de begroting een nadeel is ontstaan van € 130.000. De betreffende borgstellingsovereenkomst loopt nog door tot en met 2021. Als gevolg hiervan is ten laste van 2017 de voorziening borgstellingen verhoogd met per saldo € 220.000. Momenteel worden acties ondernomen om het beroep op de borgstelling te minimaliseren.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Vershil t.o.v. Begroting Baten	Vershil t.o.v. Begroting Lasten	Vershil t.o.v. Saldo
003 College van B&W	1	1.474	732	1.516	730	42	689
010 Raad en raadscommissies		1.323	3	1.260	3	-63	66
020 Regionale aangelegenheden		1.742		1.531		-212	212
025 Bestuursondersteuning		1.409	40	1.501	40	92	-52
050 Voorlichting communicatie stadspromotie	6	658		588	-6	-70	64
060 Beheer Basisregistraties	91	503	27	524	-64	21	-85
070 Stadswinkel	1.507	2.634	1.881	2.938	374	304	70
910 Organisatie algemeen		2.485	339	3.984	339	1.499	-1.161
920 Financiering en treasury			18	341	18	341	-323
930 Nieuwe investeringen		105				-105	105
935 Centrum- en regiofunctie			243	181	243	181	62
Totaal saldo baten en lasten	1.605	12.333	3.283	14.363	1.678	2.030	-352

060 Beheer Basisregistraties	8	86	8	86			
070 Stadswinkel	51		33	110	-18	110	-129
910 Organisatie algemeen	3.292		1.681		-1.611		-1.611
930 Nieuwe investeringen	1.385	1.407	1.385	1.407			
Per saldo mutatie reserves	4.736	1.493	3.107	1.604	-1.630	110	-1.740

Saldo programma	6.341	13.826	6.390	15.967	49	2.141	-2.092
-----------------	-------	--------	-------	--------	----	-------	--------

Voorstel tot resultaatbestemming

Voorgenomen investeringen

Voortgang IVP 2017

Niet van toepassing

4 Dekkingsmiddelen, Vpb en Onvoorzien

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente uitgewerkt en nader toegelicht. De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is aan de opbrengsten.

Totaaloverzicht op programmaniveau

In onderstaande tabel is de afwijking op programmaniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2017 en de rekening 2016 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Primitieve Begroting	Begroting incl. alle wijzigingen	Rekening	Verschil t.o.v begroting saldo
	2016	2017	2017	2017	2017
Baten	202.555	200.906	203.710	205.346	1.634
Lasten	3.732	32.856	37.308	35.186	-2.136
Saldo	198.823	168.050	166.401	170.159	3.770
<i>Verrekening met reserves</i>					
Onttrekking	27.076	7.076	10.770	16.473	5.703
Storting	4.853	5.547	5.547	14.852	9.305
Saldo	221.046	169.579	171.624	171.780	156

4.1 Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien

Toelichting op programmaniveau

Het resultaat op dit programma is € 156.000 voordelig. Korteitshalve verwijzen wij naar het overzicht per hoofdproduct, waarin een nadere analyse is opgenomen.

Post onvoorzien

In 2017 is één keer een beroep gedaan op de voorzien incidenteel en wel voor ophoging van de post integriteit in verband met extra onderzoekskosten. Hiervoor is bij de tweede berap 2017 (bij raadsbesluit 2017-89 van 31 oktober 2017) een bedrag van € 151.000 ingezet van de post onvoorzien.

Hierdoor resteert er per 31 december 2017 een bedrag van € 349.000 op deze post, dat niet is ingezet (voordelig saldo).

Datum raadsbesluit	Nummer raads-bijlage	Onvoorzien	Incidenteel
		Beschikbaar 2017	500
31-10-2017	89	Integriteit	-151
		Totaal tussentijdse wijzigingen:	-151
		Eindstand	349

Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering is opgebouwd uit een deel algemene uitkering (AU) en een deel decentralisatie- en integratie-uitkeringen, waaronder de integratie-uitkering Sociaal Domein. Deze uitkering bevat middelen voor WMO, jeugd en participatie. Aan de inzet van deze middelen is geen bestedingsvoorwaarde verbonden, waardoor gemeenten vrij zijn om een eigen afweging te maken over de inzet. Binnen onze gemeente wordt het standpunt gehanteerd dat deze middelen ook ingezet worden voor de taken die voortkomen uit de decentralisaties.

Het resultaat van het totaal van het gemeentefonds dat beschikbaar was voor 2017 (dus excl. de resultaatbestemming uit de jaarrekening van 2016) bedraagt € 1.237.000.

Het daadwerkelijke saldo op het gemeentefonds bedraagt € 246.000 en komt als volgt tot stand:

Resultaat gemeentefonds	:	€ 1.237.000
openstaande verplichtingen t/m meicirculaire	:	-/- € 306.000
Openstaande verplichtingen AU september-/decembercirculaire	:	-/- € 310.000
Openstaande verplichtingen Sociaal domein sept-/deccirc	:	-/- € 185.000
Extra middelen bed, bad en brood	:	-/- € 190.000
Resteert	:	€ 246.000

Ontvangsten algemene uitkering

De totale gemeentefondsuitkering (= algemene uitkering en decentralisatie/integratie-uitkeringen) van € 174.000.000 die is opgenomen in de begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2017. Ten opzichte van die circulaire zijn er bij de septembercirculaire 2017 en decembercirculaire 2017 ook nog bijstellingen geweest. De grootste verklaring voor de hogere ontvangsten, zijn de nabetalingen door het Rijk in 2017 over de jaren 2015 en 2016. Definitieve vaststelling van een jaarschijf uit het gemeentefonds geschiedt namelijk pas na twee jaar, waardoor eind 2017 de uitkering van 2015 definitief is vastgesteld.

Verplichtingen (taakmutaties)

Van het budget voor verplichtingen voortkomend uit het gemeentefonds is € 306.000 nog niet ingezet. Ook deze stand is gebaseerd op de meicirculaire 2017. Via een afzonderlijke raadsinformatiebrief bent u geïnformeerd over de gevolgen van de septembercirculaire 2017. Daarnaast leidt ook de decembercirculaire tot extra verplichtingen. De extra verplichtingen die volgen uit deze circulaire bedragen in totaal € 310.000 voor het onderdeel algemene uitkering en € 185.000 voor de integratieuitkering Sociaal Domein. Daarnaast is in 2017 € 190.000 ontvangen voor bed, bad en brood die betrekking had op 2016.

Overzicht per hoofdproduct

In onderstaande tabel is de afwijking op hoofdproduct tussen de realisatie 2017 en de gewijzigde begroting weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting 2017 Baten	Begroting 2017 Lasten	Rekening 2017 Baten	Rekening 2017 Lasten	Verschil t.o.v. Begroting Baten	Verschil t.o.v. Begroting Lasten	Verschil t.o.v. Saldo
940 Post Onvoorzien		349				-349	349
944 Overige financiële middelen	7.739	1.868	8.413	2.668	675	799	-125
950 Onroerend zaak belasting	20.452	498	20.575	499	123	1	122
960 Overige belastingen	930	895	1.117	928	187	34	153
970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	173.569	3.653	174.461		892	-3.653	4.545
991 Overhead	1.020	32.777	779	33.810	-241	1.033	-1.273
992 Doorbelasting overhead		-2.731		-2.718		13	-13
Totaal saldo baten en lasten	203.710	37.308	205.346	35.186	1.636	-2.122	3.758

944 Overige financiële middelen	6.515	5.547	15.520	14.852	9.005	9.305	-300
970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	3.394		86		-3.308		-3.308
991 Overhead	860		867		7		7
Per saldo mutatie reserves	10.769	5.547	16.473	14.852	5.703	9.305	-3.601

Saldo programma	214.479	42.855	221.818	50.038	7.339	7.183	156
-----------------	---------	--------	---------	--------	-------	-------	-----

Post onvoorzien (HP 940), € 349.000 voordeel

Deze post is afzonderlijk toegelicht aan het begin van dit programma.

Overige financiële middelen (HP 944), € 425.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

Ten zichte van de begroting bedraagt het nadeel op de rentekosten € 419.000. Dit komt per saldo doordat er intern minder rente is toegerekend aan de diverse producten die onderdeel uitmaken van de diverse inhoudelijke raadsprogramma's. Dit wordt veroorzaakt doordat het begrote renteomslagpercentage van 3,25% ook voor de doorberekening is gehanteerd i.p.v. het afwijkende werkelijke renteomslagpercentage. Zie verder paragraaf 5.7 Financiering.

Algemene uitkeringen gemeentefonds (HP 970), € 1.237.000 voordeel (incl. mutaties reserve)

Het voordeel op de gemeentefondsuitkering 2017 bedraagt € 1,2 miljoen. Dit voordeel is in deze paragraaf afzonderlijk toegelicht. Voor de middelen die nog in 2018 moeten worden besteed, is een voorstel tot resultaatbestemming ingediend.

Overhead (HP 991 + 992), € 1.280.000 nadeel (incl. mutaties reserve)

Dit nadeel wordt in belangrijke mate veroorzaakt doordat, op grond van het BBV, de reeds in voorgaande jaren gemaakte en destijds geactiveerde automatiseringskosten (licenties, implementatiekosten, nieuwe applicaties, et cetera) ten laste van de exploitatie verantwoord dienen te worden. Normaliter zouden deze kosten onderdeel uitmaken van de doorbelasting overhead naar de inhoudelijke raadsprogramma's. Gegeven het incidentele karakter van deze mutatie is dit verder achterwege gebleven.

Voorstel tot resultaatbestemming

Via het gemeentefonds zijn middelen ontvangen die op diverse onderdelen nog niet zijn ingezet. Dit betreft onder andere nieuwe verplichtingen die volgen uit één van de circulaires van dit jaar. Voor de middelen bed, bad en brood geldt dat deze in 2017 met terugwerkende kracht in 2016 beschikbaar zijn gesteld. Omdat deze middelen betrekking hebben op 2016 zijn ze niet in de raming opgenomen, maar in de verrekening 2016 (zie toelichting algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds).

Voorgesteld wordt de volgende budgetten te reserveren voor volgend jaar:

- arbeidsparticipatie voor mensen met een psychische beperking € 65.000
- regeling bed, bad en brood € 156.896.

4.2 Lokale heffingen

Bij dit onderdeel wordt een totaalbeeld gegeven van de opbrengsten uit lokale heffingen waarvan de besteding niet wettelijk gebonden is aan de opbrengsten. In de paragraaf "lokale heffingen" (hoofdstuk 5.1) wordt naast een overzicht van de gerealiseerde inkomsten uit lokale heffingen ook aandacht besteed aan het beleid ten aanzien van lokale heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

(bedragen x € 1.000)

Soort heffing	Realisatie
	2017
Onroerende zaakbelasting	20.575
Hondenbelasting	554
Precariobelasting	247
Totaal lokale heffingen	21.376

4.3 Vennootschapsbelasting (Vpb)

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting indien en voor zover zij belastingplichtige activiteiten verricht.

Voor het indienen van de aangifte over het jaar 2016 werd uitstel verleend tot 1 mei 2018. Bij het naderen van 1 mei 2018 werd nog steeds overlegd tussen de belastingdienst, fiscale intermediairs en belangenorganisaties. Daarom is in april 2018 opnieuw uitstel gevraagd. De belastingdienst heeft nader uitstel verleend tot 1 oktober 2018. De uitkomst van het overleg zal de inhoud van de aangifte vennootschapsbelasting over 2016 én 2017 beïnvloeden. Daarom is ook voor het indienen van de aangifte over 2017 uitstel aangevraagd. Dit uitstel is verleend tot 1 mei 2019.

Alhoewel er dus nog steeds onzekerheden blijven bestaan is de verwachting dat de gemeente over 2016 en 2017 geen vennootschapsbelasting is verschuldigd. Uit concept-berekeningen blijkt dat de fiscale resultaten van het grondbedrijf negatief zijn. Bovendien kunnen eventuele positieve resultaten van andere kleinere activiteiten worden verrekend met de negatieve resultaten van het grondbedrijf. Het is de verwachting dat per saldo geen positief fiscaal resultaat wordt behaald.

Vanwege de nog onzekere gevolgen van de per 1 januari 2016 geldende belastingplicht over de jaren vanaf 2016, is een risico opgenomen in paragraaf 5.2. 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

5 Paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2017 bedraagt 1,05%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing is wordt dit vermeld in de onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (m.n. leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

5.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Een belangrijke uitgangspunt is een gelijkblijvende lastendruk tijdens deze bestuursperiode. Wij hebben vastgehouden aan het uitgangspunt uit het coalitieakkoord: de gemeentelijke lastendruk (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) voor de inwoners is in zijn totaliteit – exclusief de inflatiecorrectie – in de bestuursperiode 2014-2017 niet omhoog gegaan. Voor het jaar 2017 is het hiervoor genoemde percentage voor de inflatiecorrectie, zijnde 1,05% toegepast.

De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit dat van de eigenaar van dat pand.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden (in €)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2010	226,32	230,28	456,60	3,01%
2011	228,12	232,08	460,20	0,79%
2012	231,96	232,08	464,04	0,83%
2013	231,96	232,08	464,04	0,00%
2014	237,12	212,40	449,52	-3,13%
2015	222,12	216,60	438,72	-2,40%
2016	225,96	220,44	446,40	1,75%
2017	225,96	198,96	424,92	-4,81%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt deze ook Onroerend-zaakbelasting (OZB).

De totale stijging voor het jaar 2017 bedraagt ten opzichte van het voorgaande jaar niet meer dan de inflatiecorrectie. Door afrondingsverschillen valt de totale stijging zelfs lager uit. Zie onderstaande tabel.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden (in €).

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2010	235,00	226,32	230,28	691,60	2,72%
2011	236,00	228,12	232,08	696,20	0,67%
2012	240,50	231,96	232,08	704,54	1,20%
2013	247,00	231,96	232,08	711,04	0,92%
2014	253,00	237,12	212,40	702,52	-1,20%
2015	291,50	222,12	216,60	730,22	3,94%
2016	296,00	225,96	220,44	742,40	1,67%
2017	322,00	225,96	198,96	746,92	0,61%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van € 235.000 in 2010, dalend naar € 197.000 voor het belastingjaar 2017.

5.1.3 Uitgangspunten tarieven 2017

Onroerende zaakbelastingen

Bij de tariefbepaling voor 2017 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB-opbrengsten over 2016 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen, de inflatiecorrectie van 1,05% en is voor de eerste keer ook rekening gehouden met het percentage oninbare vorderingen, wat een effect van ongeveer 1% additionele tariefstijging tot gevolg heeft.

Daarnaast is de waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2017, conform de afgesproken systematiek. Omdat voor de woningen sprake was van een kleine waardestijging van 0,5%, heeft dit geleid tot een hoger tarief. Bij de niet-woningen was sprake van een geringe waardedaling van 0,4%, waardoor de OZB-aanslag gemiddeld met ongeveer het inflatiecorrectiepercentage is gestegen. Tenslotte zijn meevallers in verband met de daling van de Afvalstoffenheffing in de tarieven OZB verdisconteerd, op een zodanige wijze, dat de stijging van de woonlastendruk beperkt blijft en onder het percentage van inflatiecorrectie blijft. Na amendement vanuit uw Raad is dat, met een stijging 0,47%, zelfs ruim onder het percentage voor inflatiecorrectie van 1,05%.

De opbrengst van de onroerende zaakbelastingen over het jaar 2017 loopt met een positief saldo van ongeveer 0,5% prima in de pas met de raming.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing geldt naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe “de vervuiler betaalt”, wat tot uiting komt in een tarief dat afhankelijk is van de grootte en het aantal van de afvalcontainer(s), waarvan men gebruik maakt.

Ten opzicht van het belastingjaar 2016 is het tarief voor deze heffing verlaagd tot € 198,96 op jaarbasis per perceel. Deze daling is met name veroorzaakt door de nieuwe contracten voor de verwerking van restafval, in combinatie met hogere bijdragen, die ontvangen worden voor plastic, oud papier, e.d. Ten opzichte van de geraamde opbrengsten is er sprake van een minimale nadelige afwijking van 0,5%.

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	(bedragen x € 1.000)	(%)
Kosten hoofdproduct afval	7.068	
Inkomsten taakveld, excl heffingen	-1.581	
Netto kosten product	5.487	66%
Toe te rekenen kosten:		
Kwijtschelding	727	9%
Handhaving stg. Stadswacht	124	1%
Heffing en invordering belastingen	90	1%
Toe te rekenen BTW	1.314	16%
Overhead	205	2%
Toerekening Blink	763	9%
Rente	21	0%
Totale kosten	8.731	105%
Opbrengst heffingen	8.337	100%

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing, waarmee de kosten die de gemeente maakt voor niet alleen een doelmatig werkende riolering, maar ook overige maatregelen ten aanzien van het beheer van hemelwater en grondwater, kunnen worden verhaald.

In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2010-2015 is het meerjarige tarievenbeleid vastgelegd. Dit GRP is vorig jaar met 2 jaar verlengd, om qua looptijd aan te kunnen sluiten bij de omliggende Peelgemeenten.

Helmond kent twee categorieën tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³. Deze tarieven zijn ten opzichte van 2016 gelijk gebleven, om geen overdekking te creëren, aangezien de kosten niet gestegen zijn. De geraamde opbrengsten voor 2017 zijn volledig gerealiseerd.

Kostendeckendheid Rioolheffing	(bedragen x € 1.000)	(%)
Kosten hoofdproduct riolering	8.286	83%
Toe te rekenen kosten:		
Kwijtschelding	801	8%
Reinigingskosten	10	0%
Heffing en invordering belastingen	95	1%
Toe te rekenen BTW	215	2%
Overhead	358	4%
Totale kosten	9.765	98%
Opbrengst heffingen	9.967	100%

Hondenbelasting

Voor het houden van een hond binnen de gemeente wordt hondenbelasting geheven. Deze algemene belasting wordt ingezet voor de bestrijding van de gevolgen van hondenoverlast. Alleen de perceptiekosten van de heffing van hondenbelasting worden hierop in mindering gebracht. In de gemeente werden per 1 januari 2017 ruim 8.300 honden gehouden. Controle op het hondenbezit is sinds 2014 uitbesteed aan de Stichting Stadswacht Helmond.

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Deze belasting geldt als algemeen dekkingsmiddel. De opbrengst van de precariobelasting was in 2017 in lijn met de raming. Het drempelbedrag van € 50,00 heeft voor lagere opbrengsten gezorgd, waar in de raming ook rekening mee was gehouden.

Via regelmatige controles wordt het gebruik van gemeentegrond gemonitord, waarna bij constatering van belastbare feiten een aanslag precariobelasting volgt. Door deregulering is de noodzaak daarvan alleen maar groter geworden.

Voor precariobelasting wordt een breed scala aan tarieven gehanteerd, dat te uitgebreid is om in de tarieventabel aan het einde van deze paragraaf op te nemen.

Toeristenbelasting

In 2017 heeft de gemeente Helmond de toeristenbelasting ingevoerd en zijn voor de eerste maal de aanslagen verstuurd.

Deze belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan personen van buiten de gemeente. Er is een tarief van € 1,50 per persoon per nacht vastgesteld. Verder gelden er vrijstellingen voor onder andere arbeidsmigranten, verblijf in zorginstellingen en scouting. De opbrengsten worden gebruikt voor verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond. De opbrengsten over het eerste half jaar en de eerste aangiftes over het tweede half jaar duiden erop, dat de realisatie nagenoeg overeen komt met de inschatting.

Marktgeden

Uitgangspunt is, dat een kostendekkend tarief wordt gehanteerd. De gemiddelde tariefstijging lag ongeveer in lijn met de algemene inflatiecorrectie van 1,05%. De raming wordt niet volledig gerealiseerd.

Het tarief van de promotiegeden, dat alleen geldt voor de zaterdagmarkt, is eveneens regulier geïndexeerd. Dit bedrag wordt door de gemeente geïncasseerd voor de Stichting Marktpromotie.

Ondernemersfonds: Reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De financiering van activiteiten van ondernemersverenigingen in Helmond krijgt van de gemeente ondersteuning via een tweetal instrumenten, te weten de Reclamebelasting en een opslag op de OZB voor niet-woningen.

De tarieven Reclamebelasting worden jaarlijks aangepast bij het opstellen van de begroting voor het volgende jaar, waarbij wordt gekeken naar de kosten, verbonden aan het activiteitenprogramma van het centrummanagement resp. van de winkelboulevard Engelseweg, verhoogd met de perceptiekosten van de gemeente, die samenhangen met deze heffing. De tarieven voor het centrumgebied zijn voor 2017 verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,05%.

Met ingang van 2013 is een gemeentebreed Ondernemersfonds ingesteld, waaruit allerlei activiteiten ter bevordering van het ondernemersklimaat in de stad worden gefinancierd. Dit is een initiatief van de gezamenlijke ondernemersverenigingen, te weten de Stg. Centrummanagement, de Stg.

Bedrijventerreinen en de FOH (de federatie van buurt- en wijkwinkelcentra), verenigd in de Stichting Ondernemersfonds Helmond. Het gaat hier om een opslag op de al bestaande Onroerende-Zaakbelasting, die alle niet-woningen over de gehele stad aangaat.

De extra OZB-inkomsten (ongeveer 8% van de totale OZB-inkomsten van niet-woningen) worden als subsidie verstrekt aan de genoemde Stichting Ondernemersfonds, die zorgt voor de verdeling van de gelden via zogenaamde trekkingsrechten over alle partijen.

Leges

Leges zijn rechten die de gemeente kan heffen in verband met verstrekte (administratieve) diensten.

Voor de Legesverordening moet het uitgangspunt van maximaal kostendekkende tarieven nauwlettend in de gaten worden gehouden. Overschrijding hiervan kan voor de gemeente tot onnodige risico's leiden. Wel bestaat de mogelijkheid van kruissubsidiering, waarbij een onderdekking op het ene product uit de legesverordening mag worden gecompenseerd met een surplus aan inkomsten op een ander product.

Van Rijksweg zijn de laatste jaren maximumtarieven voor een aantal producten ingevoerd, zoals reisdocumenten, rijbewijzen, e.d. Deze maximumtarieven worden door de gemeente Helmond gevolgd.

De tarieven voor de omgevingsvergunning zijn niet wezenlijk aangepast, al waren er enkele praktische wijzigingen noodzakelijk. Voor een verdere uitwerking wordt verwezen naar de legesverordening 2017 met bijbehorende tarieventabel.

Nieuw vanaf 2017 is, dat er vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) voortaan gevraagd wordt om inzicht te verschaffen in de mate van kostendekking van de diverse producten. Voor de leges is dat in de onderstaande tabel terug te vinden.

bedragen x € 1.000

Legesverordening	Lasten taakveld	Overhead	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kostendekking
Burgerlijke stand	44	38	82		69	69	85%
BRP	150	98	248		134	134	54%
Reisdocumenten	2.035	1.338	3.373		1.111	1.111	33%
Rijbewijzen	427	281	708		390	390	55%
Omgevingsvergunning	1.129	813	1.942	36	2.285	2.321	120%
Totaal	3.785	2.568	6.353	36	3.989	4.025	63%

5.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet en de Invorderingswet bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. In Helmond zijn de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en bij eigendom van een woning die "onder water" staat de OZB in de kwijtschelding betrokken.

Op landelijk niveau zijn er in de afgelopen periode ontwikkelingen geweest ten aanzien van uitbreiding van de beleidsvrijheid voor decentrale overheden voor wat betreft het verlenen van kwijtschelding. Zo kent de Gemeente Helmond al jaren het beleid om de kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm (de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 stelt de norm op 90% van de bijstandsnorm). Daarnaast is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kwijtschelding aan kleine ondernemers te verlenen voor wat betreft gemeentelijke privé-belastingen (raadsbesluit 10 januari 2012). De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de geboden beleidsvrijheid.

Ongewijzigd is de mogelijkheid voor kwijtscheldingsgerechtigden om middels geautomatiseerde bestandsvergelijking kwijtschelding toegewezen te krijgen. De gemeente maakt sinds 2011 van deze mogelijkheid gebruik, wat zowel voor de burger als voor de gemeente onnodige administratieve lasten voorkomt, dan wel zoveel mogelijk beperkt. De gemeente toetst hierbij ambtshalve via het Inlichtingenbureau of belastingschuldige nog in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Verruiming gemeentelijk belastinggebied

In juni 2015 presenteerde de Commissie Rinnooy Kan haar rapport: "Bepalen betekent betalen", met een advies van de Commissie over de Financiële ruimte voor gemeenten. Hierin kwam naar voren, dat de gemeenten behoefte hebben aan een groter lokaal belastinggebied en daar gezien de toename van de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenten ook recht op hebben.

Het zou daarbij gaan om een verschuiving van de lasten, niet om een belastingverhoging. Inmiddels is duidelijk, dat het nieuwe kabinet Rutte III niet van zins is om grote wijzigingen op het gebied van de lokale belastingen door te voeren. Kleine onderdelen van het belastingplan, zoals de afschaffing van precariobelasting op kabels en leidingen zijn inmiddels wel doorgevoerd, zij het dat er een fasering in zit.

Kostenonderbouwing leges

De roep om transparantie in de vaststelling van de leges is de laatste jaren steeds groter geworden. Hiervoor heeft de minister van BZK de gemeenten opgeroepen om inzicht te geven in de vaststelling van de tarieven van de diverse producten van de legesverordening.

Een heldere kostenonderbouwing, als onderdeel van deze paragraaf wordt vanuit het vernieuwde BBV (Besluit begroting en verantwoording) voortaan voorgeschreven, samen met kostenonderbouwingen voor overige producten, die aan de beperking van maximaal 100% kostendekkendheid moeten voldoen. In de begroting 2017 zijn deze gegevens voor het eerst opgenomen. Bij deze jaarrekening en de in de verdere toekomst op te leveren financiële verantwoordingen zal hieraan verder vorm en inhoud worden gegeven.

Ontwikkelingen WOZ

Op het terrein van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) zijn er een aantal ontwikkelingen. Zo is de Gemeente Helmond sinds eind 2016 aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ, waardoor de WOZ-waarde van woningen openbaar is geworden. Achterliggende gedachte hierbij is, dat de overheid transparant wil zijn naar de burger toe en dit gegeven dus vrij wil geven. Iedereen kan de waarden van de woningen daardoor voortaan zien in het WOZ-waardeloket.

Verder worden vanaf het jaar 2016 de aanslagbiljetten / WOZ-beschikkingen digitaal te ontsloten via Mijn Overheid. Hierdoor ontvangt een groot deel van de burgers op digitale weg zijn aanslagbiljetten in een beveiligde omgeving, waar deze ook opvraagbaar blijven. Op het moment dat er een nieuw aanslagbiljet wordt aangeboden zal de burger hiervan per e-mail in kennis worden gesteld.

Bij de versturing van de aanslagen Gemeentelijke Heffingen 2017 zijn ongeveer 17.000 van de 43.000 aanslagbiljetten op deze wijze verzonden.

Tenslotte moeten met ingang van 2022 alle WOZ-woningtaxaties gebaseerd zijn op de gebruiksoppervlakte van de woning. Nu gebruiken gemeenten (waaronder Helmond) nog vaak de bruto inhoud van de woning om woningen met elkaar te vergelijken of een andere maatstaf om een woning op te meten. Vanaf 2022 moet iedere gemeente de woningen op dezelfde manier meten. Naast het voordeel van uniformiteit heeft het gebruik van de gebruiksoppervlakte voor het meten van woningen voor de WOZ meer inhoudelijke voordelen. De belanghebbenden zullen de gemeten gebruiksoppervlakte herkennen, wanneer ze deze bijvoorbeeld vergelijken met informatie in de markt. Het meetvoorschrift dat bij Funda gehanteerd moet worden, is immers exact hetzelfde meetvoorschrift dat voor de WOZ-taxaties gebruikt wordt. Verder biedt het hanteren van de gebruiksoppervlakte gemeenten ook meer mogelijkheden om de activiteiten gericht op bijhouding en kwaliteitsverbetering voor de WOZ-administratie en de Basisregistraties adressen en gebouwen meer op elkaar af te stemmen, dan wel verder te integreren.

5.1.5 Overzicht tarieven

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven, waarmee burgers en bedrijven geconfronteerd worden.

	2015	2016	2017
Onroerende Zaakbelastingen			
- tarief eigenaren woningen	0,1458%	0,1492%	0,1633%
- tarief eigenaren niet-woningen	0,2225%	0,2208%	0,2328%
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1780%	0,1766%	0,1863%
Afvalstoffenheffing			
- basistarief 2 x 140 lt	216,60	220,44	198,96
- tarief 1 x 140 lt & 1 x 240 lt	250,68	255,12	230,28
- tarief 2 x 240 lt	284,76	289,80	261,60
- tarief extra bak van 140 lt	47,76	48,60	43,80
- tarief extra bak van 240 lt	81,84	83,28	75,12
Rioolheffing			
- basistarief per jaar	222,12	225,96	225,96
Hondenbelasting			
- tarief 1e hond	58,44	59,40	60,00
- tarief 2e hond en volgende	116,88	118,80	120,00
- kenneltarief	292,20	297,00	300,00
Marktgelden			
- Zaterdagmarkt (per m2 per kwartaal)	9,20	9,40	9,50
Reclamebelasting (basis)			
- Centrumgebied per jaar	422,40	429,60	434,40
- Engelseweg per jaar	426,00	433,20	438,00
Leges (meest voorkomende producten)			
- Paspoorten jonger dan 18 jaar	51,20	51,20	51,45
- Paspoorten 18 jaar en ouder	67,10	64,40	64,75
- ID-kaarten jonger dan 18 jaar	28,40	28,40	28,60
- ID-kaarten 18 jaar en ouder	53,00	50,40	50,65
- Rijbewijzen	38,83	38,95	38,95
- Wabo / bouwactiviteiten (t/m € 500,000)	35 ‰	35 ‰	35 ‰
- Wabo / bouwactiviteiten (> € 500,000)	26,5 ‰	26,5 ‰	26,5 ‰

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor resterende risico's is het nodig financiële middelen vrij te houden om eventuele nadelen op te vangen, waarbij de uitvoering van gemeentelijk beleid gecontinueerd wordt.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze paragraaf weerstandsvermogen de volgende informatie:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- De basis set van voorgeschreven 5 financiële kengetallen.

5.2.1 Definities

Risico: Een risico is de kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit: Alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Helmond beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Voor de gemeente Helmond gelden op begrotingsbasis de volgende posten als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Algemene reserve Grondbedrijf
- Algemene reserve Sociaal Domein
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit: Dit zijn de middelen die de gemeente Helmond nodig heeft om haar risico's financieel op te vangen en betreft feitelijk een financiële vertaling van de risico's.

Weerstandsvermogen: Geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

5.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze nog te voorkomen of kunnen eventueel ernstige gevolgen ervan worden beperkt.

Risico's worden geïncariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, als dat mogelijk is, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van een financieel weerstandsvermogen zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico's vangen we op door specifieke bestemmingsreserves. Indien de omvang van deze reserves niet toereikend zijn, dan komt de Algemene reserve in beeld als risicoafdekking;
- Interne beheersmaatregelen;
- Bij investeringsprojecten nemen we een onvoorziene post mee;
- Risico's kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen. De gemeente Helmond heeft bijna alle verzekeringen in huis die gewenst, noodzakelijk of verplicht zijn. Het eigen risico op deze verzekeringen is relatief laag. Door de mondige inwoner, juridisering van de samenleving (claimcultuur) en cybercrime staan verzekeraars onder druk. Hierdoor is de tendens dat premies verhogen en service/dekking minimaliseren. Om hierop in te spelen sluit de gemeente Helmond minder verzekeringen af of verhoogt de gemeente het eigen risico. Daarmee vangt zij deze risico's meer in eigen beheer op. Bovendien onderzoeken we de mogelijkheid om gebruik te maken van een franchiseconstructie op de polis.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van ieder risico wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's worden wel benoemd, maar niet in euro's uitgedrukt;
- Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,5. Deze lijn is meegenomen in de gewijzigde financiële verordening (bij begroting 2017). Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit;
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit worden bij de jaarrekening en begroting geactualiseerd.

5.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat per 31 december 2017 uit:

Beschikbare weerstandscapaciteit	
<i>x € 1.000</i>	
Algemene reserve vrij aanwendbaar	29.328
Algemene reserve grondbedrijf (na resultaatbestemming)	47.453
Post onvoorzien incidenteel	349
<i>incidentele weerstandscapaciteit</i>	<i>77.130</i>
Onbenutte belastingcapaciteit	1.360
<i>structurele weerstandscapaciteit</i>	<i>1.360</i>
Totale weerstandscapaciteit	78.490

Incidentele weerstandscapaciteit € 78,5 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en de post voor onvoorzien. De algemene reserves waarover de gemeente Helmond beschikt ten aanzien van achtervang Jeugd, Wmo en I-deel worden, gezien de onzekerheden, als gevolg van de decentralisatie buiten de beschikbare weerstandscapaciteit gehouden.

Omvang onbenutte belastingcapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen en haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen.

De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing enerzijds en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm) anderzijds.

Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn.

Voor de OZB-opbrengst was de artikel12-norm voor 2017 0,1927% van de WOZ-waarde. Het tarief voor woningen was in 2017 0,1633% van de WOZ-waarde. De tarieven voor de niet-woningen waren 0,2328% (eigendom) en 0,1863% (gebruik) van de WOZ-waarde.

Uit de gehanteerde formule uit de meicirculaire volgt (Redelijk peil) volgt, dat de gemeente Helmond een gewogen gemiddelde OZB-tarief van 0,1789% kent en nog een ruimte van 1,36 mln. had voor het jaar 2017.

De kostendekking van afvalstoffen- en rioolheffing in de gemeente Helmond is net als de totale berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in de onderstaande tabel terug te vinden

Tabel Berekening onbenutte belastingcapaciteit

<i>Belastingcapaciteit (x € 1.000)</i>	<i>Huidige Inkomsten</i>	<i>Maximale Inkomsten *</i>	<i>Onbenutte capaciteit</i>
OZB	20.570	21.930	1.360
Reinigingsheffingen	8.380	8.380	0
Rioolheffing	9.930	9.930	0
Totaal	€ 38.880	€ 40.240	€ 1.360

*Dit is de opbrengst aan OZB-belastingen, wanneer de tarieven gelijk zouden zijn aan de artikel 12-norm (0,1927% van de WOZ- waarde). Voor Afvalstoffen- en Rioolheffing geldt , dat kostendekking wordt bepaald op begrotingsbasis.

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen. Bestuurlijk is echter vastgelegd, dat de minister de gemeenten maant om de tariefstijging op macro-niveau te matigen, waarbij uitgangspunt is, dat de tariefstijging landelijk (na correctie voor de overschrijding in 2016) niet meer dan 1,97% mag zijn in 2017.

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen.

De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Borgstellingen en garanties (factor 0,05);
- Zeer onwaarschijnlijk (factor 0,1);
- Onwaarschijnlijk (factor 0,25);
- Mogelijk (factor 0,5);
- Waarschijnlijk factor (factor 0,9).

Voor een aantal risico's zijn reeds beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregel brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit.

Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's. De verschillende risico's lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

Onderstaand het overzicht van de gekwantificeerde risico' en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

Nummer	Risico's	Incidenteel/Structureel	Waardering	Grondslag risico's x € 1.000	Beheersing	Dekking x € 1.000	Restrisico x € 1.000	
1.*	Juridische claims	I	0,5	200			100	
2a.	Sociaal domein	I	1	8.000	Reserves Sociaal Domein	8.000	0	
2b.	Participatiewet BUIG	S	0,5	3.500			1.750	
3a.	Verstekte geldleningen	I	0,05	22.500			1.125	
3b.	Borgstellingen	I	0,05	30.000			1.500	
4.	Leegstand Vastgoed	I	0,1	7.000			700	
5.*	Vennootschapsbelasting	I/S	0,1	1.000			100	
6.	BTW sport	S	0,9	50			45	
8.*	Fiscale claims	I	0,9	PM				PM
8.	Calamiteiten	I	0,1	5.000			500	
10.	Risicoanalyse ODZOB/GGD	I/S	1	235			235	
11.	Schade door natuurgeweld	I	0,1	1.000			100	
12.	Interne controle fiscale wetgeving	I/S		PM				PM
13.	Claim Attero	I	0,9	1.900	Reserve Afval/ Vervallen	1.700	10	
14.	Anterieure expl. overeenkomst	I	0,5	300			150	
Risico's Algemeen							6.315	PM
15.	Grondbedrijf (o.b.v. Monte Carlo-simulatie en scenariobenadering)			44.000			44.000	
Risico's Grondbedrijf							44.000	
Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf							50.315	PM
9.*	Organisatie ontwikkeling	I	0,25	0	vervallen		0	
7.*	Werkkostenregeling	S	0,1	0	vervallen		0	

*gewijzigde risico's t.o.v. programmabegroting 2018

Gewijzigde risico's

Ad 1. Juridische claims

Gewijzigd: wijziging leidt tot lager risicoprofiel

Binnen de gemeente Helmond dreigen er enkele juridische risico's, deze afzonderlijke risico's betreffen de juridische claims en worden samengevoegd tot één juridische risico. Het gaat daarbij in totaal om een mogelijk risico van afgerond € 200.000.

Ad 2a. Sociaal domein

In de programma's Zorg & Welzijn en Jeugd & Onderwijs staan in het kader van de decentralisaties Sociaal Domein risico's die zich niet of slecht laten kwantificeren. De grootste risico's zijn de uitgaven in het kader van Jeugdzorg waarbij een toename van aantal cliënten via wettelijke door verwijzers al snel leidt tot toename van kosten en daarmee druk op de beschikbare budgetten.

Het financieel resultaat van het sociaal domein wordt sinds het uitvoeringsjaar 2015 met de algemene reserve verrekend. Deze reserve is de eerste financiële buffer voor onzekerheden op korte en middellange termijn in het sociaal domein te Helmond. De stand van de algemene reserve aan het eind van 2017, is voldoende om de risico's financieel de komende 3 a 5 jaar af te dekken.

Ad 2b. Participatiewet BUIG

Een overschrijding op het budget voor de gebundelde uitkering (rijksbijdrage BUIG ter financiering van de uitkeringen Participatiewet) tot maximaal 5% komt volledig voor rekening van de gemeente. Voor de overschrijding tussen 5% en 12,5% wordt de helft gecompenseerd. Vanaf 12,5% vindt volledige rijkscompensatie plaats. Bij deze open einderegeling is het risico op een overschrijding van het budget aanwezig.

Het totale budget op grond van de Participatiewet bedroeg in 2017 ruim € 39 miljoen. Het mogelijke eigen risico bedraagt ca. € 3,5 miljoen. De waardering van dit structurele risico is 50% en deze kunnen we voor ca. 2,5 jaar opvangen binnen de algemene reserve i-deel.

Met ingang van 1 januari 2016 voert de gemeenschappelijke regeling Senzer de participatiewet uit voor de zeven deelnemende gemeenten. Na inzet van het eventuele weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten. In 2017 heeft zich geen tekort voorgedaan op het budget en hoeft er ook geen beroep op deze reserve gedaan te worden.

Ad 3a/b. Verstrekte geldleningen en borgstellingen

Het volume ten behoeve van verstrekte geldleningen is ten opzichte van vorig jaar afgenomen, doordat de aflossingen hoger waren dan de nieuw aangegane leningen. Hierdoor is ook het risico afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren.

Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt eind 2017 € 22,5 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 30 miljoen. Op basis van het vastgestelde leningen- en borgstellingenbeleid bedraagt het risico 5% van de totaal uitstaande geldleningen. Het waarschijnlijke risico is dan € 2,6 miljoen.

Ad 5. Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voor het indienen van de aangifte over het jaar 2016, werd nader uitstel verleend tot 1 oktober 2018. Nog steeds vindt er overleg plaats tussen de belastingdienst en belangenorganisaties over meerdere onderwerpen. De verwachting is dat over 2017 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. De uitkomst van het lopende overleg kan de inhoud van de aangifte vennootschapsbelasting over 2016 én 2017 beïnvloeden.

Grondbedrijf

Lange tijd heeft onzekerheid bestaan over de verschuldigdheid van vennootschapsbelasting. Pas in januari 2018 heeft de gemeente met de belastingdienst afspraken kunnen maken over de wijze van kostprijsberekening. Er is tot nu toe steeds van uitgegaan dat over zowel 2016 als 2017 geen vennootschapsbelasting betaald hoeft te worden. Ook op dit moment bestaat daarover nog geen zekerheid. De volledige berekeningen over 2016 en 2017 moeten nog gemaakt worden. Een eerste berekening van de grootste grondexploitatie lijkt het vermoeden te rechtvaardigen dat over beide jaren geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Omdat er naast de wijze van kostprijsberekening nog andere variabelen gebruikt worden die de einduitkomst beïnvloeden, blijft voorlopig het risico bestaan dat vennootschapsbelasting betaald moet worden.

Reclame/Restafval/Parkeerbedrijf

In vergelijking met de uitkomsten van het grondbedrijf zijn de positieve resultaten uit andere activiteiten van de gemeente marginaal. Eventuele winsten uit deze beperkte activiteiten kunnen verrekend worden met het voorziene negatieve fiscale resultaat van het grondbedrijf. Mocht blijken dat de activiteiten van het grondbedrijf toch tot een positief fiscaal resultaat leiden dan zullen de eventuele resultaten van deze overige activiteiten ook leiden tot een vennootschapsbelastinglast.

Ad 8. Algemeen fiscale wetgeving

Fiscale claims

Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen is het mogelijk dat er een claim ontstaat. Dit heeft o.a. te maken met de complexiteit van de fiscale wetgeving en verwevenheid in alle (financiële) processen binnen de gemeente.

Ad 10. Samenwerkingsverbanden

a. Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Bij de oprichting van de ODZOB is personeel van het voormalige SRE overgegaan. Een aantal personeelsleden zijn daarbij ingeschaald op een lagere functie, met behoudt van salaris (garantielonen). Met ingang van juli 2017 zullen deze kosten ten laste van de gehanteerde uurtarieven van de ODZOB gebracht worden.

b. GGD

Zie de paragraaf verbonden partijen, het risico wat de gemeente Helmond loopt omtrent de GGD komt op 235.000,- bestaande uit 179.000,- voor de publieke gezondheidszorg en 56.000,- voor ambulancezorg.

Ad 13. Afvalcontract Attero

Door Attero is bij de gemeenten (via de Metropoolregio Eindhoven) een claim neergelegd in verband met het vermeend niet nakomen van de aanleververplichtingen. Door de gemeenten wordt deze claim betwist. Door het Nederlands Arbitrage Instituut is inmiddels een definitieve uitspraak gedaan over de periode t/m 2014. Hierin zijn de gemeenten in het gelijk gesteld. Uw raad is hierover tussentijds geïnformeerd.

M.b.t. 2015 loopt momenteel nog een arbitragezaak en is in eerdere uitspraken Attero in het gelijk gesteld. Over de periode 2016 tot en met januari 2017 (contracten Attero m.i.v. 1-2-2017 afgelopen) is vooralsnog niets bekend.

De gemeenten, vertegenwoordigd in de Metropoolregio Eindhoven, moeten derhalve rekening houden met een eventuele toekenning van de claim van Attero over de periode 2015 t/m januari 2017. In het slechtste geval de claims van Attero gehonoreerd worden, zal daar waarschijnlijk in eerste aanleg het eigen vermogen van de MRE voor ingezet moeten worden (hierover heeft binnen de MRE evenwel nog geen besluitvorming plaatsgevonden). Mocht dit eigen vermogen daarna niet langer meer toereikend zijn, dan zullen de in de MRE deelnemende gemeenten (waaronder Helmond) dan eventueel dus een aanvullende bijdrage aan de MRE moeten doen. In de reserve Afvalstoffenheffing zijn voldoende middelen opgenomen om dit risico af te dekken, tot het moment dat hierover volledige duidelijkheid is.

Ad 15. Grondbedrijf

Het grondbeleid van de gemeente Helmond is uitgewerkt in de nota grondbeleid 2017-2020. Voor een nadere onderbouwing en toelichting daarop wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

In de resultaten van de Bouwgronden in Exploitatie (BIE), zoals die in deze jaarrekening zijn opgenomen, is zoveel mogelijk rekening gehouden met de op dit moment bekende omstandigheden en feiten. Naast deze omstandigheden en feiten zijn er echter ook nog onvoorziene risico's. Het grondexploitatieproces is namelijk een langlopend proces. De einddata van de langstlopende projecten (Brandevoort 2 1 januari 2031 en Automotive Campus 1 januari 2038) liggen nog ver weg. De verhouding tussen deze onvoorziene risico's in de grondexploitatie en de middelen die we hebben om deze risico's op te vangen bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf.

In onderstaande risicoanalyse wordt de ratio weerstandsvermogen nader uitgewerkt op basis van een risicoanalyse op projectniveau. Om de ratio te kunnen bepalen wordt als eerste inzicht gegeven in de hoogte van het weerstandsvermogen per 31 december 2017.

Weerstandsvermogen Grondbedrijf

Algemene reserve Grondbedrijf	€	46,0 miljoen
Bij: resultaat 2017	€	<u>1,5 miljoen</u>
Algemene reserve Grondbedrijf na winstbestemming	€	47,5 miljoen

Risicoanalyse op projectniveau

In 2017 is aan een extern adviesbureau gevraagd om per grondexploitatie een multicriteria-analyse (ook wel Monte Carlo simulatie genoemd) door te rekenen. De Monte Carlo simulatie is een simulatietechniek waarbij per grondexploitatie vele malen wordt gesimuleerd met de voor de betreffende grondexploitatie specifieke risico's zoals bijvoorbeeld afwijkend inflatiepercentage en bandbreedte bij geraamde kosten en opbrengsten. Elke simulatie wordt gerekend met andere startcondities. Het resultaat van deze verzameling simulaties geeft een beeld van de omvang van de specifieke risico's op de grondexploitaties.

Het totaalbedrag over alle 28 bouwgronden in exploitatie leidt tot een risico van € 23,1 miljoen op basis van de Monte Carlo simulaties. Om een volledig beeld te krijgen van de risico's op projectniveau is alleen de Monte Carlo simulatie niet voldoende.

Er moet ook rekening gehouden worden met mogelijke scenario's die op een gedeelte van de bouwgronden in exploitatie van toepassing kunnen zijn in de toekomst:

- Saneringsopgaven. In de grondexploitatieberekeningen is de beste inschatting gedaan van de verwachte saneringskosten. In het verleden is gebleken dat met name bij saneringsopgaven zich onvoorziene situaties voordoen die tot grote tekorten kunnen leiden. In de risicoanalyse op projectniveau wordt derhalve rekening gehouden met een mogelijke kostenoverschrijding van 50%. In totaal is dit voor de betreffende BIE's een bedrag van € 1,7 miljoen.
- Opbrengstenstijging. In de grondexploitatieberekeningen is de beste inschatting gedaan van de verwachte grondprijzen in de toekomst. In de Monte Carlo simulaties is rekening gehouden met een bandbreedte in die opbrengstenstijging. Voor een aantal grote grondexploitaties met een langere looptijd is het de vraag of die bandbreedte voldoende is om het effect op te kunnen vangen in het scenario dat de opbrengstenstijging tegen gaat vallen in de toekomst. In totaal is dit voor de betreffende BIE's berekend op € 3,5 miljoen.
- Planproductie. In de grondexploitatieberekening voor Brandevoort 2 is de beste inschatting gedaan van de verwachte woningbehoefte in de resterende periode van deze grondexploitatie (tot 1 januari 2031). Op dit moment gaat het goed met de economie en is dus de verwachting

dat we met de ontwikkeling van Brandevoort 2 aan deze woningbehoefte kunnen voldoen, rekening houdend met regionale afspraken die zijn gemaakt en de bevolkings- en woningbehoefte cijfers van de provincie. In het scenario dat deze cijfers en/of afspraken in de toekomst aangepast gaan worden is een doorberekening gemaakt wat het effect zou zijn als een gedeelte van de BIE Brandevoort 2 niet tot ontwikkeling zou kunnen komen. Dit effect is berekend op € 15,7 miljoen.

Uitgaande van de Monte Carlo simulatie en bovenstaande specifieke scenario's wordt daarmee het totale risico op projectniveau ingeschat op € 44,0 miljoen.

Zoals gezegd is de algemene reserve grondbedrijf na winstbestemming € 47,5 miljoen. De winstverwachting op de winstgevende grondexploitaties tegen contante waarde bedraagt € 23,4 miljoen. Het totale weerstandvermogen om onvoorzienbare risico's op te vangen binnen de Bouwgronden in Exploitatie bedraagt daarmee (potentieel) € 70,9 miljoen.

Bij een risico inschatting op basis van de Monte Carlo simulatie en de scenariobenadering van in totaal € 44 miljoen bedraagt de ratio van het weerstandsvermogen alsdan $\frac{€ 70,9}{€ 44,0} = 1,61$ en voldoet dus daarmee aan de streefwaarde van minimaal 1,5.

Daarbij wordt opgemerkt dat de te verwachten winsten niet direct beschikbaar zijn en moeten uiteindelijk ook nog gerealiseerd gaan worden.

Ongewijzigde risico's

Ad 4. Leegstand vastgoed

De totaal geraamde huuropbrengsten bedragen ongeveer € 7 miljoen. Het risico van leegstand vangen we voor de relatief lage huren op binnen de exploitatie. Enkele panden staan nog leeg, waarmee leegstandskosten gepaard gaan. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de voormalige Bibliotheek (hierover zijn RIB's verstuurd), jongerencentrum Jovic en de bovenverdieping Bibliotheek. Hiernaast gaat het om gedeeltelijke en veelal tijdelijke leegstand in verzamelgebouwen (bijvoorbeeld lokalen/ruimtes in de Leonardus, de Uilenburcht, e.d.). Mede afhankelijk van het economische klimaat kan de vraag naar huisvesting in relatie tot het totale aanbod beperkt zijn, waardoor huur- en koopprijzen onder druk kunnen komen te staan. Ook de verkoop van lege panden blijft moeilijk. Uiteraard zetten we ons veel in om de ruimtes/panden te verhuren. Zo mogelijk verkopen we panden voor zover ze een minder prominente maatschappelijke functie hebben en de biedingen marktconform zijn. Door het planmatig aangepakte onderhoud in de gemeentelijke gebouwen in de afgelopen jaren en de uitgevoerde maatregelen op veiligheidsgebied (brand, legionella, wateraccumulatie, electra-keuringen e.d.) lijken de risico's op technisch gebied wat beperkter, maar dat neemt niet weg dat zich altijd een calamiteit kan voordoen.

Het uitgangspunt is dat we tegenvallende verhuurinkomsten en leegstand afdekken binnen de exploitatie Vastgoed. Dit kent een laag risicoprofiel, maar heeft wel direct een grote impact. Het zeer onwaarschijnlijk risicoprofiel bedraagt € 700.000, waarmee we een eerste jaar van leegstand kunnen opvangen

Ad 6. BTW gelegenheid geven tot sport

Per 1 januari 2019 wordt de vrijstelling met betrekking tot sport uitgebreid. Daardoor vervalt het recht op aftrek van voorbelasting bij investerings- en exploitatiekosten waardoor de gemeente in een financieel nadeligere positie terecht komt. Voor de schade die daardoor ontstaat, is een compensatieregeling getroffen in de vorm van een specifieke uitkering. Het risico bestaat dat de hogere kosten niet geheel gecompenseerd worden.

Ad 8. Calamiteiten

Calamiteiten, rampen met een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Het actueel houden van het beschikbare rampenplan. Door regelmatig overleg met ketenpartners (politie, veiligheidsregio, GGD etc.) wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een calamiteit voordoet is onwaarschijnlijk maar kent een grote impact, geschat op € 5 miljoen. Daarmee is het restrisico € 500.000. In 2017 hebben zich geen calamiteiten voorgedaan, waarbij een beroep op het weerstandsvermogen gedaan is.

Ad 11. Schade door natuurgeweld

Bij natuurrampen kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt. Door goed regulier onderhoud in de openbare ruimte, vooral bomen, wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een natuurramp voor doet is onwaarschijnlijk, maar heeft wel een grote impact, geschat op € 1 miljoen. Hetgeen een restrisico betekent van € 100.000. In 2017 heeft dit risico zich niet voorgedaan.

Ad 14. Anterieure exploitatieovereenkomst

Bij een afgesloten anterieure exploitatieovereenkomst inzake de herontwikkeling van de vrijgekomen locatie aan de Houtse Parallelweg 100 is er in eerste instantie een risico (door bijvoorbeeld een tussentijds faillissement van de eigenaar) ingeschat van maximaal € 300.000.

Omdat de eigenaar zijn beschikbare liquiditeit moet aanwenden voor o.a. de sanering, behoren een bankgarantie, waarborgsom en andere vormen van zekerheidstelling niet tot de mogelijkheden. Voor nadere informatie verwijzen we u naar raadsinformatiebrief 47-2016.

Het project verloopt voorspoedig. De verwachting is dat het project eind 2018 wordt voltooid. Op dat moment zal de openbare ruimte woonrijp aan de gemeente worden overgedragen. Inmiddels heeft in 2017 het bouwrijpmaken van de openbare ruimte voor rekening en risico van de initiatiefnemer plaatsgevonden. Het mogelijke risico voor de gemeente dat per 01-01-2018 op grond van het bovenstaande nog resteert betreft de te maken kosten van het woonrijpmaken. In omvang is het mogelijke risico voor de gemeente daarbij nog te kwantificeren op maximaal 50% van het oorspronkelijke risico ofwel op maximaal € 150.000,=.

Vervallen risico's

Ad 7. Effecten werkkostenregeling

De werkkostenregeling is een regeling die met ingang van 2015 is ingevoerd door de gemeente Helmond. Het blijkt nodig om de informatie, die nodig is om de aangifte loonheffingen te kunnen doen, met speciale software uit de administratie te filteren. Deze software is een hulpmiddel en het risico bestaat dat niet alle werkkosten worden onderkend. Dit kan leiden tot onjuiste aangiften.

Ad 9. Organisatie ontwikkeling

Voor de totale organisatie ontwikkeling is in de programmabegroting 2017-2020 een taakstelling opgenomen, bestaande uit ontvlechting W&I, problematiek voorjaarsnota 2015 (WABO en leges reisdocumenten) en bestaande bezuinigingstaakstelling.

Algemene risico's

De algemene risico's voor de gemeente Helmond als gevolg van de wijzigende wet- en regelgeving zijn:

- Omgevingswet;
- Economische ontwikkelingen;
- Wet open overheid (nieuw: mogelijke fundamentele wijziging van de wet openbaarheid van bestuur).

Omgevingswet

De invoeringsdatum van de omgevingswet is definitief opgeschoven naar 1 januari 2021. Met de nieuwe Omgevingswet wordt het uitgebreide stelsel van wet- en regelgeving in het domein van de fysieke leefomgeving ingrijpend herzien en vereenvoudigd. Rond thema's als milieu, ruimtelijke ontwikkeling, verkeer, water, cultuurhistorie etc. gaan 26 wetten geheel of gedeeltelijk op in deze nieuwe raamwet. Dit moet leiden tot meer integrale afweging en besluitvorming. Hieraan verbonden zit de ambitie om te komen tot deregulering in het domein van de fysieke leefomgeving. Deze ambitie wordt overigens niet direct juridisch afgedwongen. De afwegingen hieromtrent worden (binnen de vastgelegde rijksregels) in principe bij de desbetreffende overheid gelegd.

Economische ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen leiden tot hogere aanbestedingslasten, die mogelijk een druk legt op zowel de exploitatielasten en de investeringslasten.

Daarnaast zijn de volgende algemene ongewijzigde risico's te benoemen:

- Ontwikkelingen Gemeentefonds (incl. herverdeling) en aanvullende bezuinigingen .
- Bezuinigingen en frictiekosten
- Planschades, fiscale claims en overige juridische geschillen
- Schade als gevolg van bestuurlijk of ambtelijk handelen

5.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio:

$$€ 78,5 \text{ miljoen} / € 50,3 \text{ miljoen} = 1,56$$

Een ratio die lager is dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Een ratio van bijvoorbeeld 2,0 of hoger geeft aan dat er meer middelen beschikbaar zijn dan er worden ingezet en kan erop duiden dat onnodig middelen in reserve worden gehouden waardoor bijvoorbeeld ambities onnodig op de "reservelijst" blijven staan.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelen sfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich tegelijkertijd voor.

De berekende ratio van 1,56 bevindt zich licht boven de streefwaarde zoals opgenomen in de gewijzigde financiële verordening (minimaal 1,5). Een ratio van 1,56 is verantwoord, daarmee is voldoende vermogen beschikbaar om de ingeschatte risico's op te kunnen vangen.

5.2.6 Financiële kengetallen

Vanaf het begrotingsjaar 2016 is op basis van het BBV verplicht om een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de begroting. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk inzicht in de financiële positie van de gemeente.

De voorgeschreven kengetallen geven het volgende beeld:

Kengetallen	Jaarstukken	Begroting	Jaarstukken
	2016	2017	2017
1.a Netto schuldquote	39,6%	66,1%	42,2%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	32,5%	58,3%	35,4%
2. Solvabiliteitsratio	54,5%	48,3%	55,8%
3. Grondexploitatie	46,8%	42,1%	49,5%
4. Structurele exploitatieruimte	2,3%	-7,8%	-0,2%
5. Belastingcapaciteit	101,6%	103,9%	103,3%

De onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie geeft geen aanleiding tot bijsturing.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan opgevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen.

Er is geen probleem voor de financiële positie, tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. In Helmond is het percentage gestegen van 46,8% in 2016 naar 49,5% in 2017. Hoe hoger het percentage hoe groter het financieel risico gegeven de huidige marktomstandigheden.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

De totale woonlasten liggen voor Helmond, met 103,3% in de buurt van het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het Coelo, maar heeft de tendens iets te stijgen t.o.v. dat gemiddelde.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

5.3.1 Algemene inleiding

De gemeenteraad stelt in deze paragraaf de kaders voor onderhoud van wegen, rioleringen en gebouwen. Het spreekt echter voor zich, dat het kwaliteitsniveau daarbij in grote mate bepalend is voor de kosten. Het is derhalve zaak om d.m.v. onderhoudsplannen een goed evenwicht te vinden tussen minimaal acceptabel en een eventueel hoger gewenst kwaliteitsniveau met de daaraan verbonden extra kosten. Bovendien zullen door het periodiek actualiseren van deze plannen knelpunten tijdig zichtbaar worden en zo mogelijk voorkomen kunnen worden.

In geval van discrepanties tussen het afgesproken onderhoudsniveau en de beschikbare budgetten worden beleidsbijstellingen opnieuw bepaald en aan college en raad ter vaststelling voorgelegd. Te denken valt aan het bijstellen van het kwaliteitsniveau, het bijstellen van het budget, het oplossen van knelpunten door incidentele impulsen, een kostenbesparende werkwijze, afstoting, functieverandering etc.

Als gevolg van aanpassingen in de verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten (BBV; concreet notitie Materiële vaste activa), heeft er dit jaar een aanscherping plaats gevonden met betrekking tot investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Met ingang van het begrotingsjaar 2017 is het namelijk verplicht om investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut te activeren. Tot 2017 was het mogelijk om deze investeringen rechtstreeks ten laste van de exploitatie te brengen, indien de begroting deze ruimte gaf. Daardoor was het tot 2017 verslaggevingstechnisch niet direct relevant om onderscheid te maken tussen groot onderhoudsactiviteiten en activiteiten die als investering aangemerkt moeten worden.

Vanaf 2017 is dit onderscheid wel relevant geworden. In de begroting 2017 is hier echter destijds nog geen rekening mee gehouden. Vandaar dat er in 2017 nu sprake is van een lagere uitnutting van de geraamde groot onderhoudskosten-budgetten, met name op gebied van onderhoud wegen, verkeersregelininstallaties en openbare verlichting. Dit komt voornamelijk tot uitdrukking in programma 11. Hier tegenover staat echter een toename van de investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte van ruim € 4 miljoen en daarmee samenhangende kapitaallasten in de meerjarenbegroting. De toename van het investeringsvolume wordt nader toegelicht in toelichting op de balans en hoofdstuk 6.1 bij het onderdeel begrotingsrechtmatigheid.

In gemeente zijn de volgende onderhoudsplannen beschikbaar:

Onderhoudsplannen	Planperiode	Status plan
Beheerplan Wegen	2014-2018	Vastgesteld door college
Progr. Onderhoud Wegen	2017	Vastgesteld door college
Openbare verlichting	2014-2018	Vastgesteld door college
Verkeersregelininstallaties	2014-2018	Vastgesteld door college
Civieltechn. Kunstwerken	2013-2017	Vastgesteld door college
Waterlopen / waterpartijen	continue	Doorlopende actualisatie
Rioleringen GRP 2010-2015	2010-2015	Vastgesteld door raad en verlengd t/m 2018
Operationeel Progr. Riolering	2017	Vastgesteld door college
Camera's Veiligheid Openbare Ruimte	2011-2025	Vastgesteld door college

Overzicht onderhoud

	<u>1-1-2014</u>	<u>1-1-2015</u>	<u>1-1-2016</u>	<u>1-1-2017</u>	<u>1-1-2018</u>
<u>Wegen e.d. (x 1.000 m2)</u>					
Elementverhardingen	3.139	3.160	3.155	3.295	3.253
Asfaltverhardingen	1.984	1.972	2.002	2.090	2.068
Halfverhardingen	189	189	159	399	437
VRI's	64	64	65	65	65
Lichtpunten en -masten	24.000	24.250	24.502	24.800	25094
<u>Openbaar groen (ha)</u>					
Bossen e.d.	552 ha	552 ha	552 ha	552 ha	552 ha
Stedelijk groen	501 ha	510 ha	508 ha	512 ha	512 ha
Recreatiegebieden	55 ha	55 ha	66 ha	66 ha	66 ha
Bomen in onderhoud	50.500	50.300	50.000	50.000	50.000
<u>Water e.d.</u>					
Oppervlakte water (ha)	54,6 ha	54,6 ha	54,6 ha	54,6 ha	54,6 ha
Watergangen en -wegen in onderhoud	158 km	158 km	155 km	155 km	155 km
Vijvers	14	14	14	14	14
Duikers	1.113	1.113	1.113	1.113	1.113
Riolering	615 km	615 km	675 km	706 km	710 km
Hoofdgemalen	76	70	72	70	70
Drukrioolgemalen	134	138	138	138	128
Bergbezinkbassins	16	16	16	16	16

5.3.2 Wegen

Beheerplan, Programma Onderhoud Wegen c.a. (POW)

In 2017 is het achterstallig onderhoud gelijk gebleven. Het achterstallig onderhoud bedraagt nog steeds 1 jaar zoals dat in 2014 is bepaald.

Financieel resultaat

In 2017 is de verharding opnieuw geïnspecteerd. Op basis van de inspectieresultaten wordt in 2018 via het uitvoeren van de maatregeltoets de meerjarenplanning opgesteld voor de periode van 2019 t/m 2023. Op dat moment wordt duidelijk of er op het achterstallige onderhoud wordt ingelopen of dat er sprake is van een toename van het achterstallige onderhoud. Het wordt wel steeds duidelijker dat op een aantal belangrijke hoofdwegen grootschalig onderhoud aan de orde zal zijn in de periode 2019 t/m/ 2023. In de loop van 2018 zal meer duidelijkheid ontstaan over de omvang en aard van de onderhoudsmaatregel en de gevolgen voor het achterstallig onderhoud op het verhardingsareaal.

Onderhoudsniveau

Voor het beheer en onderhoud van verhardingen worden landelijke richtlijnen gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in beeldkwaliteiten (A+, A, B, C en D) die tevens gerelateerd worden aan zwaarteklassen voor de wegen. Beeldkwaliteit D is achterstallig onderhoud. Het overgrote deel (90%) van het verhardingsareaal voldoet aan beeldkwaliteit A of A+. In onderstaande tabel is de kwaliteit van de verharding weergegeven in relatie tot het percentage verhardingen. De resultaten zijn gebaseerd op de wegininspectiegegevens van 2017.

Kwaliteit	Asfaltverharding (%)	Elementenverharding (%)
A+	70,7	70,1
A	20,9	23,8
B	4,5	1,2
C	0,3	0,4
D	3,6	4,5

Planning

Van de onderhoudswerkzaamheden van het POW 2017 is ruim 90% opgeleverd en afgerekend in 2017. De projecten Maaslaan en Helmondselaan worden in 2018 afgerond.

5.3.3 Kunstwerken

Helmond beschikt over een vastgesteld Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017

Per 31 december 2017 telt de gemeente 164* civieltechnische kunstwerken (incl. fonteinen) en 18,6 km water- en/of grondkeringsvoorziening. De totale vervangingswaarde is geschat op ca. € 173 miljoen (prijspeil 2017). Hierin zijn, ten opzichte van 2016, de volgende civieltechnische kunstwerken toegevoegd: - brug Troelstrastraat over de Goorloop.

In 2017 zijn de bruggen bij de Engelseweg geconserveerd en is de slijtlaag plaatselijk hersteld. Daarnaast zijn de Houtse Parallelbruggen geschilderd en hebben er nog enkele resterende werkzaamheden plaatsgevonden in verband met het operationeel maken van de Julianabridgen. Bij sluis 9 is een drempel tijdelijk hersteld in afwachting van de geplande vervanging.

In 2017 zijn de volgende bruggen doorgerekend: bruggen Engelseweg (2 stuks), brug insteekhaven, Brug Varenschut over de Aa, brug Berenbroek. Voor de brug in de insteekhaven en de noordelijke brug in de Engelseweg is nader onderzoek noodzakelijk, mogelijk moet hier een verkeersbesluit genomen worden om zeer zware vrachtwagens (boven de 45 ton) te weren.

In 2016 en 2017 zijn de voorbereidingen voor de werkzaamheden aan sluis 8 opgepakt, hiervoor zijn een aantal uitvoeringsvarianten uitgewerkt. De keuze voor de uiteindelijke uitvoeringsvariant heeft enige vertraging opgelopen in verband met het onderzoek naar de consequenties van langdurige stremming van de scheepvaart voor de bedrijven in de insteekhaven. Inmiddels is hierover meer duidelijkheid en zal in de loop van 2018 deze keuze aan het bestuur voorgelegd worden.

*Het aantal civieltechnische kunstwerken wijkt af van eerdere opgave i.v.m. overschakeling naar een ander beheersysteem. Dit kan leiden tot een andere indeling/categorisering van kunstwerken.

5.3.4 Waterlopen/waterpartijen

Helmond beschikt over een digitaal onderhoudsplan voor alle waterlopen en vijvers.

Een aantal stedelijke wateren is opgenomen op de Legger van het Waterschap, waardoor het waterschap onderhoudsplichtig is. In veel gevallen voert de gemeente nog steeds het onderhoud uit in deze wateren, maar ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap.

In 2017 is de gracht van Binderen gebaggerd, in het voorjaar van 2018 worden de oevers en de beschoeiing hersteld.

In de vijver Hortensiapark zouden in 2017 mosselen geplaatst worden ten behoeve van de waterkwaliteit, in het kader van een proefproject van waterschap Aa en Maas. Hiervoor is een ontheffing aangevraagd op grond van de Flora- en Faunawet. Deze ontheffing is niet verkregen, waardoor dit project is komen te vervallen. De kosten hiervoor zouden worden gedekt door waterschap Aa en Maas, de gemeente heeft hiervan geen voor- of nadeel.

5.3.5 Riool

In het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2010-2015 zijn de keuzes voor de wettelijke taken met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwaterstand verwerkt. In dit wettelijk verplichte plan is ook het beheer en onderhoud van riolering en aanpalende voorzieningen vastgelegd (vervangingswaarde alle voorzieningen € 343 miljoen / prijspeil 2011). De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, zijn opgenomen in het Operationeel Programma Rioleringen (OPR 2017).

De kwaliteit van onze riolering is op een acceptabel niveau. De kwaliteitsbewaking is gebaseerd op inspecties volgens de NEN-normen en de resultaten hiervan zijn de basis voor te nemen maatregelen. Een aspect dat steeds belangrijker wordt, is het voorkomen van wateroverlast/waterschade bij hevige regenval. In 2013 is een onderzoek uitgevoerd naar gebieden in Helmond die gevoelig zijn voor wateroverlast/waterschade. Hieruit zijn enkele gebieden in Rijpelberg naar voren gekomen als 'gevoelig/risicovol' voor wateroverlast. De voorziene aanpak in Twijnsterhof is omgeruild met Theo Driessenhof. In Twijnsterhof zijn al wel enkele kleinere maatregelen genomen, het gebied wordt de aankomende jaren opnieuw bekeken. In het OPR 2017 zijn voor Theo Driessenhof middelen opgenomen, dit project is in 2017 in uitvoering gegaan.

Het huidige GRP en Waterplan is verlengd voor de periode tot en met 2018. Eind 2017 is, gezamenlijk met drie andere Peelgemeenten (Deurne, Laarbeek en Gemert-Bakel), opdracht gegeven voor het opstellen van een nieuw GRP (inclusief kostendekkingsplan). Hierin wordt ook de doorloop / uitloop van de te realiseren maatregelen uit het huidige verlengde GRP meegenomen. Dit GRP wordt eind 2018 vastgesteld in uw raad. Dit project is ook opgenomen in het Jaarplan 2018 Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel, dat in februari 2018 ter kennisname naar de commissie Omgeving is gestuurd.

5.3.6 Groen

Areaalontwikkeling groen

Ten gevolge van de migratie van het groenbeheersysteem (o.a. in kader invoering BGT) zijn gegevensbestanden ten tijde van de jaarrekening nog onderhevig aan mutaties; een exacte areaalopgave, zoals in andere jaren gebruikelijk, kan daardoor nog niet gegeven worden.

5.3.7 Gebouwen

Resultaten

De afgelopen jaren zijn er een groot aantal projecten, zowel op het gebied van renovatie, onderhoud en nieuwbouw gestart dan wel opgeleverd. Ook blijft de verduurzaming de komende jaren een belangrijk uitgangspunt.

De voorbereiding en uitvoeringsbegeleiding vindt voor het grootste deel door eigen medewerkers plaats. Het uitvoerend werk zelf is ondergebracht bij aannemers.

Een aantal van deze projecten zijn:

- Realisatie definitief theater in de OLV-kerk
- Asbestsanering en groot onderhoud Kasteel;
- Verbouwing Patronaat tot ambachtscentrum;
- Opstellen en uitvoeren van het contracten-onderhoud;
- Onderhoud gemeentelijke gebouwen;
- Geluidsaneringsprojecten Spoorzone en Kasteelherenlaan;
- De verbouwing en renovatie van de Leonardusschool;
- Diverse onderhouds- en uitbreidingsprojecten basisscholen;
- Diverse kleinschalige bouwkundige onderhoudsprojecten.

De uitvoering van het onderhoud aan de gemeentelijke objecten geschiedt volledig planmatig aan de hand van de MOP's (meerjarenonderhoudsplanningen). In 2015 zijn die planningen allemaal geactualiseerd, daarnaast worden deze doorlopend geactualiseerd naar aanleiding van mutaties in panden en het gebruik.

Doorgaans zijn onderhoudsprojecten relatief klein van omvang, maar hiernaast worden ook grotere projecten gestart en (deels) uitgevoerd (Leonardus, Patronaat, Toermalijn, Lakei) om panden verhuurgeschikt te maken.

De veiligheidsaspecten in gemeentelijke gebouwen genieten hoge prioriteit. Veelal is dat contractueel geregeld (liftkeuringen, controle van de brandmeldinstallaties, blusmiddelen, verwarmingsketels).

De inkomsten staan in de stagnerende vastgoedmarkt onder druk, ook voor wat betreft het gemeentelijke maatschappelijke vastgoed. Hierbij speelt ook een rol dat de huurders van het maatschappelijk vastgoed (veelal welzijns-, culturele partners en wijkorganisaties) worden gekort op hun subsidies.

Risico's

Enkele panden staan nog leeg, waarmee leegstandskosten gepaard gaan. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de voormalige bibliotheek, Jovic en de Cajuit. Hiernaast gaat het om gedeeltelijke en veelal tijdelijke leegstand in verzamelgebouwen (bv. lokalen/ruimtes in de Leonardus, de Uilenburgh, e.d.). (zie ook paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderdeel leegstand, vastgoed).

In het huidige economische klimaat is de vraag naar huisvesting beperkt, zeker in relatie tot het totale aanbod, waardoor huur- en koopprijzen onder druk staan. Ook de verkoop van leegkomende panden blijft moeilijk. Uiteraard wordt er veel inzet gepleegd om de ruimtes/panden te verhuren. Zo mogelijk worden panden verkocht voorzover ze een minder prominente maatschappelijke functie hebben en biedingen marktconform zijn.

Door het planmatig aangepakte onderhoud in de gemeentelijke gebouwen in de afgelopen jaren en de uitgevoerde maatregelen op veiligheidsgebied (brand, legionella, wateraccumulatie, electra-keuringen e.d.) lijken de risico's op technisch gebied wat beperkter, maar dat neemt niet weg dat zich altijd een calamiteit kan voordoen

Duurzaamheid

In de komende jaren zullen meerdere duurzaamheidsmaatregelen (led-verlichting, na-isolatie van daken, groene daken, gevels en pompen, HR-ketels met slimme besturingen, zonnepanelen, e.d.) uitgevoerd worden. Daar waar koppelingen mogelijk zijn, zullen ze gelijktijdig met de reguliere onderhoudswerkzaamheden in uitvoering worden gebracht. De duurzaamheidsmaatregelen voor scholen worden meegenomen het IHP onderwijshuisvesting.

Met ingang van de begroting 2016 zijn de budgetten (onderhoud, energie, belastingen, verzekeringen, huren) ten aanzien van gebouwen binnen een beleidsterrein van een programma opgenomen. Voor die gebouwen die niet direct onder te brengen zijn binnen een beleidsterrein van een programma zijn de budgetten opgenomen onder HP890 overige gemeentelijke eigendommen.

Het totale onderhoudsbudget in 2017 bedraagt ca. € 3.027.000. De werkelijke onderhoudskosten in 2017 bedragen ca. € 2.340.000. De oorzaak hiervan is dat onderhoudsprojecten deels zijn doorgeschoven naar 2018. Binnen het totaal van de jaarrekening 2017 levert dit een voordeel op ten opzichte van de begroting van ca. € 687.000. Dit voordeel per programma luidt als volgt:

Programma	Bedrag
Veiligheid en handhaving (1)	€ 36.000
Zorg en welzijn (3)	€ 53.000
Jeugd en onderwijs (4)	€ 75.000
Cultuur (5)	€ 125.000
Sport en recreatie (6)	€ 218.000
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (8)	€ 52.000
Openbare ruimte en natuurbescherming (11)	€ 72.000
Milieu (12)	€ 14.000
Algemene dekkingsmiddelen (14)	€ 42.000
TOTAAL	€ 687.000

Specificatie per programma:

- Programma Veiligheid en handhaving (1): HP110 Integraal Veiligheidsbeleid algemeen (Veiligheidshuis) € 16.000 (N) en HP140 Brandweer (brandweerkazerne Deurneseweg) € 52.000 (V)
- Programma Zorg en welzijn (3): HP642 Basisvoorzieningen accommodaties (buurt- en gemeenschapshuizen) € 53.000 (V)
- Programma Jeugd en onderwijs (4): HP404 Basisvoorzieningen accommodaties (o.a. scouting, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven) € 77.000 (V) en HP410 Huisvesting onderwijs € 2.000 (N)
- Programma Cultuur (5): HP510 Museum € 30.000 (V), HP515 Speelhuis € 25.000 (V), HP520 Bibliotheek Helmond-Peel € 17.000 (V), HP530 Monumentenzorg en archeologie (Stiphout,

oude toren) € 4.000 (V) en HP542 Overige culturele aangelegenheden (o.a. Cacaofabriek) € 49.000 (V)

- Programma Sport en recreatie (6): HP550 Sport en recreatie (sporthallen, sport- en gymzalen, zwembad) € 218.000 (V)
- Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (8): HP890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen € 52.000 (V)
- Programma Openbare ruimte en natuurbescherming (11): HP230 Parkeervoorzieningen (parkeergarages en fietsenstallingen) € 97.000 (V), HP270 Binnenhavens en waterwegen € 17.000 (N) en HP580 Groenvoorzieningen en natuur (hertenkampen) € 8.000 (N)
- Programma Milieu (12): HP780 Milieubeheer (gemeentewerf) € 14.000 (V)
- Programma Algemene dekkingsmiddelen (14): HP991 Overhead (o.a. stadskantoren en MFC's) € 42.000 (V)

Op grond van de nota reserve- en voorzieningenbeleid 2016-2019 wordt voorgesteld om middels resultaatbestemming het voordelig saldo van € 687.000 te storten in de reserve onderhoud gebouwen (vastgoed) ter dekking van (toekomstige) kosten voor het groot onderhoud aan de gemeentelijke eigendommen. Met het storten in deze reserve wordt een consistente gedragslijn gevolgd.

5.4 Bedrijfsvoering

5.4.1 Algemene inleiding

Mensen maken de stad, samen maken we het verschil

We stellen ons voor de opgave om een wendbare, professionele en efficiënte organisatie te worden die, in contact met de stad, flexibel kan beantwoorden aan wat daar nodig is. De basis van deze organisatie is op orde, krijgt professionele sturing vanuit nauw samenspel tussen bestuur, managers en medewerkers.

Voor een goede dienstverlening aan de burger is een gerichte efficiënte bedrijfsvoering randvoorwaardelijk. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente, interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen.

In dit verband gaan we achtereenvolgens in op:

- Planning & Control;
- Fiscaliteiten;
- Inkoop (algemeen);
- Maatschappelijk verantwoord inkopen
- Arbeid, Organisatie & Gezondheid, waarbij in de financiële verordening is opgenomen dat in ieder geval wordt ingegaan op:
 - a. de omvang, opbouw en (verwachte) ontwikkeling van het personeelsbestand;
 - b. de totale personele lasten (vast personeel en inhuur derden);
- Informatievoorziening en ICT.

5.4.2 Planning & Control

De P&C-instrumenten zijn zodanig ingericht dat ze de organisatie en het bestuur ondersteunen bij het formuleren van beleidsvoornemens, het monitoren en bijsturen hierop en het verantwoorden hierover.

De planning- & control cyclus 2017 is in het voorjaar van 2016 gestart met de voorjaarsnota. Deze voorjaarsnota is de leidraad geweest voor de programmabegroting 2017. Via een tweetal bestuursrapportages (beraps) is uw raad in 2017 geïnformeerd over de voortgang van de afspraken die volgen uit de programmabegroting 2017 en de inzet van de beschikbare budgetten. Deze jaarrekening is het sluitstuk van de planning- & control cyclus 2017, waarin verantwoording over de programmabegroting 2017 wordt afgelegd.

5.4.3 Fiscaliteiten

Dit onderdeel gaat in op de behandeling van de Rijksbelastingen en het BTW-compensatiefonds.

Fiscaal Beleid:

In september 2017 is door ons college fiscaal beleid vastgesteld. Dit beleid bevat regels over de wijze waarop de gemeente aan haar fiscale verplichtingen wenst te voldoen. Bovendien is in het beleid opgenomen dat de gemeente haar fiscale risico's wil beperken en de voor haar gunstige fiscale mogelijkheden wil benutten. De gemeente zal hiervoor haar Tax Control Framework (hierna: TCF) verder ontwikkelen. Een TCF is een systeem van interne beheersing en interne en externe controle met als doel het indienen van aanvaardbare aangiften. Een aanvaardbare aangifte is een aangifte die vrij is van materiële fouten.

Horizontaal Toezicht:

In 2011 heeft de gemeente met de belastingdienst een convenant horizontaal toezicht afgesloten. Horizontaal toezicht is een vorm van toezicht door de belastingdienst waarbij een grote verantwoordelijkheid bij de gemeente wordt gelegd om haar processen zodanig op orde te hebben, dat daar aanvaardbare aangiften uit voortkomen. Het in 2017 opgestelde fiscale beleid in combinatie met het (door)ontwikkelen van het TCF geeft mede uitvoering aan de inhoud van het convenant.

5.4.4 Inkoop

Inkoop (algemeen)

2017 heeft in het teken gestaan van de verdere professionalisering van de inkoopfunctie. Om invulling te geven aan professioneel opdrachtgeverschap hebben we de verbinding met de Helmondse ondernemers gezocht op twee ondernemersavonden. Deze avonden hadden als thema's "Hoe word ik leverancier van de gemeente Helmond?" en "Social Return". Ondernemers hebben sinds begin 2017 de gelegenheid om zich in te schrijven op een digitale leverancierslijst. Inmiddels hebben zo'n 80 ondernemers zich ingeschreven, waaronder 13 uit Helmond.

De meest in het oog springende aanbestedingen van 2017 waren de inhuurdesk en het innovatiepartnerschap 'STOPandGO'. Deze aanbestedingen scoorden hoog op innovatie. De inhuurdesk neemt alle taken omtrent de inhuur van personeel voor haar rekening. Hierdoor krijgen we grip op de kosten en het proces van de externe inhuur, waarmee het risico op onrechtmatigheden en juridische problemen geminimaliseerd wordt. Het innovatiepartnerschap 'STOPandGO' is het tweede innovatiepartnerschap in Nederland en gaat voor het met techniek ondersteunen van demente ouderen.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Eind 2016 heeft de gemeente Helmond het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) ondertekend. Met het ondertekenen van het Manifest hebben we ons gecommitteerd aan het opstellen van een actieplan MVI. Dit actieplan is op 7 juni 2017 gepubliceerd en daarmee waren we de eerste van Nederland. Het actieplan heeft Helmond zelfs de KoopWijsPrijs 2017 opgeleverd; een prijs die voor de eerste keer is uitgereikt en die in 2017 in het teken stond van het beste actieplan.

Het actieplan bevat concrete acties om MVI in praktijk te brengen, waarbij de focus ligt op een aantal specifieke aanbestedingen en het verwerven van kennis. Zo is er bij de aanbestedingen van het groenonderhoud, de WMO hulpmiddelen en een aantal facilitaire zaken specifieke aandacht voor MVI. Om de stand van zaken van het actieplan te volgen is er een monitor MVI ontwikkeld die iedere twee maanden op de website van Helmond wordt gepubliceerd.

5.4.5 Arbeid, Organisatie en Gezondheid

Organisatie Ontwikkeling

De wereld in en rondom om de gemeente Helmond verandert in snel tempo. De drie decentralisaties, de transformatie van het Sociaal Domein en de komende Omgevingswet vragen om een andere rol van de gemeentelijke overheid. Maar ook de rol van digitalisering in de samenleving en de mogelijkheden die data-analyses bieden zorgen voor een veranderend perspectief voor de gemeente. De gemeente kan en wil niet langer alles zelf doen en zal de komende jaren veel meer in co-creatie treden met burgers, ondernemers, partners en de markt om zo ook de bureaucratie verder tegen te gaan. Daarnaast wil de gemeente Helmond haar basis op orde hebben en houden en investeren in de kwaliteit van haar mensen. Dit gaat samen met een opdracht om invulling te geven aan een

bezuiniging die noodzakelijk is om de gemeente financieel gezond te houden. 'Mensen maken de stad, samen maken we het verschil' is de missie van de gemeente Helmond. Bovenstaande zaken zijn de strategische stappen die ertoe leiden dat deze missie bereikt wordt.

Samenvattend:

- Basis op orde, bezuiniging gerealiseerd en maximaal gedigitaliseerd
- Transactionele dienstverlening standaard waar het kan, maatwerk waar nodig en ketengericht
- Doorontwikkeling transformatie Sociaal Domein
- Strategisch beleid in programma's
- Democratie in co-creatie
- Sturing op leiderschap, cultuur, werkhoudingen ten behoeve van organisatieperformance

Alleen door effectief te anticiperen op prominente ontwikkelingen kan de gemeente Helmond ook in de toekomst tegemoet (blijven) komen aan de actuele belangen, wensen en behoeften van allerlei partijen in de samenleving.

Dit vraagt om ander gedrag en een andere houding van de medewerkers. Vakmensen werken zelfstandig, projectmatig en zaakgericht en weten tegelijkertijd hoe zij integraal moeten denken en handelen in steeds wisselende coalities of netwerken. Kosten-bewust, in het belang van de samenleving en in opdracht van het bestuur. Dat vraagt om management, krachtig sturend op hoofdlijnen met aandacht voor samenwerking, innovatie en prestaties.

De vier kernnormen om onze nieuwe gewenste cultuur te duiden zijn de volgende:

Mensen	Verbinding, samenwerking, open houding, teamgericht
Verandering	Aanpassing aan omgeving, flexibiliteit, om kunnen gaan met tegengestelde belangen
Resultaat	Doelgerichtheid, plannen & organiseren
(Vak)intelligentie	Nieuwsgierig, nieuwe ideeën aandragen, omgaan met complexiteit

Uiteindelijk zal deze slag, de professionele kwaliteit van de medewerkers en het management, cruciaal blijken bij het waar maken van onze ambities voor de stad. Mensen maken de stad en mensen (medewerkers) maken ook de organisatie. Om dit succesvol te kunnen doen, zal een nieuwe cultuur zich gaan nestelen, gericht op sturing op gedrag, houding en resultaten. De kern van de nieuwe organisatie, verwoord in de vier kernnormen, is horizontaal organiseren. Dit betekent dat leiderschap op alle niveaus de basis is van een succesvolle organisatie.

In 2017 is de vastgestelde organisatiestructuur, organisatiecultuur en werkwijze verder doorontwikkeld. Medio 2016 is een reorganisatie doorgevoerd op de bedrijfsvoering onderdelen (Financiën, Informatievoorziening & Automatisering en Arbeid, Organisatie & Gezondheid) en het management en is de organisatiestructuur opnieuw ingericht. 2017 heeft vooral in het teken gestaan van inbedding van de nieuwe organisatie; het nieuwe management is geplaatst, er zijn 100 nieuwe medewerkers gestart, het op orde brengen van de basis en de organisatie richten naar een nieuwe manier van (samen)werken. Per organisatieonderdeel zijn bouwopdrachten vastgesteld waarin de belangrijkste ontwikkelopgaven zijn opgenomen voor 2017 en 2018. Ook bevatten deze bouwopdrachten een taakstelling per afdeling die in 2017 gedeeltelijk is ingevuld. Tevens ligt er een collectieve bouwopdracht voor het management als geheel. Zij geven verder invulling aan de uitgangspunten van de nieuwe organisatie. Ondersteuning die ze hierbij krijgen is de Performance meting die in 2017 is gedaan. Hiermee is er per afdeling maar ook organisatiebreed inzicht in hoe

directie, managers en medewerkers de organisatie(cultuur) beleven. Deze inzichten op thema's als bijvoorbeeld leiderschap en arbeidstevredenheid helpen te bepalen waar we ons als organisatie op kunnen richten in onze organisatieontwikkeling.

Tevens is per 1 januari 2017 Zorg & Ondersteuning ontvlochten uit de Peel 6.1 samenwerking en is het besluit genomen om per 1 januari 2019 de Stadswacht op te nemen binnen de Helmondse gemeentelijke organisatie.

Organisatiecultuur

Verandering van structuur doet op zichzelf niet zo veel. De daadwerkelijke slag zit in verandering van gedrag en houding. Feitelijk zijn 'structuur' en 'werkwijze' belangrijke instrumenten voor een goede bedrijfsvoering. Met cultuur maken we uiteindelijk het verschil. We kunnen immers nog zo'n mooi structuurplaatje maken of een taakbeschrijving vastleggen, het succes valt of staat uiteindelijk bij de mensen die het doen; onze medewerkers en bestuurders. De omslag die gemaakt gaat worden is dat we puur en doelgericht handelen vanuit het belang van onze inwoners, bedrijven en instellingen. We gaan scherp anticiperen op de vaak grillige dynamiek in onze lokale samenleving en dat vraagt om 'voeling met deze samenleving', een flexibele instelling en improvisatiekracht. Onze blik is straks vooral naar buiten gericht. Vragen die zich dan opdienen zijn: Hoe staan we erin? Hoe communiceren we met elkaar? In welke mate kunnen wij een balans vinden tussen de 'systeemwereld' en het 'gezonde verstand'? Hoe kunnen we oude denkpatronen loslaten? Hoeveel lef hebben we? Hoe worden medewerkers daarbij ondersteund door hun managers? Allemaal vragen die een antwoord verdienen. Dat is een proces dat we in 2017 gestart zijn. Ieder afdeling werkt langs een cultuurlijn aan het doorbreken van patronen en het inrichten van een vernieuwde organisatiecultuur. We groeien hierin organisch, met de structuur als stimulans en met de vier kernnormen (mensen, verandering, resultaat, (vak)intelligentie) als onze leidraad. Managers plaveien de weg voor medewerkers om dit mogelijk te maken. Hierbij wordt een beroep gedaan op het lerend vermogen van de mensen in de organisatie.

Basis op orde en maximaal digitaal

Doel was en is om de doelmatigheid en de signaalfunctie van de personeelsadministratie en de servicedesk te verhogen en naar de moderne tijd te brengen. Digitalisering van de werkprocessen is nodig om zo efficiënt mogelijk te werken, maar ook ten einde goede inzicht te hebben in zaken als van vaste formatie, bezetting, vacatures, uitstroom, inhuur, contractbeheer, gebruik gesprekkencyclus. Dit is in 2017 verder verfijnd samen met automatisering en financiën. Hand in hand met deze digitaliseringsslag, zijn een aantal kernprocessen herzien en opnieuw vorm gegeven, denk hierbij aan het inhuurproces, het in-dienstproces, digitalisering van de personeelsdossiers, de invoering van het Individueel Keuzebudget, digitalisering van de workflows en de invoering van digitaal declareren. In 2018 loopt dit project door, waarbij thema's als verzuim, de gesprekscyclus en tijdsregistratie op de agenda staan.

Om nieuwe medewerkers een goede start te geven in de gemeentelijke organisatie en de stad, is in 2016 een Onboarding programma geïntroduceerd. Dit programma ziet er op toe dat nieuwe medewerkers binnen drie maanden volledig ingevoerd zijn in de organisatie cultuur. Dit zorgt ervoor dat men sneller succesvol kan zijn binnen de organisatie en daarmee dus sneller en beter toegevoegde waarde aan de stad kan toevoegen. In 2017 hebben ruim 100 nieuwe medewerkers dit programma doorlopen en is het programma verder geoptimaliseerd.

Binden, boeien en ontwikkelen van onze medewerkers

In 2017 is de visie Helmond als werkgever vastgesteld. Deze visie is de kapstok waaraan al het verdere beleid van Arbeid, Organisatie en Gezondheid (AOG) wordt opgehangen. Deze visie geeft weer hoe we met in-, door- en uitstroom omgaan bij de gemeente. Hiernaast is ook in 2017

de visie op arbeid vastgesteld, waarin is vastgelegd hoe we met vaste en flexibele arbeid om willen gaan.

Voor de organisatieverandering is een Ontwikkel- en Mobiliteitscentrum (OMC) opgezet. Hier is o.a. oog voor interne doorstroming, boventaligheid en loopbaanperspectief, generatiemanagement en diversiteit. Het OMC heeft ervoor gezorgd dat voor 88% van de boventalige medewerkers eind 2017 al een duurzame oplossing gevonden is.

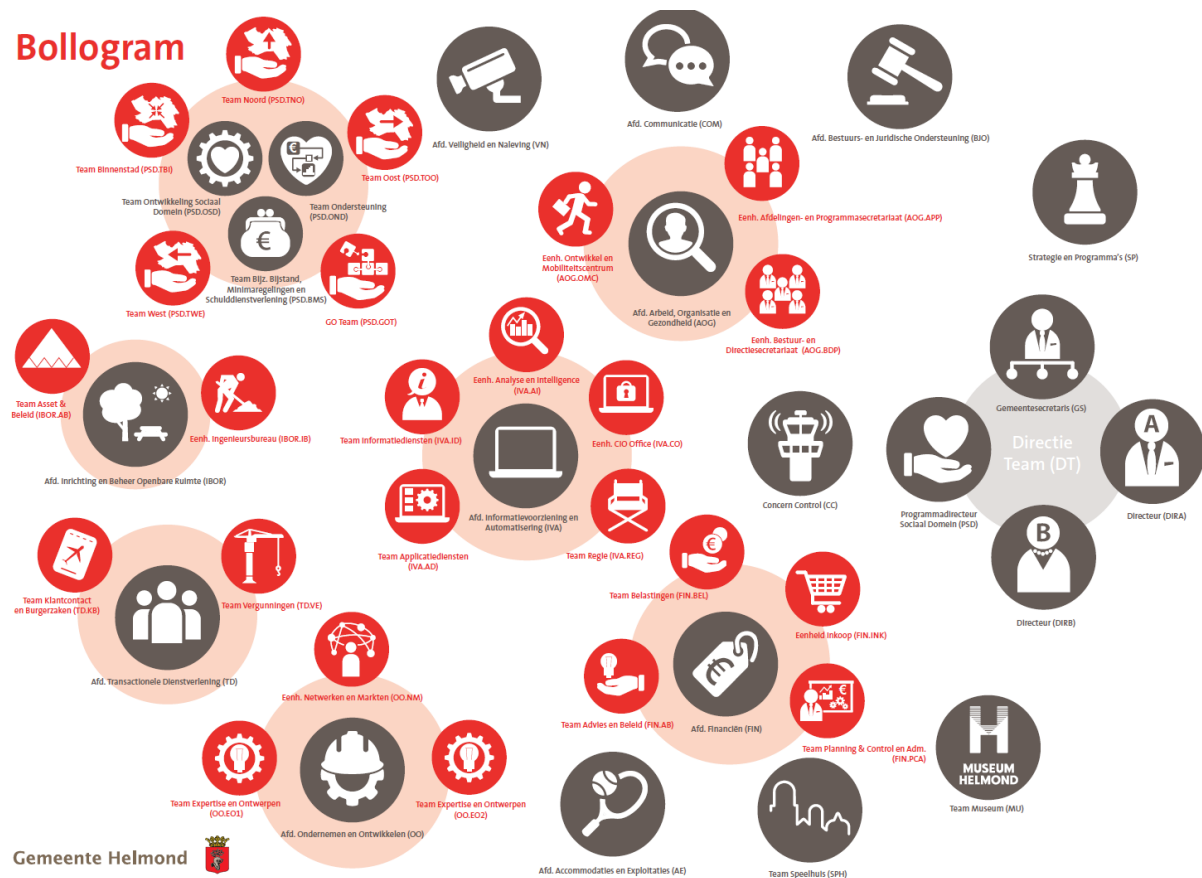
Binnen het OMC is in 2017 de Helmond academie ingericht, hierin zijn verschillende leerlijnen opgenomen: Management Development, Softskills, Digitaal Vitaal, Taal, Onboarden, Persoonlijk Leiderschap & Vitaliteit, Cultuur, Project Management, Helmondse Meesters en Proces Management. De eerste zes leerlijnen zijn live, de andere vier volgen in 2018.

Duurzame Inzetbaarheid

Met de bonden zijn afspraken gemaakt in het sociaal statuut rondom inzet van het generatiepact. Het generatiepact is een regeling waarvan medewerkers die 60 jaar of ouder zijn gebruik kunnen maken. Zij gaan dan 50% werken met behoud van 70% salaris en 100% pensioen opbouw, de zogenaamde 50-70-100 regeling. Of voor mensen onder een bepaalde salarissnorm de zogenaamde 60-80-100 regeling. Dit helpt medewerkers langer gezonder inzetbaar te blijven en het geeft de organisatie de kans om nieuwe, jonge medewerkers in te laten stromen zonder direct alle kennis en ervaring van deze ervaren medewerkers te verliezen.

Deze regeling is effectief geworden in 2016 en iedereen die voor 1 januari 2019 60 jaar of ouder is kan hieraan deelnemen. Inmiddels gaan 53 medewerkers hieraan deelnemen of nemen al deel.

Organigram

Formatietabel

Analyse personele formatie en inhuur

In deze paragraaf wordt ingegaan op de kosten van de personele formatie in relatie tot de inhuur omdat deze nauw gerelateerd zijn aan elkaar.

Tabel: begrote formatie en loonkosten versus gerealiseerd

Organisatieonderdeel	Begroting 2017		Realisatie 2017		Verschil	
	FTE	€	FTE	€	FTE	€
Secr., Dir., Concerncontrol, Strategie & Progr.	14,6	1.550.347	16,72	1.502.661	-2,12	47.686
Griffie	3	286.978	2,5	261.315	0,5	25.663
Arbeid, Organisatie en Gezondheid	31,44	2.020.245	32,33	1.822.805	-0,89	197.440
Bestuurs- en Juridische Ondersteuning	17,23	1.470.041	15,07	1.416.866	2,16	53.175
Communicatie	8,3	705.607	9,62	624.173	-1,32	81.434
Financiën	63,78	4.914.661	57,46	4.009.935	6,32	904.726
Informatievoorziening en Automatisering	75,86	5.496.270	68,53	4.651.394	7,33	844.876
Accommodaties en Exploitaties	27,24	1.834.322	24,99	1.853.348	2,25	-19.026
IBOR	66,01	4.714.641	59,91	4.261.837	6,1	452.804
Ontwikkelen en Ondernemen	69,98	6.067.679	65,82	5.266.033	4,16	801.646
Transactionele Dienstverlening	56,2	3.608.975	47,76	2.876.098	8,44	732.877
Veiligheid en Naleving	24,46	1.856.500	24,5	1.698.465	-0,04	158.035
Programma Sociaal Domein	121,65	8.721.103	100,9	6.692.144	20,74	2.028.959
Speelhuis/ Museum	22,6	1.494.759	20,33	1.344.103	2,27	150.656
Mobiliteit/bovenformatief/reorganisatie	0	630.026	11,71	1.368.093	-11,71	-738.067
Totaal	602,35	45.372.154	558,16	39.649.270	44,19	5.722.884

Op de vaste formatie is in 2017 per saldo een onderuitputting gerealiseerd van € 5.722.884 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat de bezetting over 2017 feitelijk 44,19 fte's lager was dan begroot. Dit heeft te maken met het feit dat niet alle vacatures in 2017 zijn / konden worden ingevuld (vacatures die voor een groot deel ontstaan zijn na de reorganisatie in 2016). Daarnaast wordt gewerkt met een flexibele schil op bepaalde plekken.

In 2017 is voor € 12.639.571 miljoen aan kosten verantwoord voor externe inhuur. Zoals uit onderstaande tabel valt af te lezen is de ruimte tussen begrote formatie en werkelijke bezetting volledig benut om tijdelijk personeel oftewel derden in te huren ter vervanging van bestaande formatie.

Tabel: Overzicht begrote en gerealiseerde inhuur 2017

	Begroting 2017		Realisatie 2017		Verschil	
	Fte	€	Fte	€	Fte	€
Vervanging formatie			34,33	5.924.895	34,33	-5.924.895
Sociaal Domein		1.200.610**	39,69	3.277.122	39,69	-2.076.512
Specifieke inhuur		1.287.217	42,09	3.437.554	42,09	-2.150.337
Totaal		2.487.827	116,11	12.639.571	116,11	-10.151.744

Het aantal fte's dat ingehuurd is ter vervanging van vacatures binnen de vaste formatie bedraagt circa 34,33 fte's. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 5.924.895 miljoen. Het formatiebudget is daarmee volledig uitgeput. Omdat een deel van de inhuur binnen de categorie "vervanging formatie" ook ingehuurd is ten behoeve van de organisatieontwikkeling is een deel van deze kosten feitelijk gefinancierd vanuit de beschikbare middelen voor de organisatieontwikkeling. De kosten voor specifieke inhuur wordt afgedekt door inzet van middelen uit materiële budgetten, kredieten en projecten.

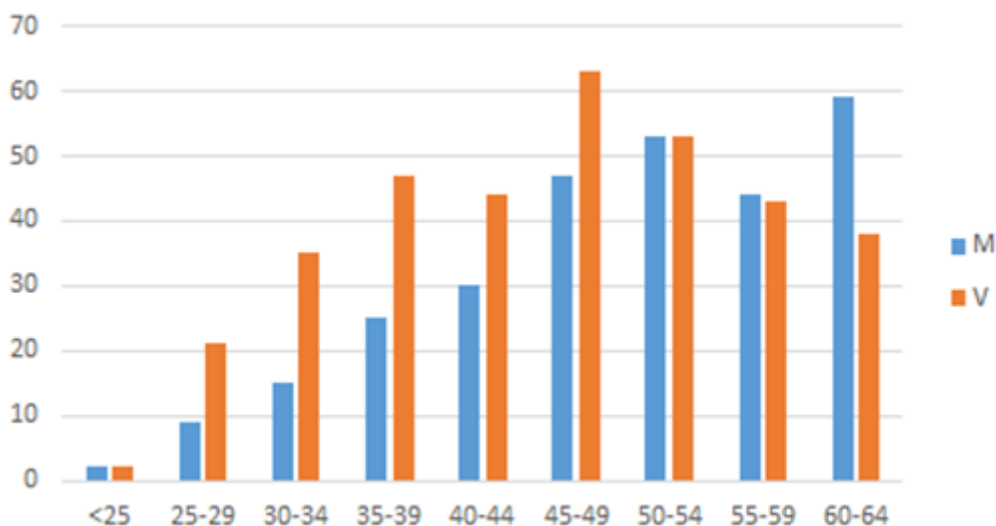
Gedurende 2017 is a.g.v. het nog niet volledig in kunnen vullen van formatieplaatsen binnen het Sociaal Domein sprake geweest van noodzakelijke inhuur. Daarnaast is er sprake van specifieke inhuur geweest ten behoeve van de transformatieopgave in het Sociaal Domein (Jeugd/WMO) en de diverse projecten die vallen onder het programma Sociale Stad. Hiervoor is specifiek inhuurbudget beschikbaar ad circa € 1,2 miljoen. Echter, binnen de programma's 3 en 4 zijn daarnaast ook specifieke middelen beschikbaar samenhangend met de transformatieopgave en Programma Sociale Stad. Per saldo is er dus geen sprake van een overschrijding van personeels-/inhuurkosten in het Sociaal Domein. Zie verder de inhoudelijke toelichting op de programma's 2 t/m 4.

Aan specifieke inhuur is € 3.437.554 miljoen uitgegeven in 2017. Voor € 1.287.217 miljoen was dit begroot. De hogere inhuur betreft inhuur op specifieke deskundigheid waarvoor middelen ter beschikking staan en wordt verantwoord binnen de betreffende beleidsprogramma's.

Instroom en uitstroom 2017	Man		Vrouw		Totaal	
	Aantal	FTE	Aantal	FTE	Aantal	FTE
Instroom	37	35,89	55	50,60	92	86,49
Uitstroom	24	21,66	24	16,72	48	38,38
Resultaat	13	14,23	31	33,88	44	48,11

Het resultaat van de in en uitstroom in 2017 is 44 personen (48,11 fte). Dit komt omdat na de organisatiewijzigingen in 2016, in 2017 veel vacatures vast zijn ingevuld.

Organisatiebreed is de verhouding man/vrouw in 2017 als volgt: 45% is man en 55% is vrouw. Daarnaast geldt dat de leeftijdsopbouw van medewerkers binnen onze organisatie een omgekeerde piramide is (zie onderstaande grafiek). N.B. Op de Y-as is het aantal medewerkers vermeld, op de X-as staan de leeftijdsintervallen, waarbij de blauwe staven de mannelijke en de oranje staven de vrouwelijke medewerkers betreft.. Het zwaartepunt van ons personeelsbestand ligt in de leeftijdscategorieën 50+. Dit betekent dat we de komende jaren rekening moeten houden met een relatief grote uitstroom van personeel en dat kennisborging en verjonging in de organisatie belangrijke thema's zijn.

Arbeidsverzuim

Organisatieonderdeel	Verzuim- percentage (incl. Zwangerschap) 2017	Verzuim- percentage (excl. Zwangerschap) 2017	Verzuim- percentage (incl. Zwangerschap) 2016	Verzuim- percentage (excl. Zwangerschap) 2016
Gemeente Helmond	5,41%	4,95%	5,25%	4,72%

Voor de cijfers van de afzonderlijke organisatieonderdelen zijn, door de wijziging van de organisatieonderdelen gegevens gebruikt over de periode 01-08-2016 tot 01-01-2017. Voor het totaal cijfer verzuim over 2016 is gebruik gemaakt van de brongegevens over 12 maanden (exclusief afdeling Werk en Inkomen).

Het verzuim binnen onze gemeente is licht gestegen ten opzichte van 2016 en blijft onder het landelijk gemiddelde verzuimcijfer voor gemeenten (Bron: A&O fonds 5,6%).

Arbobeleid

Arbo kenmerkt zich in 2017 door adviezen ten aanzien van Arbo werk gerelateerde zaken zoals: werkplekonderzoeken en aanpassingen werkplekken door middel van het faciliteren van ergonomische en preventieve hulpmiddelen o.a. verticale muizen, RSI software, beeldschermbrillen, zit-sta bureaus aangepaste bureaustoelen ect.

BHV en Agressie & Geweld

In het kader van het vernieuwde en aangescherpte agressiebeleid is in 2016 een nieuwe coördinator Agressie en Geweld aangesteld binnen de afdeling Veiligheid & Naleving. In 2017 is het vernieuwde agressie protocol vastgesteld.

Bovendien is de gehele BHV en BIT organisatie onder de loep genomen, daar waar mogelijk zijn verbeteringen toegepast en is er opnieuw getraind.

5.4.6 Informatievoorziening en ICT

Informatievoorziening is sinds 2015 een strategisch thema binnen de gemeentelijke organisatie. Dat is terecht en noodzakelijk omdat de gemeente een informatieverwerkend bedrijf bij uitstek is in een samenleving die steeds digitaler is en wordt.

Binnen de gemeentelijke organisatie van Helmond zijn een paar hoofdontwikkelingen te onderscheiden:

- verdergaande digitalisering van de organisatie
- doorontwikkelen op het terrein van data-analyses
- opwaarderen van informatieveiligheid en privacy

De digitalisering van de organisatie is niet alleen nodig omdat de wereld rondom ons steeds digitaler wordt. De digitalisering maakt vooral ook een betere dienstverlening tegen lagere kosten mogelijk.

Dan gaat het niet alleen om het digitaal aanvragen van producten en diensten maar ook bijvoorbeeld om het digitaal ondersteunen van professionals bij maatwerkgesprekken aan de keukentafel. De beschikbaarheid van goede en volledige informatie, plaats- en tijdsafhankelijk, is cruciaal voor een kwalitatief goede dienstverlening.

Daarnaast wordt beleidssturing aan de hand van data-analyses steeds belangrijker. Het afgelopen jaar hebben een aantal medewerkers, samen met medewerkers vanuit Eindhoven, cursussen gevolgd op dit vlak. Met de verhoging van de kennis van de organisatie op dit vlak, wordt een effectievere ondersteuning van bestuur en organisatie mogelijk gemaakt. Denk daarbij aan datavisualisaties in de vorm van infographics en dashboards.

Dit alles zijn interessante ontwikkelingen in een tijdsgewricht waar de kosten van overheidsorganisaties flink onder druk staan, zo ook in Helmond. Het digitaal werken in de organisatie van de gemeente Helmond is in ieder geval een voertuig waarmee de krimp van de organisatie mede gestalte kan krijgen en tegelijkertijd een voertuig om de nieuwe organisatie slimmer te laten werken dan voorheen.

In 2015 is gestart met het programma Dienstverlening & Digitalisering binnen de organisatie. Via een portfolio van op dit moment tientallenprojecten is een start gemaakt met het gestructureerd verhogen van het niveau van informatiseren. In het onderstaande worden de resultaten daarvan kort toegelicht in 4 onderdelen:

1. Sociaal Domein in regionale context
2. Digitalisering in het ruimtelijke domein
3. Doorontwikkeling dienstverlening
4. Digitaal en zaakgericht werken
5. Professionaliseren van de organisatie

1. Sociaal Domein in regionale context

In 2016 is bijzondere aandacht besteed aan de inbedding van de taken die in het kader van de decentralisaties naar de gemeente zijn gekomen. 2017 heeft vooral in het teken gestaan van het op orde krijgen van het Sociaal Domein qua informatievoorzieningen. In het bijzonder kan hierbij gedacht worden aan het voorportaal van het sociaal domein: de dienstverlening naar de inwoners en de informatiedeling tussen ketenpartners. Daarnaast zijn de backoffice-processen herijkt en ingebed in de (nieuwe) organisatie. Kort samengevat zijn de volgende resultaten geboekt:

- *Werkbedrijf Atlant De Peel (WADP) / Senzer*
Per 1 maart 2017 is de hosting vanuit Helmond naar Senzer gestopt. Op 2 onderdelen hebben wij Senzer nog ondersteund: Suwinet en de gemeentelijke basisadministratie Personen. Deze zaken zijn door Senzer sinds einde 2017 zelf geregeld. Maatregelen zijn in goed overleg genomen om de informatiedeling tussen Senzer en Helmond (sociaal domein) naar de toekomst toe intact te laten.
- *Digitale berichten en facturering zorgaanbieders*
Het digitale berichtenverkeer met zorgaanbieders (van opdrachtverlening tot facturering) verloopt naar wens. Zeer belangrijk voor snelle en adequate betalingen.
- *Privacy*
Bijzondere aandacht is en wordt gegeven aan de borging van privacy. Zo is inmiddels een voorziening getroffen (Zorgmail) om op een veilige manier emailverkeer mogelijk te maken tussen gemeente Helmond en alle ketenpartners. Daarnaast krijgt privacy veel aandacht bij het management en wordt deze continue gemonitord via Automatisering en de Privacy-Officer/Functionaris Gegevensbescherming van Helmond.
- *Regiesysteem voor de toegang*
Tenslotte loopt er een project om te komen tot een regiesysteem, een systeem dat ook door zorgdienstverleners gebruikt wordt: OZO verbindzorg
. Dit zal op Helmondse schaal gebeuren; zonder deelname van de Peelgemeenten dus. Hiermee wordt het mogelijk dat professionals in het veld (gebiedsteams) in meer samenhang en regie kunnen gaan samenwerken.

2. Digitalisering in het ruimtelijk domein

- *Omgevingswet*
Voorbereidingen worden getroffen om de informatievoorziening in het kader van de nieuwe Omgevingswet van meet af aan op te bouwen. Gemeente Helmond wil hierin een voortrekkersrol vervullen
- *Beheerssysteem Obsurv*
Het gemeentelijke beheer voor de openbare ruimte is in zijn geheel op orde. Met het nieuwe beheerssysteem Obsurv is zowel de ondersteuning op orde als ook de beheerinformatie voor de openbare ruimte (blauw, grijs, groen).
- *Op orde brengen van BAG en BGT*

Er zijn twee belangrijke basisadministraties voor ruimtelijke informatie: de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisadministratie grootschalige topografie (BGT). In 2016 zijn de eerste belangrijke stappen gezet om hiervoor de basis op orde te brengen. Deze klus is doorgezet in 2017. Einde 2017 is duidelijk geworden dat de kwaliteit van de BAG duidelijk is verbeterd en dat er beperkte vervolprojecten komen.

Meldingen openbare ruimte

Met de komst van een nieuw klantcontactstelsel in 2017 is ook een aantal webformulieren aangepast. Zo ook de meldingen van de openbare ruimte. Door deze slim in te richten wordt er snel en digitaal samengewerkt tussen inwoners (melders), gemeente en ketenpartners (aannemers). In 2018 zal hier nog een volgende verbetering in gemaakt worden.

3. Doorontwikkeling dienstverlening

- *Visie op dienstverlening*

De kaders voor de Helmondse VIP-dienstverlening zijn vastgesteld. Een van de eerste acties is in 2016 geweest de inrichting van een toptakenwebsite. Het is nu zaak om deze ontwikkeling voort te zetten. Uit onderzoek in 2017 is gebleken dat Helmond, in vergelijking met andere gemeenten, doorgaans alert en snel reageert.

- *Klantcontactstelsel KCS*

Om de frontoffice zo goed als mogelijk te ondersteunen is er een klantcontactstelsel KCS aangeschaft en geïmplementeerd dat geïntegreerd is met het zaakstelsel van Verseon. Deze is december 2016 live gegaan en doorontwikkeld in 2017. Inmiddels mag deze kwaliteitsslag als afgerond beschouwd worden.

- *De volgende verbetering, de implementatie van i-Burgerzaken, hebben we in 2017 ook gerealiseerd. Hiermee is het mogelijk dat inwoners plaats- en tijdonafhankelijk allerlei burgerzaken vanuit thuis kunnen afhandelen zoals bijvoorbeeld verhuizingen. De kwaliteit van de dienstverlening is hierdoor stevig verbeterd en bovendien kost het de gemeente minder tijd die aan de aanvragen besteed moeten worden.*

- *Servicenormen*

Een zelfbewuste dienstverlening vraagt om heldere en ambitieuze servicenormen. Deze zijn vastgesteld. De vervolgslag is nu om deze blijvend te monitoren via een klantendashboard. Deze moet in 2018 gereed komen.

- *MijnOverheid.nl en E-Overheid voor bedrijven*

Net als de Belastingdienst is ook de gemeente Helmond inmiddels aangesloten bij MijnOverheid.nl, het dienstverleningskanaal van de overheid voor de toekomst. De evenknie voor bedrijven (E-overheid) wordt in navolging hiervan opgepakt. Daar waar MijnOverheid de grote bestanden (nog) niet kan verwerken, zoals bouwvergunningen, willen wij die service gaan bieden via een persoonlijke internetpagina (PIP), gekoppeld aan het nieuwe zaakstelsel dat wij in 2018 gaan uitrollen.

- *Digitaliseren Workflow verplichtingen en facturen*

Met het project Digitaliseren Workflow Verplichtingen en Facturen wordt de procedure van factuurverwerking efficiënter ingericht en verkort. Hiermee kan de gemeente Helmond haar facturen in de toekomst veel sneller betalen. Dit is een grote wens vanuit het MKB. Vanaf 1 januari 2018 is de applicatie ingevoerd.

4. Digitaal en zaakgericht werken

- *Digitaal zaakgericht werken*

In april 2016 is het centraal zaakstelsel van Verseon live gegaan na een zeer grondige voorbereiding. Inmiddels wordt alweer vooruit gedacht aan de implementatie van Djuma, de verbeterde versie op basis van een moderner platform. Dit om het digitaal werken versneld in te bedden in de organisatie; in 2018 starten we met de uitrol hiervan.

- *Informatiebeveiliging en privacy*

Net zoals voor alle organisaties is informatiebeveiliging en privacy een zeer belangrijk en urgent thema. In de reorganisatie is daarom voorzien in capaciteit om deze taken te borgen. Inmiddels is de organisatie qua informatiebeveiliging doorgelicht en is het informatiebeveiligingsplan en privacybeleid onlangs vastgesteld in ons college van B&W.

De komende jaren zal de investering op dit terrein steeds belangrijker worden.

- *Duurzaam digitaal beheersysteem – regionaal*

Het programma Duurzaam Digitaal Beheersysteem Zuidoost-Brabant is het programma waarin 20 gemeenten met het RHC-Eindhoven samenwerken. Doelstelling van dit programma is om een digitale archiefbewaarpplaats te ontwikkelen die geschikt is als verantwoorde opslag, ontsluiting en beschikbaarstelling van digitale 'archiefdocumenten'. In 2017 is een start gemaakt met een nieuw project. Dit zal in 2018 zijn beslag moeten krijgen.

- *Basisregistraties op orde*

Burgers en bedrijven kunnen uiterlijk in 2017 zaken die ze met de overheid doen, zoals het aanvragen van een vergunning, digitaal afhandelen. De overheid moet dit proces faciliteren.

Bovenstaande is alleen correct mogelijk op basis van juiste gegevens. Basisgegevens op orde betekent:

- 1) Burgers en bedrijven verstrekken nog maar één keer gegevens aan de overheid.
- 2) Het stelsel van basisregistraties zorgt voor het uitwisselen van gegevens binnen de overheid.
- 3) Gegevens zijn beschikbaar voor betere dienstverlening richting burgers en bedrijven.

Zoals hiervoor reeds is aangegeven, worden er op dit moment inspanningen geleverd om de basis op orde te krijgen bij de BAG en BGT. Nader onderzoek naar de BRP (persoonsgegevens) heeft duidelijk gemaakt dat ook deze basisregistratie een kwalitatieve verbetering nodig heeft. Hiervoor is een Plan van Aanpak opgesteld dat voor een deel in 2017 is opgepakt en voor een deel nog moet worden uitgevoerd. In algemene zin kan gesteld worden dat de BRP nog aandacht nodig heeft. De BAG is kwalitatief sterk verbeterd en zo ook de BGT.

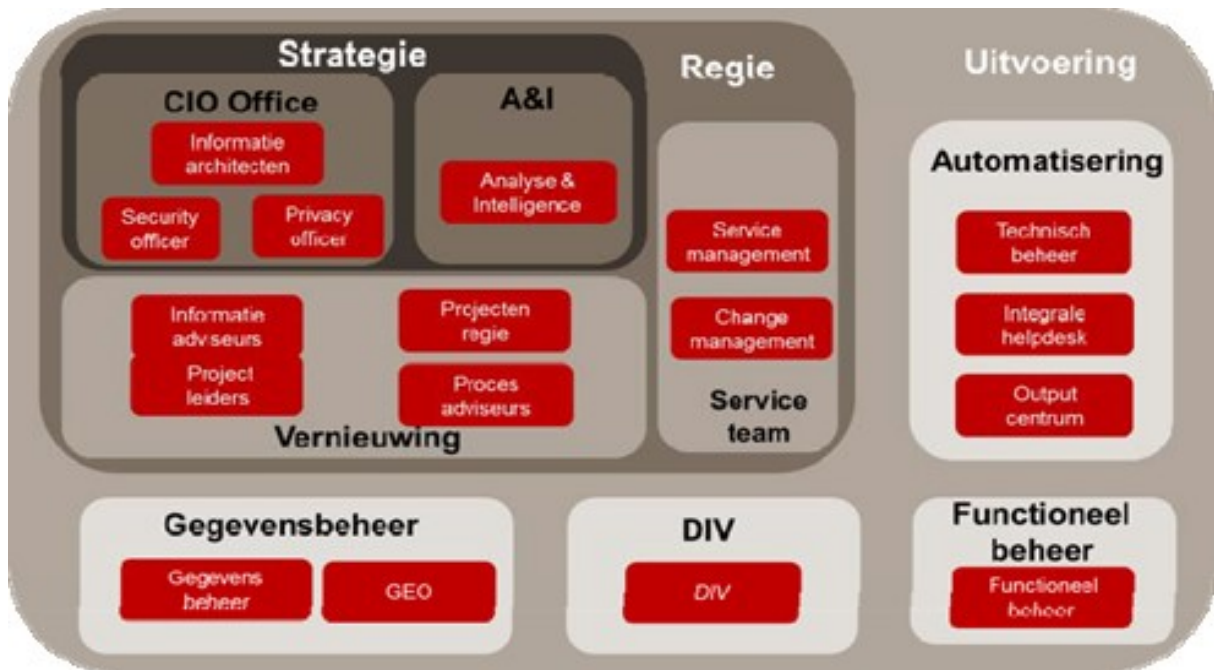
- *Gegevensmakelaar*

In 2017 is ook de nieuwe gegevensmakelaar geïmplementeerd. Deze term doet wat technisch aan, maar is essentieel voor de gegevenshuishouding in de gemeente. Deze gegevensmakelaar is een centrale voorziening en bevat alle gemeentelijke basisgegevens en zorgt voor de routing ervan. Met andere woorden dat alle gemeentelijke partners (interne en extern), inwoners en bedrijven de juiste informatie krijgen die zij vragen of nodig hebben.

5. Professionaliseren van de organisatie

Het onderkennen van het belang van digitalisering vraagt om een bijpassende vertaling naar de organisatie. Anders dan de traditionele gedachte aan een 'technische' afdeling, wordt in de nieuwe organisatie-opzet 'informatie'- breed geïnterpreteerd. Dat verklaart waarom bijvoorbeeld bestuurlijke informatie (onderzoek en statistiek), big data, procesadviseurs en informatiebeveiliging in deze afdeling belegd zijn.

Hieronder een visueel overzicht van de eenheden die, via de reorganisatie, sinds 15 juli 2016 onderdeel gaan uitmaken van de nieuwe afdeling Informatievoorziening en Automatisering (IVA):

Ontwikkelingen

De nieuwe organisatie van IVA is in 2017 geworden tot een afdeling die op poten staat. Er lopen momenteel enkele tientallen projecten en inmiddels hebben de leidinggevenden en medewerkers van de diverse teams en eenheden een eerste doorontwikkelplan gemaakt. Formatief gezien is de afdeling IVA nu op sterkte.

Tot slot kan nog opgemerkt worden dat er ook veel gezocht en geïnvesteerd wordt in het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen zoals hackathons, agile werkmethoden, et cetera. Dit als noodzakelijke innovatie om op een effectievere wijze tot resultaten te komen.

5.4.7 Informatie veiligheid

Informatiebeveiliging:

De gegevensverwerking van de gemeente Helmond en haar ketenpartners is afhankelijk van informatiesystemen en informatie die de basis vormen voor de ondersteuning van de dienstverlenings- en bedrijfsvoeringsprocessen. Deze basis kan alleen goed functioneren als de informatiebeveiliging ervan op orde is.

Als kapstok voor het op orde krijgen van de informatiebeveiliging beschikt de gemeente Helmond over een informatiebeveiligingsbeleid 2015-2018 (vastgesteld in juni 2015) conform de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Dit informatiebeveiligingsbeleid is het kader voor passende technische en organisatorische maatregelen om informatiebeveiliging bij de gemeente Helmond naar een hoger niveau te brengen.

In 2017 zijn er stappen gezet op verschillende terreinen, zoals:

1. het systematisch doorvoeren van maatregelen in de technische ICT-infrastructuur van de gemeente om security-risico's weg te nemen of te verminderen.
2. het doorvoeren van maatregelen en verbeteringen naar aanleiding van wettelijk verplichte audits en security scans.
3. het implementeren van organisatorische maatregelen (in- en uitdienstproces in het kader van toegangsbeveiliging, procedures voor incidenten en datalekken, standaard verwerkerovereenkomst).
4. het analyseren, afhandelen, communiceren en registreren van beveiligingsincidenten en datalekken. Hierover wordt in een afzonderlijk jaarverslag gerapporteerd.
5. het toetsen van nieuwe projecten aan de kaders van informatiebeveiliging, privacy, BRP (Basis Registratie Personen) en archivering, en beoordelen van aanvragen voor toegang tot voorzieningen, die standaard zijn geblokkeerd.
6. het bevorderen van bewustzijn door middel van het beschikbaar stellen van spelregels en richtlijnen op het gebied van informatiebeveiliging, informatiebeveiliging als onderdeel in onboardingsprogramma van nieuwe medewerkers, presentaties aan afdelingen, teams en individuele gesprekken i.v.m. incidenten en datalekken, en bijeenkomsten.
7. het uitvoeren van het verantwoordingsproces volgens de verplichte ENSIA methodiek (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

Om meer grip te krijgen op het doorvoeren van de benodigde verbeteringen is een integraal informatiebeveiligingsplan voor 2018-2019 opgesteld. Dit informatiebeveiligingsplan (door het college vastgesteld in december 2017) is een nadere concretisering van het informatiebeveiligingsbeleid en een uitwerking naar aanleiding van de bevindingen uit de uitgevoerde zelfevaluaties en de interimcontrole (zoals aangegeven in de Managementletter 2017). De bevindingen zijn verder beschreven en vertaald naar concrete maatregelen.

Naast het informatiebeveiligingsplan is er ook het privacybeleid vastgesteld in december 2017. Het privacybeleid en het informatiebeveiligingsplan zijn op elkaar afgestemd. Acties m.b.t. de AVG zijn meegenomen in het privacybeleid van de gemeente Helmond. De AVG (Algemene Verordening

Gegevensbescherming) is van toepassing per 25 mei 2018. De in het informatiebeveiligingsplan genoemde maatregelen helpen bij het bereiken van de doelstellingen van het privacybeleid en beperking van de risico's.

De volgende onderdelen zijn meegenomen in het informatiebeveiligingsplan 2018-2019:

1. De punten uit het informatiebeveiligingsbeleid 2015-2018 van de gemeente Helmond die tot op heden nog niet of onvoldoende zijn gerealiseerd, zoals de acties m.b.t. 'Logische toegangsbeveiliging' (inrichten van rol-gebaseerde autorisaties) en het verder bevorderen van bewustwording voor informatiebeveiliging en privacy.
2. De bevindingen en maatregelen naar aanleiding van de zelfevaluatie PNIK (Paspoorten en Nederlandse Identiteits Kaarten).
3. De bevindingen en maatregelen naar aanleiding van de zelfevaluatie BRP.
4. De bevindingen en maatregelen naar aanleiding van ENSIA (voor de informatiebeveiligingsaspecten gerelateerd aan de BRP en PNIK).
5. De bevindingen op het gebied van informatiebeveiliging zoals opgenomen in de Managementletter 2017 van Deloitte Accountants B.V., o.a. 'Logische toegangsbeveiliging'.
6. De uitwerking van de organisatie informatiebeveiliging wat een belangrijke basis en voorwaarde voor een goed functionerende informatiebeveiliging binnen onze organisatie. Hiervoor zijn in overleg met de proceseigenaren (managers) van de verschillende domeinen en faciliterende afdelingen vertegenwoordigers voor informatiebeveiliging aangewezen.

Voor de verantwoording over 2017 zijn eind december 2017 in ENSIA ook de zelfevaluaties van de basisregistraties BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie), Suwinet Sociaal Domein en Gemeentelijk Belasting Deurwaarders, en DigiD afgerond. In januari 2018 is voor Suwinet en DigiD een externe audit uitgevoerd. De verantwoording over Suwinet en DigiD is vastgelegd in een collegeverklaring DigiD en Suwinet 2017. De beheermaatregelen (acties) naar aanleiding van de bevindingen dienen als addendum bij het informatiebeveiligingsplan gevoegd te worden (DigiD) of in de betreffende specifieke richtlijn (Suwinet) opgenomen te worden.

Voor de verschillende deelgebieden zijn als afgeleide van het generieke informatiebeveiligingsplan specifieke plannen (richtlijnen) opgesteld (o.a. beveiligingsplan Suwinet, richtlijn BRP en PNIK) of dienen indien van toepassing nog opgesteld of geactualiseerd te worden.

5.5 Verbonden partijen

5.5.1 Algemene inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen, waarmee de gemeente Helmond een bestuurlijke én financiële band heeft. In artikel 1 lid c BBV wordt **financieel belang** gedefinieerd als: “Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”.

In artikel 1 lid d BBV tenslotte wordt **bestuurlijk belang** gedefinieerd als: “Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verantwoordelijkheid van het beleid aan de verbonden partij. De tweede reden is gelegen in het inzicht in de kosten, het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De visie op verbonden partijen is vastgelegd in het visiedocument intergemeentelijke samenwerking voor wat betreft de publiekrechtelijke samenwerkingen en in de Kadernotitie gemeentelijke betrokkenheid privaatrechtelijke rechtspersonen. Deze laatste kadernotitie is in 2017 geactualiseerd. De visie en realisatie van de doelstellingen zijn per publiekrechtelijke samenwerking vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

De mate waarin verbonden partijen bijdragen aan de beleidsdoelstellingen is nader toegelicht bij de betreffende beleidsprogramma's. Dit conform de vernieuwde BBV voorschriften, zoals die vanaf deze jaarverantwoording gelden.

Daar waar cijfers bij verbonden partijen afwijken van de begroting, komt dit doordat er toentertijd uitgegaan is van voorlopige cijfers en nu de definitieve cijfers worden weergegeven.

5.5.2 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)	
<i>Algemene informatie</i>	
Gevestigd:	Raiffeisenstraat 18; 5611 CH Eindhoven
Portefeuilles :	Burgemeester Blanksma (Dagelijks Bestuur); wethouder Stienen (Algemeen Bestuur)
Afdeling:	Strategie en Programma's
Opgericht:	25 februari 2015
Deelnemers:	Gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre
<i>Ontwikkelingen</i>	

Metropoolregio Eindhoven

Het jaar 2017 stond in het teken van de evaluatie van de Metropoolregio Eindhoven. Het organisatiebureau Beerenschot heeft hier naar een onderzoek uitgevoerd welke in juni 2017 aan het bestuur is gepresenteerd. Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek wordt momenteel gewerkt aan een "update" van de regionale samenwerking welke zijn beslag moet krijgen in een nieuwe Regionale Agenda. Gekoerst wordt op bestuurlijke besluitvorming in juli 2018.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

Met behulp van een extern bureau en interim manager wordt op dit moment, in samenspraak met de gemeenten, bezien hoe de organisatie uitgerust kan worden voor taken zoals deze nu en in de toekomst op het RHCE afkomen. De uitkomsten van dit proces worden vertaald in een nieuw op te stellen bedrijfsplan.

Realisatie beleidsvoornemens

De werkplaats Economische Strategie heeft als opdracht om de afstemming over de vernieuwde Brainport Next Generation Agenda te verbeteren. Met de subregio's is in 2016 gekeken naar de doorwerking van hun prioriteiten in het Meerjarenplan Brainport Development 2016-2020. Samen met Brainport Development zijn in de (sub)regio's bijeenkomsten Brainport in Beeld georganiseerd. Voor het Stimuleringsfonds zijn 2 tenders opgesteld waarin diverse aanvragen zijn ingediend. Vanuit de werkplaats Werklocaties is in mei een Retail-deal getekend met minister Kamp. Er is overleg gevoerd met de provincie over bovenregionale afstemming inzake grootschalige logistiek. De werkplaats Arbeidsmarkt werkt aan het ontwikkelen van een gedeelde visie op een arbeidsmarkt die optimaal aansluit bij de economische Brainport strategie. In 2016 is de rol van de werkplaats aangepast en is een dag van de logistiek georganiseerd. Vanuit de werkplaats Strategie en Ruimte is gewerkt aan het herijken van de Ruimtelijke Strategie Brainport. Hiervoor zijn door de overige werkplaatsen en de subregio's bijdragen aangeleverd. In de werkplaats Mobiliteit en Innovatie is ingezet op het opstellen van de Bereikbaarheidsagenda, voor de regio ingebracht in het traject Bereikbaarheid Zuid-Nederland. In de werkplaats Wonen is gewerkt aan het vervolgproces op het eind 2015 uitgebrachte advies. Er is een voorstel aan de Minister uitgebracht om de MRE aan te wijzen als een woningmarktregio. De MRE is door de Minister aangewezen als één woningmarktregio.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

Het Regionaal Platform is (formeel) de samenkomst van de colleges van de 21 gemeenten en opdrachtgever voor de uitwerking van de Regionale Agenda door de werkplaatsen. Het Algemeen Bestuur, waarin alle 21 gemeenten door lid vertegenwoordigd zijn, stelt de algemene kaders vast. Het Dagelijks Bestuur faciliteert de samenwerking in procedurele zin (voorbereiding en uitvoering van besluiten door het Algemeen Bestuur, vertegenwoordiging van de regionale belangen). Burgemeester E. Blanksma is lid van Dagelijks Bestuur. Wethouder Stienen is lid van het Algemeen Bestuur namens Helmond. Leden van het college die betrokken zijn bij de thematische werkplaatsen doen dat vanuit het belang van de (sub)regio, niet vanuit het specifieke belang van Helmond.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties wordt samengewerkt aan een regionale strategie op de domeinen economie, ruimte en mobiliteit.

- een gezamenlijke strategie en agenda opstellen, met doelen voor de regionale inzet;
- samenhang en afstemming organiseren tussen alle betrokken regionale partijen;

Risico's

- Risico door afbouw van het voormalig SRE personeel en daaruit vloeiende WW-verplichtingen;
- Realisering transformatie binnen budgettaire kaders, daarvoor heeft het MRE een transformatie-reserve gevormd. Deze is gevormd tbv:
 - wegvallende plus-status;
 - transformatie SRE naar Metropoolregio (afgestoten taken);
- Het niet voor handen hebben van middelen voor investeringen of exploitatielasten voortvloeiend uit Regionale Agenda 2015-2018, noch voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

Belang begin van het jaar

Het aandeel van de gemeente Helmond bedraagt 12%, gebaseerd op het aantal inwoners.

Belang eind van het jaar

Het aandeel van de gemeente Helmond bedraagt 12%, gebaseerd op het aantal inwoners.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE) (€ 1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	5.106	3.421	4.088
Vreemd vermogen	22.401	22.059	18.253
Resultaat	711		438
Inwonerbijdrage	711	1.194	1.211

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Algemene informatie

Gevestigd: Weg op den Heuvel 35; 5701 NV Helmond
Portefeuilles : Wethouder Smeulders en wethouder De Vries
Afdeling: Integraal beheer openbare ruimte (IBOR)
Opgericht: 1 juli 2001; herzien 1 augustus 2017 (als gevolg van toetreding Heeze-Leende)
Deelnemers: Gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Someren alsook de private partij Suez Gemeentelijke Dienstverlening.

Ontwikkelingen

De colleges hebben op basis van het bepaalde in de Afvalstoffenverordening, ieder voor zich, besloten Blink aan te wijzen als inzameldienst voor het ophalen van huishoudelijke afvalstoffen en KWD-bedrijfsafvalstoffen, zoals bedoeld in de Afvalstoffenverordening. Blink is diensgevolge bevoegd tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in de artikelen 10.21 eerste lid en artikel 10:22 eerste lid Wet milieubeheer.

Realisatie beleidsvoornemens

Inspanningen binnen de gemeente op het gebied van afvalinzameling zijn gericht op het realiseren van de doelstellingen uit het landelijk Afval Plan II en de ambities uit de zgn. Mansveld-brief van januari 2014. In Helmond is dat vertaald in de Kadernotitie Afvalbeleid die op 11 maart 2014 is vastgesteld.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

Een lid aangewezen door raad uit leden college (wethouder Smeulders; als voorzitter AB en DB) en een plaatsvervangend lid (wethouder De Vries).

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft mede tot het doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkting en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten

Risico's

1. De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Blink opereert in een dynamische beleidsmatige context, die rekening moet houden met de ontwikkelingen in de markt.
2. Verder teruglopen aanbod aan afvalstoffen/ noodzaak tijdig afbouw van lopende verwerkingscontracten; parallel hieraan de uitdaging om verwerking en hergebruik van gescheiden ingezamelde grondstoffen optimaal te realiseren (inzamelsystematiek, contracten etc.).
3. De groei van de opgave voor Blink door de recente toetredingen, de uitbreiding van de aan Blink opgedragen taken etc. vraagt een robuuste organisatie die kwalitatief en kwantitatief adequaat is ingericht. Het is ook in gemeentelijk belang om de risico's hierbij te beperken. Hiervoor zijn in 2017 stappen gezet.

Belang begin van het jaar

Deelnemende gemeenten betalen ieder voor zich een bijdrage, gebaseerd op de werkelijke kosten van de uitvoering. GR Blink kent een kostendeekkende begroting gerelateerd aan de hoogte van de Afvalstoffenheffing resp. de budgetten beheer openbare ruimte

Belang eind van het jaar

Deelnemende gemeenten betalen een bijdrage, gebaseerd op de werkelijke kosten van de uitvoering. GR Blink kent een kostendeekkende begroting gerelateerd aan de hoogte van de Afvalstoffenheffing respectievelijke de budgetten beheer openbare ruimte.

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink (x € 1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			
Bijdrage in exploitatie	3.144	4.176	4.755

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Zuidoost**Algemene informatie**

Gevestigd te : Deken van Somerenstraat 2, Postbus 242, 5600 AE Eindhoven
 Portefeuilles : Burgemeester Blanksma – Van den Heuvel
 Afdeling : Veiligheid & Naleving
 Opgericht : 27 januari 2011
 Deelnemers : Gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre.

Ontwikkelingen

- In 2017 zijn de loonkosten (als gevolg van cao verhoging, pensioenpremie stijging en IKB) hoger dan primair begroot en ook hoger dan gecompenseerd via de gemeentelijke bijdragen. Deze ontwikkeling zet zich voort in 2018 en 2019 waardoor een structureel financieel dekkingstekort ontstaat. Als onderdeel van de Kadernota 2019 wordt hiervoor een oplossing gezocht door het bestuur. In 2017 en 2018 wordt het structurele tekort met incidentele middelen gedekt.
- In 2017 is het uit de Toekomstvisie Brandweerzorg voortvloeiende personeels- en materieelspreidingsplan en de financiële vertaling er van gerealiseerd.
- Ter uitvoering van het investeringsprogramma zijn in 2017 nieuwe langlopende leningen afgesloten. Als onderdeel van het investeringsprogramma zijn in 2017 onder andere 18 van de 26 nieuwe tankautospuiten geleverd, nieuwe P2000/C2000 communicatiemiddelen geleverd en zijn de aanbestedingen voor arbeidshygiëne afgerond (en deels geleverd).
- In 2017 is de samenwerking met de 4GR uit de regio Brabant-Zuidoost uitgebreid. Zo zijn diverse verordeningen en processen binnen de P&C-cyclus met ingang van boekjaar 2018 gelijkgetrokken.
- In 2017 heeft een collegiale commissie van andere veiligheidsregio's bij VRBZO een visitatie uitgevoerd. De visitatie is een wettelijk kwaliteitsonderzoek; de commissie bekeek hoe RBZO functioneert op strategisch niveau. Uit de gesprekken bleek vooral de passie en betrokkenheid van iedereen bij het werk van VRBZO. De volgende stap is nu om met het bestuur en ketenpartners een duidelijke koers te bepalen voor de toekomst. Daarbij is het belangrijk om in verbinding te blijven met onze medewerkers, vrijwilligers en burgers. Dat zijn dan ook belangrijke speerpunten voor 2018 en verder.
- In 2017 is een bestuurlijke werkgroep gestart om een visie 2025 voor VRBZO op te stellen om als organisatie te kunnen blijven inspelen op de veranderende (sociaalmaatschappelijke) omgeving.
- In 2018 wordt een nieuwe visie op Crisisbeheersing en Rampenbestrijding opgesteld.
- In 2020 moeten VRBZO en VR Brabant-Noord één meldkamer voor Oost-Brabant gerealiseerd hebben. De bestuurlijke begeleidingsgroep bestaande uit een bestuurlijk en ambtelijke vertegenwoordiging van de betrokken organisaties heeft in 2015 besloten al in 2018 een samengevoegde meldkamer Oost-Brabant op te leveren. Een besluit wat door de besturen van de diverse organisaties is bekrachtigd. In 2017 zijn hiervoor de voorbereidingen afgerond en is bestuurlijk het samenvoegingsplan ter besluitvorming voorgelegd. Vervolgens is in 2018 de samenwerkingsovereenkomst ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

Realisatie beleidsvoornemens

Het bevorderen van een veiligere leefomgeving voor mensen die in Zuidoost-Brabant wonen of verblijven. Als het noodzakelijk is, wordt professionele hulp geboden. De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is een organisatie waarin brandweer, GHOR en RAV (Regionale Ambulancevoorziening) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, beperken en bestrijden.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De gemeenteraad wijst de burgemeester aan. Zo nodig wordt burgemeester Blanksma - Van den Heuvel vervangen door locoburgemeester De Vries.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- Adequaat reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven.
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen.
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot de taak van de Veiligheidsregio.

Risico's

1. Gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds.
2. Mogelijkheden om opgedragen bezuinigingstaakstellingen te realiseren binnen aangegeven tijdsbestek.
3. Rechtspositionele vraagstukken als gevolg van afslanking organisatie en arbeidsonrust.

Belang begin van het jaar

Financiering geschiedt o.b.v. rijksbijdragen, bijdragen zorgverzekeraars en de deelnemende gemeenten.

Belang eind van het jaar

Financiering geschiedt o.b.v. rijksbijdragen, bijdragen zorgverzekeraars en de deelnemende gemeenten.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (x € 1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	9.172	6.582	7.561
Vreemd vermogen	21.998	38.092	44.806
Resultaat	2.412		952
Gemeentelijke bijdrage	4.553	4.392	4.392

Gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer)

Algemene informatie

Gevestigd te : Montgomeryplein 6, 5705 AX Helmond
Portefeuilles : Wethouder Van Bree
Afdeling : Programma Sociaal Domein
Opgericht : 1 januari 2016, Werkbedrijf Atlant de Peel raadsbesluit d.d. 1 december 2015, raadsvoorstel 96. Per 1 oktober 2016 wordt geopereerd onder de naam Senzer en voert de "W&I"taken zelfstandig uit (overgang alle personeel W&I).
Deelnemers : Gemeenten Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, en Someren

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van het WADP. De drie decentralisaties omvatten immers ook Zorg en Jeugd en in het verlengde daarvan Passend Onderwijs. Tussen de decentralisaties bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is, dat er een goede integrale aanpak en afstemming plaats vindt. Voorkomen moet worden dat binnen de decentralisaties de partners teveel eigen richting ontwikkelen en het belang van de eigen organisatie benadrukken. De kracht moet juist in het gezamenlijke tot uitdrukking komen. Het is van belang dat de Raad die integrale aanpak en afstemming bewaakt in de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

Realisatie beleidsvoornemens

Uitvoeren van de taakstelling die door de 7 deelnemende gemeenten is vastgesteld en is afgesproken met het werkbedrijf, zoals opgenomen in het ondernemingsplan 2017. Doelstelling: We zijn de verbinder tussen werkgever en werkzoekende, redenerend vanuit de P&O-vraag van de werkgever die we verbinden aan de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

Het college van de gemeente Helmond heeft het recht om uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, 2 leden aan te wijzen. Een van hen wordt lid van het dagelijks bestuur en vervult tevens de functie van voorzitter.

De raad maakt op grond van de Wgr haar zienswijze op de begroting van het WADP kenbaar aan het Algemeen Bestuur van het WADP.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

WADP is een GR voortgekomen uit samenvoeging van GR Atlant Groep en de afdeling Werk en Inkomen (Werkplein). Het WADP voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Wsw en de Participatiewet uit.

De 'hoe-vraag' wordt daarbij ingevuld door het WADP en de uitvoering is gemandateerd aan de Algemeen Directeur met bevoegdheid door te mandateren aan eigen medewerkers in het WADP belang van de uitvoering. WADP is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende, redenerend vanuit de P&O-vraag van de werkgever die WADP verbindt aan de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende.

Risico's

11. Per 1 oktober 2016 voert Senzer de W&I-taken in eigen beheer uit. Daarbij was zij afhankelijk van de gemeentelijke informatievoorziening. Per 19 december 2017 heeft Senzer als 'samenwerkingsverband Senzer' een eigen account voor SuWi-Net. Hierbij is Helmond de uitvoerende gemeente. Met Senzer worden werkafspraken gemaakt inzake het beheer en monitoring van het rechtmatige gebruik en jaarlijkse verslaglegging en auditing. Openstaand is nog de vraag hoe Senzer formeel correct gebruik gemaakt gaat maken van GBA-V? Nu Senzer geen eigen aansluiting heeft op de landelijke informatie, loopt Helmond in deze constructie een risico op datalekken.

2. Als gevolg van de modernisering van de Wsw moet marktgericht geopereerd worden, waarbij risico's niet volledig afgedekt worden uit subsidies van gemeenten.

3. De gemeente, uitvoerder Senzer, heeft een rijkstaakstelling ten aanzien van aantal te realiseren plaatsen Beschut Werken. Deze rijkstaakstelling is in 2017 niet gerealiseerd. Realisatie rijkstaakstelling Beschut Werken kan naar verwachting niet kostendekkend gerealiseerd worden.

4. Omzet is afhankelijk van economische conjunctuur.

5. De door de Atlant Groep opgerichte BV's dienen te functioneren onder bestuurlijke verantwoording en financieel toezicht van het bestuur van de Atlant Groep.

6. In 2015 is ingespeeld op bestuurlijke veranderingen en noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de Participatiewet.

7. Exploitatierisico's als het rijksbudget tekort schiet.

9. Solidariteitsbeginsel vormt een extra risico als de reserves van Senzer uitgeput zijn en door één of meerdere gemeenten tekorten worden gerealiseerd op de BUIG middelen.

Belang begin van het jaar

Het aandeel van de gemeente Helmond is gebaseerd op de van het Rijk ontvangen middelen BUIG en Participatiewet en een algemene gemeentelijke bijdrage, zoals opgenomen in de begroting WADP 2017 en af te geven beschikkingen.

Belang eind van het jaar

Het aandeel van de gemeente Helmond is gebaseerd op de van het Rijk ontvangen middelen BUIG en Participatiewet en een algemene gemeentelijke bijdrage, waarbij verwacht wordt dat het Werkbedrijf minimaal kostendekkend opereert.

Gemeenschappelijke regeling Atlant Groep (x € 1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	15.910	14.190	19.809
Vreemd vermogen	13.462		23.665
Resultaat	300		2.023
Bijdrage in exploitatie	71.723	68.837	68.837

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuid-Oost

Algemene informatie

Gevestigd te Eindhoven (Clausplein 10, 5611 XP Eindhoven) Deelnemende gemeenten: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft zijn beschreven in de kadernota. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- Implementatie van een nieuw paraatheid- en spreidingsplan ambulancezorg
- Het borgen van publieke gezondheid in de omgevingsvisie en omgevingsplannen van gemeenten
- Programmatische aanpak drugsgebruik onder jongeren
- Programmatische aanpak voor preventie van suïcide- en depressie.
- Extra inzet en aandacht voor de gezondheid van vluchtelingen en arbeidsmigranten.
- Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein.
- Ondersteunen van meten en weten i.h.k.v. de WMO (via toezicht en maatwerkonderzoek).

Komen tot een Brabants Onderzoekscentrum Publieke gezondheid; vaststellen en uitvoeren van een meerjaren agenda voor onderzoek en innovatie.

Met name op het terrein van de niet goed verlopen aanbesteding digitaal dossier JGZ en een toename in het aantal lijkschouwingen en euthanasieverklaringen wordt een toename van de kosten verwacht.

Realisatie beleidsvoornemens

De GGD adviseert over gezondheid en helpt zo gezondheidsproblemen te voorkomen. De GGD verzorgt inentingen, geeft voorlichting op bijvoorbeeld scholen of aan verenigingen en adviseert gemeenten over hun gezondheidsbeleid. Met aparte campagnes besteedt de GGD aandacht aan speciale aspecten van gezondheid, zoals overgewicht, het gevaar van alcohol voor pubers en suïcidepreventie. Soms behandelt de GGD ook gezondheidsproblemen, zoals bij tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen (Soa's).

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De gemeenteraad wijst een lid (wethouder De Leeuw-Jongejans) en een plaatsvervangend lid (wethouder Van der Zanden) aan voor het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen. De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners.

Risico's

De gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds. Hierbij zijn er 2 dossiers te benoemen die financiële consequenties kunnen hebben: De ambulancezorg moet in de komende jaren opnieuw aanbesteed worden, dit betekent dat deze mogelijk aan een andere partij gegund kan worden. Dit zou financiële gevolgen kunnen hebben. Ook de mislukte aanbesteding van het digitaal dossier JGZ heeft gevolgen. Het Rijksvaccinatieprogramma wordt gedecentraliseerd in 2019. Hierover moeten goede afspraken gemaakt worden met ZuidZorg, Zorgboog, GGD BZO en 21 gemeenten. Door het niet goed verlopen van de aanbesteding van het digitaal dossier JGZ moeten dossiers handmatig overgezet worden en de stijging van het aantal lijkschouwingen en euthanasieverklaringen leiden tot een verhoging van de bijdrage aan de GGD. De GGD heeft een verdeling gemaakt van de niet gedekte risico's over de gemeenten. Voor de gemeente Helmond betekent dit een risico van 179.000 voor de publieke gezondheidszorg en 56.000 voor ambulancezorg, wat neerkomt op een risico voor Helmond van 235.000.

Belang begin van het jaar

De financiering geschiedt door bijdragen van gemeenten aan het gezamenlijke takenpakket en mogelijke contracttaken en bijdragen van derden.

Belang eind van het jaar

De financiering geschiedt door bijdragen van gemeenten aan het gezamenlijke takenpakket en mogelijke contracttaken en bijdragen van derden.

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuid-Oost (x € 1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	3.037	3.012	2.754
Vreemd vermogen	13.903	13.759	11.985
Resultaat	293		70
Inwonerbijdrage	1.353	1.467	1.466

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Algemene informatie

Gevestigd te : Eindhoven (Wal 28, Postbus 8035, 5601KA Eindhoven)

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is een Openbaar Lichaam op basis van een Gemeenschappelijke Regeling (GR), gevormd door de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.

De ODZOB (actief sinds 1 juni 2013) is net als de overige omgevingsdiensten opgericht naar aanleiding van enkele grote milieu-incidenten. Er zijn afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het verplichte basistakenpakket (minimum takenpakket), de kwaliteitscriteria voor vergunningverlening en handhaving en financiering.

De ODZOB onderkent vier programmadelen waaraan baten gekoppeld zijn:

1. Basistaken;
2. Verzoektaken;
3. Collectieve taken;
4. Intensiveringsprogramma.

Het gaat hier voor het overgrote deel om werkzaamheden die in verleden door de SRE Milieudienst werden uitgevoerd aangevuld met het toezicht op grond van de Wet bodembescherming (basistaak, niet gemandateerd).

Ontwikkelingen

- Op 14 april 2016 is de Wet VTH in werking getreden. Het doel van deze wet is een veilige en gezonde leefomgeving, door het bevorderen van de kwaliteit en samenwerking bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. De wet is een invulling van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te komen. Zo wordt het basis takenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk verankerd en worden gemeenten en provincies verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben
- Het bevoegde gezag en de dienst functioneren binnen de bestaande wetten regelgeving. In 2016 hebben alle colleges van de deelnemers als bevoegd gezag de aanbeveling van het IPO en het Openbaar Ministerie overgenomen en de Landelijke HandhavingsStrategie (LHS) vastgesteld als hun eigen handhavingsstrategie. Deze LHS houdt in dat als uitvoering wordt gegeven aan de beginselplicht tot handhaving, passend wordt geïntervenieerd bij iedere bevinding en dat in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes en interventies worden gedaan door het bevoegde gezag/omgevingsdienst, de politie en het Openbaar Ministerie. Milieuovertredingen kunnen zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk worden opgepakt. De strafrechtelijke aanpak door de omgevingsdiensten gebeurt onder inhoudelijke verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie.
- Naast voorgenoemde wet is sinds 1 juli 2017 het Besluit Omgevingsrecht (Bor) van kracht. In deze AMvB is vastgelegd wat basistaken zijn. Ook worden daarin eisen gesteld aan de beleidscyclus, dienen bevoegde gezag en te komen tot een gezamenlijk uitvoeringsniveau van de basistaken en de uitkomst daarvan te monitoren. De impact van de Bor is voor zowel ODZOB als de deelnemers aanzienlijk: de discussie over wat wel en niet basistaken zijn, is afgerond en deelnemers zullen de komende periode om die reden de tot op heden nog niet ingebrachte basistaken overdragen aan de ODZOB. Ook zullen deelnemers in de ODZOB samen met de dienst op diverse terreinen regionaal uitvoeringsbeleid dienen vast te stellen; voorbereiding hiervan geschiedt in het Algemeen Bestuur (AB), en vervolgens zullen de bevoegde gezagen ieder afzonderlijk het regionale beleid dienen vast te stellen. Dat betekent dat de agenda's van de colleges van B&W en GS steeds vaker gevoed zullen worden met stukken die zijn voorbereid in het AB van de ODZOB.
- De Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treedt, betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die ziet op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. De herziening vraagt om regionale afstemming en samenwerking. De ODZOB wil zich graag samen met de deelnemers van de GR en de andere betrokken partners, waar onder de Metropoolregio Eindhoven (MRE), GGD en VRBZO voorbereiden op de komst van de wet.

Realisatie beleidsvoornemens

Naast de wet komt er ook nog een AMvB VTH en een wijziging van het Besluit Omgevingsrecht. In de concept AMvB VTH wordt een vertaalslag gemaakt van de Package Deal (basistakenpakket) naar het Besluit Omgevingsrecht (Bor). Ook zijn procescriteria opgenomen voor vergunningverlening en wordt de basis gelegd voor een gemeenschappelijk inspectiesysteem (Inspectievew Milieu).

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

Het Algemeen Bestuur, waarin alle 21 gemeenten en de provincie NB door een lid vertegenwoordigd zijn, stelt de algemene kaders vast. Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor de uitvoering van besluiten van het Algemeen Bestuur van de ODZOB en ze ziet toe op het correct functioneren van de bedrijfsvoering van de uitvoeringsorganisatie. Wethouder Smeulders is lid van het Algemeen Bestuur namens Helmond.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De ODZOB zorgt voor een gezonde en veilige leefomgeving (kwaliteit van de fysieke leefomgeving) door uitvoering van de door de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling opgedragen taken. Basistaken en de verzoektaken worden door de deelnemers bij de ODZOB belegd in de vorm van werkprogramma's. Een werkprogramma bevat een prognose van het aantal te verlenen omgevingsvergunningen, meldingen, uit te voeren toezicht en -handhaving, behandelen van klachten en andere milieu gerelateerde werkzaamheden.

Risico's

- Gemeenten zijn aansprakelijk voor de tekorten o.b.v. afname diensten. Hoe minder diensten afgenomen worden, hoe hoger het risico.
Om zowel de opbouw van de uurtarieven als het monitoren van de efficiencyverbeteringen en kostenbesparingen goed te kunnen volgen en transparant te kunnen bespreken, is een ambtelijke financiële werkgroep geformeerd. Deze werkgroep onderzoekt samen met de controller van de ODZOB o.a. nadere beheersmaatregelen.

- Mutaties in werk, denkende aan taken Wbb/ deregulering/ lokaal beleid; t.z.t. Omgevingswet. Deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties en zorgen dat de capaciteit kan worden aangepast door met een flexibele schil te werken.

- Verlies van het takenpakket aan kleine samenwerkingsverbanden en andere concurrenten.
In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.

Belang begin van het jaar

Afrekening en verdeling vindt plaats op basis van de uitgezette opdrachten bij de ODZOB door de deelnemers.

Belang eind van het jaar

Afrekening en verdeling vindt plaats op basis van de uitgezette opdrachten bij de ODZOB door de deelnemers.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). (x € 1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	1.576	1.576	1.576
Vreemd vermogen	8.443	7.066	5.055
Resultaat			
Bijdrage in exploitatie	743	745	688

5.5.3 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Brainport Development NV			
<i>Algemene informatie</i>			
Brainport Development NV Gevestigd: Emmasingel 11, 5611 AZ Eindhoven			
<i>Ontwikkelingen</i>			
<i>Realisatie beleidsvoornemens</i>			
Voor de periode 2017-2020 is een meerjarenprogramma opgesteld waarin de Brainport strategie Brainport Next Generation is uitgewerkt. Dit meerjarenprogramma is eind 2016, na voorafgaande consultatie met betrokken overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen in de regio vastgesteld.			
<i>Wijze waarop de gemeente een belang heeft</i>			
De gemeente Helmond is aandeelhouder van Brainport Development NV. Commissarissen worden benoemd door de stichting Brainport. Burgemeester Blanksma is bestuurslid van de stichting Brainport.			
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i>			
Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen.			
<i>Risico's</i>			
1. Het niet voor handen hebben van middelen voor investeringen. 2. Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.			
<i>Belang begin van het jaar</i>			
Inleg aandelenkapitaal: 328 aandelen à € 453,78 = € 148.840			
<i>Belang eind van het jaar</i>			
Inleg aandelenkapitaal: 328 aandelen à € 453,78 = € 148.840			
Brainport Development NV (x € 1.000)			
	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	3.215		3.223
Vreemd vermogen	2.410		3.073
Resultaat	-72		8

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding			
<i>Algemene informatie</i>			
Gevestigd: Emmasingel 11, 5611 AZ Eindhoven			
<i>Ontwikkelingen</i>			
Er zijn vier testlaboratoria ontwikkeld: voor elektrische mobiliteit, voor coöperatieve driving, voor manufacturing processes, training en education, en voor endurance, safety en testing. Om een open innovatie te stimuleren, kunnen onderwijsinstellingen en startende bedrijven onder gunstige voorwaarden van deze testlabs gebruikmaken. Het programma realiseert bovendien een accelerator center met werkplaatsen en kantoorunits voor startende automotive bedrijven.			
<i>Realisatie beleidsvoornemens</i>			
Doel van het AFB-programma is om de internationale concurrentiepositie van de Automotive campus te verstevigen. Hiertoe worden vier testlaboratoria ontwikkeld: voor elektrische mobiliteit, voor cooperative driving, voor manufacturing processes, training en education, en voor endurance, safety en testing. Om een open innovatie te stimuleren, kunnen onderwijsinstellingen en startende bedrijven onder gunstige voorwaarden van deze testlabs gebruikmaken. Het programma realiseert bovendien een accelerator center met werkplaatsen en kantoorunits voor startende automotive bedrijven.			
<i>Wijze waarop de gemeente een belang heeft</i>			
De gemeente Helmond is aandeelhouder. De directie wordt momenteel gevoerd door de directie van AutomotiveNL. B.V.			
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i>			
a. het opzetten, exploiteren, deelnemen in en beheren van facilitaire testcentra op de High Tech Automotive Campus in Helmond; b. het oprichten, verkrijgen en vervreemden van vennootschappen en ondernemingen, het verkrijgen en vervreemden van belangen daarin en het beheren of doen beheren, en het voeren of doen voeren van bestuur over vennootschappen en ondernemingen en het financieren of doen financieren daarvan.			
<i>Risico's</i>			
1. Verlies inleg aandelenkapitaal bij gedwongen liquidatie. 2. Het niet voor handen hebben van middelen voor investeringen. 3. Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.			
<i>Belang begin van het jaar</i>			
De gemeente Helmond neemt deel voor 38% van het geplaatst aandelenkapitaal.			
<i>Belang eind van het jaar</i>			
De gemeente Helmond neemt deel voor 38% van het geplaatst aandelenkapitaal.			
Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding (x € 1.000)			
	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	-101		
Vreemd vermogen	2.160		
Resultaat	-107		

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten*Algemene informatie*

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
Gevestigd: Koninginnegracht 2, 2514 AA Den Haag

Ontwikkelingen

De strategie van de BNG is met 'de klant' mee te bewegen. De bank doet dit door met diensten op maat in te spelen op de veranderende behoeften van de klanten. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling.

Realisatie beleidsvoornemens

De BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen met specifieke expertise in de publieke sector. Door de lage financieringsstarieven draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers.
Duurzaamheid is een belangrijk element in de missie van de BNG Bank, waarbij de bank klanten en investeerders ondersteunt in het realiseren van hun doelstellingen voor een toekomstbestendige samenleving. 'Duurzaam' definieert de bank als maatschappelijk verantwoord, waarmee ze wil zeggen een houdbaar evenwicht tussen milieubelangen, economische belangen en sociale belangen, ook naar toekomstige generaties toe.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De gemeente Helmond heeft zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezit (een stem per aandeel van € 2,50). Jaarlijks is er een aandeelhoudersvergadering.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Uiteindelijk leidt dit voor de burger tot lagere kosten voor verschillende voorzieningen.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen sterke vermogenspositie beïnvloeden. Risico's worden laag ingeschat (thans tripple AAA).
Gegevens mbt de vermogenspositie voor het komende begrotingsjaar, stelt de BNG bank niet beschikbaar.

Belang begin van het jaar

Gemeente Helmond bezit 52.650 aandelen à € 2,50.

Belang eind van het jaar

Gemeente Helmond bezit 52.650 aandelen à € 2,50.

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (x € 1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	4.486		4.953
Vreemd vermogen	149.483		135.041
Resultaat	369		393

Enexis Holding NV

Algemene informatie

Gevestigd: Brabantlaan 1, 5216 TV's-Hertogenbosch

Als gevolg van de verkoop van de aandelen van de gemeente Helmond in Essent NV in 2009 is er een aantal andere deelnemingen bijgekomen waarvan

a. Enexis Holding N.V. de belangrijkste is.

In 2009 is besloten de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. En in 2014 is besloten de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf van Attero te verkopen aan private equity organisatie Waterland. Uit de verkoop aan RWE en Waterland vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder b t/m h voort. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze deelnemingen.

b. CBL Vennootschap B.V.;

c. Vordering op Enexis B.V.;

d. Verkoop Vennootschap B.V.;

e. Extra Zekerheid Vennootschap B.V.;

f. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.;

g. Claim Staat Vennootschap;

h. Essent Milieu Holding B.V.

Ontwikkelingen

De versnelling van de energietransitie is merkbaar voor Enexis. Steeds meer consumenten wekken zelf energie op en vragen (terug)leveraansluitingen aan. Om aan deze vraag tegemoet te komen is het belangrijk om voldoende gekwalificeerd personeel te hebben. Hier wordt door Enexis op geanticipeerd met een eigen vakschool en samenwerking met onderwijsinstellingen en overheden. Ook wordt er actief samengewerkt met provincies, gemeenten en woningbouwcorporaties om een mix te maken van alle energievormen die lokaal beschikbaar zijn.

Enexis is, als één van de ondertekenaars, een belangrijke partner in de Brabantse Energie Alliantie.

Enexis, Provincie en deelnemende gemeenten hebben op dit moment al een meerjarige samenwerking voor de ontwikkeling en uitrol van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer in Brabant. Ook zijn er aanvullende afspraken over samenwerken in Buurkracht en nul op de Meter. Vanaf 2017 wordt deze samenwerking, mede op basis van de doelstelling "versnellen van de energietransitie" verdiept en verbreed.

Realisatie beleidsvoornemens

a. In de Elektriciteits- en Gaswet is vastgelegd dat Enexis de netbeheerder is. Onze burgers kunnen niet kiezen. Enexis zorgt ervoor dat altijd en overal in het voorzieningsgebied van Enexis beschikt kan worden over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Nederland is op weg naar een duurzame energievoorziening. Hiervoor is efficiënt gebruik van energie uit steeds meer duurzame bronnen noodzakelijk. Enexis werkt samen met andere organisaties aan duurzame en verantwoorde energie voor vandaag en morgen.

b, d, f. Ondanks dat het escrow fonds in juni 2016 is uitbetaald en geliquideerd, dient CBL Vennootschap BV nog in stand te worden gehouden tot en met 2019. De reden hiervoor is dat de vennootschap partij is in een aantal juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten. Een positief liquidatiesaldo zal vrijvallen aan de aandeelhouders.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

Jaarlijks is er een aandeelhoudersvergadering.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

(a) Enexis Holding NV beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen en excellent netbeheer uit te voeren.

Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategien:

-
- Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld;
- Betrouwbare energievoorziening;
- Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten;
- Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren;
- Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.

(b, c.d.e.f ,g en h) zekerstelling belangen voormalige aandeelhouders Essent N.V.

(h) Essent Milieu Holding BV voert beheerstaken uit op gebied van milieu (voormalige regionale stortplaatsen).

Risico's

Een risico voor de aandeelhouders is de mogelijke afwaardering van (een deel van de boekwaarde) van € 6,2 miljoen. Dit risico is echter gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. en daarnaast omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt onder toezicht van de Energiekamer.

Belang begin van het jaar

Gemeente Helmond bezit 23.177 aandelen à € 1 in Enexis Holding NV, voor het geringe aandelenkapitaal in de andere BV's wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

Belang eind van het jaar

Gemeente Helmond bezit 23.177 aandelen à € 1 in Enexis Holding NV, voor het geringe aandelenkapitaal in de andere BV's wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

a. Enexis Holding NV (x €1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	3.704	3.704	3.808
Vreemd vermogen	2.608	3.814	3.860
Resultaat	207	200	207

b. CBL. Vennootschap BV (x \$1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	787	120	145
Vreemd vermogen	149		125
Resultaat	-20	-15	-12

c. Vordering Enexis BV (x €1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	24	35	16
Vreemd vermogen	356.261	356.260	356.500
Resultaat	-15	-15	-10

d. Verkoop Vennootschap BV (x €1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	1.243	100	153
Vreemd vermogen	37		20
Resultaat	-65	-50	-13

e. Claim Staat Vennootschap (CSV) (x €1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	3.209	800	870
Vreemd vermogen	171		60
Resultaat	-110	-75	-100

f. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (x €1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	1.638	1.620	1.615
Vreemd vermogen	51		115
Resultaat	-22	-15	-15

Stichting Automotive*Algemene informatie*

Gevestigd: Automotive Campus 30, 5708 JZ Helmond

Ontwikkelingen

De stichting Automotive Campus is per 1 april 2017 opgericht samen met de bedrijven Van de Ven en Hurks en de provincie Noord Brabant. De stichting heeft een drieledige taak:

- mee-ontwikkeling en bewaking van het Automotive Campus-concept;
 - aantrekken van nieuwe bedrijven voor de campus;
 - uitbouwen van het ecosysteem op en rondom de campus en versterking van het vestigingsklimaat.
- Dit is vastgelegd in het Businessplan Stichting Automotive Campus 2017-2019.

Realisatie beleidsvoornemens

De stichting heeft een drieledige taak:

- mee-ontwikkeling en bewaking van het Automotive Campus-concept;
 - aantrekken van nieuwe bedrijven voor de campus;
 - uitbouwen van het ecosysteem op en rondom de campus en versterking van het vestigingsklimaat.
- Dit is vastgelegd in het Businessplan Stichting Automotive Campus 2017-2019.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De gemeente Helmond subsidieert de SAC en is (op bestuurlijk niveau) vertegenwoordigd in de Raad van Toezicht.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- uitbouw van het ecosysteem op de Automotive Campus in Helmond en hiermee bijdragen aan de economische structuurversterking van Helmond;
- aantrekken van nieuwe bedrijven.

Risico's

- Dat de gesubsidieerde doelen niet behaald worden.

Belang begin van het jaar

De gemeente Helmond subsidieert in totaal € 725.000,- in de periode tot en met 2019.

Belang eind van het jaar

De gemeente Helmond subsidieert in totaal € 725.000,- in de periode tot en met 2019.

Stichting Automotive

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			
Bijdrage in exploitatie			

Automotive NL

Algemene informatie

Gevestigd: Automotive Campus 30, 5708 JZ Helmond

Ontwikkelingen

AutomotiveNL is op 27 november 2011 gelanceerd als nieuwe fusieorganisatie van de toen bestaande organisaties, FHA, ATC, HTAS en High Tech Automotive Campus. AutomotiveNL is de sectororganisatie van de Nederlandse automotive industrie, technologie bedrijven en organisaties voor automotive onderzoek en onderwijs. AutomotiveNL heeft vier samenhangende hoofdactiviteiten:

- Ecosysteem: Het verlenen van diensten aan de leden en het actief onderhouden van een sterk internationaal automotive netwerk met industrie, dienstverleners, opleidingen, kennisinstellingen en overheden.

- Innovatie: Het stimuleren van onderzoek en innovatie van industrie en kennisinstellingen met gezamenlijke ontwikkeling van strategie, roadmaps en projecten.

- Campus: Het bevorderen van de groei en bloei van de Automotive Campus in Helmond met de exploitatie van het Automotive House en via de faciliteiten voor onderzoek, onderwijs en open innovatie. Deze activiteit is inmiddels overgedragen aan de gemeente Helmond.

- Acquisitie en Internationalisering: Het aantrekken van hoogwaardige automotive bedrijven en kennisinstellingen naar Nederland en naar de Automotive Campus.

Het doel van het innovatieprogramma van AutomotiveNL is de sterktes van de Nederlandse automotive sector in te zetten om innovaties te ontwikkelen die oplossingen bieden voor de maatschappelijke problemen van wegmobiliteit: emissie, congestie, veiligheid en geluid. Daartoe voert de Nederlandse automotive sector een programma gebaseerd op de twee focusgebieden smart & green mobility.

Realisatie beleidsvoornemens

De activiteiten van de onderneming betreffen het ontwikkelen, alsmede het promoten van de industriële

automotive sector met nadruk op de technologische en innovatieve Nederlandse markt, daarbij (onder meer) gebruik makende van het internationale netwerk, alsmede het voor de (industriële) automotive en haar belanghebbenden fungeren als overkoepelende organisatie die (onder meer) aanspreekpunt is voor het bedrijfsleven, de kenniswereld en de overheid voor automotive, met nadruk op technologie en innovatie gerelateerde vraagstukken.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De gemeente Helmond is lid van Automotive NL en is (op bestuurlijk niveau) vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen (van de hieraan gekoppelde BV).

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- a. bijdragen aan het ecosysteem op de Automotive Campus door ;
- b. aantrekken van bedrijven richting de campus door o.a. hun innovatieprogramma.

Risico's

De ontwikkelingen op de automotive campus zijn sterk markt gerelateerd. Verreweg het merendeel van de leden van de coöperatie zijn gefocust op de eigen onderneming; de gemeente heeft belang bij het bevorderen van de economische ontwikkeling in het geheel en een sluitende grondexploitatie.

Belang begin van het jaar

De gemeente Helmond betaalt lidmaatschap à € 18.150.

Belang eind van het jaar

AutomotiveNL B.V. (x € 1.000)

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			

Stichting Veiligheidshuis Zuid-Oost-Brabant

Algemene informatie

Raadsbesluit d.d. 31 maart 2015, raadsvoorstel 30.

Gevestigd: Smalstraat 2, 5701 NX Helmond

Deelnemers: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre.

Ontwikkelingen

De doelstelling van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost als volgt is: Het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. In de Veiligheidshuizen werken partners samen om te komen tot een integrale, keten-overstijgende, aanpak van (potentieel) criminele of ernstig overlast veroorzakende personen of systemen, waarachter een complexe problematiek schuilgaat. Hiermee wordt voorkomen dat partnerorganisaties ieder slechts een gedeelte van de problematiek aanpakken en/of langs elkaar heen werken. De samenwerking in de Veiligheidshuizen richt zich op het oplossen van vraagstukken met een complexe, meervoudige problematiek. Voor het realiseren van deze doelstelling van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een intensieve samenwerking tussen gemeenten, justitie, politie, justitiële ketenpartners en gemeentelijke zorg- en welzijnspartners noodzakelijk. De ontwikkelingen 2017 staan hieronder vermeld.

Realisatie beleidsvoornemens

Vastgestelde topprioriteiten en aandachtsvelden 2017:

1. Uitvoering geven aan de 3 hoofdtaken van het Veiligheidshuis: Procesregie (Casus Op Maat/ PGA), Advisering en Signalering.

2. Uitvoering geven aan een optimale Informatievoorziening COM (Casus op Maat) en PGA (Persoonsgerichte aanpak).

Benoemde aandachtsvelden:

3. Aansluiting ZSM (OM werkwijze “Zo Spoedig, Selectief, Slim, Samen en Simpel mogelijk”) – Veiligheidshuis/ Veilig Thuis - Veiligheidshuis/ Sociaal Domein – Veiligheidshuis.

4. Uniforme werkwijze voor de drie veiligheidshuizen in Oost-Brabant/ invulling geven aan de uitvoeringsagenda Oost Brabant:

- o De verbinding tussen veiligheid, jeugd en zorg binnen de gemeente is essentieel.
- o Persoonsgebonden Aanpak (PGA) in het Veiligheidshuis.
- o Duurzame verbinding gemeenten en ketenpartners.
- o Beeldvorming en communicatie van en over de veiligheidshuizen.
- o ZSM.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De Peelgemeenten worden vertegenwoordigd door één burgemeester en één wethouder. De situatie in 2017 was dat (oud) burgemeester Veltman (per 01.12.2017 afscheid burgemeester Someren) voorzitter was van het dagelijks bestuur en wethouder de Leeuw-Jongejans lid van het dagelijks bestuur.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

In het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost werken overheid, politie, justitie, reclassering, kinderbescherming, (verslavings)zorg en zorgpartners samen. De doelstelling van de samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verminderen van zorgproblemen, het voorkomen en verminderen van zorgproblemen, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval.

Risico's

1. Gemeente is aansprakelijk voor tekorten;
2. Tendens is dat meer COM-zaken vanuit 21 deelnemende gemeenten richting VHH worden geleid. Dit kan uiteindelijk tot een extra claim voor onze gemeente leiden.

Belang begin van het jaar

Jaarlijkse bijdrage in de exploitatie van het Veiligheidshuis Zuidoost Brabant

Belang eind van het jaar

Jaarlijkse bijdrage in de exploitatie van het Veiligheidshuis Zuidoost Brabant

Stichting Veiligheidshuis Zuid-Oost-Brabant

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Eigen vermogen	12.990		
Vreemd vermogen			
Resultaat	123.883		
Bijdrage in exploitatie	70.554	70.436	

5.6 Grondbeleid

5.6.1 Inleiding

Jaarlijks vindt voorafgaand aan het opstellen van de jaarrekening een actualisatie van de grondexploitatieprojecten plaats. Daarbij wordt aan de hand van de allerlaatste feitelijke en economische ontwikkelingen beoordeeld wat de verwachte resultaten zijn. In deze paragraaf grondbeleid wordt een toelichting gegeven op de uitgangspunten die daarbij zijn gehanteerd.

Met ingang van de jaarrekening 2014 wordt op verzoek van de rekenkamercommissie in de paragraaf grondbeleid bij de jaarrekening ook uitgebreid ingegaan op de werking van de BBV voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording) in relatie tot de grondexploitatie. In maart 2016 zijn de nieuwe BBV voorschriften voor grondexploitatie gepubliceerd en die zijn (met terugwerkende kracht) gaan gelden per 1 januari 2016. Bij de toelichting op het jaarrekening resultaat van 2017 wordt een directe relatie gelegd met deze uitleg van de BBV voorschriften.

Ter informatie wordt verder een totaalbeeld gegeven van alle grondexploitaties waarbij een vergelijking wordt gemaakt tussen de verwachte resultaten bij de jaarrekening 2016 en de jaarrekening 2017 en de toename van de boekwaarde.

Als laatste wordt een toelichting gegeven op de voortgang van de beleidsuitvoering op een aantal majeure grondexploitaties.

In deze paragraaf wordt niet ingegaan op een risico analyse en de relatie met het benodigde weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Voor een beter inzicht in de totale risico's van de gemeente worden alle risico's op één plek in de jaarrekening toegelicht bij de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing". Voor een inzicht in de risico's bij het grondbedrijf wordt daarom verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5.6.2 Uitgangspunten jaarrekening 2017

Voor de doorrekening van de grondexploitaties zijn een aantal parameters nodig. Dit betreft met name de parameter te verwachten kostenstijging, de parameter te verwachten opbrengststijging en de parameter rente.

parameters			
1	kostenstijging	2,00%	in 2018 2,5% daarna 2%
2	opbrengstenstijging	1,50%	met ingang van 2019, in 2018 0%
3	rente	1,24%	1,24 % voor 2017, meerjarig 1,3%

Ad 1 Kostenstijging

Om de inflatie op de nog te maken kosten te kunnen berekenen wordt een percentage berekend. De CPI (consumenten prijs index) voor inflatie is in de jaren van de economische crisis laag geweest. Hetzelfde geldt voor de GWW (grond, weg, waterbouw) index. De afgelopen jaren is daarom een percentage van 1,5% gehanteerd. Inmiddels is de economie weer hersteld en blijkt dat de index sterker gaat stijgen. Voor de berekening van de verwachte kosten is in 2018 met een kostenstijging van 2,5% gerekend en in de restant looptijd van de grondexploitaties wordt gerekend met een verwachte inflatie van de kosten van 2% per jaar.

Ad 2 Opbrengststijging

Tot 2008 werd jaarlijks met een opbrengstenstijging gerekend. Door de crisis zijn de grondprijzen voor de woningbouw vanaf 2008 gelijk gebleven. De crisis is voorbij en de VON (vrij op naam) prijzen van woningen stijgen. De meeste gemeenten houden weer rekening met opbrengstenstijgingen van hun grondprijzen. Metafoor Ruimtelijke Ontwikkelingen (vroeger Metrum) publiceert regelmatig over toekomstige trends in de woningbouw. Metafoor gaat voor een gemiddelde woningmarktregio uit van een opbrengstenstijging tot 3% vanaf 2017.

Een jaarlijkse opbrengstenstijging van de grondexploitaties heeft een groot positief effect op de eindwaarden. Gezien de grote effecten wordt gekozen voor een voorzichtige benadering. Verwacht wordt dat de grondprijzen met ingang van 2019 jaarlijks met 1,5% kunnen gaan stijgen. In de BBV is bepaald dat in de grondexploitatie maximaal met 10 jaar opbrengstenstijging gerekend mag worden.

Voor alle duidelijkheid: er wordt nu niet bepaald dat de grondprijzen ook in 2019 zullen stijgen maar voor de berekening van de verwachte eindresultaten op grondexploitaties wordt vooralsnog uitgegaan van een stijging met ingang van 2019. De discussie over de grondprijzen voor 2019 zal bij de behandeling van de begroting 2019 worden gevoerd.

Ad 3 Rente

Op grond van de nieuwe BBV voorschriften moet met ingang van 2016 de toe te rekenen rente aan Bouwgronden in Exploitatie (BIE) worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. De gemeente Helmond werkt niet met projectfinanciering maar met het systeem van totaalfinanciering. Het rentepercentage over het vreemd vermogen wordt als volgt bepaald: het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Op grond van deze berekeningswijze is de rente voor 2017 bepaald op 1,24%. Voor de berekening van de toekomstige kasstromen wordt een percentage van 1,3% gehanteerd, gebaseerd op een meerjarige prognose van de leningenportefeuille.

Woningbouwprogramma

In de grondexploitaties waarop de gemeente risico loopt bedraagt het aantal nog te realiseren woningen ca 3.600. De looptijd per grondexploitatie is verschillend. De grondexploitatie Brandevoort 2 loopt nog tot 1 januari 2031. Het overgrote deel van deze nog te realiseren woningen zijn onderdeel van de grondexploitaties Brandevoort 2, Suytkade en diverse binnenstedelijke locaties. In onderstaand overzicht is dit uitgewerkt.

Som van Aantal Grex	
Grex	Totaal
Brandevoort 1	87
Brandevoort 2	2.346
Cacaofabriek	50
Centrum	183
Geldropseweg 2011	2
Goorloopzone Noord	44
Groene Loper Boskavels	1
Heiakker Brouwhuis	88
Houtse Akkers	34
Mahoniehoutstraat Bibliotheek	5
Mierlohout 3e fase	51
Mierloseweg 210-232	13
OMO scholen	8
Pleinen Heistraat	58
Professor Rommelaan	1
Restexploitaties	11
School Paardenbloem	31
Stiphout Zuid	61
Suytkade	531
Eindtotaal	3.605

Daarnaast worden er ook nog diverse woningen de komende jaren gerealiseerd in opdracht van derden/particuliere initiatieven.

Bedrijventerreinen

In de grondexploitaties is nog een capaciteit van 46 ha uit te geven bedrijventerrein opgenomen. Hierin zijn alle segmenten opgenomen (gemengd , grootschalig, hoogwaardig en specifiek). In onderstaande tabel is dit in m2 weergegeven.

Som van Oppervlakte Grondexploitatie	Soort terrein Gemengd	Grootschalig	Hoogwaardig	Specifiek	Eindtotaal
Automotive campus				45.810	45.810
Bedrijvenpark schooten	10.233				10.233
BZOB		180.631			180.631
Ehad Engelseweg	20.500				20.500
Mierloseweg 210-232	2.580				2.580
Restexploitaties	16.589				16.589
Rijpelberg bedrijventerrein	6.900		1.670		8.570
Spiro Churchillaan	17.056				17.056
Weijer oost				20.318	20.318
Zuid I-II	16.394				16.394
Brandevoort 2 Smart District				120.900	120.900
Eindtotaal	90.252	180.631	1.670	187.028	459.581

Dit zijn de hectares die zijn opgenomen in de grondexploitatie op 31 december 2017. In 2018 hebben we inmiddels 1,5 ha verkocht en zijn we in vergaand stadium van onderhandeling voor ruim 8 ha. De categorie specifieke bedrijventerreinen zijn of gereserveerd voor een speciaal segment (Automotive Campus en autoboulevard) of vallen binnen Brainport Smart District en zijn pas in een later stadium uitgeefbaar.

Op korte termijn uitgeefbaar resteert dan ongeveer 7 ha gemengd bedrijventerrein en 11 ha grootschalig bedrijventerrein. Daarbij wordt opgemerkt dat met name bij de categorie gemengd bedrijventerrein sprake is van restkavels met soms heel specifieke belemmeringen waardoor de geplande uitgifte over de periode tot en met 2025 is uitgespreid. Dit verklaart de bijstelling van de verwachte einddata op een aantal grondexploitaties. Dit geldt niet voor BZOB. Voor de uitgifte voor grootschalige bedrijventerreinen is veel interesse. De verwachte einddatum voor BZOB is derhalve met 3 jaar teruggebracht.

De gemiddelde uitgifte per jaar in de grondexploitaties bedraagt ca 7 ha in de eerste jaren en dalend in de latere jaren. Het afgelopen jaren werd een gemiddelde gehanteerd tussen de 4 ha en 6 ha per jaar. Als gevolg van de weer opbloeiende economie is dit gemiddelde dus opgehoogd naar 7 ha per jaar.

5.6.3 Uitleg BBV voorschriften inzake grondexploitatie

Inleiding

In maart 2016 heeft de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) de notitie Grondexploitaties 2016 gepubliceerd. De notitie is een herziening van de notitie Grondexploitaties 2012. In de nieuwe notitie zijn een groot aantal nieuwe stellige uitspraken en aanbevelingen gedaan door de commissie BBV. In de nota Grondbeleid 2017-2020 is hierbij uitgebreid stilgestaan en korthedshalve wordt hiernaar verwezen. In deze paragraaf grondbeleid bij de jaarrekening wordt toegelicht hoe de BBV voorschriften werken bij de bepaling van het jaarrekeningresultaat van de grondexploitaties.

Afbakening

Vanaf 2016 wordt een strikte administratieve scheiding aangebracht tussen de Bouwgronden in Exploitatie (BIE) en het facilitair grondbeleid. De paragraaf grondbeleid heeft betrekking op de ontwikkelingen en de voortgang op de BIE's. Het faciliterend grondbeleid komt verder niet terug in deze paragraaf maar wordt toegelicht bij programma 8.

Herzieningen

In de BBV voorschriften is bepaald dat de BIE's tenminste jaarlijks worden herzien. Conform deze aanbeveling wordt jaarlijks bij de jaarrekening uitgebreid stilgestaan bij alle BIE's en wordt een zo reëel mogelijk financieel beeld gegeven op basis van een actualisatie van de grondexploitaties waarbij aspecten als looptijd, projectfasering, omvang en realiteit van de waarderingen worden bezien. Over de financiële gevolgen hiervan wordt aan de raad verantwoording afgelegd via het jaarrekeningresultaat. Indien zich tussentijds ingrijpende gebeurtenissen voordoen met grote gevolgen voor de grondexploitaties, zal de raad conform aanbeveling van de commissie BBV geïnformeerd worden c.q. betrokken worden bij de besluitvorming, o.a. jaarlijks bij de 2e berap.

Op grond van wat er gerealiseerd is (boekwaarde) en een uitgebreide analyse van wat er op de verschillende grondexploitaties nog moet gebeuren wordt een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de verwachte looptijd en eindresultaten in de toekomst. Daarbij wordt zoveel als mogelijk gebruikt gemaakt van onderzoeksrapporten, woningbouwprogramma's, grondprijvergelijkingen etc. Uiteraard is de toekomst voorspellen lastig omdat hierbij allerlei factoren een rol spelen, zowel plaatselijk, regionaal als landelijk.

Tussentijdse winstneming

Als de verwachte eindresultaten berekend zijn, wordt voor de grondexploitaties met een verwachte winst op de einddatum, bepaald welke winst genomen moet worden. Daarbij geldt het realisatieprincipe en het voorzichtigheidsprincipe. De commissie BBV heeft hiervoor de POC methode (Percentage of Completion) verplicht gesteld. Deze methode houdt in dat op grond van een voortgangpercentage op zowel de uitgaven als de opbrengsten wordt bepaald welk gedeelte van de totale winst over de gehele looptijd moet worden genomen. Eventuele risico's die nog van invloed kunnen zijn op het gedeelte van de winst dat nog moet worden gerealiseerd mogen hierop in mindering worden gebracht. De winst die wordt genomen op basis van de POC methode heeft directe gevolgen voor het jaarrekeningresultaat.

Deze verplicht gestelde methode wijkt af van de wijze van winstneming die is beschreven in de Nota Grondbeleid 2017-2020. Dit is mede aanleiding om de Nota Grondbeleid 2017-2020 te gaan herzien. Een uitzondering op de POC methode geldt voor de grondexploitatie Restexploitaties. Hierop zijn de restanten van voormalige grondexploitaties ondergebracht. Elke verkoop leidt tot een afsluiting van een restant en het jaarlijkse resultaat op Restexploitaties komt daarmee ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Bij het onderdeel jaarrekeningresultaat 2017 verderop in deze paragraaf worden de winstnemingen in 2017 verder toegelicht.

Grondexploitatie met een verwacht verlies op de einddatum

Voor de grondexploitatie met een verwacht negatief eindresultaat geldt dat dit berekende verlies direct moet worden genomen tegen de contante waarde van dit verlies. Met andere woorden: het verwachte negatieve eindresultaat op de verwachte einddatum wordt teruggerekend naar een verlies op 1 januari 2018. Het rentepercentage dat hiervoor wordt gebruikt wordt ook wel de disconteringsvoet genoemd en is in de BBV voorschriften bepaald op 2%.

Voor de contante waarde van het verwachte verlies op 1 januari 2018 wordt een voorziening getroffen en dit heeft een direct effect op het jaarrekeningresultaat. Er worden dus nu reeds financiële middelen apart gezet om het verwachte verlies in de toekomst te kunnen opvangen. De voorziening wordt, conform de BBV voorschriften, gepresenteerd als een waarde correctie op de boekwaarde van de balanspost Onderhanden Werk (= voorraad gronden).

Hieruit komen de begrippen bruto en netto boekwaarde voort. De bruto boekwaarde is het saldo van de gerealiseerde opbrengsten en lasten. De netto boekwaarde is de bruto boekwaarde minus de correctie van de voorziening voor verwachte verliezen. Verderop in deze paragraaf Grondbeleid bij het onderdeel "De Ontwikkeling van de boekwaarde" is dit nader uitgewerkt.

Jaarrekeningresultaat

Bij de jaarrekening wordt dus jaarlijks beoordeeld of er winsten genomen kunnen worden danwel de voorziening voor verwachte verliezen moet worden bijgesteld. Deze aanpassingen bepalen voor het overgrote deel jaarlijks het resultaat op het product grondexploitatie.

Een ander belangrijk onderdeel dat van invloed is op het jaarrekeningresultaat is de rente over de voorziening verwachte verliezen. Zoals hiervoor gezegd is hier niet sprake van een gebruikelijke voorziening maar van een correctie op de boekwaarde. Er wordt dus geen rente toegerekend aan een aparte voorziening maar deze rente wordt jaarlijks ten gunste gebracht van het resultaat van het grondbedrijf. Hierna wordt uitgelegd hoe dit nu precies werkt.

Met ingang van 1 januari 2016 wordt jaarlijks over de bruto boekwaarde op 1 januari van de afzonderlijke grondexploitatie de rente over het vreemd vermogen doorberekend. Voor 2017 is dit rentepercentage (is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen) bepaald op 1,24%. Dit zijn de kosten van financiering van de boekwaarde van de grondexploitatie. Deze rentekosten drukken op de grondexploitatie zelf. De rente wordt dus daarmee berekend over de bruto boekwaarde van de complexen.

Doordat er een voorziening is gevormd voor de verwachte verliezen is de werkelijke rentelast echter lager, namelijk over de netto boekwaarde. Het verschil is de rente over het gedeelte van de voorziening en dit wordt jaarlijks ten gunste gebracht van het jaarrekeningresultaat van het grondbedrijf.

Hierna wordt aan de hand van de hiervoor beschreven uitleg van de BBV voorschriften toegelicht hoe het jaarrekeningresultaat van 2017 is bepaald. Daarbij wordt ook een totaalbeeld gegeven van alle grondexploitatie en inzicht gegeven in de toename van de boekwaarde en de gevolgen voor het weerstandsvermogen.

5.6.4 Jaarrekeningresultaat 2017

In dit gedeelte wordt een toelichting gegeven op welke financiële consequenties de actualisering van de kostprijscalculaties heeft gehad voor het resultaat uit grondexploitatie over 2017: ca € 1,45 miljoen positief. Daarbij wordt aangesloten bij de uitleg zoals die in het vorige onderdeel is beschreven.

Onderdeel	Bedrag (in miljoenen)
Winstnemingen op 9 grondexploitaties	7,03
Resultaat op restexploitaties	0,06
Aanpassing voorziening verlieslatende grondexploitaties	-7,17
Rente over voorziening verlieslatende grondexploitaties	1,53
Totaal resultaat 2017	1,45

Winstnemingen (voordeel € 7,03 miljoen).

In 2017 is op 9 grondexploitaties tussentijds winst genomen:

Tabel winstnemingen 2017 (in miljoenen)	
Grondexploitatie	Winstneming
Brandevoort 1	1,51
Geldropseweg 2011	0,01
Houtse Akker	0,25
Stiphout Zuid	0,04
Groene Loper Boskavels	0,07
Bedrijventerrein ZuidOost-Brabant	4,76
De Weijer Oost	0,01
Rijpelberg bedrijventerrein	0,29
Zuid I-II	0,09
Totaal mutatie boekwaarde	7,03

Resultaat op Restexploitaties (voordeel € 0,06 miljoen).

Op de grondexploitatie Restexploitaties zijn de restanten van voormalige grondexploitaties ondergebracht. In 2017 zijn een aantal kavels verkocht en deze leiden direct tot een resultaat in de jaarrekening.

Aanpassing voorziening exploitatieverliezen (nadeel € 7,17 miljoen).

De voorziening exploitatieverliezen kan op grond van 2 oorzaken worden aangepast. Enerzijds als gevolg van de actualisatie van de grondexploitaties waaruit nieuwe dan wel aangepaste verliezen worden verwacht. Anderzijds wordt de hoogte van de voorziening aangepast als een verliesgevende grondexploitatie kan worden afgesloten. De voorziening wordt dan verrekend met het werkelijk gerealiseerde verlies.

In 2017 zijn geen grondexploitaties afgesloten, dus de aanpassing van de voorziening komt volledig voort uit de actualisatie van de grondexploitaties. In de tabel hierna is een totaalbeeld geschetst van het verloop van de voorziening in 2017 als gevolg van de actualisatie van de grondexploitaties (bedragen x € 1.000).

Complex	Voorziening toekomstig exploitatieverlies per ultimo 2016	Mutatie 2017	Voorziening toekomstig exploitatieverlies per ultimo 2017
BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE (BIE)			
Woongebieden:			
BRANDEVOORT II	38.102	2.062	40.164
HEIAKKER BROUWHUIS	1.610	-64	1.546
SCHOOL PAARDENBLOEM	0	29	29
subtotaal	39.712	2.027	41.739
Saneringsgebieden:			
CACAOFABRIEK E.O.	1.256	-55	1.201
CENTRUM	8.500	1.307	9.807
GOORLOOPZONE NOORD	1.585	569	2.154
MAHONIEHOUTSTRAAT			
BIBLIOTHEEK	244	11	255
MIERLO HOUT 3E FASE (SLEGERSSTRAAT)	2.385	165	2.550
MIERLOSEWEG 210 T/M 232	907	21	928
OMO SCHOLEN	510	110	620
PLEINEN HEISTRAAT	2.067	220	2.287
SUYTKADE	16.238	468	16.706
subtotaal	33.692	2.816	36.508
Industriegebieden:			
AUTOMOTIVE CAMPUS	0	1.681	1.681
EHAD ENGELSEWEG	1.151	617	1.768
RIETBEEMD	911	-21	890
SPIRO CHURCHILLAAN - FRANKE	1.237	54	1.291
subtotaal	3.299	2.331	5.630
totaal BIE	76.703	7.174	83.877

Uit de tabel blijkt dat de voorziening met € 7,17 miljoen naar boven moet worden bijgesteld. Dit heeft dus een negatief effect op het jaarrekeningresultaat van 2017.

De grootste aanpassingen op de voorzieningen op de grondexploitaties zijn:

Brandevoort 2

De voornaamste oorzaken voor de bijstelling van het verwachte resultaat zijn de kostenstijging van de GWW (Grond Weg en Waterbouw) en de extra kosten ten behoeve van de Ecozone en de sloop aan de Nuenensedijk.

Centrum

Ook hier geldt dat een belangrijke oorzaak van het negatieve effect ligt bij de kostenstijging van de GWW. Daarnaast zijn er extra sloopkosten opgenomen voor het voormalige postkantoor. De bijdrage aan Woonpartners conform het hooflijnenakkoord voor het in stand houden van de parkeergarage City Sporthal was voorheen onderdeel van een reserve. Feitelijk maakt dit gebied echter een onlosmakelijk onderdeel uit van de grondexploitatie Centrum en is derhalve ondergebracht binnen de grondexploitatie.

Goorloopzone Noord

De noodzakelijke bijstelling van de voorziening vindt zijn oorzaak in de aanpassing van het woningbouwprogramma in fase 2 waarbij het aantal te realiseren appartementen is teruggebracht van 3 appartementenblokken met in totaal 47 woningen naar 2 appartementenblokken met in totaal 32 woningen. Ook een bijstelling naar beneden van de daarbij te hanteren vrij op naam prijzen, op basis waarvan volgens het gemeentelijk grondprijnsbeleid de grondquote wordt berekend, is hier mede debet aan.

Suytkade

De belangrijkste wijzigingen op Suytkade zijn een gevolg van de prijsstijging op GWW, hogere kosten voor bodemsanering en een stijging van de plankosten.

Automotive Campus

De belangrijkste wijziging is de toename van de inrichtingskosten van het campusgebied als gevolg van de prijsstijging op GWW. Daarnaast zijn ook de plankosten toegenomen.

Ehad Engelseweg

Als gevolg van een lagere gronduitgiftecategorie (voorheen retail grondprijns, nu bedrijventerrein grondprijns) is het resultaat van EHAD terrein verslechterd.

Rente over de voorziening verwachte verliezen (voordeel € 1,53 miljoen)

De rente (2%) over de stand van de voorziening op 1 januari van het afgelopen jaar (€ 76,70 miljoen) wordt ten gunste gebracht van het jaarrekeningsaldo van het grondbedrijf.

5.6.5 Totaalbeeld

Ter verdere informatie en voor het totaalbeeld wordt in de tabel hierna de gevolgen van de actualisatie weergegeven.

Voor de bouwgronden in exploitatie (BIE) wordt inzicht gegeven in het verloop van de boekwaarde, de looptijden en de verwachte resultaten van de afzonderlijke grondexploitaties. Hiervoor is toegelicht wat de gevolgen zijn van de ten opzichte van 2016 gewijzigde verwachte eindresultaten. De bedragen die daarbij zijn genoemd in de tabel bij het onderdeel "Aanpassing voorziening exploitatieverliezen" (in totaal € 7,17 miljoen) zijn hierin terug te vinden. De aanpassingen van de voorziening op de

afzonderlijke grondexploitaties is het verschil tussen de kolommen “Contante Waarde Geprognosticeerd Verlies” in 2016 en 2017.

Verderop in deze paragraaf Grondbeleid wordt nog dieper ingegaan op het verloop van de boekwaarde

Overzicht grondexploitaties 2016 - 2017

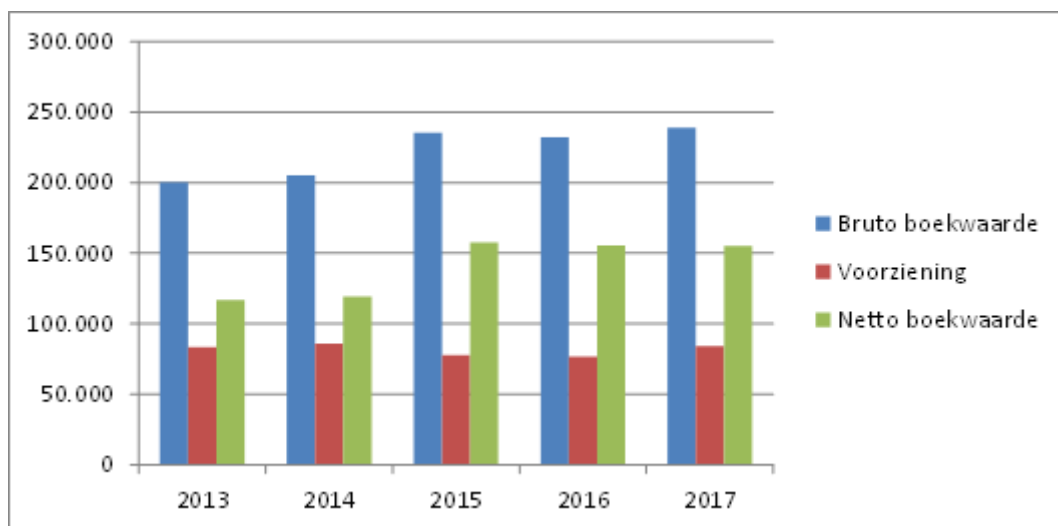
Complex	2016						2017					
	Boekw aarde ultimo 2016	Geprognos-tiseerde einddatum 1 januari	Eindw aarde		Contante w aarde		Boekw aarde ultimo 2017	Geprognos-tiseerde einddatum 1 januari	Eindw aarde		Contante w aarde	
			Geprognos-ticeerde w inst	Geprognos-ticeerd verlies	Geprognos-ticeerde w inst	Geprognos-ticeerd verlies			Geprognos-ticeerde w inst	Geprognos-ticeerd verlies	Geprognos-ticeerde w inst	Geprognos-ticeerd verlies
BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE (BIE)												
Woongebieden												
Brandevoort	1.132	2019	3.915	0	3.763	0	1.803	2022	3.012	0	2.783	0
Brandevoort II	153.788	2031	0	50.274	0	38.102	156.336	2031	0	51.957	0	40.164
Geldropsew eg 2011	473	2018	151	0	148	0	535	2019	138	0	135	0
Heiakker Brouw huis	5.470	2021	0	1.742	0	1.610	5.278	2021	0	1.641	0	1.546
Houtse Akker	523	2019	1.198	0	1.151	0	814	2020	1.096	0	1.054	0
Professor Rommelaan	1	2019	120	0	115	0	7	2019	116	0	114	0
School Paardenbloem	354	2018	453	0	444	0	382	2019	0	30	0	29
Stiphout Zuid	3.734	2020	991	0	934	0	3.313	2021	1.271	0	1.198	0
subtotaal woongebieden	165.475		6.828	52.016	6.555	39.712	168.468		5.633	53.628	5.284	41.739
Saneringsgebieden:												
Cacaofabriek eo	2.081	2020	0	1.333	0	1.256	2.107	2020	0	1.249	0	1.201
Centrum	8.186	2022	0	9.384	0	8.500	8.358	2022	0	10.616	0	9.807
Goorloopzone Noord	3.796	2020	0	1.682	0	1.585	3.870	2021	0	2.285	0	2.154
Groene Loper Boskavels	-404	2018	365	0	358	0	-644	2019	307	0	301	0
Mahoniehoutstraat Bibliotheek	623	2019	0	254	0	244	635	2020	0	265	0	255
Merlo Hout 3e fase slegestr	3.223	2020	0	2.531	0	2.385	3.292	2021	0	2.706	0	2.550
Merlosew eg 210 tm 232	1.622	2019	0	943	0	907	1.650	2019	0	946	0	928
OMO-scholen	1.578	2018	0	520	0	510	999	2020	0	645	0	620
Pleinen Heistraat	1.821	2020	0	2.194	0	2.067	2.463	2020	0	2.380	0	2.287
Suytkade	23.926	2023	0	18.287	0	16.238	23.440	2023	0	18.445	0	16.706
subtotaal saneringsgebieden	46.452		365	37.128	358	33.692	46.170		307	39.537	301	36.508
Industriegebieden:												
Automotive Campus	2.603	2037	646	0	435	0	3.339	2038	0	2.498	0	1.681
Bedrijvenpark Schooten	1.001	2022	362	0	328	0	1.018	2022	434	0	401	0
BZOB	6.041	2028	18.306	0	14.723	0	9.223	2025	11.951	0	10.404	0
Ehad Engelsew eg	4.439	2021	0	1.246	0	1.151	4.499	2021	0	1.876	0	1.768
DeWeijer Oost	1.813	2022	1.130	0	1.023	0	1.825	2022	1.246	0	1.151	0
Rietbeemd	1.902	2023	0	1.026	0	911	1.922	2026	0	1.043	0	890
Rijpelberg bedrijventerrein	-429	2022	1.282	0	1.161	0	-140	2022	1.137	0	1.050	0
Spiro Chruchillaan Franke	3.730	2022	0	1.366	0	1.237	3.241	2022	0	1.397	0	1.291
Zuid III	-741	2022	1.864	0	1.689	0	-652	2026	1.961	0	1.673	0
subtotaal industriegebieden	20.358		23.590	3.638	19.359	3.299	24.275		16.729	6.814	14.679	5.630
Overige gebieden:												
Restexploitaties	-24	2019	3.525	0	3.388	0	-24	2021	3.286	0	3.096	0
subtotaal overige gebieden	-24		3.525	0	3.388	0	-24		3.286	0	3.096	0
TOTAAL BIE	232.261		34.308	92.782	29.660	76.703	238.889		25.955	99.979	23.360	83.877
MUTATIE BOEKWAARDE/VOORZIENING							6.628					7.174

5.6.6 De ontwikkeling van de boekwaarde

Verwachte ontwikkeling boekwaarde

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de boekwaarde van de laatste 5 jaar weergegeven.

Onderdeel (x €. 1.000)	2013	2014	2015	2016	2017
Bruto boekwaarde	200.177	205.050	235.392	232.261	238.889
Voorziening	83.341	85.858	77.779	76.702	83.877
Netto boekwaarde	116.836	119.192	157.613	155.559	155.012

De netto boekwaarde is de omvang van het risicodragend kapitaal. De laatste 3 jaar is dit ongeveer gelijk gebleven. In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" wordt nader ingegaan op de risico's die hiermee samenhangen en het benodigde weerstandsvermogen.

Uit het totaal van alle kostprijscalculaties blijkt dat nog ongeveer € 198 miljoen aan kosten worden gemaakt waarvan ruim € 21 miljoen rentekosten. Aan opbrengsten moet nog ongeveer € 363 miljoen gerealiseerd worden.

In vergelijking met eerdere jaren zijn de opbrengsten uit grondverkoop de laatste jaren aanzienlijk gestegen. In 2017 zijn, net als in 2016, circa € 21 miljoen aan grondverkoop gerealiseerd. Voor 2018 wordt een verdere stijging verwacht naar ruim € 47 miljoen. Ook voor de periode 2019 t/m 2022 wordt een gemiddelde grondopbrengst verwacht van ruim € 40 miljoen per jaar met een piek in 2019 van € 58 miljoen. Deze piek komt voornamelijk voort uit de verwachting dat in 2019 in de grondexploitatie Brandevoort 2 de gronden ten noorden van het spoor (Brainport Smart District) verkocht worden.

De verwachte kosten voor de periode 2018 t/m 2022 zijn gemiddeld circa € 20 miljoen (in 2018 en 2019 hoger en daarna nemen ze af).

Per saldo betekent dit dat de boekwaarde (en daarmee dus het risicodragend kapitaal) de komende jaren aanzienlijk zal gaan dalen.

Er is nog wel een ander effect wat invloed heeft op de ontwikkeling van de boekwaarde en dat is de winstneming volgens de POC methode: de realisatie van de grondverkopen betekent ook dat het voortgangpercentage toeneemt en er dus winst genomen moet worden. Winstneming leidt tot een toename van de boekwaarde ten gunste van het jaarrekeningresultaat. De totale winstpotentie op de grondexploitaties is bijna € 26 miljoen welke naar verwachting binnen nu en 1 januari 2026 volledig gerealiseerd zal zijn.

Mutatie boekwaarde in 2017

In de tabel hierna wordt inzicht gegeven in de mutatie van de boekwaarde in 2017. Omdat dit een weergave van de boekwaarde is, worden uitgaven als een positief bedrag weergegeven en inkomsten als een negatief bedrag. Omdat Brandevoort 2 veruit de grootste grondexploitatie is (circa 70% van de bruto boekwaarde), wordt Brandevoort 2 apart getoond.

Tabel mutaties boekwaarde 2016-2017 (in miljoenen)		
Onderdeel	Mutatie Totaal	Waarvan Brandevoort II
Grondverwerving	5,7	5,5
Bouw- en woonrijpmaken	10,6	6,3
Rentelasten	2,8	1,9
Winstnemingen (incl Restexpl.)	7,1	0,0
Opbrengst grondverkopen	-21,1	-10,9
Ontvangen voorschotten	2,2	0,1
Overige opbrengsten	-0,7	-0,4
Totaal mutatie boekwaarde	6,6	2,5

Hierna wordt per onderdeel uit de tabel toegelicht wat de grootste posten zijn geweest die de mutaties in de boekwaarde hebben veroorzaakt.

- Grondverwerving. De toename van deze boekwaarde komt voornamelijk voort uit de afspraken die zijn gemaakt voor het uitreden van Wocom. Feitelijk nemen daarmee aan de uitgavenkant de verwervingskosten toe. Daar staat tegenover dat voor de gronden waarop Wocom een bouwclaim had geen korting meer op de grondprijs volgens de Heads of Agreement gegeven hoeft te worden. Tevens wordt er per woning een *fee* in rekening gebracht. Daarmee is de opbrengstpotentie op Brandevoort 2 naar de toekomst hoger.
- Bouw- en woonrijpmaken. Op alle grondexploitaties zijn in 2017 kosten gemaakt voor civieltechnische werken en overige exploitatielasten (inclusief uren voor plankosten, voorbereiding en toezicht en inclusief overhead. De grondexploitaties waar de meeste kosten zijn gemaakt zijn Brandevoort 2 (€ 6,3 miljoen), Suytkade (€ 0,9 miljoen), Automotive Campus (€ 0,7 miljoen), Pleinen Heistraat (€ 0,6 miljoen) en Stiphout Zuid (€ 0,5 miljoen).
- Rentelasten. Dit is de rente (1,24%) over de bruto boekwaarde op 1 januari 2017.
- Winstnemingen. Dit zijn de eerder in deze paragraaf beschreven winstnemingen op 9 grondexploitaties en het resultaat op Restexploitaties in 2017.
- Opbrengst grondverkopen. Dit zijn juridisch geleverde grondverkopen in 2017. Naast € 10,9 miljoen verkopen op Brandevoort 2 (zowel projectmatige als particuliere kavels) zijn de voornaamste verkopen geweest € 4,4 miljoen op diverse industriegebieden, € 1,4 miljoen op Brandevoort 1 (zowel projectmatige als particuliere kavels), € 1,4 miljoen op Suytkade (projectmatig), 0,9 miljoen op Stiphout Zuid (particulier) en 0,9 miljoen op Houtse Akker (zowel projectmatig als particulier).
- Ontvangen voorschotten. Dit zijn mutaties op economische leveringen van gronden. Er worden zowel bij- als afboekingen gedaan op deze post. Nieuwe economische leveringen

leiden tot bijboekingen en op het moment dat een eerder economische geleverde kavel juridisch wordt geleverd wordt de economische levering afgeboekt en bijgeboekt bij juridische leveringen.

- Overige opbrengsten. Dit zijn renteontvangsten, huuropbrengsten en overige bijdragen van derden met name op Brandevoort 2.

5.6.7 Voortgang beleidsuitvoering

De majeure plannen binnen het Grondbedrijf zijn:

1. *Brandevoort 2*

De grondexploitatie Brandevoort 2 is met een boekwaarde van € 156 miljoen per 31 december 2017 het grootste project. Voor dit project is een voorziening getroffen van € 40 miljoen, de netto boekwaarde is derhalve € 116 miljoen.

Voor Brandevoort 2 is het nog te realiseren woningbouwprogramma circa 2.350 woningen (waarvan 1.500 in Brainport Smart District) en een bedrijventerreingedeelte van 12,1 ha te realiseren.

In afwijking van de 10-jaars termijn zoals genoemd in de BBV voorschriften is de einddatum van dit plan als gevolg van de crisisjaren verlengd tot 1 januari 2031. Om de risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er zijn overeenkomsten gesloten voor afname grond voor projectmatige bouw.
- De nog te bouwen woningen passen binnen de woningbouwtaakstelling van de provincie.
- Geen stijging van de opbrengsten na 10 jaar.
- Er is een voorziening getroffen voor het verwachte verlies.
- Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf is rekening gehouden met tegenvallende scenario's op de planproductie en opbrengstenstijging.

De verkoop van particuliere kavels is sinds 2016 behoorlijk aangetrokken en naar verwachting zal dit de komende jaren verder toenemen. In de projectmatige bouw zijn verschillende projecten uitontwikkeld en staan op dit moment in de verkoop. Ook hier is de verwachting dat de verkopen de komende jaren gaan toenemen. In Brainport Smart District wordt in 2018 gestart met de stedenbouwkundige onderlegger.

2. *Centrum*

Inmiddels is het Centruperspectief vastgesteld. Voor het Havenpark is een ontwerp opgesteld en wordt in 2018 nader uitgewerkt waar het markante gebouw zal verrijzen. Voor het voormalige postkantoor wordt ook gesproken over een nieuwe invulling op deze plek. Met Woonpartners wordt invulling gegeven aan het eerder afgesloten hoofdlijnenakkoord over de ontwikkeling van de Waart.

3. *Suytkade*

In dit gebied vinden op dit moment diverse planontwikkelingen plaats, welke in 2018 tot bouwactiviteiten zullen leiden. Het betreft de plandelen Stadsdeel, Waterzone en Groenkwartier. Het nog te realiseren bouwprogramma bedraagt circa 519 woningen en circa 17.000 m2 bedrijventerrein/leisure.

4. *Automotive Campus*

Op basis van marktonderzoek is de geplande afzet over 20 jaar verdeeld. De planperiode is eerder al verlengd tot 20 jaar en hiervoor is toestemming gekregen van het Ministerie in het kader van de Crisis- en Herstelwet.

De opbrengststijging is beperkt tot 10 jaar op basis van de nieuwe BBV voorschriften.

5. *Bedrijventerrein Zuid Oost Brabant (BZOB)*

De looptijd van BZOB is aangepast en verkort naar 7 jaar (einddatum 1 januari 2025) als gevolg van de aantrekkende economie. Er is per 1 januari 2018 nog circa 18 hectare bedrijventerrein te verkopen.

5.6.8 Resultaatbestemming

In de Nota reserve en voorzieningenbeleid 2016-2019 is bepaald dat het grondbedrijf binnen de gemeentelijke begroting een gesloten circuit is. Dit betekent dat de algemene reserve grondbedrijf dezelfde functie heeft als de algemene reserve heeft binnen de algemene dienst.

De algemene reserve grondbedrijf heeft daarmee als doel om de (jaarrekening)resultaten van het grondbedrijf op te vangen. Het resultaat van € 1,45 miljoen positief bij deze jaarrekening wordt via resultaatbestemming ten gunste gebracht van de algemene reserve grondbedrijf. De nieuwe stand van de algemene reserve grondbedrijf wordt daarmee € 47,5 miljoen.

De reserve grondbedrijf wordt betrokken bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Het weerstandsvermogen bestaat uit direct beschikbare middelen in de reserve grondbedrijf en uit de verwachte toekomstige positieve resultaten van de winstgevende grondexploitaties. Deze middelen zijn niet direct beschikbaar maar komen beschikbaar zodra voldaan is aan de criteria voor winstnemingen zoals die eerder in deze paragraaf zijn beschreven bij de toelichting op de BBV voorschriften. In totaal is de winstpotentie bijna € 26 miljoen. Het weerstandsvermogen dient ter dekking van toekomstige risico's. Voor een beter inzicht worden alle risico's van de gemeente op één plek in de jaarrekening verantwoord. Dit gebeurt in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing". Een verdere toelichting op het weerstandsvermogen van het grondbedrijf en de (onvoorziene) risico's op grondexploitatie staat in die paragraaf.

5.7 Financiering

5.7.1 Algemene inleiding

Op het gebied van financiering was 2017 een redelijk stabiel jaar voor Helmond. Hoewel de rente ook dit jaar op zowel de geld- als de kapitaalmarkt nog aanhoudend laag was, heeft dit voor onze gemeente geen effect gehad omdat er geen financieringsbehoefte is geweest. Met een liquiditeitsverloop van vooral creditsaldi, hebben we ook dit jaar weer regelmatig onze overtollige liquide middelen tijdelijk moeten stallen in de schatkist bij het Rijk via het schatkistbankieren.

Als gevolg van het strengere beleid wat we sinds 2013 hanteren rondom het verstrekken van leningen- en borgstellingen, zijn er dit jaar weinig mutaties in de leningen- en borgstellingenportefeuille geweest. Er is één nieuwe geldlening verstrekt en de mutaties in de borgstellingen hebben met name betrekking op de achtervangfunctie voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

5.7.2 Treasury: Risicobeheer

Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido is dat gemeenten bedachtzaam dienen om te gaan met publieke middelen. Risicobeheersing is van groot belang.

Om gemeenten te behoeden voor de gevolgen van rentefluctuaties zijn wettelijke normen gesteld waaraan gemeenten moeten voldoen. Dit zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de financiering van respectievelijk de korte- en lange schuld.

Kasgeldlimiet

De wettelijke norm van de kasgeldlimiet is bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal en in 2017 was deze limiet € 29,7 miljoen. Binnen deze limiet, kan een deel van de financieringsbehoefte worden afgedekt met kortlopende leningen (kasgeldleningen).

Zoals blijkt uit onderstaande tabel is alleen in het eerste kwartaal van 2017 gebruikt gemaakt van de kasgeldlimiet voor een bedrag van € 1,2 miljoen. De rest van het jaar hebben we overwegend een creditpositie gehad en is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet 2017 <i>(Bedragen x € 1 miljoen)</i>	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.
Kasgeldlimiet (8,5% van de begroting)	29,7	29,7	29,7	29,7
Gemiddelde netto vlottende schuld	1,2	-13,3	-29,6	-28,4
Ruimte (+) / overschrijding (-)	28,5	43,0	59,3	58,1

Renterisiconorm

De renterisiconorm uit de wet FIDO regelt dat gemeenten tot een dusdanige opbouw van de leningenportefeuille komen, dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Om dit risico te beperken, brengen we een spreiding aan in de looptijden van de leningenportefeuille. De renterisiconorm maximeert het totaal aan aflossingen en renteherziening op leningen op maximaal 20% van het begrotingstotaal. Voor Helmond is dat in 2017 € 69,8 miljoen.

Zoals blijkt uit onderstaande tabel is de gemeente ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven.

Renterisiconorm <i>(bedragen x 1 miljoen)</i>	2017
a Renteherziening	13,1
b Aflossingen	4,7
Totaal risico (a+b)	17,8
Renterisiconorm	69,8
Ruimte onder de renterisiconorm	52,0

Ontwikkeling leningen- en garantieportefeuille

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is nader uitgewerkt in onderstaande tabel.

Bedragen x € 1 miljoen	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Geldleningen u/g			
Woningbouwcorporaties	4,6	5,0	5,4
Verpleeg/verzorgingshuizen	2,3	2,6	4,8
Overige	15,6	17,0	18,0
Totaal geldleningen u/g	22,5	24,6	28,2
Gewaarborgde leningen netto risico bedrag*	28,1	32,0	34,9
Huurgaranties**	1,9		
Achternvang via W.S.W.	487,8	505,4	506,0
Totaal waarborgen en achternvang	517,8	537,4	540,9
Totaal	540,3	562,0	569,1

* Dit betreft het netto risico-bedrag, dus excl. garanties die verstrekt zijn door bijv. een waarborgfonds. Geen rekening is gehouden met zekerheden die ten gunste van de gemeente gesteld zijn, alsmede de financiële positie van de betreffende instelling.

** Met ingang van 2017 worden de huurgaranties apart in het overzicht opgenomen. Daarvoor maakten ze deel uit van de gewaarborgde leningen.

In 2017 zijn er voor € 0,9 miljoen aan nieuwe starters- en duurzaamheidsleningen verstrekt. Daarnaast is de 1e tranche van de geldlening aan de Stichting Belangen Helmond Sport verstrekt, waarmee veiligheidsinvesteringen aan het stadion gedaan zijn. Het totale volume van de verstrekte geldleningen (u/g) is in 2017 afgenomen. Dit komt door reguliere aflossingen van € 3,1 miljoen en daarnaast is een verstrekte lening aan de Stichting Zorgboog vervroegd afgelost.

In het kader van de regeling met de Stichting Waarborgfonds Sport is bij de gewaarborgde geldleningen één nieuwe borgstelling verstrekt van € 35.000 aan Stiphout Vooruit. Op de overige leningen waarvoor de gemeente borg staat wordt volgens planning afgelost, waardoor het totale garantiebedrag terugloopt.

Het bedrag aan geldleningen van woningbouwcorporaties waar de gemeente de zogenaamde achtervangfunctie vervult jegens het Waarborgfonds Sociale Woningbouw is conform verwachting teruggelopen. Met de woningbouwcorporaties Woonpartners, Volksbelang, Compaen en Wocom was reeds een gelimiteerde achtervangovereenkomst met de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) gesloten. In 2017 is daar Stichting Woonbedrijf SWS aan toegevoegd.

Het WSW bepaalt voor iedere deelnemende corporatie minimaal een keer per jaar het zogenaamde borgingsplafond. Het borgingsplafond is het maximale bedrag dat een corporatie in een zekere periode onder WSW borging mag lenen voor geplande activiteiten die voldoen aan de bestedingsdoelen zoals geformuleerd in het Reglement van Deelneming van het WSW. Ook voor de in Helmond werkzame corporaties is een dergelijk borgingsplafond vastgesteld.

Voor wat betreft de actuele risico's op de huidige leningen- en borgstellingportefeuille wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Treasury: gemeentefinanciering

Uitzettingen

Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido en de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO) is dat gemeenten bedachtzaam dienen om te gaan met publieke middelen. Risicobeheersing is van groot belang, zowel bij het uitzetten van middelen als bij het aangaan van leningen. Ons leningen- en garantiebeleid sluit hierbij aan, waardoor nog maar in beperkte mate leningen of borgstellingen worden verstrekt.

Door het verplicht schatkistbankieren zijn de risico's bij het uitzetten van middelen niet meer aan de orde.

Wel heeft de gemeente nog een paar beleggingen die zijn aangegaan voor de inwerkingtreding van het verplicht schatkistbankieren en die ook per 1 januari 2017 nog liepen. Dit zijn de volgende:

Garantieproduct ABN-AMRO

De gemeente ontvangt op basis van deze belegging een gegarandeerd beleggingsrendement van 4% samengesteld per jaar. Daarnaast is contractueel vastgelegd, dat jaarlijks vanaf 2011 t/m 2019 aan de gemeente een uitkering wordt gedaan van € 453.780. De stand per 31 december 2017 van deze belegging is afgerond € 6,4 miljoen. De belegging loopt af per 1 september 2020; op deze datum ontvangt de gemeente gegarandeerd een bedrag terug van tenminste € 5 miljoen.

APG-IS Rentefonds

De gemeente heeft een aantal jaren deelgenomen aan dit fonds. In de afgelopen periode is de omvang van het fonds afgenomen en kwamen de kosten voor het beheren van het vermogen ten laste van nog maar een paar participanten. Omdat dit tot behoorlijke kosten leidde hebben de Asset Owner en de beheerder van het Rentefonds gezamenlijk besloten over te gaan tot liquidatie van het fonds. De gemeentelijke belegging van € 7,5 miljoen is inmiddels terugontvangen.

N.V. Bouwfonds Nederlandse Gemeenten

Per 31 december 2017 heeft het uitstaande deposito bij de Bank Nederlandse Gemeenten nog een omvang van afgerond € 1,1 miljoen

Financiering

Het verloop van de vaste financieringen in 2017 was als volgt:

Overzicht opgenomen geldleningen 2017

bedragen x € 1 miljoen		Eigen financiering
stand per 1-1-2017		143,4
aangetrokken leningen	+/+	0,0
buitengewone aflossingen	-/-	0,0
reguliere aflossingen	-/-	4,7
stand per 31-12-2017		138,7

Zoals in de inleiding al aangegeven, was in 2017 sprake van een positieve liquiditeitspositie. Er zijn dan ook geen nieuwe (consolidatie)leningen aangetrokken. De huidige leningenportefeuille bestaat vooral uit contracten waarbij vervroegde aflossing is uitgesloten, dan wel dat sprake is van een forse boeteclausule.

Door de reguliere aflossingen is het bedrag aan geldleningen o/g met € 4,7 miljoen afgenomen.

5.7.3 Renteresultaat

Conform de BBV voorschriften is onderstaand renteschema opgenomen waarmee inzicht gegeven wordt in de rentelasten, externe financiering en de wijze van rentetoerekening. In feite gaat het om de verdeling van de rentekosten over diverse begrotingsposten op basis van de gemiddelde rente.

Schema rentetoerekening jaarrekening 2017	(bedragen * € 1.000)	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	3.860
b. De externe rentebaten	-/- €	1.101
Totaal door te rekenen externe rente	€	2.759
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€	2.880
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	-
	-/- €	2.880
Saldo door te rekenen externe rente	€	-121
d1. Rente over eigen vermogen	€	7.161
d1. Rente over eigen vermogen	€	44
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	€	1.534
De aan taakvelden (programma's incl. overhead) toe te rekenen rente	€	8.618
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- €	7.595
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	€	1.023
Gehanteerde rente-omslagpercentage		3,25%
Werkelijke renteomslagpercentage		3,53%

De rentetoerekening aan het grondbedrijf mag alleen naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente toegerekend worden. Op basis van de huidige verhouding betekent dit dat 1,24% mag worden toegerekend in plaats van de renteomslag van 3,25% die vroeger gehanteerd werd.

Voor de overige investeringen wordt de rente toegerekend op basis van het bij de begroting berekende renteomslagpercentage van 3,25%.

Zoals blijkt uit bovenstaande nacalculatie die op basis van de werkelijke rentelasten en boekwaarden is gemaakt, is het werkelijke rentepercentage van 3,53% licht hoger dan het voorgerecalculeerde percentage van 3,25% waarmee is gerekend in de jaarrekening. De afwijking van de werkelijke rente t.o.v. de voorgerecalculeerde rente bedraagt hiermee circa 9%, zodat we binnen de marge van 25% blijven. Het BBV stelt bij een afwijking groter dan 25% toepassing van het werkelijke rente-percentage verplicht. De gemeente mag dan niet het voorgerecalculeerde rente-percentage hanteren.

Dit schema zegt vooral iets over de verdelingssystematiek. Verdere voor- en nadelen op de financiering worden toegelicht bij de Algemene Dekkingsmiddelen op hoofdproduct 944.

5.7.4 Treasury overige ontwikkelingen

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag van ruim € 2,6 miljoen (normbedrag gemeente Helmond voor 2017 zijnde 0,75% van het begrotingstotaal). Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Dit verlaagt namelijk de externe financieringsbehoefte van het Rijk, waardoor het Rijk minder hoeft te financieren op de markt, hetgeen zich weer vertaalt in een lagere staatsschuld. Daarnaast verwacht het Rijk een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. De middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

Doordat het saldo op onze rekening-courant ook in 2017 overwegend positief was, hebben we ook dit jaar weer regelmatig bedragen tijdelijk gestald op onze rekening bij het ministerie, waardoor we gemiddeld onder het drempelbedrag zijn gebleven.

Zie hiervoor onderstaande tabel.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000) 2017

Drempelbedrag	2.555			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis				
buiten 's Rijks schatkist	567	1.751	1.641	1.783
aangehouden middelen				
Ruimte onder het drempelbedrag	1.988	804	914	772
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf wordt er een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling en al dan niet sprake van een dividenduitkering dan wel een andere vorm van een uitkering.

Deelnemingen 2017		
Omschrijving	Nominaal bedrag historische uitgaven	Ontvangsten
Automotive Facilities Brainport Holding NV: 1104 aandelen	25.280	0
Enexis Holding NV 23.176 aandelen à € 1,-	23.176	13.596
Essent Milieu Holding BV	1	0
Publiek belang Electr. Prod. BV	1	0
CBL Vennootschap BV	3	0
Claim Staat Vennootschap BV	3	0
Enexis BV	3	0
Verkoop Vennootschap BV	3	0
NV Bank Nederlandse Gemeenten 52.650 aandelen à € 2,50	131.625	86.346

Jaarrekening

6 Overzicht baten en lasten

6.1 Overzicht van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Programma		Primitieve begroting 2017		Begroting na wijzingen 2017		Rekening 2017		
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
01	Veiligheid en handhaving	660	7.543	434	6.831	456	6.709	-6.253
02	Werk en inkomen	36.441	73.765	41.880	80.366	42.844	80.613	-37.770
03	Zorg en welzijn	4.093	54.157	3.317	52.971	4.214	52.292	-48.077
04	Jeugd en onderwijs	4.097	43.437	4.097	45.509	5.784	47.415	-41.630
05	Cultuur	2.626	11.892	3.047	12.180	3.016	11.569	-8.553
06	Sport en recreatie	718	6.227	718	6.591	677	6.089	-5.412
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	253	3.139	273	4.036	425	3.122	-2.697
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	45.774	48.831	46.023	49.589	21.643	22.082	-439
09	Stedelijke vernieuwing	262	4.741	262	5.124	324	7.192	-6.868
10	Verkeer en mobiliteit		1.708	1.871	4.031	459	1.453	-994
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	4.248	19.847	3.988	20.153	3.548	14.857	-11.309
12	Milieu	22.500	18.913	21.600	18.410	21.265	18.758	2.506
13	Bestuur en organisatie	1.605	13.711	1.605	12.333	3.283	14.363	-11.080
Totaal saldo baten en lasten		123.276	307.911	129.116	318.125	107.940	286.515	-178.575
HP940	Post Onvoorzien		500		349			
HP944	Overige financiële middelen	7.739	1.871	7.739	1.868	8.413	2.668	5.745
HP950	Onroerend zaak belasting	20.452	498	20.452	498	20.575	499	20.077
HP960	Overige belastingen	930	895	930	895	1.117	928	188
HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	170.533	1.296	173.569	3.653	174.461		174.461
HP991	Overhead	1.252	30.527	1.020	32.777	779	33.810	-33.031
HP992	Doorbelasting overhead		-2.731		-2.731		-2.718	2.718
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		200.906	32.856	203.710	37.308	205.346	35.186	170.159
Totaal saldo baten en lasten		324.183	340.767	332.825	355.433	313.285	321.701	-8.416
Mutaties reserves								
01	Veiligheid en handhaving	100		110		107		107
02	Werk en inkomen	610		834		454		454
03	Zorg en welzijn	7.020		16.513	10.792	10.335	6.292	4.043
04	Jeugd en onderwijs	369	400	2.528	690	2.529	290	2.239
05	Cultuur	369		573	316	587	412	174
06	Sport en recreatie	459		559		279	397	-117
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	1.144		2.481	1.337	2.209	1.337	871
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.359	2.000	3.917	2.000	4.133	3.000	1.133
09	Stedelijke vernieuwing	291		4.999	4.425	599	150	449
10	Verkeer en mobiliteit	609		1.262	612	773	612	161
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	143		640	171	497	171	326
12	Milieu	354	564	634	564	622	564	58
13	Bestuur en organisatie	3.300	108	4.736	1.493	3.107	1.604	1.503
14	Algemene dekkingsmiddelen	7.075	5.547	10.769	5.547	16.473	14.852	1.621
Totaal mutaties reserves		25.203	8.619	50.556	27.948	42.702	29.680	13.022
Totaal saldo baten en lasten		349.386	349.386	383.381	383.381	355.987	351.382	4.606

Overzicht begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

In onderstaande tabel worden de begrotingsbudgetten uit de gewijzigde begroting vergeleken met de realisatie inclusief een presentatie van de afwijkingen tussen beide grootheden. In het vervolg van deze paragraaf wordt daar waar sprake is van een overschrijding op het door de Raad vastgestelde lastenniveau (exclusief mutaties reserves) een nadere analyse gegeven in het kader van de begrotingsrechtmatigheid. Deze analyse is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten uit de door de Commissie BBV gepresenteerde Kadernota Rechtmatigheid 2017. Met het goedkeuren van de Jaarstukken worden deze overschrijdingen alsnog door de Raad geautoriseerd, in het raadsbesluit is hiertoe een afzonderlijk beslispunt opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

		Begroting 2017		Rekening 2017		Verschillen		
Programma		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
01	Veiligheid en handhaving	434	6.831	456	6.709	23	-122	144
02	Werk en inkomen	41.880	80.366	42.844	80.613	963	247	716
03	Zorg en welzijn	3.317	52.971	4.214	52.292	897	-679	1.576
04	Jeugd en onderwijs	4.097	45.509	5.784	47.415	1.687	1.906	-218
05	Cultuur	3.047	12.180	3.016	11.569	-31	-612	580
06	Sport en recreatie	718	6.591	677	6.089	-41	-503	461
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	273	4.036	425	3.122	152	-914	1.066
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	46.023	49.589	21.643	22.082	-24.380	-27.506	3.126
09	Stedelijke vernieuwing	262	5.124	324	7.192	62	2.068	-2.006
10	Verkeer en mobiliteit	1.871	4.031	459	1.453	-1.412	-2.578	1.166
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	3.988	20.153	3.548	14.857	-439	-5.296	4.857
12	Milieu	21.600	18.410	21.265	18.758	-335	349	-684
13	Bestuur en organisatie	1.605	12.333	3.283	14.363	1.678	2.030	-352
Totaal saldo baten en lasten		129.116	318.125	107.940	286.515	-21.176	-31.610	10.434
HP940	Post Onvoorzien		349				-349	349
HP944	Overige financiële middelen	7.739	1.868	8.413	2.668	675	799	-125
HP950	Onroerend zaak belasting	20.452	498	20.575	499	123	1	122
HP960	Overige belastingen	930	895	1.117	928	187	34	153
HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	173.569	3.653	174.461		892	-3.653	4.545
HP991	Overhead	1.020	32.777	779	33.810	-241	1.033	-1.273
HP992	Doorbelasting overhead		-2.731		-2.718		13	-13
Totaal algemene dekkingsmiddelen		203.710	37.308	205.346	35.186	1.636	-2.122	3.758
Totaal saldo baten en lasten		332.825	355.433	313.285	321.701	-19.540	-33.732	14.192
Mutaties reserves								
01	Veiligheid en handhaving	110		107		-3		-3
02	Werk en inkomen	834		454		-380		-380
03	Zorg en welzijn	16.513	10.792	10.335	6.292	-6178	-4.500	-1.678
04	Jeugd en onderwijs	2.528	690	2.529	290	1	-400	401
05	Cultuur	573	316	587	412	14	96	-83
06	Sport en recreatie	559		279	397	-279	397	-676
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	2.481	1.337	2.209	1.337	-273		-273
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.917	2.000	4.133	3.000	216	1.000	-784
09	Stedelijke vernieuwing	4.999	4.425	599	150	-4401	-4.275	-125
10	Verkeer en mobiliteit	1.262	612	773	612	-489		-489
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	640	171	497	171	-143		-143
12	Milieu	634	564	622	564	-12		-12
13	Bestuur en organisatie	4.736	1.493	3.107	1.604	-1630	110	-1.740
14	Algemene dekkingsmiddelen	10.769	5.547	16.473	14.852	5703	9.305	-3.601
Totaal mutaties reserves		50.556	27.948	42.702	29.680	-7.854	1.732	-9.586
Totaal		383.381	383.381	355.987	351.382	-27.394	-31.999	4.606

Programma 2 Werk en inkomen: € 247.000

De overschrijding komt voort uit de uitvoering van de Participatiewet, specifiek de uitvoering van de uitkeringsregelingen (BUIG). Onderdeel daarvan is een bedrag van circa € 100.000 opgenomen op dit programma dat betrekking heeft op niet voorziene nagekomen kosten vanuit 2016 m.b.t. bijzondere bijstand. De Participatiewet is een open einde regeling.

Programma 4 Jeugd en onderwijs: € 1.906.000

De overschrijding vloeit enerzijds voort uit de uitvoering van het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). De kosten hiervoor zijn circa 2,0 miljoen hoger dan begroot. Hier tegenover staat echter een direct hiermee samenhangende hoger dan begrote opbrengst van eveneens 2,0 miljoen (Rijksuitkering OAB).

Daarnaast is sprake van hoger dan begrote kosten voor de uitvoering van de Jeugdzorg. Bij de 2e Berap 2017 is de raad reeds geïnformeerd over een verwacht nadeel op de kosten Jeugdzorg, resulterend in een begrotingswijziging van € 2 miljoen. Uiteindelijk is het nadeel nog € 1 miljoen hoger uitgevallen. Dit heeft twee hoofd oorzaken. Enerzijds is sprake van hogere kosten op grond van afrekeningen / productieverantwoordingen die over 2017 na afloop van het jaar door de zorgaanbieders zijn ingediend. De Jeugdzorg is een open einde regeling.

Anderzijds is nog een bedrag van circa € 500.000 opgenomen op dit programma dat betrekking heeft op niet voorziene kosten vanuit 2016 m.b.t. specialistische ondersteuning Jeugd. De totale post aan niet voorziene kosten bedraagt circa € 1,9 miljoen. Het betreft prestaties van zorgaanbieders die in 2016 geleverd zijn, maar die pas in 2017 in de financiële administratie gekomen zijn.

Van het resterende deel van de niet voorziene kosten ad € 1,4 miljoen heeft € 1,3 miljoen betrekking op programma 3 (WMO persoonlijke ondersteuning) en € 0,1 miljoen op programma 2 (bijzondere bijstand). Op programma 3 is geen sprake van overschrijding van het lastenbudget, derhalve is deze niet afzonderlijk toelicht. Overigens is in de 2e Berap 2016 alsmede in de vergadering van de commissie Middelen van december 2016 reeds melding gemaakt van verwachte tekorten op het budget 2016 inzake de Jeugdzorg.

Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en zijn deze kosten toen pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017. Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces.

Deze overschrijding heeft niets te maken met het niet of anders uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid binnen dit programma.

Programma 9 Stedelijke vernieuwing: € 2.068.000

De overschrijding wordt veroorzaakt door een incidentele afboeking van € 2.835.000. Dit betreft de afboeking van de restant boekwaarde van de investeringen stedelijke vernieuwing over de jaarschijven 1989 tot en met 1994, waarvan de economische levensduur inmiddels bleek te zijn verstreken. Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de materiële vaste activa plaatsgevonden en is dit pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Deze

overschrijding heeft niets te maken met het niet of anders uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid binnen dit programma.

Programma 12 Milieu: € 349.000

De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten voor afvalinzameling en -verwerking. Bij de 2e Berap 2017 is de raad reeds geïnformeerd over toename van kosten van afvalverwerking (specifiek de milieustraat). Tegenover de hogere kosten staan ook daarmee samenhangende hogere opbrengsten, voornamelijk uit hogere bijdragen van Nedvang en Kappa alsmede de milieustraat zelf.

Programma 13 Bestuur en organisatie: € 2.030.000

De overschrijding in de lasten wordt enerzijds veroorzaakt door een deels nog niet ingevulde bezuinigingstaakstelling m.b.t. organisatie van circa € 1.385.000. De oorspronkelijke taakstelling bedroeg circa € 5,8 miljoen. Over de stand van zaken / voortgang van de organisatieontwikkeling en de daarmee samenhangende bezuinigingstaakstelling is de gemeenteraad in het najaar van 2017 geïnformeerd.

De overschrijding in de lasten wordt anderzijds veroorzaakt door een aantal afwikkelingsverschillen waarvan de oorsprong ligt / is terug te voeren naar voorgaande jaren (circa € 1,1 miljoen). Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en is dit pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017.

Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces.

Deze overschrijding heeft niets te maken met het niet of anders uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid binnen dit programma.

Toetsing rechtmatigheid investeringskredieten

In onderstaande tabel zijn de overschrijdingen op de uitgaven op de investeringskredieten weergegeven. De overschrijdingen boven de € 50.000 zijn gespecificeerd opgenomen.

<i>(bedragen x €1.000)</i>	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief besteed t/m 2017	Overschrijding lasten
30320 Hoogw.fietsverbind.Helmond-E-hoven	650	810	160
30690 De Taalbrug, Hortensialaan 87	1650	1750	100
Af: overschrijding gemeld in jaarrekening 2016 De Taalbrug, Hortensialaan 87			-60
31410 OPR 2014 Vissenbuurt ringleiding	196	292	97
Overige overschrijdingen < €50.000			176
Totaal			473

Hoogwaardige fietsverbinding Helmond-Eindhoven

Voor de aanleg van de hoogwaardige fietsverbinding zijn nog middelen beschikbaar, die nog niet tot een kredietaanvraag hebben geleid. Dit zal in 2018 hersteld worden, waardoor dit krediet niet langer een overschrijding zal tonen.

De Taalbrug

In de jaarrekening 2016 is als gevolg van niet verwerkte aanpassingen in de administratie een onrechtmatigheid gemeld van € 60.000. In 2017 is op dit actief nog € 40.000 extra uitgegeven.

OPR 2014 Vissenbuurt ringleiding

Op dit krediet is € 97.000 meer uitgegeven dan gebudgetteerd. De overschrijding is opgevangen door een hogere vrijval van de daarvoor getroffen voorziening.

In de jaarrekening 2017 zijn diverse kosten m.b.t. renovatie van wegen, openbare verlichtingen, VRI's en afvalcontainers voor in totaal € 4,6 miljoen geactiveerd. Dit is mede het gevolg van aangepaste en aangescherpte BBV regelgeving m.b.t. het activeren van investeringen maatschappelijk nut in de openbare ruimte (zie tevens paragraaf 5.3 Onderhoud kapitaalgoederen). Aangezien in de begroting 2017 op programmaniveau voldoende (onderhouds-) budget voor deze kosten aanwezig was, worden deze activeringen niet als begrotingsonrechtmatig beschouwd. Dit hoewel er geen formeel krediet voor deze uitgaven beschikbaar is gesteld. Deze uitgaven passen volledig binnen het door de raad vastgestelde beleid.

6.2 Incidentele baten en lasten

<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>	Incidentele baten 2017	Incidentele lasten 2017
Programma 1: Veiligheid en handhaving		
Programma 2: Werk en inkomen		
Herwaardering aan GR Senzer overgedragen debiteurenpositie uitkeringsgerechtigden (HP 602)	1.399	
Nagekomen kosten Bijzondere Bijstand 2016 (HP 603)		100
Programma 3: Zorg en welzijn		
Nagekomen kosten WMO 2016 (HP 690 / 695)		1.300
Lasten Sociale Stad, pijler Sociaal Innovatief Fonds (HP 677)		463
Lasten Sociale Stad, pijler transformatie WMO (HP 674)		641
Programma 4: Jeugd en onderwijs		
Nagekomen kosten Jeugdzorg 2016 (HP 409)		500
Lasten onderwijsleerpakketten, eerste inrichting en meubilair i.v.m. uitbreiding scholen (HP 410)		834
Programma 5: Cultuur		
Bijdrage BankGiroLoterij t.b.v. museum (HP 510)	300	
Programma 6: Sport en recreatie		
Programma 7: Economisch beleid en werkgelegenheid		
Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		
Bijdrage aan stichting Vluchteling als Naaste (HP 850)		102
Grondexploitatie: mutatie voorziening verlieslatende complexen (HP 880)		7.174
Grondexploitatie: tussentijdse winstneming op 9 grondexploitaties (HP 880)	7.030	
Grondexploitatie: resultaat op restexploitaties (HP 880)	60	
Facilitair grondbeleid: tussentijdse winstneming op anterieure overeenkomsten (HP 885)	173	
Gesloten erfpachtovereenkomst Brandevoortsedreef t.b.v. brandstofpunt (HP 890)	550	
Verkoop overhoeken (HP 890)	90	
Boekwinst verkoop 4 appartementen Dortmunderkade (HP 890)	64	
Versnelde afschrijving Citysportal i.v.m. sloop in 2020 (HP 890)		273
Programma 9: Stedelijke vernieuwing		
Afwaardering investering stedelijke vernieuwingsprojecten jaarschijven 1989 t/m 1994 (HP 815)		2.835
Programma 10: Verkeer en mobiliteit		
Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming		
Afrekening 2016 GR Blink (HP 225)	67	

Niet door subsidie gedekte kosten NS fietsenstalling CS Helmond (HP 230)		124
Programma 12: Milieu		
Lasten 2017 duurzaamheidsmaatregelen (HP 780)		110
Lasten sanering Kromme Haagdijk (HP 780)		60
Programma 13: Bestuur en organisatie		
Vrijval voorziening wethouderspensionen i.v.m. overlijden oud-wethouder (HP 003)	270	
Vrijval voorziening wethouderspensionen i.v.m. hogere te hanteren rekenrente (HP 003)	320	
Overdracht elders opgebouwde waarde pensioen t.b.v. zittende wethouder (HP 003)	145	
Dotatie overgedragen elders opgebouwde waarde pensioen t.b.v. zittende wethouder aan voorziening wethouderspensionen (HP 003)		145
Afrekening 2016 GR Metropoolregio Eindhoven (HP 020)	57	
Lasten / baten i.v.m. organisatieontwikkeling en mobiliteitsmaatregelen (HP 910)	339	2.105
Vorming voorziening mobiliteit (HP 910)		699
Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren n.a.v. integrale screening en opschoning subadministraties / tussenrekeningen (HP 910)		1.180
Dotatie voorziening borgstelling (HP 920)		220
Lasten i.v.m. aangesproken borgstelling huurgarantie (HP 920)		121
Algemene dekkingsmiddelen		
Afwaardering investeringen software (HP 991)		1.623
	10.864	20.609

6.3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan de reserves

<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>	Raming na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2017	Waarvan structureel
Programma 1 Veiligheid en handhaving	110	-	107	-
Programma 2 Werk en inkomen	834	-	454	-
Programma 3 Zorg en w elzijn	12.013	20	10.335	-
Programma 4 Jeugd en onderw ijs	2.528	368	2.529	369
Programma 5 Cultuur	573	130	587	142
Programma 6 Sport en recreatie	559	150	279	136
Programma 7 Economisch beleid en w erkgelegenheid	2.481	9	2.209	-
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.917	284	4.133	279
Programma 9 Stedelijke vernieuw ing	4.999	162	599	72
Programma 10 Verkeer en mobiliteit	1.262	9	773	9
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming	640	-	497	-
Programma 12 Milieu	634	89	622	29
Programma 13 Bestuur en organisatie	4.736	77	3.107	45
Algemene dekkingsmiddelen	10.769	994	16.473	994
	46.056	2.291	42.702	2.075

Onttrekkingen aan de reserves

<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>	Raming na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2017	Waarvan structureel
Programma 1 Veiligheid en handhaving	-	-	-	-
Programma 2 Werk en inkomen	-	-	-	-
Programma 3 Zorg en w elzijn	6.292	-	6.292	-
Programma 4 Jeugd en onderw ijs	690	-	290	-
Programma 5 Cultuur	316	-	412	-
Programma 6 Sport en recreatie	-	-	397	-
Programma 7 Economisch beleid en w erkgelegenheid	1.337	-	1.337	-
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2.000	-	3.000	-
Programma 9 Stedelijke vernieuw ing	4.425	-	150	-
Programma 10 Verkeer en mobiliteit	612	-	612	-
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming	171	-	171	-
Programma 12 Milieu	564	-	564	-
Programma 13 Bestuur en organisatie	1.493	108	1.604	108
Algemene dekkingsmiddelen	5.547	44	14.852	44
	23.448	153	29.680	153

6.4 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De wet houdt in dat topbestuurders in de (semi)publieke sector in 2017 niet meer mogen verdienen dan € 181.000. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor de gemeente Helmond is € 181.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De gemeentesecretaris en de griffier worden in dit kader aangemerkt als topfunctionaris.

Bezoldiging topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	APM ter Voert	JPTM Jaspers
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01-2017 - 31-12-2017	01-01-2017 - 31-12-2017
Deeltijdfactor in fte		1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.714	118.161
Beloningen betaalbaar op termijn	17.654	17.125
Totale bezoldiging 2017	154.368	135.286
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	181.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2016

Aanvang en einde functievervulling in 2016	01-01-2016 - 31-12-2016	01-01-2016 - 31-12-2016
Deeltijdfactor in fte		1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.253	112.052
Beloningen betaalbaar op termijn	14.926	14.528
Totale bezoldiging 2016	150.179	126.580

Toezichthoudende topfunctionarissen: Niet van toepassing

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen: Niet van toepassing

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

6.5 Overzicht baten en lasten per taakveld

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning												
0.1 Bestuur	1	5.908	-5.907	1	6.040	-6.039	775	5.852	-5.077	774	-188	962
0.2 Burgerzaken	1.487	2.996	-1.509	1.487	3.047	-1.560	1.789	3.404	-1.615	302	358	-55
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.325	3.383	-58	3.374	3.505	-131	4.043	4.058	-15	669	553	116
0.4 Overhead	1.140	27.447	-26.307	851	29.568	-28.715	635	29.502	-28.866	-217	-66	-151
0.5 Treasury	7.739	1.871	5.868	7.739	1.843	5.896	8.431	3.009	5.422	692	1.166	-474
0.61 OZB woningen	12.790	498	12.292	17.300	498	16.802	17.456	499	16.957	156	1	155
0.62 OZB niet-woningen	7.663	-	7.663	3.153	-	3.153	3.119	-	3.119	-34	-	-34
0.63 Parkeerbelasting	3.132	-	3.132	3.202	-	3.202	2.756	-	2.756	-446	-	-446
0.64 Belastingen overig	955	895	60	955	895	60	1.144	928	216	189	33	156
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	170.533	1.296	169.237	173.569	3.653	169.916	174.461	-	174.461	892	-3.653	4.545
0.8 Overige baten en lasten	0	4.634	-4.634	57	3.075	-3.018	538	5.385	-4.847	481	2.310	-1.829
0.10 Mutaties reserves	25.203	8.619	16.584	50.556	27.948	22.607	42.702	29.680	13.022	-7.853	1.732	-9.585
Resultaat	233.967	57.547	176.421	262.243	80.072	182.173	257.849	82.317	175.533	-4.394	2.246	-6.640
1 Veiligheid												
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	200	5.058	-4.858	200	4.433	-4.233	204	4.314	-4.110	4	-119	123
1.2 Openbare orde en veiligheid	460	2.673	-2.213	234	2.464	-2.230	252	2.464	-2.212	18	-	18
Resultaat	660	7.731	-7.071	434	6.897	-6.463	456	6.778	-6.322	22	-119	141
2 Verkeer, vervoer en waterstaat												
2.1 Verkeer en vervoer	599	14.279	-13.680	2.360	16.871	-14.511	847	9.714	-8.867	-1.514	-7.157	5.643
2.2 Parkeren	552	2.715	-2.163	332	2.716	-2.384	263	2.603	-2.340	-69	-113	44
2.4 Economische havens en waterwegen	29	35	-6	29	35	-6	22	35	-13	-7	-	-7
Resultaat	1.180	17.029	-15.849	2.721	19.622	-16.901	1.132	12.352	-11.220	-1.590	-7.270	5.680

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
3 Economie												
3.1 Economische ontwikkeling	15	2.975	-2.960	35	3.872	-3.837	219	2.971	-2.752	184	-901	1.085
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10.843	4.164	6.679	10.843	4.264	6.579	683	-1.631	2.314	-10.160	-5.895	-4.265
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	208	150	58	208	150	58	179	152	27	-29	2	-31
3.4 Economische promotie	367	1.300	-933	367	1.325	-958	357	1.250	-893	-10	-75	65
Resultaat	11.433	8.589	2.844	11.453	9.611	1.842	1.438	2.742	-1.304	-10.015	-6.869	-3.146
4 Onderwijs												
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	288	-288	-	288	-288	-	127	-127	-	-161	161
4.2 Onderwijshuisvesting	547	5.839	-5.292	547	5.868	-5.321	391	5.580	-5.189	-156	-288	132
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.053	3.914	-1.861	2.120	3.950	-1.830	1.699	3.812	-2.113	-421	-138	-283
Resultaat	2.600	10.041	-7.441	2.667	10.106	-7.439	2.090	9.519	-7.429	-577	-587	10
5 Sport, cultuur en recreatie												
5.1 Sportbeleid en activering	-	1.226	-1.226	-	1.371	-1.371	37	1.569	-1.532	37	198	-161
5.2 Sportaccommodaties	713	4.619	-3.906	713	4.839	-4.126	635	4.319	-3.684	-78	-520	441
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.486	5.607	-4.121	1.486	5.992	-4.506	1.163	5.482	-4.319	-323	-510	187
5.4 Musea	113	1.998	-1.885	534	2.021	-1.487	870	2.027	-1.157	336	6	330
5.5 Cultureel erfgoed	3	178	-175	3	98	-95	3	90	-87	-	-8	8
5.6 Media	663	3.468	-2.805	663	3.403	-2.740	624	3.307	-2.683	-40	-96	56
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	110	5.676	-5.566	110	5.713	-5.603	169	4.676	-4.507	59	-1.037	1.096
Resultaat	3.088	22.772	-19.684	3.509	23.437	-19.928	3.501	21.470	-17.969	-8	-1.967	1.958

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
6 Sociaal domein												
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.802	21.548	-17.746	3.791	21.811	-18.020	6.211	24.497	-18.286	2.420	2.686	-266
6.2 Wijkteams	-	2.986	-2.986	-	2.986	-2.986	194	1.563	-1.369	194	-1.423	1.617
6.3 Inkomensregelingen	35.492	48.198	-12.706	40.425	53.867	-13.442	41.356	56.256	-14.900	931	2.389	-1.458
6.4 Begeleide participatie	-184	17.995	-18.179	-	19.178	-19.178	-	19.262	-19.262	-	84	-84
6.5 Arbeidsparticipatie	-	4.992	-4.992	254	5.415	-5.161	254	3.126	-2.872	-	-2.289	2.289
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	314	1.961	-1.647	314	1.961	-1.647	17	1.527	-1.510	-297	-434	137
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.466	22.962	-20.496	1.895	20.165	-18.270	2.582	17.235	-14.653	687	-2.930	3.617
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	21.136	-21.136	-	23.156	-23.156	67	23.977	-23.910	67	821	-754
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	363	16.148	-15.785	170	16.910	-16.740	152	19.778	-19.626	-18	2.868	-2.886
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	-	2.428	-2.428	-	2.428	-2.428	-	2.558	-2.558	-	130	-130
Resultaat	42.253	160.354	-118.101	46.849	167.877	-121.028	50.833	169.779	-118.946	3.984	1.902	2.082
7 Volksgezondheid en milieu												
7.1 Volksgezondheid	-	1.551	-1.551	-	1.451	-1.451	-	1.511	-1.511	-	60	-60
7.2 Riolering	9.891	7.120	2.771	9.891	7.120	2.771	10.035	8.312	1.723	144	1.192	-1.048
7.3 Afval	10.108	6.769	3.339	9.208	6.154	3.054	9.918	7.068	2.850	710	914	-204
7.4 Milieubeheer	2.336	4.322	-1.986	2.336	4.433	-2.097	1.311	2.884	-1.574	-1.025	-1.549	524
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-	15	-15	-	15	-15	-	12	-12	-	-3	3
Resultaat	22.335	19.777	2.558	21.435	19.173	2.261	21.263	19.787	1.476	-171	614	-785
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
8.1 Ruimtelijke ordening	79	1.836	-1.757	79	1.836	-1.757	27	1.564	-1.537	-52	-272	220
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	29.488	37.087	-7.599	29.488	37.087	-7.599	14.124	15.381	-1.257	-15.364	-21.706	6.342
8.3 Wonen en bouwen	2.302	6.623	-4.321	2.502	7.664	-5.162	3.274	9.692	-6.418	772	2.028	-1.257
Resultaat	31.869	45.546	-13.677	32.069	46.587	-14.518	17.425	26.637	-9.212	-14.644	-19.950	5.305
Resultaat totaal	349.386	349.386	0	383.381	383.381	0	355.987	351.382	4.606	-27.394	-32.000	4.606

7 Balans en de toelichting

7.1 Balans

<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>				
ACTIVA	31-12-2017		31-12-2016	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		585		599
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	585		599	
Materiële vaste activa		234.755		237.886
- In erfpacht uitgegeven gronden	11.167		10.606	
- Overige investeringen met een economisch nut	161.223		171.739	
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	22.784		23.690	
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	39.581		31.851	
Financiële vaste activa		29.781		40.679
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	180		180	
- Leningen aan:				
- woningbouwcorporaties	4.585		4.982	
- Overige langlopende leningen	16.978		18.720	
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	8.038		16.797	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden				
Totaal vaste activa		265.121		279.164
Vlottende activa				
Voorraden		155.459		156.017
- Grond- en hulpstoffen:	-		-	
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	155.012		155.559	
- Gereed product en handelsgoederen	447		446	
- Vooruitbetalingen	-		12	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		33.994		42.259
- Vorderingen op openbare lichamen	15.546		11.311	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.000		-	
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	6.021		5.766	
- Overige vorderingen	3.427		25.182	
Liquide middelen		2.003		697
- Kassaldi	25		33	
- Banksaldi	1.978		664	
Overlopende activa		9.489		13.101
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.				
- Europese overheidslichamen	-		976	
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	1.022		-	
- overige Nederlandse overheidslichamen	3.798		6.995	
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	4.669		5.130	
Totaal vlottende activa		200.945		212.074
Totaal generaal		466.066		491.238

<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>			
PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
Vaste passiva			
Eigen vermogen		260.123	268.555
- Algemene reserve	202.372		195.330
- Bestemmingsreserves	53.145		55.333
- Gerealiseerd resultaat	4.606		17.892
Voorzieningen		20.099	16.211
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.851		6.385
- Egalisatievoorzieningen			
- Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen	12.661		9.202
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	587		624
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		139.149	143.842
- Onderhandse leningen van:			
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	138.661		143.399
- Waarborgsommen	488		443
Totaal vaste passiva		419.371	428.608
Vlottende passiva			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		12.303	27.373
- Overige schulden	12.303		27.373
Overlopende passiva		34.392	35.257
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	20.775		21.356
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;			
- Vooruitontvangen bijdragen van de EU	540		-
- het Rijk, en	3.075		3.201
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.141		870
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	8.861		9.830
Totaal vlottende passiva		46.695	62.630
Totaal generaal		466.066	491.238
<i>Gewaarborgde geldleningen</i>		<i>517.027</i>	<i>536.177</i>
<i>Garantstellingen</i>		<i>800</i>	<i>1.973</i>
		517.827	538.150

7.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

7.2.1 Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet (Financiële verordening gemeente Helmond 2017), waarin door de gemeenteraad op d.d. 3 november 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

7.2.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

7.2.3 Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden conform het raadsbesluit d.d. 3 november 2016 (Nota Investeringsbeleid 2017) niet geactiveerd.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Strategische gronden, voorheen Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG):

Conform de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV zijn NIEGG en bouwgronden in exploitatie (BIE) die per 1 januari 2016 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangdatum Wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar.

Uiterlijk 31 december 2019 zal een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan zal dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor de verschillende investeringen binnen de hierboven beschreven investeringscategorieën bedragen (conform Nota Investeringsbeleid 2017):

Omschrijving	Afschrijvingstermijn in jaren
Algemeen	
Gronden	N.v.t.
Gebouwen permanent	40
Gebouwen semi permanent	20
Gebouwen tijdelijk	Maximaal 5
Renovatie / groot onderhoud / verbouwing / aangekocht onroerend goed	afhankelijk van restant levensduur, max. 30 jaar
Installaties	20
Inventaris / inrichting	10
Isolatievoorzieningen	20
Zonwering	20
Bedrijfsauto's	5
Automatiseringsapparatuur	
Netwerkserver systemen en pc's	4
Midrange omgeving	5
Inrichting computerruimte	10
Datacommunicatieapparatuur	5
Telecommunicatieapparatuur	7
Software (rekening houdend met criteria in BBV tav software)	5
Netwerk- en telefoniebekabeling	10
Wegen / bruggen	
Eerste aanleg wegen / bruggen	30
Reconstructie van wegen / bruggen	30
Straatverlichting	30

Verkeersregelininstallaties	10
Renovatie insteekhaven	30
Bewegwijzering (ANWB-borden)	20
Parkeervoorzieningen	
Parkeergarages	40
Parkeervoorzieningen algemeen	30
Parkeervoorzieningen apparatuur	10
Fietsenstallingen	30
Scholen	
Leerpakketten	10
Sportvoorzieningen	
Aanleg sportaccommodaties	30
Renovatie sportaccommodaties	conform restant levensduur, max. 15 jaar
Gymzalen / sporthallen	40
Bouwkundige voorzieningen	40
Kunstgrasvelden	10
Lichtinstallatie	30
Ballenvangers / keepersbak e.d.	20
Verplaatsbare hulpmiddelen (doelen, etc.)	10
Plantsoenen en recreatie	
Groenvoorziening	30
Aanleg / renovatie recreatiegebieden	30
Inrichting volkstuinten	30
Speeltoestellen en skatevoorzieningen	20
Evenementenkast	10
Afvalstoffen / milieu	
Invoeren diftar-systeem (containers)	10

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende werfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering

plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

Grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

7.3 Toelichting activa

7.3.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

	Balanswaarde	Balanswaarde
(bedragen x €1000,-)	31-12-2017	31-12-2016
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	585	599
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-
Totaal	585	599

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de immateriële vaste activa weer

	Balanswaarde	Investe-	Desinves-	Afschrij-	Bijdragen	Afwaar-	Balanswaarde
(bedragen x €1000,-)	31-12-2016	ringen	teringen	vingen	van derden	deringen	31-12-2017
Kosten afsluiten geldleningen, agio/disagio	-	-	-	-	-	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	599	2	-	16	-	-	585
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	599	2	-	16	-	-	585

Materiële vaste activa

	Balanswaarde	Balanswaarde
(bedragen x €1000)	31-12-2017	31-12-2016
In erfpacht uitgegeven gronden	11.167	10.606
Overige investeringen met een economisch nut	161.223	171.739
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	22.784	23.690
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	39.581	31.851
Totaal	234.755	237.886

Onderstaande overzichten geven het verloop van de materiële vaste activa weer.

Investeringen met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

	Balanswaarde	Investeringen	Desinves-	Afschrij-	Bijdragen	Afwaar-	Balanswaarde
(bedragen x €1000)	31-12-2016		teringen	vingen	van derden	deringen	31-12-2017
In erfpacht uitgegeven gronden	10.606	561	-	-	-	-	11.167
Totaal	10.606	561	-	-	-	-	11.167

In 2017 is één kavel in erfpacht uitgegeven aan de Brandevoortsedreef voor de vestiging van een pompstation.

Overige investeringen met economisch nut

(bedragen x €1.000)	Balanswaarde 31-12-2016	Investeren	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Balanswaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	36.178	-	236	10	-	-	35.932
Woonruimten	1648	-	608	29	-	-	1011
Bedrijfsgebo uwen	93.559	4.357	-	4.522	2.245	-	91.149
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	32.022	647	-	2.622	36	2.835	27.176
Vervoermiddelen	38	-	-	9	-	-	29
Machines, apparaten en installaties	3.102	68	-	539	-	-	2.631
Overige materiële vaste activa	5.192	21	-	685	-	1233	3.295
Totaal	171.739	5.093	844	8.416	2.281	4.068	161.223

De investeringen met economisch nut zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x €1.000)	Cumulatief besteed t/m 2016	Werkelijk besteed in 2017	Bijdragen derden	Per saldo besteed tot en met 31-12- 2017
<i>Bedrijfsgebo uwen met economisch nut</i>				
Verbo uwing nieuw theater Speelhuis	1004	3.365	1959	2.410
verbo uwing 't Patro naat	67	528	43	552
Uitbreiding De Taalbrug	0	429	279	150
Uitbreiding M ondo mijn	0	223	-	223
Asbestsanering kasteel	903	67	-	970
<i>Overige investeringen</i>				
		481		481
Totaal	1.974	5.093	2.281	4.786

De Bijdragen van derden van € 2,0 miljoen is de verzekeringsuitkering betreffende het verbrande theater het Speelhuis, die in mindering is gebracht op de bestedingen van het nieuwe Speelhuis.

In 2017 zijn vier appartementen in Doevenrode met een boekwinst van € 65.000 verkocht voor in totaal € 893.000.

In 2017 hebben voor in totaal € 4,1 miljoen afwaarderingen plaats gevonden. Voor € 2,8 miljoen bestaat dit uit tot nihil afgewaardeerde stadsvernieuwingprojecten 1989-1994, omdat de economische levensduur is verstreken, en voor € 1.2 miljoen uit in het verleden onterecht geactiveerde bedragen in het kader van het IC-Plan.

Investeren met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

(bedragen x €1.000)	Balanswaarde 31-12-2016	Investeren	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Balanswaarde 31-12-2017
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	22.926	-	-	845	-	-	22.081
Machines, apparaten en installaties	220	-	-	27	-	-	193
Overige materiële vaste activa	544	-	-	34	-	-	510
Totaal	23.690	-	-	906	-	-	22.784

In 2017 is voor een bedrag van € 1,6 miljoen geïnvesteerd in riolering . De investering is geheel gedekt uit de gespaarde bedragen voor vervangingsinvesteringen uit de voorziening riolering.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

(bedragen x €1.000)	Balanswaarde	Investerings	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Balanswaarde
	31-12-2016						31-12-2017
Gonden en terreinen	1538	-	-	1	-	-	1537
Bedrijfsgebouwen	34	45	-	-	18	-	61
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	26.878	8.389	-	1320	1858	-	32.089
Machines, apparaten en installaties	1433	183	-	180	-	-	2.436
Overige materiële vaste activa	1968	3.123	-	47	1586	-	3.458
Totaal	31.851	12.740	-	1.548	3.462	-	39.581

De grotere investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn in onderstaande tabel

(bedragen x €1.000)	Cumulatief besteed t/m 2016	Werkelijk besteed in 2017	Bijdragen derden	Per saldo besteed tot en met 31-12- 2017
<i>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut</i>				
Wegen		2.609		2.609
Herinrichting Dorpsstraat-Gerwenseweg		1473	28	1445
Goorloopzone 3e fase		1408	620	788
Opwaarderen openbare verlichting 2017		831		831
Minicontainers		666		666
Hoogwaardige fietsverbinding Helmond- Eindhoven		88	516	392
Herinrichting openbare ruimte Helmond West 1e en 2e fase	1098	362	212	1460
Bedrijventerreinen		304		304
Afronden stedelijke ring (Buitenomtracé)	2.686	221		2.907
Vorbereiding vervanging sluizen 8 en 9		111	140	251
<i>Overige materiële vaste activa met maatschappelijk nut</i>				
Geluidsaneringsproject Stiller Spoor		88	1598	33
High Tech Automotive Campus		546	206	696
<i>Overige investeringen</i>				
		2.406	893	1533
Totaal	4.617	12.740	3.462	13.895

toegelicht:

Met ingang van 2017 worden conform aangepaste BBV-regelgeving de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut geactiveerd, waar deze in het verleden direct ten laste van de exploitatie werden verantwoord.

Financiële vaste activa

(bedragen x €1.000)	Balanswaarde	Investerings	Desinves- teringen	Afschrij- vingen/af- lossingen	Afwaar- deringen	Balanswaarde
	31-12-2016					31-12-2017
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	180	-	-	-	-	180
Leningen aan:						
- woningbouwcorporaties	4.982	-	-	397	-	4.585
Overige langlopende leningen	18.720	183		2.925	-	16.978
Overige uitzettingen met een looptijd > 1jaar	16.797		7.618	141		8.038
	40.679	183	7.618	4.463	-	29.781

In 2017 zijn overige langlopende leningen uitgegeven in het kader van duurzaamheidsleningen (€ 603.000) en startersleningen (niet) revolverend voor in totaal € 286.000. Aan Stichting Belangen Helmond Sport is in 2017 € 294.000 uitgeleend.

Onder de desinvesteringen is de verkoop van het "APG-IS Rentefonds Europa 1-3" voor € 7,6 miljoen opgenomen.

De vorderingen op Stichting Belangen Helmond Sport zijn voor € 900.000 voorzien.

7.3.2 Vlottende activa

Voorraden

De voorraden zijn als volgt te specificeren:

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
<i>(bedragen x €1000,-)</i>		
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	155.012	155.559
Gereed product en handelsgoederen	447	446
Vooruitbetalingen	-	12
Totaal	155.459	156.017

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De balanswaarden per 31 december 2016 en 2017 luiden als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2016	Voorziening verlieslatende complexen	Balans- waarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening verlieslatende complexen	Balanswaarde 31-12-2017
<i>(bedragen x €1000,-)</i>						
Woongebieden	165.475	39.711	125.764	168.468	41.739	126.729
Saneringsgebieden	46.452	33.691	12.761	46.170	36.508	9.662
Industriegebieden	20.358	3.300	17.058	24.275	5.630	18.645
Overige gebieden	-24	-	-24	-24	-	-24
Totaal	232.261	76.702	155.559	238.889	83.877	155.012

	Boekwaarde 31-12-2016	Investerings	Opbrengsten	Winst- uitname	Boek-waarde 31-12-2017	Voorziening verlieslatende complexen	Balans- waarde 31-12-2017
<i>(bedragen x €1000,-)</i>							
Woongebieden	165.475	14.947	13.764	1810	168.468	41.739	126.729
Saneringsgebieden	46.452	2.630	2.982	70	46.170	36.508	9.662
Industriegebieden	20.358	1.455	2.690	5.152	24.275	5.630	18.645
Overige gebieden	-24	140	200	60	-24	0	-24
Totaal	232.261	19.172	19.636	7.092	238.889	83.877	155.012

Het verloop van de balanswaarde is als volgt weer te geven.

Boekwaarde

De boekwaarde is het saldo van de gerealiseerde uitgaven minus de gerealiseerde opbrengsten op de Bouwgronden In Exploitatie (BIE). In 2017 is de boekwaarde met € 6,6 miljoen toegenomen tot € 239 miljoen. In onderstaande tabel is deze toename uitgewerkt:

Onderdeel	Mutatie
Grondverwerving	5,7
Bouw- en woonrijpmaken	10,6
Rentelasten	2,8
Winstnemingen (incl Restexpl.)	7,1
Opbrengst grondverkopen	-21,1
Ontvangen voorschotten	2,2
Overige opbrengsten	-0,7
Mutatie boekwaarde	6,6

Voorziening verlieslatende complexen

Voor de grondexploitaties met een verwacht negatief eindresultaat geldt, dat dit berekende verlies direct wordt genomen tegen de contante waarde van dit verlies. Met andere woorden: het verwachte negatieve eindresultaat op de verwachte einddatum wordt teruggerekend naar een verlies op 1 januari 2018. Contantmaking heeft plaatsgevonden tegen een rentepercentage van 2%. De voorziening wordt, conform de BBV voorschriften, gepresenteerd als een waardecorrectie op de boekwaarde.

Balanswaarde

De balanswaarde is de boekwaarde verminderd met de voorziening verlieslatende complexen. In 2017 is de balanswaarde met € 546.000 toegenomen tot € 155 miljoen. De laatste 3 jaar is dit ongeveer gelijk gebleven.

Uitgangspunten voor herziening onderhanden werk

De balanspost onderhanden werk is gebaseerd op een herziening van de verwachte eindresultaten op de BIE bij de jaarrekening 2017.

Op grond van wat er gerealiseerd is en een uitgebreide analyse van wat er op de verschillende grondexploitaties nog moet gebeuren is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de verwachte looptijd en eindresultaten in de toekomst. Daarbij wordt zoveel als mogelijk gebruikt gemaakt van onderzoeksrapporten, woningbouwprogramma's, grondprijvergelijkingen etc.

Voor deze herziening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Parameters			
1	kostenstijging	2,00%	in 2018 2,5% daarna 2%
2	opbrengstenstijging	1,50%	met ingang van 2019, in 2018 0%
3	rente	1,24%	1,24 % voor 2017, meerjarig 1,3%

Ad 1 Kostenstijging

Voor de berekening van de verwachte kosten is in 2018 met een kostenstijging van 2,5% gerekend en in de restant looptijd van de grondexploitaties wordt gerekend met een verwachte inflatie van de kosten van 2% per jaar.

Ad 2 Opbrengststijging

Verwacht wordt dat de grondprijzen met ingang van 2019 jaarlijks met 1,5% kunnen gaan stijgen.

Ad 3 Rente

Op grond van de berekeningswijze bij totaalfinanciering (het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar verhouding vreemd vermogen gedeeld door totaal vermogen) is de rente voor 2017 bepaald op 1,24%. Voor de berekening van de toekomstige kasstromen wordt een percentage van 1,3% gehanteerd, gebaseerd op een meerjarige prognose van de leningenportefeuille.

De geraamde eindresultaten per gebied zijn als volgt te specificeren.

	Boekwaarde 31-12-2017	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eind- resultaat (Nominale waarde)	Geraamd eind- resultaat (Contante waarde)
<i>(bedragen x €1000,-)</i>					
Woongebieden	168.468	144.065	264.540	-47.993	-36.456
Saneringsgebieden	46.170	22.584	29.523	-39.231	-36.207
Industriegebieden	24.275	26.676	60.866	9.915	9.050
Overige gebieden	-24	1.377	4.638	3.285	3.096
Totaal	238.889	194.702	359.567	-74.024	-60.517

De geraamde verliezen zijn afgedekt door de voorziening voor verlieslatende complexen, die volgens de contante waarde methode is bepaald op een bedrag van € 83.877.000.

Verwachte resultaten grondexploitaties

In 2017 zijn er 28 lopende grondexploitaties verdeeld over een aantal woongebieden (8), saneringsgebieden (10), industriegebieden (9) en 1 grondexploitatie (restexploitaties) waarin de restanten van oude grondexploitaties zijn opgenomen.

Van de 28 grondexploitaties hebben 12 grondexploitaties een verwacht positief eindresultaat en 16 grondexploitaties een verwacht negatief eindresultaat. Een nadere toelichting op het gevoerde grondbeleid is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

- Verwacht positief eindresultaat

In totaal is het verwacht positief eindresultaat op de 12 winstgevende grondexploitaties bijna € 26,0 miljoen op eindwaarde. Op basis van contante waarde (berekend tegen 2%) bedraagt de verwachte (nog in de toekomst te realiseren) winst € 23,4 miljoen. Deze contante waarde van de verwachte winsten wordt betrokken bij de bepaling van de ratio van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (zie hierna bij risico's en onzekerheden).

De grondexploitatie met het grootste verwachte positieve eindresultaat is het industriegebied Bedrijventerrein Zuid Oost Brabant. Het verwacht resultaat is daar € 11,9 miljoen.

Op de winstgevende grondexploitaties wordt jaarlijks volgens de Percentage of Completion methode bepaald wat de tussentijds te nemen winst is. Deze tussentijdse winstneming wordt ten gunste gebracht van het jaarrekeningresultaat.

- Verwacht negatief eindresultaat

In totaal is het verwacht negatief eindresultaat op de 16 verliesgevende grondexploitaties bijna € 100,0 miljoen op eindwaarde. Op basis van contante waarde van 2% bedraagt het verwachte verlies op 1 januari 2018 € 83,9 miljoen. Voor dit verwachte verlies is een voorziening getroffen middels een correctie op de boekwaarde. De mutatie van de voorziening in 2017 is ten laste gebracht van het jaarrekeningresultaat.

De grondexploitatie met het grootste verwachte negatieve eindresultaat is Brandevoort 2. De boekwaarde van Brandevoort 2 is € 156,3 miljoen. Voor deze grondexploitatie is een voorziening getroffen van ruim € 40,1 miljoen. De balanswaarde van deze grondexploitatie en dus de omvang van het risicodragend kapitaal is daarmee € 116,2 miljoen.

Risico's en onzekerheden

De onzekerheden in de woningbehoefte binnen de regio leiden tot een schattingsonzekerheid van € 5,5 miljoen, dit als gevolg van mogelijke overprogrammering.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x €1.000)	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening oninbaar	Balans- waarde 31-12-2017	Balans- waarde 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	15.546	-	15.546	11.311
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1jaar	9.000	-	9.000	-
Rekening-courant verhoudingen met niet- financiële instellingen	6.021	-	6.021	5.766
Overige vorderingen	4.560	1.133	3.427	25.182
Overige uitzettingen			-	
Totaal	35.127	1.133	33.994	42.259

De vordering op Openbare lichamen betreft vooral te declareren compensabele BTW voor een bedrag van € 11,3 miljoen.

De rekening-courantverhoudingen aan niet financiële instellingen hebben betrekking op de uitstaande verhoudingen met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland en de regiogemeenten inzake de dienstverlening op het gebied van Zorg & Ondersteuning.

De overige vorderingen bestaan uit de debiteuren Werk & Inkomen en de overige debiteuren en nog te ontvangen bedragen. De voorziening dubieuze debiteuren heeft ultimo 2017 een saldo van € 1,1 miljoen (2016: € 1,1 miljoen) en is opgenomen voor het afdekken van oninbare vorderingen.

Schatkistbankieren

Onderstaande tabel geeft de informatie weer over de ontwikkeling van de buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen per kwartaal vergeleken met de drempelwaarde.

(bedragen x €1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	567	1.751	1.641	1.783
Drempelbedrag	2.554	2.554	2.554	2.554
Ruimte onder drempelbedrag	1.987	803	913	771
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Er heeft in 2017 geen overschrijding van het drempelbedrag plaats gevonden.

Liquide middelen

(bedragen x €1.000)	Balans- waarde 31-12-2017	Balans- waarde 31-12-2016
Kassaldi	25	33
Banksaldi	1.978	664
Totaal	2.003	697

Overlopende activa

	Balans- waarde	Balans- waarde
(bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voornamelijk op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
- Nog te ontvangen bijdragen van de EU	-	976
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	1022	-
- Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden	3.798	6.995
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.669	5.130
Totaal	9.489	13.101

De Nog te ontvangen bijdragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen

	Saldo	Toevoeging	Ontvangen	Saldo
(bedragen x €1.000,-)	31-12-2016		bedragen	31-12-2017
Nog te ontvangen bijdragen van de EU				
EU-bijdragen	976	-	976	-
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk				
Ministeries:				
Subsidie bodemsanering Kanaaldijk	-	911	-	911
Geluidssanering spoor	-	65	-	65
Overige	-	46	-	46
Ministeries	-	1.022	-	1.022
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden				
Stimulus	1341	1326	1341	1326
SRE	252	27	252	27
Provincie Noord-Brabant	1875	731	1875	731
Overigen	3.527	174	3.527	174
Totaal	6.995	3.798	6.995	3.798

De Nog te ontvangen bijdragen zijn als volgt te specificeren.

	Saldo	Saldo
<i>(bedragen x €1.000,-)</i>	31-12-2017	31-12-2016
<i>Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>		
Vooruitbetaling Veiligheidsregio	1045	1098
Verzekeringsuitkering Het Speelhuis	625	2.046
Vooruitbetaling GGD	370	-
Verzekeringspremies	237	463
Verkoopopbrengst onroerend goed	226	-
Diverse rentevorderingen	167	258
Vooruitbetaalde huur	131	125
Softwarelicenties etc.	123	-
Vorderingen uit hoofde van faciliterend grondbedrijf	57	-
Bouwleges	-	368
Overige posten te vorderen en vooruitbetaald	1688	772
Totaal	4.669	5.130

7.4 Toelichting passiva

7.4.1 Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x €1.000)	Balanswaarde	Balanswaarde
	31-12-2017	31-12-2016
Algemene reserve	202.372	195.330
Bestemmingsreserves	53.145	55.333
Gerealiseerd resultaat	4.606	17.892
Totaal	260.123	268.555

Algemene reserves:

(bedragen x €1.000)	Balanswaarde	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat	Onttrekking dekking afschrijving	Balanswaarde
	31-12-2016			2016		31-12-2017
Algemene reserves						
Algemene Reserve	24.074	-	1800	7.054	-	29.328
Algemene reserve i-deel	5.074	-	223	-	-	4.851
Reserve A chtervang WMO	14.447	6.292	9.868	198	-	11069
Reserve transitie Jeugdzorg	4.182	290	2.146	-	-	2.326
Algemene reserve Grondbedrijf	40.989	-	5.250	10.262	-	46.001
Financieringsreserves begroting	49.461	-	-	-	-	49.461
Reserve uitkering grondbedrijf/garant.	8.259	-	-	-	-	8.259
Reserve eenmalige investeringsimpuls	3.434	-	236	-	-	3.198
Dekkingsres investeringen economisch nut	37.641	8.285	-	200	7.518	38.608
Dekkingsres investering maatschapp.nut	6.083	3.745	-	-	1821	8.007
Res.Hypoth.fonds N.Br.Gemeenten	1686	-	422	-	-	1264
Totaal Algemene reserves	195.330	18.612	19.945	17.714	9.339	202.372

Onder 'Bestemming resultaat 2016' staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016 naar aanleiding van het Raadsbesluit bij het vaststellen van de Jaarverantwoording in augustus 2017.

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2017 (posten groter dan € 250.000) van de algemene reserves wordt als volgt toegelicht:

- **Algemene reserve**

De algemene reserve vormt het gemeentelijk weerstandsvermogen en dient qua omvang tenminste voldoende te zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken.

Mutaties 2017:

- onttrekking ad € 498.000 ter dekking kosten ontsluiting Beemdweg (HP 850, programma 8). Conform verwerking resultaatbestemming jaarrekening 2016.
- onttrekking ad € 400.000 ter dekking kosten regulier onderhoud wegen en groen (HP 210, programma 11). Conform verwerking resultaatbestemming jaarrekening 2016.
- onttrekking ad € 500.000 conform primitieve begroting 2017 (HP 944, programma 14).

- **Algemene reserve I-deel**

Opvangen van financiële risico's in verband met enerzijds het verloop van het aantal uitkeringsgerechtigden en anderzijds de uitvoeringskosten die daarmee gepaard gaan.

- Reserve achtervang WMO*

Opvangen van specifieke claims met betrekking tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), zowel voor de oude WMO-taken (voor 2015) als voor de nieuwe WMO-taken als gevolg van de decentralisatie.

Mutaties 2017:

 - onttrekking ad € 357.000 ter dekking kosten transformatieagenda Sociaal Domein (HP 674, programma 3)
 - per saldo onttrekking € 3.201.000 ter dekking kosten WMO (opgebouwd uit onttrekkingen ad € 9.493.000 (HP 677 / HP 695, programma 3) en storting ad € 6.292.000 (HP 695, programma 3)). Conform primitieve begroting 2017 en 2e Berap 2017.
- Reserve transitie Jeugdzorg*

Opvangen van specifieke claims met betrekking tot de decentralisatie van de Jeugdzorg voor zover deze niet binnen de bestaande begrotingsbudgetten opgevangen kunnen worden.

Mutaties 2017:

 - onttrekking ad € 2.146.000 / toevoeging ad € 290.000 ter dekking kosten Jeugdzorg (HP 409, programma 4). Conform 2e Berap 2017.
- Algemene reserve Grondbedrijf*

De reserve betreft het weerstandsvermogen voor de grondexploitaties. Het doel van deze reserve is het opvangen van de resultaten van het gemeentelijke grondbedrijf. Gegeven het gesloten circuit worden de resultaten van het grondbedrijf direct verrekend met deze reserve.

Mutaties 2017:

 - onttrekking ad € 3.000.000 ten behoeve van dotatie aan reserve Stimuleren wonen (HP 850, programma 8). Conform primitieve begroting 2017.
 - onttrekking ad € 2.250.000 conform primitieve begroting 2017 (HP 944, programma 14).
- Financieringsreserve begroting, Reserve uitkering grondbedrijf/garant, Reserve eenmalige investeringsimpuls*

Deze reserves dienen ter structurele dekking van de exploitatie door middel van het handhaven van deze reserve en de bespaarde rente op het eigen vermogen.
- Dekkingsreserve investeringen economisch en maatschappelijk nut*

Het saldo van deze reserves wordt ingezet in de meerjarenbegroting voor de dekking van de kapitaallasten uit hoofde van de investeringen met economisch en maatschappelijk nut.

Mutaties 2017:

 - onttrekking ad € 365.000 ter dekking kapitaallasten onderwijshuisvesting (HP 410, programma 4). Conform primitieve begroting 2017.
 - onttrekking ad € 1.337.000 / dotatie ad € 1.337.000 aan resp. dekkingsreserve investeringen maatschappelijk nut en dekkingsreserve investeringen economisch nut (HP 340, programma 7).
 - onttrekking ad € 250.000 ter dekking kapitaallasten / bijdrage kosten realisatie kantine speeltuin Leonardusbuurt (HP 815, programma 9).
 - onttrekking ad € 253.000 / dotatie ad € 612.000 aan resp. dekkingsreserve investeringen maatschappelijk nut en dekkingsreserve investeringen economisch nut (HP 250, programma 10).
 - dotatie ad € 1.385.000 ten laste van de reserves automatisering grote systemen / algemeen (HP 930, programma 13).
 - onttrekking ad € 867.000 ter dekking kapitaallasten samenhangend met gemeentelijk vastgoed, huisvesting en ICT (HP 991, programma 14). Conform primitieve begroting 2017.

- onttrekking ad € 5.680.000 ten behoeve van dotatie aan de reserve Strategische Investerings (HP 944, programma 14).
- dotatie ad € 3.625.000 vanuit de reserve Strategische Investerings (HP 944, programma 14).
- dotatie ad € 4.800.000 conform primitieve begroting 2017 (HP 944, programma 14).

- *Reserve Hypotheekfonds Noord-Brabantse gemeenten*

Bij het opheffen van het Hypotheekfonds Noord-Brabantse gemeenten is de uitkering van het saldo in depot gezet bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze reserve is gevormd uit de incidenteel ontvangen middelen bij het opheffen van het fonds. Jaarlijks - tot 2020 - valt een bedrag van € 0,4 miljoen vrij ten gunste van de exploitatie ter dekking van de gedeerde dividenduitkeringen.

Mutaties 2017:

- onttrekking ad € 400.000 conform bovenstaande toelichting.

Bestemmingsreserves:

Het verloop van de bestemmingsreserves in 2017 is in onderstaand overzicht weergegeven.

	Balanswaarde	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat	Onttrekking dekking	Balanswaarde
(bedragen x €1000)	31-12-2016			2016	afschrijving	31-12-2017
Bestemmingsreserves						
Reserve infrastructurele werken	1079	-	-	-	-	1079
Reserve mobiliteit en verkeersveiligheid	2.307	-	401	-	-	1906
Reserve GZ revitalisering bedrijventerr.	733	-	-	-	-	733
Reserve parkeervoorzieningen	926	-	-	-	-	926
Reserve afvalstoffenheffing	4.891	-	438	-	-	4.453
Reserve rioleringen	722	-	-	-	-	722
Reserve strategische investeringen	1.344	5.680	5.160	-	-	1.874
Reserve ISV Invest. Sted.Vernieuwing	162	564	-	86	-	2.262
Reserve verzekeringsgelden theater	467	-	-	-	-	467
Reserve parkeren	115	-	1	-	-	114
Reserve stedelijke vernieuwing	2.183	-	22	-	-	2.161
Reserve integraal veiligheidsbeleid	108	-	-	-	-	108
Reserve topsport	16	-	-	-	-	16
Reserve City-sporthal	2.180	-	-	-	-	2.180
Reserve wet werk & bijstand	252	-	1	-	-	251
Reserve gezondheidsbeleid	110	-	1	-	-	109
Reserve Wet Maatschap.Ondersteuning	70	-	70	-	-	-
Reserve voorm ID-banen GH	569	12	45	-	-	536
Reserve Instroom en doorstroombanen	1.340	32	210	-	-	1.162
Reserve accommodatiebeleid Geseldonk	20	-	-	-	-	20
Reserve autom/verv grote systemen	1.055	-	1.055	-	-	-
Reserve automatisering algemeen	1.979	86	329	-	-	1.736
Reserve samen investeren Brabantstad	856	-	3	-	-	853
Reserve brabantnet (glasvezelkabel)	43	-	-1	-	-	44
Reserve Helmond west	2.414	50	-	-	-	2.464
Reserve incidentele midd. begroting 2012	3	-	3	-	-	-
Reserve incidentele middelen begr.2014	798	-	798	-	-	-
Reserve incidentele middelen begr.2015	593	725	613	-	-	705
Reserve organisatie ontwikkeling	5.215	-	1.636	-	-	3.579
Reserve volkshuisvestingactiviteiten	1.320	-	220	-	-	1.100
Reserve Gemeentemuseum	112	302	-	-	-	414
Reserve capaciteit werk en inkomen	1	-	-	-	-	1
Reserve gezond in de stad (GIDS)	40	-	-	-	-	40
Reserve onderhoud buitensport	92	397	-	92	-	581
Reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	1.800	-	-	-	-	1.800
Reserve Helmond Stagestad	25	-	-	-	-	25
Reserve 50+-beleid	238	-	160	-	-	88
Reserve Cacao fabriek	340	-	190	-	-	150
Reserve Natuur- en onderhoudsvriendelijk groen	200	-	-	-	-	200
Reserve Programma Food	180	-	81	-	-	99
Reserve Groene peellvallei	846	-	105	-	-	741
Reserve Co-financieringsfonds	1.965	-	220	-	-	1.745
Reserve High Tech Automotive Campus	4.725	-	580	-	-	4.145
Reserve Sociaal Innovatief Fonds	4.144	-	463	-	-	3.681
Reserve Versnellingsagenda duurzaamheid	700	-	110	-	-	590
Reserve de Waart	1.000	-	160	-	-	850
Egalisatiereserve verkiezingen	244	-	33	-	-	211
Egalisatiereserve Rijbewijzen & Reisdocumenten	425	110	-	-	-	535
Reserve Brandweer - professionalisering organisatie	160	-	7	-	-	153
Reserve ODZOB	722	-	-	-	-	722
Reserve Arbeidsvoorwaardenbeleid	854	-	-	-	-	854
Reserve Startersleningen	200	-	-	-	-	200
Reserve uitvoering strategische agenda	1.000	-	90	-	-	910
Reserve stimuleren wonen	-	3.000	260	-	-	2.740
Bestemmingsreserve Theater Speelhuis	-	110	-	-	-	110
Totaal Bestemmingsreserves	55.333	11.068	13.434	178	-	53.145
Totaal bestemming resultaat 2016				17.892		
Algemene reserves en Bestemmingsreserves						

Onder 'Bestemming resultaat 2016' staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016 naar aanleiding van het Raadsbesluit bij het vaststellen van de Jaarverantwoording in augustus 2017.

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2017 (posten groter dan € 250.000) van de bestemmingsreserves wordt als volgt toegelicht:

- *Reserve infrastructurele werken*
Ter dekking van grote infrastructurele voorzieningen die samenhangen met de ontwikkeling van de stad en die een bovenwijks karakter dragen.
- *Reserve mobiliteit en verkeersveiligheid*
Dekken van de uitgaven op het gebied van het verbeteren van de mobiliteit en verkeersveiligheid.
Mutaties 2017:
 - onttrekking ad € 280.000 ter dekking kosten diverse projecten o.a. verkeersveiligheid en Smart Mobility (HP 250, programma 10).
- *Reserve GZ revitalisering bedrijventerreinen*
Voor het afdekken van kosten (ruimtelijk fysiek) in het kader van de revitalisering van industriegebieden in Helmond (met name Hoogeind). Hierbij moet gedacht worden aan de sanering van bedrijven, maar ook aan investeringen in de openbare ruimte.
- *Reserve parkeervoorzieningen*
Realisatie parkeervoorzieningen in het kader van de gemeentelijke bouwverordening en onderhoud van bestaande parkeerplaatsen.
- *Reserve afvalstoffenheffing*
Ter egalisatie van de exploitatieresultaten op het product afvalstoffenheffing.
Mutaties 2017:
 - onttrekking ad € 438.000 ter dekking van verwerkingskosten Milieustraat ad € 200.000 en dekking kosten gescheiden inzameling huishoudelijk afval ad € 238.000 (HP 730, programma 12). Conform 2e Berap 2017 resp. conform primitieve begroting 2017.
- *Reserve rioleringen*
Ter egalisatie van het exploitatieresultaat op het product riolering, ontstaan uit de voordelen op de exploitatie van het product.
- *Reserve strategische investeringen*
Reserve om tijdig in de kunnen spelen op toekomstige majeure projecten en knelpunten.
Mutaties 2017:
 - dotatie ad € 5.680.000 ten laste van de dekkingsreserve investeringen economisch nut (HP 944, programma 14).
 - onttrekking ad € 3.625.000 ten behoeve de dekkingsreserve investeringen maatschappelijk nut (HP 944, programma 14).
 - onttrekking ad € 1.320.000 conform primitieve begroting 2017 (HP 944, programma 14).
- *Reserve ISV investeringen stedelijke vernieuwing*
Deze reserve dient om de ISV-subsidie die via het gemeentefonds wordt ontvangen, vast te houden tot het moment van besteding.
Mutaties 2017:

- dotatie ad € 481.000 ter dekking van toekomstige kosten projecten bodemsanering (HP 780, programma 12). Conform primitieve begroting 2017.

- *Reserve verzekeringsgelden theater*
Deze reserve dient om de verzekeringsgelden die zijn ontvangen na de brand in het theater vast te houden in afwachting van de uitvoering van de besluitvorming van het Helmondse theater.
- *Reserve parkeren*
Om kosten van het parkeren en het realiseren van parkeergarages op termijn kostendekkend te maken en om fluctuaties in de parkeerexploitatie voor de komende jaren op te vangen.
- *Reserve stedelijke vernieuwing*
Extra middelen voor het uitvoeren van stadsvernieuwingsprojecten
- *Reserve integraal veiligheidsbeleid*
Ter dekking van kosten van maatregelen die de veiligheid in de stad bevorderen, waaronder het cameratoezicht.
- *Reserve topsport*
Ter dekking van de kosten voor sportevenementen en topsporters.
- *Reserve City-sporthal*
Ter dekking van de sloopkosten van de City-sporthal.
- *Reserve Wet werk en bijstand*
De reserve fungeert in principe als egaliseringsreserve voor de kosten van de uitkeringsverstrekking in het kader van de WWB.
- *Reserve gezondheidsbeleid*
Ter dekking van projecten op het gebied van gezondheidsbeleid.
- *Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning*
Reserve voor het uitvoeren/afmaken van specifieke WMO-projecten.
- *Reserve voormalige ID-banen gemeente Helmond*
Ter dekking van de salariskosten voor de functies binnen Helmond die voorheen uit de regeling ID-banen (Melkert-banen) werden betaald.
- *Reserve in- en doorstroombanen*
Ter dekking van de uitvoeringskosten van de voormalige in- en doorstroombanen.
- *Reserve accommodatiebeleid*
Middelen voor het afdekken van de kosten van de privatisering en verbouwing van de wijkaccommodatie Geseldonk.
- *Reserve automatisering/vervanging grote systemen*
Om te garanderen dat in de toekomst voldoende middelen aanwezig zijn om de bedrijfskritische systemen te kunnen vervangen.

Mutaties 2017:

- onttrekking ad € 1.055.000 t.b.v. toevoeging aan de dekkingsreserve investeringen economische en maatschappelijk nut (HP 930, programma 13).

- **Reserve automatisering algemeen**

Voor het egaliseren van kosten automatisering over de jaren heen en het opvangen van onvoorziene uitgaven ten behoeve van de automatiseringsvoorzieningen.

Mutaties 2017:

- onttrekking ad € 230.000 t.b.v. toevoeging aan de dekkingsreserve investeringen economisch en maatschappelijk nut (HP 930, programma 13).

- **Reserve Samen investeren in Brabant Stad**

Afronden van de diverse projecten in het kader van Brabant Stad.

- **Reserve Brabantnet**

Middelen voor het realiseren van Brabantnet (glasvezelkabel) en lokale digitale marktplaats.

- **Reserve Helmond West**

Reserve ter dekking van de kosten voor het realiseren van de herstructurering van Helmond-West.

- **Reserve incidentele middelen begroting 2012 t/m 2015**

Middelen ter dekking van de intensiveringen in de begrotingen en het investeringsprogramma.

Mutaties 2017:

- onttrekking ad € 388.000 resp. € 410.000 conform primitieve begroting 2017 (HP 944, programma 14).

- onttrekking ad € 614.000 conform primitieve begroting 2017 (HP 944, programma 14).

- dotatie ad € 725.000 conform primitieve begroting 2017 (HP 944, programma 14).

- **Reserve organisatieontwikkeling**

Middelen voor het realiseren van de organisatieontwikkeling.

Mutaties 2017:

- onttrekking ad € 1.636.000 ter dekking van de kosten organisatieontwikkeling / mobiliteitsmaatregelen (HP 910, programma 13). Conform primitieve begroting 2017.

- **Reserve volkshuisvestingsactiviteiten**

Ter dekking voor de uitgaven van volkshuisvesting.

- **Reserve gemeentemuseum**

Middelen voor het (door)ontwikkelen van semi-permanente tentoonstellingen, opbouw voor investeringen kasteel museum.

Mutaties 2017:

- dotatie ad € 300.000 bijdrage BankGiroLoterij, samenhangend met aanpassing zolder en buitenruimte museum (HP 510, programma 5). Conform 2e Berap 2017.

- **Reserve capaciteit Werk en inkomen**

Deze reserve dient voor de dekking van de extra middelen voor incidentele formatieuitbreiding (2014-2016).

- *Reserve gezond in de stad*
De middelen over de jaren 2015-2017 vanuit het Gemeentefonds worden gereserveerd voor het realiseren van projecten in het kader van Gezond in de Stad.
- *Reserve onderhoud buitensport*
Deze egaliseringsreserve is gevormd voor de uitvoering van het onderhoudsprogramma voor de buitensportaccommodaties.
Mutaties 2017:
- dotatie ad € 397.000 a.g.v. niet volledig besteed onderhoudsbudget 2017 (HP 550, programma 6). Conform raadsbesluit februari 2011.
- *Reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)*
Ter dekking van de kosten voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de gemeentelijke eigendommen (Gebouwenexploitatie).
- *Reserve Helmond Stagestad*
Middelen voor het realiseren van het initiatief Helmond Stagestad om een betere aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs te bewerkstelligen.
- *Reserve 50+-beleid*
Ter dekking van uitgaven op het gebied van 50+ beleid op het gebied van de arbeidsmarkt
- *Reserve Cacaofabriek*
Bestemmingsreserve voor de extra exploitatiesubsidie voor de Cacaofabriek tot en met 2019.
- *Reserve Natuur- en onderhoudsvriendelijk groen*
Bij de vaststelling van de begroting 2016 is besloten om extra te investeren in natuur- en onderhoudsvriendelijk groen. Voor het deels omvormen van bestaand openbaar groen naar meer onderhoudsarm groen is in totaal € 300.000 (3 x € 100.000) beschikbaar gesteld.
- *Reserve Programma Food*
Ter dekking van uitgaven in het kader van het programma Food in het cluster Economie.
- *Reserve Groene Peelvallei*
De reserve is gevormd om uitgaven te dekken, die betrekking hebben op planontwikkeling, visievorming, beheer, onderhoud en investeringen in maatregelen die samenhangen met plannen & projecten.
- *Reserve cofinancieringsfonds*
Middelen voor het realiseren van maatschappelijke opgaven, co-creatie om subsidiemogelijkheden optimaal en sneller te kunnen benutten waar ook cofinanciering van de gemeente gevraagd wordt.
- *Reserve High Tech Automotive Campus*
Beschikbare middelen voor het realiseren van de High Tech Automotive Campus.
Mutaties 2017:
- onttrekking ad € 580.000 ter dekking van kosten diverse activiteiten t.b.v. Automotive Campus (HP 340, programma 7). Conform primitieve begroting 2017.
- *Reserve sociaal innovatief fonds*
Middelen voor het realiseren van maatschappelijke transitie en transformatie in het Sociaal Domein.

Mutaties 2017:

- onttrekking ad € 463.000 ter dekking kosten Sociale Stad, pijler Sociaal Innovatief Fonds (HP 677, programma 3). Conform 2e Berap 2017.

- *Reserve versnellingsagenda Duurzaamheid*
Middelen voor het realiseren van projecten en initiatieven op het gebied van duurzaamheid.
- *Reserve de Waart*
Middelen voor de realisatie van de projecten op het gebied van het versterken van de leefbaarheid in de Waart en de ontwikkelingen in de openbare ruimte.
- *Egalisatiereserve verkiezingen*
Ter dekking van de fluctuatie in de kosten voor het organiseren van verkiezingen en referenda.
- *Egalisatiereserve rijbewijzen en reisdocumenten*
Middelen voor het opvangen/egaliseren van de resultaten op de producten van de Stadswinkel.
- *Reserve brandweer - professionalisering organisatie*
Middelen ter dekking van de gemeentelijke bijdragen voor de realisatie van een crisiscentrum en de doorontwikkeling van de crisisorganisatie van de Veiligheidsregio.
- *Reserve ODZOB*
Middelen voor de extra kosten die ontstaan als gevolg van de afspraken tussen het voormalige SRE, de ODZOB en het MRE inzake de garantielonen voor de komende jaren.
- *Reserve Arbeidsvoorwaardenbeleid*
Middelen voor het realiseren van het arbeidsvoorwaardenbeleid.
- *Reserve Startersleningen*
Middelen voor het opvangen van de (extra) kosten in verband met het voortzetten van de startersleningen.
- *Reserve uitvoering strategische agenda*
Middelen voor het realiseren van de strategische agenda.
- *Reserve stimuleren wonen*
Reserve ter dekking van de uitgaven in het kader van Flankerend Beleid Wonen zoals vastgesteld in de gelijknamig nota.
Mutaties 2017:
- dotatie ad € 3.000.000 vanuit algemene reserve Grondbedrijf (HP 850, programma 8).
Conform primitieve begroting 2017.
- onttrekking ad € 260.000 ter dekking kosten Brainport Slimme Wijk (HP 850, programma 8).
Conform primitieve begroting 2017.
- *Bestemmingsreserve Theater Speelhuis*
De reserve vormt voor de resultaten een gesloten circuit en is mede bestemd voor onderzoek- en ontwikkelingskosten in het kader van beweging richting een meer zelfstandige positie.

Voorzieningen

De specificatie van het saldo van de voorzieningen in de balans is als volgt:

<i>(bedragen x €1.000)</i>	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.851	6.385
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen	12.661	9.202
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	587	624
Totaal	20.099	16.211

<i>(bedragen x €1.000)</i>	Balans-waarde 31-12-2016	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Balans-waarde 31-12-2017
<i>Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Voorziening wethouderspensioenen	6.203	146	477	109	5.763
Voorziening zonnepanelen Brandevoort	32	-	-	13	19
Voorziening mobiliteit	-	699	-	-	699
Voorziening borgstellingen	150	240	-	20	370
	6.385	1.085	477	142	6.851
<i>Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen</i>					
Voorziening Rioleringslasten	9.202	5.055	-	1.596	12.661
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>					
Voorziening Startersleningen	624	-	-18	55	587
Totaal	16.211	6.140	459	1.793	20.099

In de kolom 'vrijval' zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht. Onderstaand zijn de aard en doelstelling van de voorzieningen, alsmede de mutaties in het boekjaar toegelicht.

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

Voorziening wethouderspensioenen

Deze voorziening is gevormd voor de pensioenverplichtingen voor (gewezen) wethouders. Deze voorziening is gewaardeerd op een actuariële berekening van de verplichtingen op balansdatum. De uitbetaalde aanspraken in het verslagjaar zijn in mindering gebracht op deze voorziening, de dotatie betreft de storting voor de zittende wethouders alsmede de dotatie voor de lopende aanspraken van gewezen wethouders.

Voorziening zonnepanelen Brandevoort

Deze voorziening is gevormd voor de verplichtingen uit hoofde van de sale & leaseback constructie van de zonnepanelen in Brandevoort. Jaarlijks worden de gemaakte kosten onttrokken aan deze voorziening.

Voorziening mobiliteit

De voorziening mobiliteit is gevormd om de verplichtingen jegens medewerkers met mobiliteitsafspraken na te komen.

Voorziening borgstellingen

Deze voorziening is gevormd voor de verwachte verliezen uit hoofde van de verstrekte waarborgen en garanties. De gemeente is op een verstrekte waarborg betreffende niet verhuurde ruimtes aangesproken voor de periode 2015-2016. Omdat de verstrekte waarborg nog geldt voor de jaren 2018 t/m 2021 is, op basis van de aanspraak over afgelopen jaren, de voorziening opgehoogd tot een bedrag van € 370.000. Dit is op dit moment de best mogelijke inschatting van de mogelijke aanspraak. De maximale aanspraak voor de jaren 2018 t/m 2021 bedraagt € 800.000. Voor dit verschil is derhalve sprake van een schattingsonzekerheid.

Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen

Voorziening riolering

De van burgers ontvangen bijdragen in de rioolheffing voor toekomstige vervangingsinvesteringen in de riolering worden gestort in deze voorziening. Voor nieuwe investeringen op basis van het vastgestelde gemeentelijke rioleringsplan wordt een bijdrage vanuit deze voorziening aan deze investeringen in mindering gebracht op deze activa.

In verband met de doorloop / uitloop van rioleringsinvesteringen uit voorgaande jaren heeft ten opzichte van het GRP in 2017 een lagere onttrekking aan de voorziening plaats gevonden. Tevens heeft een hoger dan geraamde dotatie aan de voorziening plaatsgevonden, welke eveneens samenhangt met deze doorloop / uitloop van rioleringsinvesteringen.

Voorzieningen van derden verkregen middelen waarvan de besteding is gebonden

Voorziening Startersleningen

De voormalige middelen uit hoofde van het Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) worden ingezet ten bate van de woningbouw. De raad van de gemeente Helmond heeft bij het vaststellen van de 'Verordening startersleningen Helmond 2014' besloten dat de voorziening startersleningen wordt aangewend voor de rente- en beheerskosten van de Helmondse startersleningen.

De mutaties hebben betrekking op de gerealiseerde rente- en beheerskosten.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn als volgt te specificeren:

<i>(bedragen x €1.000)</i>	Balanswaarde 31-12-2016	Vermeer- deringen	Afloss- ingen	Balanswaarde 31-12-2017
Onderhandse leningen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	143.399	-	4.738	138.661
Waarborgsommen	443	45		488
Totaal	143.842	45	4.738	139.149

In 2016 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken en hebben alleen reguliere aflossingen op de bestaande leningen plaatsgevonden. De totale rentelasten voor het jaar 2017 van de schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer bedragen € 3,9 miljoen (2016 € 4,1 miljoen).

7.4.2 Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

<i>(bedragen x €1.000,-)</i>	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
Netto-vlottende schulden met een Rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.303	27.373
Overlopende passiva	34.392	35.257
Totaal	46.695	62.630

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

<i>(bedragen x €1.000,-)</i>	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden: - Crediteuren	12.303	27.373
Totaal	12.303	27.373

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

<i>(bedragen x €1.000,-)</i>	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	20.775	21.356
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
- Vooruitontvangen bijdragen van de EU	540	-
- Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk	3.075	3.201
- Vooruitontvangen bijdragen van overige overheden	141	870
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	8.861	9.830
Totaal	34.392	35.257

De "Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd" zijn als volgt te specificeren.

	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
<i>(bedragen x €1.000,-)</i>		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd		
- WMO en Jeugd	10.177	9.588
- Sociale en lasten en loonhefing	3.755	3.705
- Overlopende rente	1576	1633
- Overige posten	5.267	6.430
Totaal	20.775	21.356

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen

	Balanswaarde 31-12-2016	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of	Balanswaarde 31-12-2017
<i>(bedragen x €1.000,-)</i>				
Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk				
Ministerie Infrastructuur en Milieu	2.236	146	1574	808
Ruimte voor ondernemen	233			233
Gemeentefonds		667		667
Voor- en vroegschoolse educatie (OAB)	732	695	60	1367
Totaal	3.201	1.508	1.634	3.075
Vooruitontvangen bijdragen van overige overheden				
Provincie Noord Brabant	788	445	174	1059
SRE	82			82
Totaal	870	445	174	1.141

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
<i>(bedragen x €1.000,-)</i>		
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		
Nog te besteden in het kader van het Grote Steden Beleid	3.559	3.949
Vooruitontvangen posten faciliterend grondbeleid Weverspoort	4.176	4.394
Vooruitontvangen posten faciliterend grondbeleid, overige posten	309	400
Vooruitontvangen recettes theater Het Speelhuis	358	277
Afrekening Gemeentefonds	0	362
Overige posten	459	448
Totaal	8.861	9.830

7.4.3 Waarborgen en garanties

Het saldo van de gewaarborgde geldleningen per 31 december 2017 bedraagt € 517,7 miljoen. Voor een bedrag van €487,8 miljoen is de gemeente Helmond achtervang bij de gewaarborgde geldleningen aan woningcorporaties.

	Oorspronkelijke hoofdsom	Saldo 31-12-2017	% lening gewaarborgd	Saldo 31-12-2016
<i>(bedragen x €1.000,-)</i>				
Gewaarborgde geldleningen	48.489	28.431	99,2%	30.794
Gewaarborgde geldleningen met achtervang	549.895	487.796		505.383
		516.227		536.177
Huurgaranties		800		1973
Totaal		517.027		538.150

Gewaarborgde geldleningen

Hierbij is een geldlening verstrekt door een derde partij, waarbij de geldgever extra zekerheid heeft gevraagd in de vorm van een borgstelling door de gemeente Helmond. Als verplichtingen met betrekking tot deze lening(en) niet worden nagekomen, kan de gemeente worden aangesproken.

Gewaarborgde geldleningen met achtervang

Voor deze leningen die verstrekt zijn aan woningbouwcorporaties, draagt het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) primair het risico. De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen:

1. de geldmiddelen van de corporatie.
2. de borgingsreserve van het WSW. Het WSW heeft een eigen risicobuffer gevormd uit de obligo's die de woningbouwverenigingen moeten aanhouden bij het WSW.
3. vervolgens staan rijk en gemeenten borg voor het W.S.W. mocht het fonds in de problemen komen. De gemeente is dan verplicht achtergestelde geldleningen te verstrekken.

Huurgaranties

Ultimo 2017 heeft de gemeente een huurgarantie afgegeven. Indien een huurcontract wordt opgezegd door partijen c.q. sprake is van faillissement van de huurders, treedt de gemeente in plaats van de betreffende huurder, neemt de huurrechten over en vrijwaart de verhuurder van huurdering tot het maximale bedrag van de borg. De huurgarantie loopt tot en met uiterlijk 2021. In 2017 is uit hoofde van deze huurgarantie een bedrag van € 121.000 betaald.

7.5 Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van verplichtingen, die nog lopen per balansdatum.

<i>(bedragen x €1.000,-)</i>	Totale waarde contracten die lopen per 31-12-2017	Expiratie-datum
<i>Lopende operationele leasecontracten:</i>		
Zonnepanelen geluidswal Brandevoort	18	29-5-2019
<i>Overige financiële verplichtingen > €300.000:</i>		
Raamovereenkomst inhuur tijdelijk personeel, met maximale waarde	12.250	30-9-2019
Elektriciteit	1.793	31-12-2019
Aardgas	833	31-12-2019
Burgerzaken module	443	30-6-2021
Arbodienstverlening	385	31-1-2021
Onderhoud verhardingen	316	31-12-2018

De "Totale waarde" van de contracten betreft de looptijd van het contract tot de expiratedatum. Naast bovengenoemde verplichtingen zijn er nog diverse meerjarige contracten, abonnementen en overeenkomsten met verschillende partijen welke zijn afgedekt in de meerjarenbegroting.

7.6 Niet uit de balans blijvende financiële rechten

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) kan op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd zijn.

De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK.

De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

8 Sisa-bijlage

8.1 Sisa

Hierbij treft u aan het ingevulde Sisa-overzicht met de verantwoordingsgegevens voor de regelingen die van toepassing zijn voor de gemeente Helmond.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018

OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04</i>	
			€ 2.707.631	€ 872.913	€ 606.512	1.418.210	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08</i>	
				Bedrag		Bedrag	
		1					
OCW	D10	(Volwassenen)Onderwijs 2015-2018	Verstreckte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T) van educatie bij andere aanbieders dan roc's	Besteding (jaar T) van educatie totaal (automatisch)	Ten minste 25% besteed aan roc's ja/nee (automatisch)
		Participatiewet Contactgemeenten	<i>Aard controle R Indicatornummer: D10 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D10 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D10 / 03</i>	<i>Aard controle nvt Indicatornummer: D10 / 04</i>	<i>Aard controle nvt Indicatornummer: D10 / 05</i>
			€ 725.784	€ 407.040	€ 304.864	€ 711.904	ja
		Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	<i>Aard controle R Indicatornummer: D10 / 06</i>	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1)			
			€ 32.614	€ 0			

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding t/m jaar T	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06
1	IENM/BSK-2014/232435	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
2	IENM/BSK-2014/237854	€ 61.234	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
3	IENM/BSK-2015/203661	€ 73.346	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 73.346	
4	IENM/BSK-2013/131825	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 96.630	€ 0	
5	IENM/BSK-2012/227193	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8.868	€ 0	
6	IENM/BSK-2015/144502	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 9.947	€ 0	
7	IENM/BSK-2015/203665	€ 1.262.918	€ 205.280	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.395.207	
8	IENM/BSK-2015/203670	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
9	IENM/BSK-2016/260810	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
10	IENM/BSK-2016/260823	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
11	IENM/BSK-2016/260826	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
12	IENM/BSK-2017/163971	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail t/m jaar T	Eindverantwoording Ja/Nee		
	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12		
1	IENM/BSK-2014/232435	€ 44.282	€ 8.238	€ 0	€ 0	Ja		
2	IENM/BSK-2014/237854	€ 377.894	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
3	IENM/BSK-2015/203661	€ 401.912	€ 0	€ 401.912	€ 0	Nee		
4	IENM/BSK-2013/131825	€ 122.244	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
5	IENM/BSK-2012/227193	€ 47.165	€ 3.517	€ 0	€ 0	Ja		
6	IENM/BSK-2015/144502	€ 10.112	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
7	IENM/BSK-2015/203665	€ 1.309.943	€ 205.280	€ 1.442.232	€ 0	Nee		
8	IENM/BSK-2015/203670	€ 205.815	€ 0	€ 205.815	€ 0	Nee		
9	IENM/BSK-2016/260810	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
10	IENM/BSK-2016/260823	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
11	IENM/BSK-2016/260826	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
12	IENM/BSK-2017/163971	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2017 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>	
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee				
Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente					
I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)					
<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 12</i>				
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee				
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2016 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ	
				inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2A / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 06</i>	

			1 060794 Gemeente Helmond	€ 35.198.950	€ 452.553	€ 2.270.489	€ 17.593	€ 202.289
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2A / 07</i>	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 08</i>	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 09</i>	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 10</i>	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 11</i>	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 12</i>
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 758	€ 226.085	€ 106.080	€ 0	€ 446.500
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2A / 13</i>	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2A / 14</i>				
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 0				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent edeel 2017	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besluit bijstandverlening	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2016	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06</i>
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 203.206	€ 200.680	€ 106.112	€ 263.102	€ 29.026
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam				
	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10</i>				
1	060794 Gemeente Helmond	€ 0	€ 0	€ 0				

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03</i>	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04</i>	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05</i>	
1		Oost-West as Helmond NBR-BBV-009	€ 283.697	€ 343.260	€ 943	€ 1.140		
		Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06</i>	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09</i>	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10</i>	
1		Oost-West as Helmond NBR-BBV-009	€ 491.020	€ 596.642	n.v.t.	Nee		

9 Controleverklaring

9.1 Controleverklaring

10 Bijlage

10.1 Kerngegevens

KERN G E G E V E N S		Werkelijk 31-12-2017	Werkelijk 31-12-2016	Werkelijk 31-12-2015	Werkelijk 31-12-2010	Werkelijk 31-12-2005
SOCIALE STRUCTUUR						
A. Bevolking:	Bron: MA.AI					
0 t/m 4 jaar		4.655	4.828	4.938	5.533	5.994
5 t/m 19 jaar		16.859	16.923	16.887	16.502	15.654
20 t/m 64 jaar		54.121	53.959	53.739	54.369	53.547
65 jaar en ouder		15.276	14.899	14.542	12.171	10.496
Totaal inwoners		90.911	90.609	90.106	88.575	85.691
B. Niet Nederlandse etniciteit andere nationaliteit:	Bron: MA.AI					
Totaal		23.808	23.058	22.342	20.173	18.095
in % van de bevolking		26,2%	25,4%	24,8%	22,8%	21,1%
C. Aantal werkzame personen:	Bron: MA.AI					
12 uur en meer per week		34.300	34.000	33.800	35.700	31.900
minder dan 12 uur p.w. = parttime		6.300	5.700	5.500	5.900	5.900
D. Sociale uitkeringen:	Bron: PSD.BMS					
WWB		0	0	0	1.905	2.383
Participatiewet		2.731	2.770	2.715		
WIJ		0	0	0	334	
ABW					0	0
Bijzondere periodieke bijstand					507	450
Overige regelingen					65	80
		2.731	2.770	2.715	2.811	2.913
E. Onderwijs:	Bron: PSD.OND					
Openbaar basis onderwijs		2.158	2.211	2.282	2.326	1.948
Bijzonder basis onderwijs		6.116	6.425	6.591	7.111	6.699
Totaal basis onderwijs		8.274	8.636	8.873	9.437	8.647
Openbaar speciaal onderwijs		241	253	240	178	152
Bijzonder speciaal onderwijs		444	365	359	301	586
Totaal speciaal onderwijs		685	618	599	479	738
Openbaar voortgezet onderwijs		1677	1818	1.787	1.753	1.394
Bijzonder voortgezet onderwijs		3805	3805	3.871	4.064	4.253
Totaal voortgezet onderwijs		5.482	5.623	5.658	5.817	5.647

KERNGEGEVENS

Werkelijk 31-12-2017	Werkelijk 31-12-2016	Werkelijk 31-12-2015	Werkelijk 31-12-2010	Werkelijk 31-12-2005
-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

FYSIEKE STRUCTUUR

A. Water:	Bron: IBOR				
totaal (in hectare) gemeente Helmond	5.475	5.475	5.475	5.457	5.457
vakvormig totaal (in hectare) Totaal opp water	54,3	54,3	54,3	54,3	
waarvan binnenwater (kanaal en insteekhaven)	24,3	24,3	24,3	24,3	
waarvan historische stadskern (Kasteel en Binderen)	0,88	0,88	0,88	0,88	
lengte waterwegen/waterlopen (in km)	156	155	158	140	109
B. Woningen:	Bron: MA.AI				
totaal	39797	39.533	39.405	37.958	36.116
Leegstand woningen (vanaf 2007)	845	852	963	960	
C. Wegen: (in m2)*	Bron: IBOR				
Totaal*	5.320.982	5.384.190	5.162.550	5.325.765	
Elementverharding	3.252.620	3.294.641	3.164.453	3.277.809	
Asfaltverharding *	2.068.362	2.089.549	1.998.097	2.047.956	
D. Openbaar groen:	Bron: IBOR				
bossen & natuurgebieden (in hectare)	552	552	552	540	540
stedelijk groen (in hectare)	512	512	512	511	475
recreatiegebied (in hectare)	66	66	66	55	55
bomen (aantallen)	50.000	49.200	49.226	51.012	52.205

* Vanaf 2011 zijn de nieuwe inmeetgegevens bekend.

** In 2013 stond per abuis 513 aangegeven,
dit moest 826 zijn.

Bron vermeldingen:

Bron: IVA = "IVA Bulletin januari 2015"

Bron: IBOR = opgave afdeling Inrichting en Beheer Openbare Ruimte

Bron: PSD = opgave dienst Programma Transformatie Sociaal Domein

10.2 Lijst van afkortingen

ACE	Automotive Center of Expertise
AFB	Automotive Facilities Brainport
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCH	Brabant Culturele Hoofdstad
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZOB	Bedrijventerrein Zuid Oost Brabant
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EVZ	Ecologische VerbindingsZone
FTPB	Food Technology Park Brainport
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GEO	Gebiedsgericht Economische Ontwikkeling
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GIH	Gebiedsgerichte Integrale Handhaving
GKP	Gemeentelijk Kunstwerkenbeheer Plan
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
HNG	Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten
HTAC	High Tech Automotive Campus
IB-signalen	Signalen van het Inlichtingenbureau
IBP	Informatie Beleids Plan
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
ID	Instream Doorstroom
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werklozen
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
IVP	Investeringsprogramma
MAC	MBO Automotive Center
MUP	Milieu Uitvoerings Programma
NOx	Stikstofoxides
NUP	Nationaal Uitvoerings Programma
OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
OLO	OmgevingsLOket
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
O&S	Onderzoek en Statistiek
OVD	Officier Van Dienst
OLV-kerk	Onze Lieve Vrouwekerk
OPR	Operationeel Programma Riolering
OZB	Onroerende Zaakbelasting
PO	Persoonlijke Ondersteuning

P&O	Personeel & Organisatie
POW	Programma Onderhoud Wegen
PS	Provinciale Staten
RHCe	Regionaal Historisch Centrum Eindhoven
RIB	Raads Informatie Brief
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
TCO	Total Cost of Ownership
SEPA	Single Euro Payments Area
SIEH	Stichting Industrieel Erfgoed Helmond
S&B	Stedelijke Ontwikkeling en Beheer
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SOx	Zwaveloxides
SRE	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VR	VeiligheidsRegio
VSV	Voortijdig School Verlaters
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
UP's	UitvoeringsProgramma's
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
WI	Werk en Inkomen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WP	Woonpartners
WWB	Wet Werk en Bijstand